

L. TÖLGYESI

ALIBIURILE INGINERULUI DRAGOMIR

L. TÖLGYESI

ALIBIURILE INGINERULUI DRAGOMIR

Coperta de N. CONSTANTINESCU

EDITURA TINERETULUI
1962

I

Institutul de cercetări ştiinţifice speciale sau I.C.S.S., cum e denumit pe scurt în limbajul iniţiaţilor, se află instalat în cea mai impunătoare clădire de pe strada Atomului, chiar la începutul străzii. Clădirea poartă numărul unu şi face parte dintre acele construcţii noi ale Capitalei care atrag ochii trecătorului prin monumentalitatea lor.

Institutul este o anexă a Academiei. În cadrul ei oamenii de ştiinţă din diferite ramuri ale tehnicii studiază problemele legate de dezvoltarea industriei naţionale. Până nu de mult, cercetările în acest domeniu se desfăşurau în secţii disparate, împrăştiate pe lângă diverse ministere şi întreprinderi, secţii a căror coordonare n-a fost cu putinţă şi din lipsa unui local corespunzător. O dată cu organizarea pe baze noi, Institutul a fost dotat cu localul necesar, ceea ce a permis comasarea secţiilor într-o direcţie unitară.

Era o dimineaţă luminoasă de vară, cu un cer străveziu şi cu aerul încă înmiresmat de parfumul răcoros al nopţii. Soarele abia ridicat la orizont intra triumfător în viaţa Capitalei, care la ora aceea începea să clocotească de zgomotul tramvaielor şi autobuzelor. Ţâşnind din artere lăturalnice, autocamioane depuneau în faţa restaurantelor stive de gheaţă, prevestind canicula de peste zi. Tonete cu covrigi şi chifle împrăştiau în jurul lor parfumul cuptoarelor de brutărie. Motocicletele păcăiau neastâmpărate în coloane nesfârşite, amestecându-şi duduitul motoarelor cu cel al automobilelor, gonind cu înfrigurarea începutului de zi. Se deschideau primele magazine şi pe uşile larg deschise năvăleau valuri-valuri de cumpărători.

Pe strada Atomului era linişte, ca şi pe sălile Institutului. Şi liniştea aceasta parcă înaripa gândurile bărbatului care se afla singur în laborator.

Era un bărbat înalt, bine legat, cu faţa încă tânără, în ciuda brumei de pe tâmple. După alura lui atletică i-ar fi stat mai bine pe un stadion, într-o avântată întrecere sportivă, decât aici, în acest laborator, cu halatul alb pe el. De altfel, Virgil Dragomir, director al Institutului, inginer şi savant la o vârstă când alţii nu calcă încă siguri pe drumul ales, îşi rostuieşte în aşa fel timpul, încât clipele libere le consacră sportului. La treizeci şi cinci de ani, cât avea acum, lăsase în urmă câteva succese de stadion. Din păcate, în ultimul timp, de când a început să fie preocupat de „marea idee”, clipele libere sunt din ce în ce mai rare, iar ceea ce vine din altă parte decât din sfera acestei idei se pierde în clocotul muncii de laborator.

Soneria ceasului brăţară îl trezi cu un clinchet fin din reverie. Îşi aminti că-l pusese să sune cu un sfert de oră înainte de sosirea personalului. Avea deci timp suficient să-şi strângă fără grabă filele acoperite cu însemnări la care lucrase până atunci şi să le pună în ordine la locul lor. Aşeză preţioasele notiţe în cetăţuia de oţel a ***safe***-ului din birou, după care îşi aprinse o ţigară.

Lucrase toată noaptea, dar nu simţea niciun fel de oboseală. Dimpotrivă, îl copleşea o neaşteptată bună dispoziţie şi dacă ar fi fost acasă, cu siguranţă că s-ar fi apucat să ridice haltere, să-şi relaxeze muşchii după o noapte de veghe, de muncă încordată.

Uşa laboratorului se deschise larg. În pragul, ei apăru inginerul Jean Petrea.

— Bună dimineaţa, tovarăşe director.

Dragomir, până atunci cu ochii pe fereastră, se întoarse cu un surâs de circumstanţă:

— Bună dimineaţa.

Inginerul Jean Petrea scutură călduros mâna întinsă de Dragomir.

— Iar aţi lucrat toată noaptea?

Dragomir zâmbi:
— Aş, am venit în zori. Mă sâcâie ministerul cu un raport.
Şi, după o pauză:
— Moş Pandele n-a venit?
— Ba l-am văzut. Curăţă eclatoarele.
— E harnic, bătrânul. Asta îmi şi place la el, deşi, fie vorba între noi, nu sunt convins că preţuirea este reciprocă. Ştii? continuă râzând Dragomir, când îmi vorbeşte de fostul „lui” profesor Papavlasiu, de „domnul’” profesor Papavlasiu, îl pomeneşte cu atâta evlavie, de parcă n-ar fi vorba de fostul „domn ministru” Papavlasiu, măsluitor de fonduri publice.
Inginerul Dragomir râse cu poftă, dezvelindu-şi dantura strălucitoare. Îşi reluă însă imediat aerul serios şi preocupat.
— Spune-mi, te rog, ai luat toate măsurile pentru punerea la punct a contoarelor? Ştii că mâine...
— Bineînţeles că ştiu, tovarăşe director. Lucrarea cade în răspunderea mea. N-aveţi nicio grijă. Totul va fi în ordine.
— Mă bizui pe dumneata. Azi am treabă la Academie, aşa că te rog să treci pe „puntea de comandă”. Pentru tovarăşa Elena, pe ziua de azi, următoarele: să verifice din nou calculele la poziţia D**1** şi, în special, să fie atentă la curbele omega, unde se pare că s-a strecurat o greşeală.
Rămas singur, inginerul Jean Petrea căzu pe gânduri. Uşa se deschise. Făptura mătăhăloasă a laborantului se opri milităreşte în pragul ei, curmându-i firul gândurilor.
— Ai terminat cu eclatoarele?
— Da, tovarăşe inginer. Sunt ca oglinda.
Pandele începu să trebăluiască prin laborator. Ochiul lui de gospodar descoperea pretutindeni câte ceva de curăţat, de aranjat, de verificat. Din când în când îl privea cu coada ochiului pe Petrea.

— Iar eşti trist, tovarăşe inginer! Mai dă-o încolo de dragoste!...

Petrea se înveseli:

— Nu-i vorba de dragoste, moş Pandele.

— Ei, ei, pe mine nu mă legi la ochi, puişorule. Acuma, de, să nu te superi. Sunt mai în vârstă decât matale, vorba aia, pot să-ţi fiu tată. Crezi că nu văd cum te perpeleşti după fetişoara noastră?

— Care fetişoară, moş Pandele? zâmbi stânjenit inginerul.

— Că bine zici, nu e a noastră... E… a directorului.

Pandele clipi şmechereşte din ochi. Se opri din trebăluială şi, greoi ca un urs, făcu câţiva paşi, venind mai aproape.

— Ehei, tovarăşe inginer, să te înveţe o deşcă bătrână ca mine pe dumneata, cum să prinzi păsărica în laţ?

Inginerul Petrea râse.

— Năzdrăvan mai eşti, moş Pandele! Îţi închipui că-i atât de uşor ca la vârsta mea să cad cu tronc unei fete de douăzeci şi patru de ani? Parcă n-ai şti că mititica este îndrăgostită de director. Mai are ea ochi pentru mine?...

Înciudat, ursul îşi bătu genunchii cu labele mari, păroase.

— Îndrăgostită! Îndrăgostită! Îngână el. Zău, parcă ai fi un prunc, tovarăşe inginer! Doar eşti bărbat în toată firea, şi nu arăţi de loc vârsta pe care o ai. De unde ştii că e îndrăgostită de director? Ţi-a spus ea?

— Nu, nu mi-a spus…

— Dar dumneata i-ai spus vreodată fetei că o placi?

— Cum era să-i spun?

— Păi vezi! sări bătrânul laborant, triumfător. Nu ştii nimic, dar de vorbit, vorbeşti ca şi cum ai şti ceva. Şi, pe deasupra, te pomeneşti că eşti şi supărat. Că dragoste fără supărare nici nu se poate...

Inginerul Petrea recunoscu cu docilitate:

— Ai dreptate, moş Pandele.

— Aşa mai vii de-acasă. Ia pofteşte-o matale într-o seară la un restaurant, stai de vorbă cu ea de la inimă la inimă, şi atunci să vedem! Trebuie să încerci!

— Fleacuri, moş Pandele.

Ursul se posomori brusc:

— Treaba dumitale, tovarăşe inginer. Parcă eu sufăr?

Când Elena Grădişteanu răsări, ca din pământ, în faţa lui, inginerul Petrea se ridică fulgerător şi-i sărută mâna.

— Cum a dormit domniţa? Ce-a visat? Vreun Făt-frumos, poate?

Elena Grădişteanu era într-adevăr o „fetişoară”, aşa cum o caracterizase moş Pandele. Zveltă, înaltă, brună, radiind prospeţime şi puritate.

— Şeful e aici? curmă ea fraza lui Petrea, încheindu-şi cu un gest grăbit nasturii halatului.

— A plecat, A lăsat vorbă să verifici calculele la poziţia D_1 şi la curbele omega. Se pare că acolo s-a strecurat o greşeală.

— O greşeală? Să vedem.

În faţa maşinii electronice de calculat îşi aprinse cu gest larg o ţigară. Capătul aprins pâlpâi în acelaşi timp pe câmpul cadranului din faţa ei. Aşadar, va trebui să treacă din nou în revistă toate operaţiile. Şi nu erau puţine. Dar dacă Virgil a spus că „se pare”, înseamnă că e sigur. Nu ţinea minte ca el să se fi înşelat vreodată. Pentru o clipă, amintirea îi readuse înainte chipul lui inteligent, bărbătesc.

Se smulse din această vrajă şi cu mişcări vioaie scoase mapele voluminoase, înşiruindu-le pe marmura mesei. Maşina de calculat porni să ţăcăne şi să zbârnâie.

După o bucată de vreme, Jean Petrea se ridică de la masa unde lucra. Porni spre Elena. Se opri în spatele ei.

— Ei?

— Până acum nimic...

— Ascultă, Elena. Vreau să-ţi vorbesc.

— Te ascult, tovarăşe Petrea.

— Nu. Nu acum. Şi nu aici. Am nişte comunicări importante pentru dumneata. Te vor interesa. Dar aici nu se poate

De la Academie, unde fusese reţinut până după-masă, târziu, Virgil Dragomir se îndreptă spre casă.

Pe drum se gândi cu plăcere la un duş răcoritor şi reconfortant. După aceea avea să se cufunde într-un somn binemeritat. Era obosit şi adulmeca de pe acum binefacerile unei destinderi. Cu un gest moale, descuie uşa apartamentului. Pe mozaicul vestibulului zări un plic. Îl ridică şi-l deschise fără curiozitate. Scrisoarea era dactilografiată:

Stimate tovarăşe inginer Dragomir,

Dacă doriţi să cunoaşteţi adevăratele sentimente ale femeii pe care o iubiţi (mă refer bineînţeles la Elena Grădişteanu), treceţi diseară la ora nouă pe la restaurantul de vară „Trandafirul Roşu”, unde o veţi găsi în societatea unui bărbat pe care îl cunoaşteţi. Vă informez despre această întâlnire, deoarece vă stimez prea mult ca să pot îngădui să fiţi dus de nas.

Un prieten

Aşadar, o anonimă. Virgil Dragomir nutrise dintotdeauna dispreţ pentru aceste misive strecurate sub uşi. Condamna pe aşa-zişii prieteni, care au prostul obicei de a se vârî în sufletele oamenilor, mai curând pentru a le zdruncina inima decât pentru a le deschide ochii.

Dar dacă totuşi…?

În definitiv, o plimbare până acolo nu are ce să strice.

Terasa restaurantului „Trandafirul roşu” era unul din locurile de refugiu cele mai căutate în serile care îndulceau arşiţa acestor zile de vară secetoasă.

Inginerul Petrea şi Elena luaseră loc la una din mesele de lângă balustradă.

— O sticlă de „Cotnar”, se adresă Petrea ospătarului. De la gheaţă...

Petrea începu să golească cu nesaţ pahar după pahar. Continua să pălăvrăgească despre tot felul de nimicuri. Deodată deveni taciturn, de parcă un gând l-ar fi frământat. Elena, nerăbdătoare, deschise din nou conversaţia:

— Acum, explică-mi, de ce m-ai adus aici?

Petrea nu se grăbi să răspundă. O privi şăgalnic şi încercă să râdă.

— Avem destul timp...

— Dar stăm de vorbă de un ceas şi încă nu mi-ai făcut „comunicările importante” pentru care am venit.

Pe faţa lui Petrea trecu o umbră de nemulţumire.

— Bine, spuse el hotărât. E vorba de... Dragomir!

Elena îl privi mirată:

— De Dragomir?...

În clipa următoare, amuţi, Îl văzu chiar pe Virgil, care acoperise cu statura lui atletică intrarea grădinii-restaurant. Privirile li s-au întâlnit doar pentru o frântură de secundă.

Atâta a fost de ajuns ca Elena să citească în ochii lui o mare tulburare, aceeaşi tulburare de care s-a simţit şi ea imediat cuprinsă. Ce o să gândească despre ea, văzând-o la masă cu omul acesta? Îi va explica însă totul, aşa cum a fost. Nu are nimic de ascuns. Şi el va înţelege. Nu se poate să nu înţeleagă.

Nu mai avu însă timp să reflecteze. Dragomir stătea în faţa lor.

— Bună seara. Nu vă deranjez? sună glasul lui cu un voit

timbru ironic.

Elena roşi. Îi era necaz că o trădează faţa. Şi cu toate că nu se simţea vinovată cu nimic, nu găsi destulă putere să răspundă.

— Dar nu ne deranjaţi de fel, tovarăşe director! sări cu o amabilitate extremă Jean Petrea. Vă rog să luaţi loc.

Dragomir se aşeză, fără s-o piardă din ochi pe Elena.

— Ospătar, încă un pahar! comandă Petrea, aferat.

Dragomir continuă s-o privească.

— Puteam să aştept mult şi bine telefonul tău, în seara asta. Erai ocupată...

Fata îşi făcea de lucru cu şerveţelul de hârtie.

— Tovarăşul Petrea m-a „convocat”, accentuă ea dinadins ultimul cuvânt. Spune că are să-mi facă nişte comunicări importante.

Apoi, adresându-se lui Petrea:

— Poţi să continui, tovarăşe Petrea. Faţă de inginerul Dragomir nu am secrete.

— Aşa să fie oare? întrebă ironic Dragomir. Dacă nu aveai secrete, nu ne întâlneam aici doar... din întâmplare.

Elena se simţi jignită.

— Ironia ta e deplasată, Virgil. Nu ţi-am telefonat ca să nu te deranjez. Ştiam că ai lucrat mult. Continuă, te rog, tovarăşe Petrea!

Acesta îşi adună toate puterile pentru a râde cât mai firesc.

— La drept vorbind, n-am vrut să-ţi spun nimic special... Doream numai să petrecem o seară plăcută şi atât.

Deodată o uşoară ameţeală îl cuprinse. Privirea i se pierdu în gol.

Ce a fost asta? Ce l-a determinat ca, în loc să lămurească adevăratul scop al întâlnirii, să dea acest răspuns? Prezenţa lui Dragomir? Doar tocmai prezenţa lui, aşa, neaşteptată cum era, ar fi trebuit să-i uşureze sarcina. Aici, la un pahar

de vin. Şi totuşi... Era o seară minunată. Orchestra cânta o melodie de altădată, exotică, languroasă. „Ramona”... trandafiri... clar de lună... Şi vinul era delicios, şi delicios era să stai la masă cu fata aceasta minunată. Şi iată, apare pe nepusă masă Dragomir, cu aerele lui de arhanghel!... Privirea lui Petrea rătăci prin grădina discret luminată. Urechea lui prinse ultimele acorduri ale cântecului şi, ca prin vis, auzi deodată vocea mânioasă a Elenei:

— M-ai adus aici printr-un şiretlic!

Dragomir ridică ochii spre Petrea:

— De ce-ai făcut asta?...

Petrea urmări câtva timp cu interes mişcarea jucăuşă a bulelor minuscule de acid carbonic în paharul cu sifon. Apoi, ochi în ochi eu Dragomir:

— Pentru că îmi place!

Vorbise cu un aer tâmp — şi în clipa aceea nu ştia dacă vinul îi plăcea sau fata.

— Te sfătuiesc să-ţi vezi de treabă!

Ochii lui Petrea căpătară o lucire stranie. Trăsăturile feţei i se crispară într-un rânjet, în care se putea citi ironie batjocoritoare, dispreţ, satisfacţie de a căşuna lui Dragomir suferinţă. Întotdeauna îl privise cu invidie pe acest bărbat înalt, bine legat, cu mişcări armonioase, radiind sănătate şi siguranţă de sine. Da, îl invidia, fiindcă lui Virgil Dragomir viaţa i-a surâs din plin şi fiindcă prin „jocul evenimentelor” îi luase locul (după credinţa lui „rangul” de şef al laboratorului i se cuvenea lui. Nu era nimic mai penibil şi mai chinuitor în existenţa lui actuală, ca gândul că devenise subalternul lui Dragomir). Îl cuprinse o dorinţă nebună de a-l sfida, de a-l răni în tot ce are mai scump. Uitase cu desăvârşire scopul pentru care o invitase pe Elena. Prezenţa ei devenise un mijloc de a triumfa asupra lui Dragomir.

— Fac ce vreau! spuse aşa dar Petrea, privindu-şi

adversarul cu impertinenţă. Fac ce-mi place! Nu suntem la Institut, tovarăşe director! adăugă după o pauză, apăsând asupra cuvântului „director”, într-o nouă intenţie de ironie.

Îşi umplu paharul şi-l goli dintr-o sorbitură. Rânji din nou către Dragomir:

— Da, tovarăşe director... da!

Elena se ridică.

— Să mergem, Virgil.

— Tocmai fiindcă nu suntem la Institut, răspunse Dragomir cu un calm neaşteptat, aş vrea să te previn că ai să ai de-a face cu mine, dacă n-ai să încerci să-ţi foloseşti aiurea veleităţile de berbant. Ţine minte!

— Şi ce ai să-mi faci, mă rog? se strâmbă sarcastic Petrea. Nu cumva ai de gând să mă pârăşti la sindicat?

Palidă, tremurând din tot corpul, Elena se îndreptă spre ieşire. Dragomir o urmă cu mânie reţinută.

— Ospătar! strigă provocator inginerul Petrea în urma lor, încă o sticlă de nectar!

II

În biroul său de la miliţia Judiciară, străjuit de o lampă cu picior, maiorul Ciprian Florescu studia un dosar voluminos. Gândurile, jucăuşe, nu se lipeau însă de loc de filele bătute la maşină, încărcate de adnotări şi sublinieri, făcute cu creionul roşu. Peste două zile va intra în concediu. Anul acesta şi-a pus în gând să plece la mare. Şi mai sunt doar două zile! Maiorul împinse dosarul la o parte şi începu să schiţeze cu peniţa, pe un petec de hârtie, vile cu terase vaste, vaporaşe, corturi...

Ţârâitul strident al telefonului răsună ciudat în liniştea încăperii. Stiloul maiorului se opri deasupra hârtiei împestriţate de crochiuri. Întinse mâna să apuce receptorul cu presimţirea confuză a unor comunicări neplăcute.

— Aici locotenentul-major Nicolau, se auzi de la celălalt capăt al firului. Permiteţi-mi să raportez: chiar acum am primit un telefon; mi s-a anunţat că s-a comis un asasinat în strada Atomului numărul unu.

— Atomului unu? Asta înseamnă la Institutul de cercetări ştiinţifice speciale!...

— Întocmai, tovarăşe maior. A fost asasinat inginerul Jean Petrea.

Maiorul se încruntă.

— Comunicarea e anonimă?

— Nu, tovarăşe maior. Cetăţeanul care a anunţat este laborant la Institut. Îl cheamă Pandele Ailincăi.

Maiorul Florescu chibzui puţin, apoi ordonă:

— Să vină maşina. Ia un miliţian. O să mergem împreună. Telefonează şi laboratorului de cercetări judiciare.

După câteva minute, în faţa Institutului stopa o maşină a

miliţiei. Cei doi bărbaţi în civil şi miliţianul fură întâmpinaţi, chiar din poartă, de Pandele. Avea chipul descompus. Îl însoţea, la oarecare distanţă, un alt bătrânel, care nu-şi putea stăpâni spaima.

— Ce nenorocire, ce nenorocire! gemu Pandele. Bietul inginer!

Portarul veni mai aproape:

— Şi ce ruşine, Dumnezeule! Tocmai la instituţia noastră să se întâmple aşa ceva!...

Maiorul Florescu îi scrută pe amândoi dintr-o privire.

— Cine este Pandele Ailincăi? întrebă locotenentul-major Nicolau.

Pandele luă poziţia de drepţi, ca la armată:

— Să trăiţi, eu sunt, tovarăşe. Eu v-am chemat la telefon.

— Să mergem la locul crimei, hotărî scurt maiorul.

— Eu nu-mi părăsesc ghereta, tovarăşe, bâigui portarul.

— Fireşte! îl opri, cu un gest, maiorul.

Urcară câteva trepte de marmură. Uşa de la intrare era deschisă. Străbătură un hol mare şi intrară în laboratorul de cercetări. În fundul sălii, la vreun metru şi ceva de uşa ce o despărţea de cabinetul directorului, zăcea, cu faţa lipită de parchet, cadavrul unui om. Din ceafa lui se scursese o dâră groasă de sânge care începuse să se închege, năclăind gulerul halatului.

— Sper că nu s-a atins nimeni de nimic, cercetă pe un ton sever maiorul Florescu pe cei de faţă.

— Se poate? sări, ca ars, Pandele. Atâta doar că am intrat în laborator şi l-am văzut în aşa hal, am vrut să-i dau ajutor. Dar degeaba! Se sfârşise, săracul de el... Am dat fuga de i-am spus portarului. Apoi v-am telefonat. Asta-i tot, tovarăşe ofiţer.

Acesta îl privea îngândurat.

— Portarul a intrat aici?

— Acu’ să vă spun cinstit, tovarăşe... Mă iertaţi, nu ştiu ce

grad aveţi. Când i-am spus portarului, a alergat şi el să vază. Păi cum altfel? La urma urmei, îl doare pe el ca şi pe mine. Că doar aici mâncăm pâine amândoi.

Maiorul nu-l slăbi din priviri.

— Altcineva a mai fost?

— Nu! răspunse cu convingere Pandele. Adică... de... Mai înainte a fost... Staţi, să vedeţi cum s-a întâmplat. M-am repezit să-mi iau nişte ţigări. Când mă întorc, în dreptul cabinei de informaţii dau nas în nas cu tovarăşul director. Dumnealui tocmai pleca. Că aşa vine dumnealui de multe ori când nu e program de lucrează singur. Ne-a dat bună ziua mie şi portarului. După aceea am mai schimbat o vorbă cu tovarăşul portar. Încolo n-a mai fost nimeni. Răspund cu capul.

S-a auzit vreo împuşcătură?

— N-am auzit. Poate s-a tras când am fost după ţigări. Asta nu mai ştiu.

— Cât timp ai lipsit din laborator?

— Păi, ştiu eu? Debitul e aproape, aci în colţ, peste drum. Să spunem un sfert de oră, că am mai stat de vorbă şi cu tutungiul.

— Portarul a auzit ceva?

— Nu! Pe portar tot eu l-am vestit după ce am dat de mort...

Scurtul interogator luat portarului n-a adus nimic deosebit. Spusele acestuia confirmară întocmai cele relatate de laborant.

Maiorul Florescu porni să cerceteze încăperea cu băgare de seamă, ca nu cumva să şteargă vreo urmă. Sala spaţioasă a laboratorului avea două uşi — cea de la intrare şi cea care da în cabinetul directorului. Uşa aceasta era închisă. Maiorul se feri să atingă clanţa, până nu se vor cerceta amprentele digitale. Trei ferestre înalte dădeau în stradă; toate trei erau închise. Alte trei ferestre, dintre care

una era larg deschisă, dădeau spre curtea interioară, o curte mare, pătrată, cu straturi de flori şi cu o mică fântână arteziană în mijloc. Curtea era împrejmuită de aripile clădirilor învecinate. Maiorul cercetă cu atenţie pervazul ferestrei deschise. Nicio urmă de paşi. Şi nici boschetul de lângă zid nu trăda că pe acolo ar fi umblat cineva în tufişuri sau pe iarbă. Reveni în laborator şi începu să cerceteze cu privirea, atent, dulapurile cu vitrine, în care erau aşezate diverse aparate, instrumente, cărţi, reviste, scripte. Nicăieri o urmă de violenţă, nicio efracţiune, nicio zgârietură sau spărtură. Broaştele uşilor păreau întregi, neviolate. Aparatele mari, montate în interiorul laboratorului, păreau, de asemenea, cel puţin la prima vedere a unui profan, a fi în bună ordine. La unul din aparate ardea un mic bec roşu. Maiorul se adresă laborantului:

— De ce arde?

Pandele se apropie să-l stingă.

— Nu te atinge de nimic! spuse maiorul cu oarecare asprime. Răspunde: de ce arde becul?

Bătrânul se scărpină după ureche, îngrijorat.

— Daţi-mi voie să-l sting. Este o lampă de semnal, care arată că aparatul se află sub tensiune electrică. O mişcare greşită şi s-ar putea declanşa un curent electric de înaltă tensiune între eclatoare. Nu mă ating de aparat. Aici, pe perete, este tabloul cu întrerupători.

— Ceea ce înseamnă că victima, sau altcineva, era pe cale, sau chiar începuse să lucreze cu acest aparat?

— De bună seamă. Altfel n-avea niciun rost ca aparatul să fie conectat cu reţeaua electrică.

— Mai lucrează cineva în acest laborator?

— Da. Tovarăşa inginer Elena Grădişteanu. Dumneaei însă n-a venit azi după-amiază la Institut.

— Şi de ce n-a venit?

— Apăi, eu, să mă iertaţi, nu-s decât laborant aici. N-am

de unde să ştiu treburile tovarăşilor ingineri. Nu ţiu condica de prezenţă.

— Răspunde cuviincios şi întrerupe curentul, îl apostrofă maiorul Florescu, cu gravitate, contrariat de cheful de vorbă al laborantului. Care este masa de lucru a victimei?

— Să trăiţi, aici, aceasta, lângă fereastra deschisă, răspunse supus Pandele.

Maiorul se apropie de birou. Îşi opri privirea pe cartea deschisă: „Calcule de matematică superioară”. Alături, foi volante, umplute cu formule matematice; deasupra un creion cu rigla de calcul. Nimic suspect. Un sertar al biroului era tras în afară. Cercetă atent interiorul; nu părea să fi fost răvăşit.

Reveni la cadavrul inginerului care zăcea pe podea, cu faţa în jos, cu nasul turtit, şi mâinile aruncate înainte. În cea dreaptă strângea o legătură obişnuită de chei — chei simple, chei Yale, chei Wertheim — toate înşirate pe un inel şi răsfirate acum ca un evantai.

Maiorul Florescu scoase din buzunarul vestei o mică lupă. Fără să atingă nimic, se aplecă asupra cadavrului şi începu să examineze prin lentilă rana de la ceafă.

— E clar ca bună ziua, mormăi el mai mult pentru sine.

Aruncă o privire în jur, măsurând parcă distanţele cu ochiul şi dădu din cap aprobativ. Se îndreptă din şale, îşi puse cu grijă lupa în buzunar şi, adresându-se locotenentului-major Nicolau, zise:

— Gata, să mergem.

Dădu ordin miliţianului să păzească uşa laboratorului, până vor sosi cei de la laboratorul de cercetări judiciare. După ce se vor fi făcut fotografierile, releveurile de teren, de amprente digitale, cât şi cele ale încălţămintei, să i se raporteze.

— Să dăm acum o raită în jurul clădirii. Tovarăşe laborant, fii bun şi condu-ne. Ia-o, te rog, înainte!

Înconjurară curtea interioară a clădirii. Cercetară intrările celorlalte aripi. Toate uşile de intrare erau încuiate. Ferestrele erau de asemenea bine închise. În liniştea amurgului nu se auzea decât clipocitul fântânii arteziene şi, ici-colo,bâzâitul unei insecte. Făcură înconjurul clădirii pe dinafară. Clădirea impozantă era despărţită de stradă printr-o fâşie lată de teren, plantat cu flori, gazon şi arbuşti. Maiorul Florescu cercetă atent totul. Ochii lui ageri remarcară sub una din ferestre vârfurile unor crengi rupte, frunze ciupite.

Privi în jurul tufişului. Nicio urmă de paşi nu se vedea pe trotuarul asfaltat ce înconjura clădirea, nici gazonul nu era călcat.

— Unde răspunde această fereastră deschisă? întrebă pe laborant.

Pandele se întoarse cu faţa spre clădire. Cu degetul arătător numără parcă ferestrele.

— E fereastra de la biroul tovarăşului director Dragomir.

Maiorul cercetă cu privirea toată faţada clădirii. Zâmbi ca în faţa unei descoperiri neaşteptate şi nu-şi putu reţine o exclamaţie:

— O-ho! Ia te uită!

— Ce e, tovarăşe maior? întrebă curios locotenentul-major Nicolau.

— Nimic, nimic! Am să-ţi spun mai târziu.

Şi, zicând acestea, făcu gesturi largi în direcţia clădirii, în timp ce, cu coada ochiului, continuă să cerceteze pervazul ferestrei. Două julituri se vedeau pe ieşitura zidului; în jurul lor se distingeau urme de moloz, ceea ce nu lăsa nicio îndoială că zgârieturile erau recente.

Porniră spre intrarea Institutului. Maiorul Florescu, cufundat în gânduri, spuse ca pentru sine:

— Ciudat!.. Foarte ciudat!...

O maşină stopă brusc în faţa Institutului. Din ea coborî

doctorul Olaru, medicul legist, urmat de personalul tehnic. Medicul şi însoţitorii lui veneau să ia fotografii, schiţe ale locului crimei, releveuri dactiloscopice. Doctorul, un om între două vârste, se apropie cu paşi vioi de maior.

— Salutare, Florescule! Ce s-a mai întâmplat?

— Bună, doctore! O crimă. Doar nu te-ai aşteptat să ne cheme la nuntă? Un inginer al Institutului a fost găsit împuşcat în laborator.

Doctorul Olaru conduse cu multă atenţie luarea fotografiilor stereoscopice de rigoare. După un scurt examen al cadavrului, conchise:

— Deces prin împuşcare; s-a tras de la o distanţă de zece-doisprezece metri, glontele a pătruns oblic de jos în sus, în partea dreaptă a craniului. Moartea a fost fulgerătoare. Totul s-a petrecut recent, în urmă cu o oră, cel mult două. Rămâne ca autopsia să arate calea exactă a proiectilului.

Maiorul Florescu se apropie de uşa cabinetului inginerului Dragomir. Apăsă clanţa. Uşa era încuiată. Fu adus un lăcătuş şi odată uşa deschisă, maiorul trecu pragul, urmat de ceilalţi. Cabinetul directorului era o cameră spaţioasă, mai mult lungă, cu o singură fereastră la faţada clădirii. O privire circulară îl convinse că totul era pus aici în ordine, totul respira liniştea şi acurateţea unui om ordonat.

Se apropie de fereastră. Un scaun era pus aproape, pe un loc care, desigur, nu era al lui. Pe scaun desluşi cu uşurinţă urma unor paşi. Liniile paralele, ondulate, nu lăsau nicio îndoială că pe scaun s-a urcat cineva care purta încălţăminte cu talpă de crep. Faţa maiorului se lumină. Pe pervazul prăfuit al ferestrei se desluşeau aceleaşi urme de tălpi, de data aceasta de la ambele picioare, cu vârfurile îndreptate spre afară, de unde nu era greu de presupus că cineva a sărit pe fereastră sau s-a pregătit să facă această mişcare. Găsi urme de moloz şi pe zid şi observă din nou că tufişul din dreptul ferestrei avea câteva crenguţe proaspăt

rupte şi că frunzele despuiate cu violenţă zăceau încă împrăştiate pe jos. Încercă să descopere vreo urmă care să întărească deducţia că cineva a sărit pe fereastră. Spre mirarea lui nu se vedea niciun semn, nicio indicaţie. Întorcându-şi privirea, prinse între degete de pe pervazul ferestrei câteva scame de stofă cenuşie. „E un adevărat noroc să dai peste aşa ceva”, gândi satisfăcut, în timp ce aşeza firele cu multă grijă într-o cutiuţă de metal.

Trecu din nou în laborator. Tăcut, frământat, verifică iarăşi toate ferestrele încăperii şi se interesa cu deosebire dacă în afara intrării principale mai sunt şi alte căi de acces din şi în curţile interioare şi exterioare. Nu, nu existau alte intrări şi ieşiri, afară de cele la vedere. Oricine ar intra sau ar ieşi, nu are altă cale decât aceea care trece prin faţa cabinei portarului, constată el. Afară numai dacă cineva ar escalada gardul înalt de fier forjat ce înconjura imobilul. Trebui însă să recunoască, după o minuţioasă cercetare, că nu era de remarcat nicio urmă a unei astfel de tentative. De altfel, gardul este situat la o distanţă mult prea mare pentru ca un om să-l poată trece printr-o săritură de la fereastră. Nu, asta în niciun caz! Şi atunci?...

Să ai oarecum certitudinea că cineva — şi în cazul de faţă fără îndoială asasinul — a ieşit pe fereastră, să ai în mână elementele preliminare care pledează pentru această prezumţie şi totuşi să nu găseşti indicaţia finală, adică urmele pe pământ ale celui care a sărit, aceasta nu poate decât să complice lucrurile. Se întoarse brusc către Pandele.

— Ai putea să precizezi la ce oră a venit tovarăşul director Dragomir?

— Nu l-am văzut când a venit. Mai curând poate să ştie tovarăşul portar. El musai că l-a văzut intrând.

— Ei, ştii ceva, moşulică? se adresă maiorul portarului, ce aştepta cu o figură de om speriat.

— Da, tovarăşe maior. Ceasul bătea taman ora patru.

— Şi inginerul Petrea când a venit?

— Păi să fi fost cam la un sfert de oră după tovarăşul director.

— Tovarăşe laborant, dumneata ai fost, nu-i aşa, tot timpul în laborator?

— Da, tovarăşe maior.

— Directorul şi inginerul Petrea lucrau împreună tot timpul?

— Nu, tovarăşe maior. Tovarăşul director lucra în cabinetul lui, cu uşa închisă, iar tovarăşul inginer Petrea îşi vedea de treabă aici, în laborator. După câte ştiu, nu prea era mare prieteşug între dumnealor.

— De ce nu?

Pandele se scărpină după ureche. Ezita parcă să răspundă.

— Nu te sfii, vorbeşte! îl îmbie maiorul.

— Prostii, tovarăşe maior. Nu e treaba mea să mă bag. Îi priveşte pe dumnealor.

Apoi, cu o voce tărăgănată.

— De, tinereţe... dragoste...

— Vorbeşte mai desluşit. Am nevoie să ştiu totul în privinţa lor.

— Tovarăşe maior, eu nu prea ştiu mare lucru, întrebaţi-i mai bine pe dumnealor.

— Pe cine, pe dumnealor?

— Apăi pe tovarăşul director şi pe tovarăşa ingineră.

— Dumneata să-mi răspunzi la întrebări. Ai zis că inginerul Petrea nu se avea bine cu directorul. Pesemne că s-au certat, nu-i aşa? Când s-a întâmplat asta?

— Să tot fie, după socoteala mea, vreo trei săptămâni…

— Şi din ce cauză s-a stricat prietenia sau, să zicem, buna înţelegere între ei? Îmi închipui că se aveau bine înainte.

— Să vedeţi. Într-o zi, inginerul Petrea a invitat-o pe

tovarăşa Elena la un restaurant. Nu-ş’ cum s-a făcut că a venit acolo, ca din întâmplare, şi tovarăşul director Dragomir. Ştiu de la răposat că a ieşit mare dandana din chestia asta. De, de unde era să ştie bietul Petrea că tovarăşul director e în amor cu tovarăşa Elena? Ei, şi pe urmă, se înţelege, tovarăşul director n-a mai vorbit cu Petrea. Abia dacă apucau să schimbe câte o vorbă în interes de serviciu. Atât şi nimic mai mult!

— Şi? Altceva?

— Să trăiţi, tovarăşe maior, altceva nu ştiu. Ce-am ştiut v-am spus.

— Să mergem, se adresă maiorul locotenentului - major Nicolau. La revedere, doctore.

Apoi, către miliţian:

— Sigilaţi uşile şi organizaţi garda permanentă, iar dumneata, tovarăşe laborant, să binevoieşti să nu pleci din Institut. Avem nevoie de dumneata şi e bine să te găsim aici în tot momentul.

Instalându-se în maşină, maiorul avu un zâmbet amărui:

— Un singur lucru e limpede: trebuie să-mi amân concediul...

III

Elena Grădişteanu ajunse acasă pe-nserat. Petrecuse câteva ore la Institutul de chimie, unde un colectiv de chimişti experimentaţi în materie de cristalografie executa o lucrare după indicaţiile inginerului Virgil Dragomir. A fost o după-amiază obositoare. Simţea nevoia unei înviorări. Îi era dor de aerul proaspăt de afară; coborî din tramvai cu vreo patru staţii înainte de casa ei şi-şi urmă drumul pe jos. Un cleşte nevăzut îi strângea tâmplele. Aerul curat şi liniştea îi făceau bine. Trecea cu paşi egali printre cele două şiruri de blocuri de pe noul bulevard şi, deoarece nu se gândea la nimic, o izbi aspectul de pitoresc modern al cartierului, ca şi cum trecea pentru prima oară prin el şi nu-şi dăduse seama că pe locurile cunoscute ale maidanelor cu gropi şi gunoaie de altădată se înălţau acum ziduri noi, strălucind de albeaţă sub lumina felinarelor ce tocmai se aprindeau. Ajunse pe nesimţite la cuartalul unde se afla şi casa ei. Urcă treptele scării „A” până la primul etaj şi intră. Locuia cu mama ei, o femeie între două vârste.

— Eşti obosită? o întrebă mama, mai mult din privire, privirea aceea îngrijorată pe care o pot avea numai mamele. Elena schiţă un zâmbet.

— Mai bine zis, am fost. Aerul proaspăt mi-a făcut bine.

După cină, în faţa aparatului de radio, care revărsa în odaie ultimele şlagăre, Elena se trânti în fotoliu, cu o carte în mâini. Încercă să citească, dar gândurile îi zburau la Virgil. Erau gânduri întunecate de amintirea serii de la restaurant. Se cutremură amintindu-şi ieşirile pătimaşe ale

lui Virgil faţă de Petrea, în zilele următoare. O făceau să sufere, ştiind că totul s-a întâmplat din vina ei. Adevărul este că pe Jean Petrea nici măcar nu-l simpatiza. Îi era mai mult decât indiferent. Şi totuşi Virgil devenise gelos, ca şi cum n-ar fi putut să observe şi singur că între ea şi Petrea nu era şi nici nu putea să fie ceva care să merite atenţia lui. Nu-i vorbă că şi insolenţa lui Petrea după seara aceea de pomină făcuse să izbucnească tulburarea de nestăpânit a lui Virgil. Între cei doi bărbaţi au urmat după aceea incidente din ce în ce mai neplăcute. Un cuvânt tăios, o privire duşmănoasă din partea unuia sau a celuilalt erau de ajuns să aprindă jarul de sub cenuşă. Şi vina o purta ea! Sau poate că nu ea, deşi toate aparenţele erau împotriva ei. În definitiv, dacă Virgil o găsise cu Petrea la restaurant, aceasta se datora unui şiretlic căruia îi căzuse victimă. Se gândea: „Om în toată firea, am, dragă doamne, şi titlul de inginer şi totuşi nu mi-am dat seama că trebuia să cântăresc cu mai multă maturitate, să aleg cu mai mult discernământ ce se cuvine şi ce nu se cuvine să facă o fată în situaţia mea…”

Totuşi, Virgil ar putea să se stăpânească. Ştie bine că-l iubeşte. Se simţea stăpânită de acest sentiment ca niciodată. Îl iubeşte — chiar aşa, impulsiv cum este.

Ochii îi căzură din nou pe carte. Dar nici de data asta nu reuşi să citească. Prin fereastra deschisă ajunse până la ea zgomotul unei maşini care se opreşte şi auzi o portieră de automobil trântită puternic. Un glas bărbătesc întreba pe cineva:

— Aici stă tovarăşa Elena Grădişteanu?

— Da, la etajul întâi, recunoscu ea vocea subţirică a unei vecine de la parter.

În uşă apăru un miliţian, salutând politicos.

— Tovarăşa Elena Grădişteanu?

— Eu sunt. Ce s-a întâmplat?

— Vă rog să mă însoţiţi pentru a da oarecari lămuriri. Nu fiţi neliniştită, nu-i nimic grav, stărui

miliţianul, care îi citise pe faţă o contractare mai mult de spaimă decât de uimire.

— Chiar acum? întrebă ea, cu vocea tăiată.

Şi starea de oboseală îi reveni, într-o clipă, şi mai apăsătoare.

— Vă conduc cu maşina, o informă politicos miliţianul, întinzându-i citaţia.

Elena citi în grabă cele câteva rânduri. Nu desluşi nimic altceva decât un formular tip, completat cu numele şi adresa ei. Ar fi vrut să-l întrebe pe miliţian pentru ce o cheamă cu atâta grabă, dar întrebarea i se păru fără rost şi renunţă la ea.

Peste câteva clipe se afla în maşina care zbura spre localul miliţiei.

Maiorul Florescu stinse cu un gest apăsat ţigara pe fundul scrumierei şi formă un interior.

— Alo, Nicolau? Am trimis după Elena Grădişteanu şi după Virgil Dragomir. Cu fata o să stai de vorbă dumneata.

— Am înţeles, tovarăşe maior.

După un sfert de oră, tânăra ingineră şedea în faţa mesei lui Nicolau. Un singur gând o copleşea: „De ce m-or fi adus aici?” Dar, fie ce-o fi! Va răspunde sincer. Nu are nimic de ascuns.

Locotenentul-major îi întinse pachetul de ţigări.

— Fumaţi?

— Mulţumesc.

Trase din pachet o ţigară. Ofiţerul îi întinse bricheta aprinsă.

— Numele şi prenumele, vârsta, profesia? o întrebă el.

Şi consemnă: ***Elena Grădişteanu, douăzeci şi patru de ani, inginer.***

De când era la Institut? De aproape un an.

Locotenentul-major trase cu sete din ţigară.

— Cu cine colaboraţi în activitatea dumneavoastră de laborator?

— În laboratorul de electronică suntem un colectiv restrâns. Lucrăm sub îndrumarea directorului, inginerul Virgil Dragomir. În afară de mine, colaboratori permanenţi sunt inginerul Jean Petrea şi laborantul Pandele Ailincăi.

— Asta-i tot?

— M-aţi întrebat de laboratorul de electronică. Asta-i tot.

Locotenentul-major privi cu atenţie scrumul din vârful ţigării, ca şi cum acolo era scrisă întrebarea următoare.

— Vă place munca de laborator?

Elena se însufleţi.

— Foarte mult. Nici nu-mi puteam visa o muncă mai interesantă. Directorul nostru este extrem de capabil. E un om plin de idei îndrăzneţe, care posedă un vast bagaj de cunoştinţe.

Locotenentul-major îşi privi din nou ţigara.

— Dar inginerul Petrea?

Pe chipul Elenei trecu o umbră.

— M... da. Şi inginerul Petrea este priceput. Altfel nu s-ar explica prezenţa lui într-un astfel de laborator...

— Colaborarea între membrii colectivului este armonioasă, desigur?

Elena şovăi. Unde ţintea întrebarea tânărului ofiţer? Şi ce trebuia să răspundă la asta: da sau nu?

Luată pe neaşteptate, răspunse evaziv.

— S-ar putea spune că da...

Locotenentul-major zâmbi.

— Dar s-ar putea spune şi nu?

— S-ar putea, primi Elena fâstâcită.

— Atunci să vorbim despre acest ***nu***.

Elena stătu o clipă pe gânduri. În ce cursă intrase? Ce voiau să afle? Ce se întâmplase? Va trebui totuşi să răspundă, să spună ceva.

— Mă rog, principalul este că lucrările nu suferă niciodată.

— Da, da, înţeleg, resentimentele personale, în măsura care există, rămân pe planul doi. Şi totuşi, relaţiile dintre colaboratori nu se resimt de loc?

Elena trebui să recunoască: relaţiile dintre cei ce lucrează în laborator nu sunt dintre cele mai armonioase. De ce? Desigur, vina o poartă inginerul Petrea. De altfel, se vedea cât de colo că locotenentul-major era într-o măsură informat. Doar nu degeaba adusese discuţia aci, într-un fel care lui i s-o fi părut diplomatic. Poate că ar fi cazul să povestească şi întâmplarea neplăcută de la restaurant. S-ar putea să aibă vreo legătură cu ceea ce îi interesează... În definitiv, n-avea nimic de ascuns.

Şi Elena povesti totul.

— Va să zică, a avut loc un schimb de cuvinte? sublinie Nicolau. Dacă am înţeles bine, inginerul Dragomir, are, ca să zic aşa, ieşiri violente?... E adevărat?

— Din păcate da, răspunse Elena, nemulţumită şi de întrebare şi de răspunsul ei.

Locotenentul-major Nicolau rămase gânditor.

— Acum permiteţi-mi şi mie o întrebare, zâmbi stângaci Elena. Ce înseamnă toate astea? Pentru ce am fost invitată aici? Şi de ce toate aceste întrebări? S-a întâmplat ceva?

— Astăzi după-amiază, la ora şase, inginerul Petrea a fost găsit împuşcat mortal în laborator…

Când se văzu în stradă, primul gând al Elenei fu acela de a-i telefona lui Virgil. Trebuia să-l pună cât mai degrabă la curent cu această îngrozitoare întâmplare. La primul telefon public ieşit în cale găsi vreo patru-cinci persoane aşteptându-şi rândul. Elena se răzgândi. Da, e nepotrivit să-i vorbească lui Virgil despre asemenea lucruri de faţă cu alţii. De aceea, se îndreptă cu paşi grăbiţi spre cea mai apropiată staţie de taxiuri.

— Mai repede, te rog, îi spuse şoferului, după ce îi dădu adresa lui Dragomir.

Taxiul porni în zbor pe asfaltul bulevardului. Cu toată neliniştea care pusese stăpânire pe ea, îşi dădu seama că şi de data aceasta pornise pe un drum greşit. Cum va fi interpretată vizita ei după interogatoriul ce i se luase?

Luă o hotărâre bruscă: se va întoarce acasă şi de acolo îi va telefona lui Virgil.

La auzul noii adrese, şoferul o privi cu mirare, întoarse brusc maşina şi porni în direcţia indicată.

Plăti şoferului şi urcă în fugă scările. Sub ochii miraţi ai mamei sale, trecu ca o furtună în camera ei şi formă numărul de telefon al lui Virgil. La capătul celălalt al firului, telefonul suna în gol.

Cei doi bărbaţi şedeau faţă în faţă la biroul masiv al maiorului Florescu. Încăperea era plină de fum. Ţigările se aprindeau şi se stingeau una după alta. Cu mâna sa mare şi puternică, maiorul vărsă scrumiera prea plină în coşul de hârtii. Dragomir citi în gestul acesta un semn că discuţia, care începuse de mult, avea să mai dureze. Dar unde voia să ajungă maiorul?

Îl întrebase despre viaţa lui, despre prieteni şi neprieteni, despre muncă, şi trecuse chiar la chestiuni mai delicate. Ce relaţii avea el, de pildă, cu Elena?

— Trebuie neapărat să răspund la această întrebare, tovarăşe maior? întrebă Dragomir pe un ton sec.

— Neapărat! răspunse maiorul, zâmbind.

— Ei bine, o iubesc.

— Doar atât?

— Aşteptaţi cumva niscaiva tirade gen Cyrano de Bergerac? Atunci, poftim: o iubesc cu pasiune. E de ajuns?

— Dacă e spus la modul serios e de ajuns, zâmbi iarăşi maiorul.

Dragomir surâse şi el:
— E cât se poate de serios.
Maiorul îl privi ţintă în ochi:
— Tovarăşe inginer, vă rog să-mi spuneţi cu toată sinceritatea, ca între bărbaţi: s-a ivit între dumneavoastră un al treilea, vreau să spun un rival? Aţi avut vreun incident legat de sentimentele dumneavoastră pentru Elena Grădişteanu?
La această întrebare directă, Dragomir îşi pierdu cumpătul. Făcu o sforţare discretă să nu-şi trădeze surprinderea.
— Rival? Incident? Termenii sunt exageraţi... Am avut, nu de mult, un oarecare schimb de cuvinte cu un Don Juan tomnatic. Dar nu cred să prezinte vreo importanţă...
Şi povesti în cuvinte puţine, pe un ton pe care îl voia cât mai calm, ceea ce se petrecuse între el şi Petrea.
Maiorul îl ascultă până la capăt şi, privind scrumiera care ameninţa din nou să se umple, îl întrebă, cu indiferenţă calculată:
— Dar apariţia dumitale la restaurant a fost întâmplătoare?
Se gândi fulgerător: „O astfel de întrebare nu putea s-o pună decât cineva care are cunoştinţă de scrisoarea anonimă. De unde a aflat maiorul de existenţa ei?” Nu avea niciun rost să ascundă primirea scrisorii.
Şi astfel, dosarul pe care era scris cu litere de tipar „Jean Petrea” se îmbogăţi cu o nouă piesă.
Maiorul se ridică brusc, ca şi cum ar fi obţinut tot ceea ce a vrut şi nu mai avea nevoie de altceva. Dragomir înţelese că interogatoriul s-a terminat. Se ridică şi el.
— Asta e tot? întrebă, arzând de nerăbdare să se smulgă cu o clipă mai de vreme din focul acestei anchete ciudate.
— Tot, spuse maiorul, fără a-l pierde din vedere. Adică, nu! Mai e ceva: astă-seară, în jurul orei şase, inginerul Jean

Petrea a fost asasinat în sala laboratorului. Unde vă aflaţi în momentul crimei?

Virgil Dragomir păli. Simţi că i se pune un nod în gât. Nu mai era în stare să scoată un cuvânt. Abia după un răstimp reuşi să îngâne:

— În jurul orei şase? În jurul orei şase mă aflam la Institut. Chiar în laborator.

— Ai terminat? întrebă maiorul Florescu, suflând în pâlnia telefonului fumul unei noi ţigări.

— Da, tovarăşe maior, se auzi de la celălalt capăt al firului telefonic.

— Vino, te rog, la mine cu materialul.

După câteva clipe, locotenentul-major Nicolau îşi făcu apariţia în birou. La invitaţia maiorului, se instală comod într-un fotoliu. Maiorul deschise larg fereastra. Fumul plutea gros în încăpere. Se simţea nevoie de aer proaspăt. Cu paşi mari, începu să măsoare camera, apoi, deodată, se lăsă pe scaunul lui, lângă birou.

— Ei?

Locotenentul-major Nicolau îşi informă şeful asupra interogatoriului luat Elenei Grădişteanu.

— Da, cele două depoziţii concordă între ele, constată maiorul. Iată şi răspunsul lui Dragomir.

Nicolau parcurse lacom filele conţinând interogatoriul lui Dragomir. Dădu din cap afirmativ.

— Şi acum, reluă Florescu, spune-mi, cum vezi toată afacerea?

Nicolau se temu să răspundă imediat. Avea în faţa lui un experimentat lucrător al miliţiei judiciare. Florescu îşi crease faima unui om cu mintea ageră, cu o logică solidă. Nu i-ar fi indiferent dacă i-ar spune cine ştie ce lucruri nechibzuite. Pauza nu putea fi însă mult prelungită.

— Să analizăm, tovarăşe maior. Avem un număr destul de

mic de personaje. Virgil Dragomir, Elena Grădişteanu, Jean Petrea — victima, Pandele Ailincăi — laborantul — şi portarul. Crima a avut loc nu mult înainte de ora şase, când portarul a fost înştiinţat de laborant că, intrând în sala laboratorului, l-a găsit mort pe inginerul Petrea. Numai cu câteva minute înainte, Dragomir ieşise din clădirea Institutului. Cine e deci suspect? Cine avea motiv să-l suprime pe Petrea? Între ei exista Elena Grădişteanu. Virgil Dragomir e pătimaş, violent. Celălalt, uşuratic, cinic...

— O crimă pasională, deci, tovarăşe locotenent-major? surâse fin maiorul Florescu.

— Înclin să cred că da, spuse evaziv Nicolau.

Zâmbetul maiorului nu-i plăcuse de loc, deoarece surprinsese în el o doză de ironie, care, chiar dacă nu-l privea direct, nu putea să-l lase indiferent.

— Ei bine, reluă Florescu, eu am să încerc să demonstrez că mai există şi alte ipoteze.

Locotenentul-major îl privi cu interes, dar şi cu neîncredere. Fireşte, nu e prudent să tragi prea repede concluziile, dar dacă în afară de elementele cunoscute nu mai apare nimic nou, concluzia nu poate fi decât una singură — şi pe aceea se aştepta s-o audă din gura şefului său.

— Te rog să mă urmăreşti. Sunt mai multe ipoteze care trebuie luate în considerare.

Florescu îndoi un deget:

— Primo: când a plecat directorul, Jean Petrea mai era viu. Asasinul, care se afla nu departe de victimă, ascuns sau poate chiar faţă în faţă cu ea, a tras un glonte în ceafa lui Petrea în primele minute după plecarea directorului şi a zbughit-o pe fereastra deschisă din cabinetul lui Dragomir. Am uitat să-ţi spun: pe pervazul acestei ferestre am descoperit urme de paşi şi nişte scame de stofă agăţate de o aşchie de lemn, iar crengile arbustului din faţa ferestrei

erau rupte. Asta înseamnă că asasinul purta un costum cenuşiu, de calitate.

— Şi cum rămâne cu uşa care dă în cabinetul directorului şi pe care noi am găsit-o închisă? întrebă Nicolau, vădit surescitat de aceste amănunte şi convins că îl pune în derută pe maior.

— Nu este exclus ca această uşă să fi rămas deschisă după plecarea lui Dragomir. Şi tocmai această împrejurare a dat asasinului ideea de a dispare pe acolo. Că noi am găsit-o închisă? Dar e foarte simplu. Asasinul, trecând în biroul lui Dragomir şi trântind uşa după el, broasca Yale s-a închis automat. Din păcate, n-am descoperit în grădină nicio urmă a aceluia care a sărit pe fereastră. Paşii lui n-au lăsat niciun semn pe pământ, ceea ce e greu de explicat. Va trebui să întreprindem cercetări mai amănunţite pentru a lămuri acest mister.

— Şi mobilul crimei?

— Altă problemă de rezolvat, admise maiorul.

Şi, îndoindu-şi un al doilea deget:

— Ar mai fi o ipoteză. După plecarea directorului, portarul şi laborantul l-au asasinat pe inginerul Petrea, după un plan dinainte stabilit şi, bineînţeles, cu un anumit mobil. În cazul acesta, portarul n-ar putea fi decât complice, deoarece e greu de crezut că şi-ar fi părăsit postul fără a se teme de complicaţii. Ceva mă face să nu consider serioasă această ipoteză. Mă întreb cu ce scop un portar şi un laborant, acesta din urmă fiind şi un vechi lucrător al Institutului, să ucidă un inginer, cu care n-au nici în clin nici în mânecă? Totuşi, cred că eşti de acord cu mine că această ipoteză nu poate fi încă părăsită. Până una-alta, ea e tot atât de legitimă ca cele amintite anterior

— De acord, tovarăşe maior. Şi acum să cântărim aceste trei ipoteze. Aşadar, asasinul ar putea să fie inginerul Dragomir — şi ne aflăm, după toate aparenţele, în faţa unei

crime pasionale. Al doilea: asasinul — necunoscut. Mobilul crimei — necunoscut. Al treilea: asasinul ar putea să fie laborantul, cu un eventual complice, care ar fi portarul. Mobilul crimei — de neînţeles.

— Este un rezumat just, aprobă, îngândurat, maiorul Florescu.

— Trebuie să recunoaştem, însă, spuse Nicolau, că prima ipoteză este cea mai plauzibilă. Sar în ochi şi persoana asasinului şi mobilul crimei.

Maiorul Florescu îl privi lung pe Nicolau.

— Fie cum zici dumneata. Ar urma să-l reţinem pe Dragomir ca suspect de crimă pasională?

Nicolau începu să nu se mai simtă în largul lui. Întrebarea era categorică. I se păru că ea ascunde o capcană pentru el. Oare n-a raţionat just? Revizui, în gând, elementele concluziei sale. Da, ipoteza lui e cea bună. Şi totuşi... dacă... Nu uita că avea în faţa lui pe maiorul Florescu. Răspunse evaziv:

— Tovarăşe maior, dumneavoastră dispuneţi.

Maiorul zâmbi.

— Şi acum să analizăm mai de aproape ipoteza dumitale.

Nicolau îl ascultă curios, aşteptând să-şi vadă combătute argumentele.

— Să zicem, aşadar, că ne aflăm în faţa unei crime pasionale. N-ar fi nici prima, nici ultima în istoria criminologiei. Altădată întâmplări dintr-astea umpleau până la dezgust coloanele presei de mare tiraj. Anumite pături de cititori şi cititoare se omorau să afle cât mai multe amănunte din viaţa intimă a eroilor. Şi ziarele nu ezitau să dea mână liberă reporterilor care, când nu puteau să afle de la sursă, mai puneau şi din capul lor, totul făcut într-un stil senzaţional ca să suscite lăcomia avidă de scandal a unei societăţi decăzute. Am cunoscut, ce e drept, de departe, dar destul de bine, aceste moravuri. Ştiu ce urma

mai întotdeauna după descoperirea unei astfel de crime: un proces la Curtea cu juri, dezvăluirile fără perdea ale unor martori din acelaşi aluat cu criminalul, pledoariile gras plătite ale unor avocaţi cu circulaţie şi, bineînţeles, verdictul de achitare a criminalului sau criminalei, care devenea un fel de erou al zilei. Nici nu se putea un îndemn mai direct la crimă!... Şi acum, revenind la inginerul Dragomir, stau şi mă întreb dacă în zilele noastre un om cult şi cu o muncă de mare răspundere în angrenajul nostru social se mai poate lăsa antrenat într-o crimă pasională? Înainte de a avea probe concrete, ne este oare permis în aprecierile noastre să nu ţinem seama de personalitatea lui Dragomir? Hotărât, nu mă împac cu o astfel de idee, dar nici n-am dreptul s-o resping categoric. Trebuie să fim însă rezonabili şi să plecăm în cercetările noastre şi de la ceea ce exprimă omul cercetat de noi, luat în general. E adevărat că aparenţele sunt iluzorii şi într-un caz şi în celălalt şi numai faptele pot determina o concluzie valabilă. Dar acele fapte cată să le stabilim fără dubiu. Cred că asta este, în definitiv, treaba noastră...

Nicolau roşi. Răspunse totuşi dârz:

— Aveţi dreptate, tovarăşe maior. Îmi permit însă să vă atrag atenţia asupra caracterului impulsiv, violent al lui Dragomir.

— La rigoare am putea lua în consideraţie această împrejurare, dacă Dragomir îl omora pe Petrea chiar în seara întâlnirii, la restaurant. Dar aşa... la rece, cum s-ar spune?

— Înlăturaţi deci ipoteza unei crime pasionale?

— Nu dau la o parte nicio ipoteză. Caut însă să văd în ce măsură o ipoteză, care la prima vedere „sare în ochi”, precum ai remarcat de repetate ori, poate să reziste la o analiză mai amănunţită.

— Nu credeţi atunci în vinovăţia lui Dragomir? întrebă

Nicolau, oarecum dezumflat.

— Dragul meu, ţi-am mai spus, nu cred nimic, nu resping nimic. Analizez ipotezele şi, pe cât e posibil, trag concluzii. Cert este, şi acest lucru l-a recunoscut şi Dragomir, că în jurul orei când s-a produs crima, el era în laborator, iar la câteva minute după plecarea lui din Institut, laborantul a descoperit cadavrul lui Petrea. De aici se poate deduce că participarea lui Dragomir la crimă nu este exclusă. E posibil chiar ca el însăşi să fie făptuitorul. Dar dacă am spus că elementul „pasional” este insuficient susţinut, e ca să arăt că suntem obligaţi să căutăm şi alte mobiluri în această crimă.

— Nu văd alte pricini în cazul de faţă, replică Nicolau. Petrea nu stătea în calea lui Dragomir. Dimpotrivă, Petrea este acela care se simţea, pe cât am aflat, nedreptăţit prin venirea lui Dragomir în fruntea laboratorului de electronică. Nu poate fi vorba nici de crimă cu jaf. Cadavrul a fost găsit culcat cu faţa în jos. Banii şi bijuteriile, inelul şevalieră, butonii de manşetă din aur cu briliante erau asupra lui. Şi nici din laborator nu lipseşte, pe cât s-a văzut, nimic.

— Tocmai pentru că nu iese în evidenţă niciun mobil precis al crimei, este de presupus că criminalul sau criminalii au ştiut în mod suficient de abil să nu dea la iveală scopul urmărit. Asta însă nu înseamnă că nu există o cauză bine ascunsă şi deci foarte serioasă.

— Şi anume?

— Nu uita, dragă Nicolau, că astăzi fiecare ins se află la adăpost de grija materială a existenţei, aşa cum am cunoscut-o în vechea orânduire socială. Într-o astfel de perioadă, când se stabilesc relaţii noi între oameni, se schimbă radical şi moravurile lor.

— Vreţi să spuneţi că aceşti oameni nu sunt în stare să comită o crimă? întrebă Nicolau.

— Nu tocmai aşa. Vreau să spun că aceşti oameni sunt

mult mai puţin susceptibili să făptuiască fărădelegi grave. Sunt însă alţii, care nu văd cu ochi buni dezvoltarea noastră pe calea socialismului. La aceia trebuie să ne gândim în primul rând.

— Credeţi, aşadar, că această crimă constituie sau face parte dintr-o acţiune de sabotaj?

— Ţi-am mai spus, prietene, eu nu cred nimic, nu resping nimic. Este o ipoteză, o pistă care nu poate fi înlăturată.

— Cu alte cuvinte, Dragomir să fi fost acela care a comis un act de sabotaj? Tocmai el? În situaţia lui? Cu educaţia lui socialistă? spuse Nicolau, cu un surâs abia perceptibil.

— Vezi, tocmai de aceea nu trebuie să aruncăm oprobriul asupra unor oameni cu uşurinţa cu care am călca în picioare o gânganie, răspunse grav maiorul Florescu.

Nicolau roşi. O tăcere apăsătoare se lăsă între ei. Într-un târziu, Florescu deschise dosarul din faţa lui.

— Îmi trebuie un băiat isteţ, spuse el, scoţând scrisoarea anonimă. Dă-mi pe cineva ca să afle pe autorul acestei hârtiuţe de care ţi-am vorbit.

Locotenentul-major nu trebui să reflecteze mult:

— Să-l însărcinăm pe sublocotenentul Oancea. E drept că nu e dintre cei mai vechi la noi, dar e băiat de ispravă. Dacă vă amintiţi ne-a ajutat mult în afacerea Saturn. Atunci a şi fost decorat.

Maiorul se declară de acord.

— Te rog să-i predai scrisoarea. Dar mai întâi, scoate o fotocopie.

Nicolau porni spre uşă. Făcu câţiva paşi şi, ca şi cum şi-ar fi amintit ceva, se întoarse.

— Tovarăşe maior, vorbeaţi de criminal sau de criminali, la plural. Dacă mi-e permis să întreb: pe cine aţi avut în vedere?

— Nu ştiu. Nu mă pot gândi încă la nimeni, sau poate sunt încă obligat să mă gândesc la prea mulţi. Aşa, de pildă, îmi

zic că, în timp ce Dragomir a ieşit pe poartă, cineva a sărit pe fereastră. Faptul acesta e neîndoielnic. Doar am găsit urme de paşi pe pervazul ferestrei. Şi scamele acestea de stofă nu sunt nici ele fără temei în această întâmplare.

— Tovarăşe maior, permiteţi-mi să merg pe urmele acestor scame ca să putem explica cum au ajuns acolo, şi de la cine provin.

Maiorul şovăi o clipă, apoi se învoi.

— Perfect. Aştept raportul dumitale.

Obosit de tot ce se întâmplase, inginerul Dragomir numai oaspeţi nu şi-ar fi dorit în seara aceea. Dar abia îşi îmbrăcă pijamaua, că fu nevoit să primească un musafir.

— Îmi cer scuze, tovarăşe inginer, spuse locotenentul-major Nicolau cu multă amabilitate, după ce se recomandă. Vă daţi seama... este o obligaţie profesională...

Virgil Dragomir înţelese îndată că prezenţa în apartamentul lui a unui reprezentant al miliţiei judiciare, la o oră atât de târzie şi atât de curând după interogatoriul ce i se luase, nu prevesteşte nimic bun.

— Vă stau la dispoziţie, răspunse el, căutând să-şi păstreze calmul.

— Îmi permiteţi o întrebare, tovarăşe inginer: astăzi după-amiază, în jurul orei şase, când vă aflaţi la Institut, ce costum aţi purtat?

Virgil Dragomir tresări.

— Mă rog, dacă interesează atât de mult costumul pe care îl purtam, poftiţi, este acesta.

Pe spătarul unui scaun erau pantalonii, iar pe alt scaun haina.

Era un costum cenuşiu, din stofă de calitate.

Ofiţerul cercetă de aproape pantalonii de pe scaun, cu o licărire ascunsă în ochi, care nu scăpă inginerului. Dragomir era prea uluit că hainele lui pot interesa într-atât miliţia,

încât să trimită special un ofiţer pentru identificarea lor. Era atent la ceea ce făcea ofiţerul şi aştepta nerăbdător explicaţiile lui.

— Este un costum nou sau vechi, tovarăşe inginer?

— Astăzi l-am îmbrăcat a doua oară.

Nicolau examină cu o lupă dunga pantalonilor, nu fără a arunca gazdei, din când în când, câte o privire pe furiş ca să surprindă felul cum reacţiona în faţa acestor cercetări, desigur neaşteptate pentru el. Îşi plimbă uşor mâna pe stofa moale. În dreptul genunchiului stâng descoperi o mică rosătură care abia se vedea. Inima începu să-i bată cu putere. Era tocmai ceea ce căuta şi ceea ce se aştepta să găsească. Scoase din buzunar o cutiuţă rotundă; acolo se aflau scamele culese de maiorul Florescu, altfel vorbind, dovada, după el, că asasinatul de la Institut a încetat să mai fie o afacere misterioasă. Apucă scamele ca pe o priză de tutun şi le potrivi pe rosătură. Culoarea era identică. Nu mai încăpea nicio îndoială: firişoarele subţiri fuseseră rupte din pantalonii purtaţi de inginer. Avea aşadar în mâna lui piesa zdrobitoare pentru declanşarea acuzaţiei de care el personal nu se îndoise niciun moment. Îşi măsură partenerul cu o privire tăioasă şi întrebă cu tonul cel mai sigur din lume, ca şi cum întrebarea lui privea un obiect precis, la care răspunsul nu putea să fie decât într-un singur fel:

— Domnule inginer (acum începuse să-i spună „domnule”), azi după-amiază aţi sărit în curte prin fereastra biroului dumneavoastră. Mi-aş permite să vă întreb: cu ce scop aţi făcut aceasta?

Dragomir păli. Răspunse însă dârz:

— Dar nici prin gând nu mi-a trecut să sar pe fereastră!

— Atunci cu ce scop v-aţi proptit genunchiul pe pervazul ferestrei?

Îi arătă pantalonul, ca să nu fie niciun dubiu în privinţa

întrebării.

Dragomir nu mai era stăpân pe glasul lui. Vocea îi tremură. Era vădit că trecea printr-un moment penibil.

— A, da! se forţă el să zâmbească. Îmi aduc aminte... S-au stricat jaluzelele. Da, da... s-au stricat... Şi m-am urcat să le repar. Ceva care se poate întâmpla oricui.

— Fireşte, admise cu oarecare bunăvoinţă miliţianul — dar reveni repede la alt ton. Aşadar, v-aţi urcat să le reparaţi... repetă de data aceasta cu vădită neîncredere. Bine, tovarăşe inginer, vă mulţumesc. Asta am vrut să ştiu. Încă o dată, vă rog să mă scuzaţi că v-am deranjat la o oră atât de înaintată.

Locotenentul-major Nicolau îl mai găsi pe maiorul Florescu în biroul lui.

— Totul este aşa cum am presupus, raportă el triumfător.

Maiorul se întrerupse din lucru, cu o privire întrebătoare.

Nicolau depuse cutiuţa cu scame pe biroul lui.

— Scamele sunt de la „costumul cenuşiu din stofă de calitate”, cum aţi consemnat dumneavoastră din capul locului, iar costumul cu pricina este al inginerului Dragomir. Le-am găsit lipsă pe o suprafaţă de circa jumătate centimetru pătrat, la genunchiul stâng.

— Deci, înainte de a veni la mine şi-a schimbat costumul, spuse gânditor maiorul. Dar cum ţi-a venit să te duci de-a dreptul la el?

— Voiam să verific dacă Dragomir a ieşit într-adevăr pe poarta instituţiei, surâse, plin de sine, Nicolau.

— Aşadar?

— Aşadar, e foarte simplu: după ce a săvârşit crima, inginerul Dragomir a sărit pe fereastră! Dovada? Scamele!

Maiorul tăcu o bucată de vreme.

— Şi... cum explică Dragomir toate acestea?

— Într-un mod foarte naiv, tovarăşe maior. Zice că s-a urcat, chipurile, să-şi repare... jaluzelele! Ca şi cum asta

este treaba unui coşcogea director de Institut, ca şi cum Institutul n-ar avea un intendent.

Florescu tăcu şi de astă dată.

Telefonul suna mereu în gol, ceea ce o făcu pe Elena să conchidă că Virgil nu este acasă. Se pregăti să se culce. Stinse lumina. Se întinse pe studio şi, doborâtă de oboseală, închise ochii, încercând să doarmă. Dar somnul nu voia să vină. I se perindau prin minte, ca pe un ecran, toate întâmplările din seara aceea. Nu intuia destul de limpede ce s-a întâmplat, dar avea sentimentul cert că Virgil era în primejdie. „Dar ce s-a întâmplat?” se întreba mereu. „Să fie cu adevărat vinovat de această nenorocire? Nu!” Nu-i venea să creadă. Virgil n-a putut să facă una ca asta! E violent, e pătimaş, dar nu-i în stare să ia viaţa altui om. De undeva însă, din întunericul odăii, un spiriduş al îndoielii îi sfredelea creierul: „Dar dacă totuşi?... Îl cunoşti oare atât de bine, ca să pui mâna-n foc pentru nevinovăţia lui?...”

Şi somnul nu mai venea. Simţea că se înăbuşe. Sări din pat, aprinse lumina şi formă încă o dată numărul de telefon al lui Virgil. Trebuia să afle adevărul. Şi asta imediat! De la prima întrebare! De la primul cuvânt!

La capătul celălalt al firului, recunoscu glasul lui.

— Ai fost şi tu „acolo”? întrebă ea, stăpânită de spaimă, bănuind răspunsul afirmativ.

— Am fost.

— Dar n-ai nicio vină, nu-i aşa? şopti ea.

O tăcere încărcată de semnificaţii apăsătoare se scurse încet pe fir. Ar fi dat orice să-l audă strigând în aparat, cu violenţa lui dintotdeauna: „Nu, nu-i adevărat! N-am niciun amestec! Niciun amestec!” întrebă încă o dată, terorizată de tăcerea lui inexplicabilă:

— Spune-mi, Virgil, nu-i aşa că n-ai nicio vină?

— Da, draga mea, n-am nicio vină. Fii liniştită, răspunse în sfârşit, cu o voce stinsă, obosită, care nu era a lui. Ne vedem mâine...

Elena răsuflă uşurată.

— Bine! Pe mâine!

Puse receptorul în furcă şi îşi apăsă tâmplele cu degetele încă tremurânde. Cât de puţin îi trebuie uneori omului pentru a-şi regăsi liniştea! Aprinse lampa de pe noptieră şi se apucă să citească.

Şi înainte ca ochii să desluşească primele rânduri, simţi că-i dispare senzaţia nesuferită de moleşeală şi spaimă prin care trecuse după interogatoriul de la miliţie.

Din paginile cărţii o privea Virgil.

IV

Librăria Academiei nr. 1 se deschisese de o jumătate de oră. La standuri începură să se ivească primii clienţi, curioşi să ia cunoştinţă de ultimele apariţii, să ceară o informaţie, să răsfoiască o carte sau alta. Două vânzătoare, din care una mai tinerică, îmbrăcată într-o rochie subţire, înflorată, aranjau standul din faţa librăriei tăifăsuind în timp ce alegeau titlurile care trebuiau puse la vedere. Cea mai în vârstă povestea ce visase noaptea. Tânăra o asculta atentă, dar zâmbea din când în când, privindu-şi tovarăşa cu un vădit aer de superioritate.

— Ei, tovarăşă Petrescu, cum mai poţi crede în visuri, astăzi când ştim bine ce sunt visurile?

Ioana Petrescu deveni serioasă. Răspunse cam înţepată:

— Aşa sunteţi voi, ăştia tineri. Nu mai credeţi în nimic. Eu una pot să-ţi spun, fetiţo, că tot ce visează omul se îndeplineşte. Aşa, ţiu minte, că odată maică-mea, Dumnezeu s-o ierte, m-a visat pe mine cu o carte în mână...

— Pesemne că de aici ţi se trage că te-ai făcut vânzătoare de librărie, râse fata.

Ioana Petrescu voi să-i răspundă, dar nu mai avu timp. De standul ei se apropiase un bărbat tânăr, corect îmbrăcat, cu o cămaşă sclipitor de albă. Bărbatul începu să răsfoiască o carte voluminoasă. Era limpede că de faţă cu clientul o asemenea discuţie nu mai putea continua. După o clipă se apropie de stand un alt cumpărător. Acesta se uită surprins la primul şi veni cu mâna întinsă la el.

— Ce faci, Mărginene?

Celălalt fu şi el bucuros de întâlnire. Se vedea că erau doi prieteni buni şi că nu se văzuseră de multă vreme.

— Tot la Institutul de Astrofizică? întrebă Mărgineanu.

— Tot. Dar tu? Tot la Cercetări speciale?

— Tot acolo.

— Nu mă plâng de loc de munca noastră, dar îmi închipui că şi la voi trebuie să fie o activitate interesantă, Ce cercetări mai faceţi?

Ochii lui Mărgineanu se întunecară.

— Acum avem una urâtă de tot. O crimă!

— O crimă? repetă uluit Bucur.

Ioana Petrescu, care ascultase fără să vrea discuţia lor, deveni atentă, aşteptând continuarea. Crimele o pasionau ca şi visele, poate chiar mai mult.

— Da, o crimă, vorbi iar Mărgineanu. Închipuieşte-ţi ce întâmplare stupidă: inginerul Jean Petrea a fost asasinat în laborator, ieri la şase după-amiază.

— Cum aşa? făcu Bucur. Cine l-a asasinat?

Mărgineanu ridică din umeri:

— La ora asta e greu de spus. Din păcate, singurul om care a fost văzut ieşind de la locul crimei, cam în jurul acelei ore, a fost Dragomir.

Ioana Petrescu tresări.

— Mă iertaţi că mă amestec în discuţia dumneavoastră, spuse ea cu o voce care trăda o emoţie neaşteptată. Nu cumva este vorba de inginerul Virgil Dragomir?

Cei doi se priviră cu nedumerire. Mărgineanu confirmă. Femeia clătină din cap ca să sublinieze cât de mult o afecta faptul petrecut la I.C.S.S. Şi, adresându-se mai mult lui Mărgineanu:

— Ieri, la ora şase după-amiaza aţi spus?

Mărgineanu răspunse vag, nemulţumit de indiscreţia vânzătoarei.

— Curios! făcu ea, fără să ia în seamă răceala lui. Cine a putut să-l vadă la locul crimei la ora aceea? Vă spun eu că nu se poate! I s-o fi părut...

Pe Mărgineanu îl sâcâia amestecul nepoftit al vânzătoarei

într-o conversaţie pe care era mai bine dacă n-ar fi ascultat-o şi o ureche străină.

— Şi de ce, mă rog, nu putea fi acolo? întrebă totuşi neprietenos, hotărât s-o pună la punct şi s-o înveţe minte să nu se mai bage unde nu-i fierbe oala.

Ioana Petrescu se aprinse.

— Pentru că un om nu poate fi în două locuri diferite, în acelaşi timp.

— Adică? o iscodi Bucur pe care chestiunea începea să-l pasioneze.

— Adică... cum vine asta? se grăbi să repete întrebarea şi Mărgineanu.

— Păi, cum să vină? sări vânzătoarea. Foarte simplu! Inginerul Dragomir e clientul meu. Ieri a venit la librăria noastră cam în jurul lui cinci şi jumătate. A fost şi la standul meu, a răsfoit o carte şi a plecat la şase şi jumătate.

— Ei, asta-i! izbucni Mărgineanu, neîncrezător. A fost inginerul Dragomir aici între orele cinci şi jumătate şi şase şi jumătate?

O privea fix în ochi pe vânzătoare şi aştepta nerăbdător răspunsul ei. Inginerul Bucur urmărea cu curiozitate această mică înfruntare...

— Aşa cum vă spun, stărui Ioana Petrescu, apăsat.

Glasul ei trăda o uşoară supărare. Ia te uită! Domnii ăştia cutează să pună la îndoială spusele ei. Dar e sigură, nu se înşală. Dragomir a fost ieri la librăria lor. Ea însăşi a stat de vorbă cu el.

— E cu neputinţă! exclamă tulburat Mărgineanu. Zici că a cercetat o carte. Îţi aduci aminte care?

Vânzătoarea scoase un volum gros, legat în pânză cenuşie, cu titlul auriu. Cei doi cercetători ştiinţifici citiră dintr-o dată: „Referatele Congresului internaţional de cercetări nucleare”.

— A şi reţinut-o, spuse triumfător Ioana Petrescu.

Mărgineanu tăcu, stupefiat

— Dumneata ai fost tot timpul aici, ieri? o întrebă într-un târziu, parcă tot neîncrezător.

Vânzătoarea se simţi jignită.

— Poate credeţi că am visat, tovarăşe?

Colega ei, fata cea tânără, zâmbi.

— Uite ce este, se adresă Mărgineanu din nou vânzătoarei. Dacă eşti atât de sigură că inginerul Dragomir a fost ieri aici şi dacă îţi aduci bine aminte că asta s-a petrecut între cinci şi jumătate şi şase şi jumătate, ar fi nimerit să spui asta la miliţie. Ai face un act de omenie.

Mărgineanu îl luă de braţ pe Bucur. Era timpul să plece.

— Ai să te duci, nu-i aşa? o mai întrebă pe vânzătoare.

— Sigur că am să mă duc, îl încredinţă aceasta, mândră că-i revine să joace un rol atât de important.

După câţiva paşi, Mărgineanu se întoarse.

— Şi cartea! ţinu să-i atragă atenţia, în ultimul moment. Păstreaz-o ca ochii din cap. Acum are o mare valoare. E o viaţă de om la mijloc. Cartea pe care a ţinut-o în mână Virgil Dragomir poate fi hotărâtoare pentru soarta lui!

După ce se despărţi de Bucur, inginerul Mărgineanu porni in susul bulevardului. Era tânăr, abia împlinise treizeci şi cinci de ani. Păşea încet, puţin adus din spate, parcă l-ar fi apăsat o povară grea. Se gândea la sfârşitul lui Petrea. Mai mult îl tulburaseră bănuielile şoptite ici-colo şi care, dacă ar fi adevărate, ar arunca o pată de umbră asupra întregului Institut. Spusele femeii de la librărie mai stăruiau în urechile lui. Îi venea greu să pună ordine în aceste gânduri. Din capul locului nu se împăcase cu ideea că Virgil, prieten de joacă din copilărie, coleg de şcoală şi la politehnică, tovarăş de cameră la căminul studenţilor, ar putea să stea sub bănuiala că a omorât un om. Nu, Virgil Dragomir nu poate fi un asasin! Ascensiunea lui ca om de ştiinţă nu poate fi întreruptă, frântă de o întâmplare stupidă. Îşi

aminti de anii copilăriei — şi revăzu casa părintească a lui Virgil, gârla pe jumătate secată vara de arşiţă, strecurându-se pe lângă grădina în care alerga şi zburda luându-se la întrecere cu ciripitul păsărilor, cu zumzetul bondarilor, cu zborul şăgalnic al fluturilor.

Câte ceasuri fericite a petrecut acolo, în copilărie, în tovărăşia lui Virgil! Are să uite vreodată întrecerile dintre el şi Virgil? Vaporaşele de hârtie şi mai apoi de lemn lansate pe apele zglobii ale gârlei? Dar pe tatăl, lui Virgil, bătrânul şi sfătosul nea Costache, care nu mai prididea să le spună câte poveşti adunase în viaţa lui? În tinereţe, nea Costache fusese mecanic de avioane şi lucrase multă vreme la un aerodrom militar, până când explozia unui motor l-a ciuntit de o mână. Nu mai era bun pentru aerodrom. S-a aşezat la ţară, într-o casă de margine, în coasta unui deal, drămuindu-şi viaţa cu mare caznă, pe măsura unei pensioare — nici să mori, nici să trăieşti din ea... Pe Virgil nenorocirea lui taică-său l-a impresionat peste măsură. Peste această durere se adăugase şi faptul că a trebuit să se despartă de atelierele hangarului, unde se strecura adesea ca să privească la munca mecanicilor. Aici ţesuse primele sale visuri şi fără îndoială că atunci s-a născut în el dorinţa de a se face inginer. Îi spusese odată că atunci când va fi inginer va inventa ceva menit să împiedice exploziile de motor, ca să nu se mai poată întâmpla nenorociri dintre acelea care l-au schilodit pe tatăl său.

La şcoală învăţa cu sârguinţă; era primul la matematică, la geometrie. Şi dacă el, Mărgineanu, a urmat ingineria, aceasta i se datoreşte numai lui Virgil. El l-a antrenat în lumea cifrelor, cu el a învăţat matematicile, el i-a deschis gustul pentru această ştiinţă a cărei poezie nu o poţi pătrunde dacă nu ajungi s-o iubeşti cu adevărat. Mărgineanu avea o fire înclinată spre visare, o energie care se cheltuise multă vreme în reverii inutile. Tenacitatea lui

Virgil l-a făcut să-şi schimbe firea şi să-i urmeze exemplul, să se ţină în pas cu el. Pentru asta îi datora recunoştinţă, aşa cum o merită un frate mai mare care te-a ţinut în braţe şi a trudit pentru tine să te scoată la liman. Îl iubea şi-l stima în acelaşi timp. Anii de studiu au fost pentru amândoi o experienţă amară. Trăiau din meditaţii, fiindcă de acasă nu li se putea trimite nimic. După aceea a venit războiul, cu lipsuri şi mai mari, la care se adăugau primejdii la tot pasul: bombardamentele aeriene, bolile, riscul de a fi trimişi pe front, deşi erau încă cruzi şi abia îşi luaseră bacalaureatul...

Într-o zi, soarele a răsărit pe cer mai frumos ca oricând. Era ziua Eliberării. Fraţi nedespărţiţi, s-au înrolat amândoi în armată, şi au luat parte la campania de izgonire a cotropitorului fascist. După război s-au înscris la politehnică. În ţară se pregăteau prefaceri mari. Se vesteau rânduielile noi. Nu puteau să rămână deoparte.

Încă de pe băncile facultăţii, Virgil se remarcase pentru râvna cu care se devotase ştiinţei. Noile probleme îl captivau şi-i deschideau perspective la care altădată n-ar fi îndrăznit să viseze. Şi iată că nici nu împlinise treizeci de ani şi fu numit director al Institutului de cercetări ştiinţifice speciale, post deţinut până atunci de profesorul Papavlasiu, pseudosavant, închistat în formule vechi şi pe deasupra un adversar al oricărei înnoiri. Şi, gândindu-se la locul de răspundere încredinţat acestui umil băiat de mecanic, Mărgineanu îşi aminti de recenta lectură a biografiei lui Einstein. Ceea ce îl izbise la lectura acestei biografii a fost ingratitudinea societăţii faţă de această uriaşă figură a ştiinţei universale. Deşi teoriile marelui om de ştiinţă revoluţionaseră legile fizicii şi el ajunsese o personalitate consacrată în acest domeniu, a trebuit totuşi să se mulţumească cu un modest post de inginer de gradul trei la un birou de invenţii, multă vreme nefiindu-i îngăduit accesul la o catedră universitară. Ce repede a găsit Virgil în

schimb locul către care îl îndreptăţeau cunoştinţele şi capacitatea lui!

Virgil păşi curajos la reorganizarea muncii în Institut, la împrospătarea cadrelor cu elemente noi, dornice de muncă. În felul acesta a ajuns şi Mărgineanu la Institut, unde i se încredinţa conducerea unei secţii. Cât priveşte pe Virgil, el se consacrase secţiei electronice. Şi nu întâmplător începu el aici unele cercetări de mare anvergură, despre care nu obişnuia să vorbească nimănui, dar despre care se ştia că au în vedere o realizare cu totul excepţională. Pe inginerul Jean Petrea îl menţinea în cadrul secţiei electronice, deoarece era cunoscut ca un bun specialist, muncitor şi conştiincios, cu toate că viaţa lui particulară proiecta asupra lui o lumină mai puţin favorabilă.

Mărgineanu se gândea cu părere de rău că în ultimii ani prietenia lui cu Virgil s-a cam destrămat şi, negăsind altă explicaţie, punea aceasta pe seama faptului că se însurase; avea şi doi copii — pe când Virgil tot burlac a rămas. Poate că era şi vina lui Virgil, se lăsase prins cu totul de lucrările sale, care, pe măsură ce înaintau, îl copleşeau. Până şi nopţile şi le petrecea, de multe ori, în incinta laboratorului, astfel că-i rămânea prea puţin timp pentru prieteni. Îşi urmărea cu încăpăţânare cercetările, trecând curajos peste eşecuri, reluând iar şi iar, neobosit, aceeaşi experienţă, refuzând s-o abandoneze până nu-i exploata toate variantele. Contrar firii sale, se înconjurase de un mister de nepătruns. Nimeni n-a putut să-şi arunce ochii în câmpul lucrărilor sale şi poate de aceea nu ştia nimeni natura acestora, în afară, bineînţeles, de forurile superioare. Toate acestea făceau ca relaţiile dintre cei doi prieteni să nu mai fie cele de altădată. Dar Mărgineanu ştia, simţea că Virgil îi păstrează aceeaşi dragoste.

Unica distracţie pe care şi-o permitea tânărul savant rămăsese sportul. Era ceea ce se cheamă un polisportiv, cu

un corp bine proporţionat şi cu muşchi de oţel. Când mergea, călca cu paşi elastici, cu mişcări suple, trădând forţă şi sănătate.

E de mirare că Elena Grădişteanu se îndrăgostise de el? Virgil îi răspunse în curând cu aceleaşi sentimente. În contactul zilnic cu această fată fermecătoare, blândă, plină de sensibilitate, Virgil se lăsă cucerit de vraja ei. O iubea cu aceeaşi pasiune cu care îşi iubea munca, cu sentimentul unei totale dăruiri. Mărgineanu se întreba dacă nu cumva obrăznicia inginerului Petrea l-a scos din sărite. O vorbă spusă în doi peri, o aluzie răutăcioasă, era de ajuns să-l aprindă pe Virgil. Dar de aici şi până a-l ucide...

Până adineauri, toate aparenţele pledau împotriva lui Virgil. Acum însă, de când a stat de vorbă cu vânzătoarea de la librărie, are senzaţia unei eliberări. Spusele acelei femei pot constitui un alibi puternic şi salvator. Dar dacă ea nu se va duce să-şi facă depoziţia la miliţie? Se hotărî brusc să se întoarcă la librărie. Datoria lui era să insiste pe lângă vânzătoare, s-o convingă să se ducă repede, cât mai repede, să depună în favoarea lui Virgil.

Depoziţia Ioanei Petrescu a produs senzaţie la miliţia judiciară.

— Sunteţi sigură că inginerul Virgil Dragomir a fost la librăria dumneavoastră între orele cinci şi jumătate şi şase şi jumătate? întrebă ofiţerul pentru a treia oară.

Martora confirmă din nou, cu o convingere de nezdruncinat. Da, l-a văzut, a stat de vorbă cu el. Iar la o altă întrebare:

— Bineînţeles că n-am stat tot timpul cu ochii pe dumnealui. Am avut şi alţi clienţi; de două sau de trei ori am fost la depozitul din curtea librăriei. Ceea ce ştiu însă şi pot să jur e că inginerul Dragomir a venit la noi la ora cinci şi jumătate şi a plecat la şase şi jumătate. Acesta e adevărul!

Cum de reţinuse exact ora venirii şi a plecării? Foarte simplu. Dragomir venise cam la jumătate de oră după deschidere, iar la plecarea lui ea îşi controlase ceasul, cu nerăbdarea celui care are bilet la un spectacol de seară.

Dacă-l cunoştea dinainte pe Dragomir? Desigur. Numai în calitate de client al librăriei. Era un vechi şi bun client. Reţinea foarte multe cărţi şi, de câteva ori, la cererea lui, i le-a trimis la Institut. Venea destul de des la standul ei. Întârzia mult timp, răsfoind cărţile nou apărute. Nu cumva cartea cu referatele Congresului de cercetări nucleare fusese răsfoită de Dragomir, nu ieri, ci mai de mult? Exclus! asigură Ioana Petrescu. Mai întâi că ea nu are niciun interes să-i inducă în eroare pe cercetători. Al doilea: cartea sosise chiar ieri după-amiază, iar inginerul Dragomir fusese primul care o remarcase şi o frunzărise.

...Într-adevăr, pe filele cărţii răsfoite de Dragomir s-au găsit amprentele lui digitale. Analiza dactiloscopică a arătat fără dubiu acest lucru. Totuşi, în ciuda acestui fapt, ce s-o fi petrecând în capul lui? Dragomir nu voia să recunoască în ruptul capului că ieri, la ora crimei, fusese la librărie.

Mărturisirea vânzătoarei de la librărie îl tulbură pe locotenentul-major Nicolau. Cu acest alibi întregul eşafodaj clădit de el se năruia ca un castel din cărţi de joc. Logica lui, care mersese repede şi victorios înainte, primise un afront penibil. Se gândea tocmai dacă n-ar fi cazul ca această Ioana Petrescu să fie cercetată mai de aproape ca să se vadă dacă nu cumva fusese pusă să încurce cercetările. Verificarea momentului când sosise cartea la librărie, arătase însă că depoziţia ei nu era falsă.

Maiorul Florescu citi pe faţa lui Nicolau dezamăgirea.

— Cum stăm cu vinovăţia lui Dragomir? îl întrebă el şăgalnic.

Muşchii de pe faţa lui Nicolau tresăriră de câteva ori.

— Vinovăţia lui nu poate fi cu totul exclusă.

— Dar alibiul?

— Ce alibi? Doar a fost văzut la locul crimei! El însuşi a recunoscut. Cât despre faptul că a fost văzut şi la librărie, unde amprentele de pe carte s-au dovedit totuşi a fi ale lui, el tăgăduieşte. Vi se pare chiar atât de clar, tovarăşe maior?

— Nu ştiu cât este de clar sau de neclar. Te rog să-mi spui de ce ar refuza asasinul un alibi atât de precis şi convingător, pe care noi i-l oferim pe tavă?

Lui Nicolau îi venea greu să găsească un răspuns la această întrebare. Spre norocul lui, nici n-a mai fost nevoie. Dialogul a fost întrerupt de ţârâitul telefonului. De la celălalt capăt al firului, căpitanul Platon raporta maiorului Florescu un fapt nou în legătură cu afacerea Jean Petrea. Căpitanul primise prin telefon o comunicare ciudată: portarul Institutului de astrofizică, aflând de la inginerul Bucur cele întâmplate la Institutul de cercetări ştiinţifice speciale, declarase că ieri, între orele cinci şi jumătate şi şase şi jumătate, l-a văzut pe inginerul Dragomir pe terasa restaurantului din faţa Institutului de astrofizică. În jurul orei şase, ieşind în stradă, portarul îl salutase, iar inginerul răspunsese, făcându-i un semn prietenesc cu mâna.

Maiorul Florescu ascultă uluit. De la librărie la Institutul de astrofizică să tot fie o distanţă de circa cincizeci de metri.

Puse receptorul în furcă şi spuse gânditor:

— Poftim! încă un alibi!

Interogat în legătură cu acest nou alibi, inginerul Dragomir refuză cu aceeaşi încăpăţânare să-l recunoască. Nu! În ziua aceea n-a fost la restaurantul din faţa Institutului de astrofizică şi nici nu l-a văzut pe portar.

„Dar ce fel de om este acest Dragomir?” se frământă maiorul Florescu. „E nemaipomenit! Trei alibiuri, toate trei verificate, deci neîndoielnice, îi stau la dispoziţie şi uite că alege versiunea cea mai puţin favorabilă pentru el, potrivit

căreia cu zece minute înaintea descoperirii crimei plecase din laborator. De ce respinge omul acesta alibiurile care îl situează la o distanţă apreciabilă de locul crimei şi care i-ar înlesni să se disculpe de orice bănuială?”

— Tovarăşe Dragomir, insistă maiorul contrariat, ar trebui să vă daţi seama că prin atitudinea adoptată îngreunaţi mersul cercetărilor.

Dragomir se posomori.

— Tovarăşe maior, oricât vi s-ar părea de ciudat, nu pot să accept decât versiunea cea mai compromiţătoare. O accept, deoarece corespunde situaţiei reale. Într-adevăr, la ora şase fără zece minute am părăsit instituţia. Dar să admitem că prin nu ştiu ce miracol aş fi căpătat darul ubicuităţii şi că în acelaşi timp aş fi putut să fiu prezent în mai multe locuri deodată. Să zicem, mă iertaţi că merg până la absurd, să zicem că m-am putut găsi într-un acelaşi moment şi în Patagonia, şi dacă vreţi şi în Madagascar. Ar putea oare aceasta să aducă vreo uşurare în situaţia mea, de vreme ce una din cele trei încarnări concomitente ale mele a fost văzută în mod categoric la locul crimei?

— Totuşi, ar trebui să existe o explicaţie pentru asemenea minuni?

— Minunile explicate nu mai sunt minuni.

„Ciudat om!” se gândi maiorul Florescu. Şi se hotărî să-l viziteze pe directorul serviciului de cadre al Academiei. Avu cu el o consfătuire amicală.

— Tovarăşe maior, spuse în încheiere directorul cadrelor, sunt îndreptăţit să vă afirm că inginerul Virgil Dragomir este un om integru. Îl cunosc bine şi sunt convins că niciodată nu va contraveni legilor ţării şi nu se va sustrage de la urmările lor. Garantez pentru comportarea lui civică. Vă asigur că atunci când în interesul cercetărilor dezvăluirea aşa-zisei ubicuităţi a lui va fi absolut necesară, inginerul Dragomir nu va tăcea.

— Vă mulţumesc pentru lămuririle date, răspunse maiorul Florescu, cu un zâmbet care ascundea mai mult decât spuneau aceste cuvinte formale.

Apoi, ridicându-se de pe scaun, adăugă:

— Cred că în cercetarea crimei din strada Atomului nu ubicuitatea lui Dragomir este problema cea mai spinoasă...

V

Vestea asasinării inginerului Petrea se răspândi printre colaboratorii Institutului de cercetări ştiinţifice speciale cu iuţeala cu care se răspândesc de obicei veştile proaste. A doua zi dimineaţă, cu mult înainte de începerea programului de lucru, pâlcuri-pâlcuri de oameni, tineri şi mai vârstnici, stăteau în faţa porţii încuiate a laboratorului de electronică, discutând cu aprindere. În acest colectiv mare, unde lucrau savanţi cu nume de circulaţie mondială, vestea unui asasinat în chiar incinta Institutului căzuse ca o lovitură de trăsnet. Nimeni nu ştia nimic precis şi tocmai de aceea presupunerile cele mai fanteziste prindeau aripi, circulând din gură în gură.

— E nemaipomenit! Să fie omorât aşa din senin! Dar cine îi purta sâmbetele! se frământa Eufrosina Dacu, şefa secţiei de chimia substanţelor plastice, o femeie între două vârste.

— Pun rămăşag că nici nu e vorba de asasinat, îşi dădu cu părerea adjuncta ei, inginera Sidonia Bunceanu.

— Cum asta? A fost găsit împuşcat.

— Eu cred că inginerul Petrea s-a sinucis.

— De ce?

— Asta nu mai ştiu.

Tânărul inginer Victor Rodan prinse din zbor conversaţia celor două femei.

— Cum vine asta, tovarăşe? S-a sinucis, trăgându-şi un glonte drept în ceafă? interveni el, surâzând.

— Şi n-ai mai auzit de sinucideri şi mai extravagante?

răspunse, înţepată, Sidonia Bunceanu.

Ipoteza unei sinucideri începuse să prindă rădăcini şi să găsească diferiţi comentatori, când sosi inginerul Aurel Marcan, care locuia în acelaşi bloc cu Elena Grădişteanu. El povesti că în seara trecută stătea în balcon, fumându-şi ţigara, când în faţa blocului se opri o maşină, din care a coborât un miliţian. Fusese intrigat de apariţia miliţianului, dar şi mai mare i-a fost mirarea, văzând că miliţianul pleacă însoţit de Elena Grădişteanu. Dimineaţa, întâlnind pe palierul etajului pe mama Elenei, a aflat de la ea că inginerul Petrea fusese găsit împuşcat, iar Elena invitată la miliţie să dea unele informaţii. Mai află că fusese interogat şi inginerul Virgil Dragomir. Bătrâna era foarte necăjită, deoarece crima fusese descoperită imediat după plecarea lui Dragomir din laborator.

— Şi asta să însemne că Dragomir este asasinul? întrebă indignată Sidonia Bunceanu.

— Nu uita, tovarăşă Bunceanu, că raporturile între Dragomir şi Petrea erau foarte încordate, observă cu un ton de îngrijorare inginerul Marcan.

— Adică, cum s-ar zice, o crimă pasională. Cu diferenţa că de data aceasta maurul şi-a omorât rivalul, în loc s-o sugrume pe Desdemona, conchise Victor Rodan, cu intenţia de a plasa o vorbă de spirit.

O tăcere adâncă, apăsătoare, se lăsă între ei. Ideea că inginerul Dragomir ar putea să fie asasinul lui Petrea îi copleşea pe toţi, dându-le acel sentiment de consternare pe care-l simţi în faţa ireparabilului. Pe feţele tuturor se citea îndurerarea, uimirea. Într-un târziu, conferenţiarul universitar Albuleanu rupse tăcerea, izbucnind:

— Şi dumneata, tovarăşe Marcan, crezi că Dragomir a săvârşit omorul?

— Dacă Elena Grădişteanu n-ar fi fost chemată la interogator, aş fi zis că Dragomir a fost citat ca un simplu

informator, ca unul care în jurul orei crimei se aflase în laborator. Dar aşa, mă tem că...

— E o infamie să se gândească măcar cineva la o asemenea posibilitate! Dragomir nu e omul care să-şi lichideze conflictele sentimentale cu un foc de revolver! se indignă Albulescu.

— Şi eu sunt de aceeaşi părere, întări Sidonia Bunceanu. Îl cunosc pe Dragomir de când era student.

— Tovarăşă Bunceanu, să nu pui mâna în foc pentru nimeni. Sufletul omenesc e complex, plin de necunoscute. Într-un moment de exaltare Dragomir a putut să-şi piardă controlul şi să comită un act antisocial, replică Marcan.

— Asta-i bună! exclamă Sidonia Bunceanu. Acum mi-l scoţi şi nebun! Nu, domnule, Dragomir nu e nebun, e un om foarte echilibrat, un om minunat. Aş vrea să am şi eu un fecior ca el. Îi ştiu obârşia, îi cunosc trecutul, am urmărit toată munca lui. Unul ca el nu-şi pierde cumpătul!

În clipa aceea sosi şi Elena Grădişteanu. Continuarea discuţiei ar fi fost cu totul deplasată.

VI

Primind însărcinarea de a cerceta provenienţa scrisorii anonime, faţa locotenentului Oancea îmbrăcă o expresie de nemulţumire, de dezamăgire. Cunoştea în amănunţime întreaga afacere a asasinatului din strada Atomului şi mai mult visa decât nădăjduia să fie şi el antrenat în cercetări. Ar fi dorit din toată inima să se consacre dezlegării acestei probleme atât de încâlcite, şi de aceea urmărea atent desfăşurarea anchetei. Îndrăznise chiar să formuleze unele idei proprii, dar numai pentru sine. Ca Prâslea al biroului de cercetări judiciare, nu putea să se amestece, neîntrebat, în treburi care nu-l priveau.

Şi iată că i s-a dat şi lui o însărcinare, o firimitură căzută de la un ospăţ îmbelşugat. O nimica toată: să se ducă la biroul locotenentului Melinescu şi să cerceteze împreună cu acesta cui aparţine maşina la care fusese bătută scrisoarea anonimă primită de Dragomir.

Dezamăgit, luă scrisoarea anonimă şi porni spre ascensor.

— Etajul nouă, mormăi către liftier.

Acesta, văzându-l indispus, îl întrebă::

— Dar ce aveţi, tovarăşe sublocotenent? Sunteţi bolnav?

— Eu, bolnav? Niciodată n-am fost mai sănătos!

Şi, deodată, un zâmbet începu să-i joace în ochi şi pe buze. N-are să-şi facă sânge rău numai pentru atâta! E încă tânăr. Va veni şi pentru el „cazul cel mare”…

Înviorat, intră plin de voie bună în biroul locotenentului Melinescu. Acesta lipsind, se adresă secretarei:

— Tovarăşă Viorica, vă rog să vedeţi la ce fel de maşină a fost bătută această scrisoare. Adăugă: e o anonimă, în

legătură cu crima din strada Atomului. Sarcină urgentă!

— Regret, dar trebuie să aşteptaţi până se va întoarce tovarăşul locotenent Melinescu. Sau, dacă vreţi, lăsaţi scrisoarea. O să vă comunicăm rezultatul.

Oancea lăsă scrisoarea şi coborî sprinten scările. Mai avea o serie de treburi urgente, aşa că fu chiar mulţumit că nu trebuia să asiste la cercetarea migăloasă a fişelor de dactilografie. La naiba! Ceva mai interesant nu se găseşte pentru el? Peste o oră, două i se va comunica răspunsul şi el îl va transmite mai departe: scrisoarea a fost bătută la maşina marca cutare, cu autorizaţia numărul... Proprietarul este cutărică, din strada cutare, numărul cutare. Felicitările mele, tovarăşe sublocotenent Oancea! Ai fost foarte perspicace şi... operativ! Asta va fi totul...

În biroul în care lucra, se cufundă din nou în redactarea unui raport. Cercetase în ziua aceea nişte nereguli săvârşite la un restaurant. Dar nu ajunse să-şi termine raportul, că telefonul sună nervos.

— Alo, aici Viorica. Tovarăşe sublocotenent Oancea, maşina la care a fost bătută scrisoarea nu este înregistrată la noi. Tovarăşul locotenent Melinescu vă roagă să veniţi sus.

Oancea sări ca ars:

— Nu este înregistrată? Interesant! Vin imediat!

Nerăbdând să aştepte ascensorul, Oancea sări câte două-trei trepte deodată, ca să ajungă mai repede.

— Va să zică, nu e înregistrată?!

Locotenentul Melinescu era cufundat în examinarea scrisorii. Cu o lupă mare, cerceta literă cu literă, examina hârtia, proiectând asupra ei o lumină puternică, apoi lumina unei lămpi cu vapori de mercur.

— Maşina nu este înregistrată la noi, repetă Melinescu, răspunzându-i la salut. Ba, mai mult, pot să-ţi spun că nici nu e vorba de o maşină de scris obişnuită, cu litere

percutoare. Literele sunt proiectate pe o hârtie fotosensibilă cu ajutorul unui fascicol de lumină. Pare-se, o invenţie nouă. Pe cât îmi dau seama, maşina asta va face să dispară ţăcănitul enervant şi va reda liniştea birourilor, spuse Melinescu, cu meticulozitatea specialistului pe care orice amănunt tehnic îl interesează.

Dar Oancea nu mai ascultă ultimele cuvinte ale lui Melinescu. Se şi văzu în faţa unei sarcini ieşite din comun.

Întors la masa lui de lucru, dădu zor să termine raportul început. Apoi intră la Nicolau:

— Tovarăşe locotenent-major, vă raportez că maşina la care a fost bătută anonima nu este înregistrată. Vă rog să-mi permiteţi să fac cercetările de rigoare.

Ochii lui Oancea străluceau.

— Bine, Oancea, încuviinţă Nicolau, cu un surâs abia perceptibil. Dă-i drumul!

„Zburdă mânzul!” mormăi, după ce Oancea părăsi biroul. Băiatul îi era drag.

Oancea îşi luă servieta şi coborî. Porni spre bulevard. Îi plăcea să treacă pe această arteră de circulaţie, înţesată de o lume multicoloră. Gândurile începură să i se limpezească, să se organizeze. Ce avea de făcut? Din moment ce plicul nu purta nicio ştampilă poştală, de bună seamă că trebuia să afle mai întâi cum a fost remis lui Dragomir. Se va adresa deci secţiei de comisionari a cooperativei de deservire a populaţiei, deşi era de presupus că cineva care se serveşte de o maşină nedeclarată nu se va adresa unui birou public de deservire, cu un mesaj sortit să rămână anonim.

Presupunerea lui se dovedi justă. În scriptele biroului nu fusese înregistrată nicio misivă adresată inginerului Virgil Dragomir prin comisionarii cooperativei.

A căuta în imensitatea oraşului pe mesagerul necunoscut

ar fi fost absurd. Nu era mai logic să caute pe autorul scrisorii? Dar cine putea să fie acest autor?

„Să recapitulăm elementele problemei”, îşi spuse Oancea.

Întâlnirea între Jean Petrea şi Elena Grădişteanu, seara, la restaurant, nu era cunoscută, de bună seamă, decât acestor doi protagonişti ai dramei (dacă este vorba, de o dramă pasională). Cel mult laborantul a ştiut ceva, în ipoteza că a tras cu urechea la convorbirea lor. Aşadar numai una din aceste trei persoane a putut să-l înştiinţeze pe Dragomir. Cine? Elena? Exclus! Petrea? Poate. De ce? Să zicem că era un mijloc de a o face pe Elena odioasă în ochii lui Dragomir. Bun! Dar o câştiga oare prin aceasta pe Elena? De bună seamă că nu! În schimb îşi atrăgea ura, mânia lui Dragomir. Aşadar, nici Petrea! Rămânea laborantul. Denunţul lui anonim era legitimat fie de faptul că avea sentimente de stimă şi dragoste pentru Dragomir şi nu putea să vadă cu ochi buni ceea ce el presupunea că este o trădare a Elenei, fie de faptul că nu-l avea pe Dragomir la stomac, şi, urmărind să-i facă viaţa amară, i-a trimis anonima buclucaşă. Ar mai fi loc pentru o a treia ipoteză. Elena sau Petrea au vorbit, poate, în treacăt, cu vreun prieten, despre întâlnirea lor în seara aceea, iar acest prieten „sincer” le-a jucat festa, scriindu-i lui Dragomir.

Oricum, rămâne problema maşinii de scris. Scrisoarea fusese bătută la o maşină neînregistrată, de tip nou, necunoscut şi asta iese, desigur, din comun. E greu de presupus că laborantul dispune de o asemenea maşină abia inventată. Dacă ea ar exista, să zicem, la Institutul de cercetări ştiinţifice speciale, sau la orice alt Institut, nu încape îndoială că ar fi fost înregistrată la timp. Dar dacă un inginer prieten al Elenei, sau al lui Petrea, ar poseda o astfel de maşină sau şi-a construit una, fără s-o declare — fie că invenţia e încă în stadiul experimental, fie că n-a fost

încă brevetată?...

Cufundat în meditaţiile sale, sublocotenentul Oancea nici nu băgă de seamă că se făcuse ora trei după-amiază.

La ora patru sună la locuinţa Elenei Grădişteanu şi îşi declină identitatea. Elena se făcu ca varul.

— Dar ce mai vreţi de la mine? şopti ea. V-am spus tot ce ştiu.

— Liniştiţi-vă, tovarăşă Grădişteanu, spuse Oancea cu o voce domoală. Înţeleg situaţia dumneavoastră. Doream numai unele informaţii suplimentare în interesul cercetărilor.

Comunicase cuiva că urma să aibă o întâlnire cu inginerul Petrea? Nu, ea nu vorbise cu nimeni despre asta. De altfel, deşi o intrigase că Petrea îi cerea o întâlnire pentru a-i vorbi în legătură cu inginerul Dragomir, nu atribuise prea multă importanţă acestei întâlniri. Nici măcar mamei ei nu-i pomenise nimic. Şi rău a făcut: maică-sa nu i-ar fi îngăduit să se ducă.

— Şi credeţi că nici Petrea n-a vorbit nimănui despre întâlnire?

— Asta nu ştiu. Şi acum, desigur, este aproape imposibil de aflat.

— Ştiţi cumva unde locuia inginerul Petrea?

— Cred că la o mătuşă a lui.

— Şi această mătuşă unde stă? insistă Oancea.

— Adresa ei o puteţi afla la secretariatul instituţiei.

Îl conduse pe Oancea până la uşă. Apoi, simţindu-se brusc obosită, se trânti pe divan şi multă vreme rămase nemişcată.

Margareta Petrea, mătuşa lui Jean Petrea, ocupa un mic apartament într-o vilă situată pe o stradă liniştită. Fratele ei, Zaharia Petrea, era un pătimaş jucător de cărţi. După o noapte de poker şi-a zburat creierii — şi ea s-a văzut

nevoită să se mute în Capitală cu băiatul lui Zaharia, nepotul ei Jean. Era în anul când tânărul Petrea se întorsese din străinătate cu o diplomă de inginer în buzunar şi fusese angajat la o instituţie.

La început, mătuşa şi nepotul au dus un trai modest din leafa lui Jean. Dar nu trecu mult şi tânărul inginer izbuti să-şi creeze şi alte resurse. Ea nu ştia şi nici nu voia să ştie pe ce cale izbutea el să-şi asigure un trai îmbelşugat. Jean pretindea că primea gratificaţii; alteori spunea că a câştigat la loterie, la curse, sau la poker, aşa încât nu avea de ce să se mire că-l vedea întotdeauna cu bani.

Vestea morţii lui Jean fu o mare lovitură pentru ea. Se gârbovi, începu să evite oamenii. Cu greu se hotărî să deschidă uşa apartamentului, deşi era cineva care sunase lung şi cu insistenţă. În faţa ei stătea un tânăr înalt, blond, simpatic, cu privirea deschisă, îmbrăcat într-un costum cenuşiu.

— Ce doriţi? întrebă mirată.

— Sunt Ştefan Oancea, student la Politehnică. Doresc să stau de vorbă cu mătuşa răposatului inginer Petrea. L-am cunoscut şi am fost printre cei care l-au apreciat.

— Poftiţi, răspunse, îmbunată de elogiu.

Îl conduse în camera lui Jean.

— Luaţi loc. Cu ce vă pot fi de folos?

— Permiteţi-mi, mai întâi, să vă prezint condoleanţele mele. Ştiu cât suferiţi pentru pierderea nepotului dumneavoastră. L-am cunoscut, sunt şi eu mâhnit. Nu o dată m-a ajutat cu îndrumări. Această carte de fizică nucleară o am de la el, cu împrumut. Am crezut de datoria mea să v-o restitui.

Scoase din servietă un volum cumpărat cu o oră înainte la anticariat şi îl înmână bătrânei. Margareta Petrea luă cartea şi, în timp ce privirea i se înceţoşa, degetele-i uscate mângâiau coperta. Răspunse cu vocea sugrumată de

emoţie:

— Îţi mulţumesc, tinere, pentru cuvintele inimoase. Nu mai am nicio mângâiere. Cu atât mai mult apreciez gestul dumitale. Cartea lui... Dar eu nu am ce face cu cărţile lui. Aş vrea s-o opreşti, să-ţi rămână ca amintire. Şi dacă crezi că-ţi poate fi de folos, alege ce cărţi pofteşti din biblioteca lui Jean.

— O, vă mulţumesc!

Oancea îşi roti privirea prin cameră. Era o încăpere luxoasă, cu mobilă modernă, de bună calitate. Se apropie de bibliotecă. Se aştepta să găsească tratate şi cărţi de specialitate şi se gândea că nu va şti ce cărţi să aleagă. Eh, o să ia una-două, la nimereală!

Dar mare-i fu mirarea, zărind pe lângă cărţile de specialitate rafturi înţesate de literatură bulevardieră, romane siropoase, un talmeş-balmeş de titluri ţipătoare în limbi străine. Scoase o carte despre maşini electrice. Se aşeză la birou, prefăcându-se că o răsfoieşte cu interes. Când socoti că a zăbovit destul cu cercetarea ei, ridică de pe birou o fotografie a lui Jean Petrea şi o privi lung. Apoi, cu un ton de compătimire, remarcă:

— Ce bărbat splendid!... Spuneţi-mi, se ştie cine a comis crima?

— Se zice că inginerul Dragomir l-a împuşcat, din gelozie. De unde şi până unde gelozie? oftă bătrâna, abia stăpânindu-şi lacrimile.

— Am auzit şi eu, dar mi-a venit greu să cred. Mi s-a spus că nepotul dumneavoastră a invitat-o pe logodnica lui Dragomir la un restaurant. Cineva l-ar fi avertizat pe logodnic printr-o anonimă şi de aici s-a tras totul. Credeţi că cineva din preajma răposatului a ştiut despre această întâlnire?

— Jean nu avea decât un singur prieten mai apropiat, pe inginerul Aristide Pandoris. E directorul unei reprezentanţe

străine: „Intercontinentala”. S-au cunoscut în străinătate, unde au fost colegi de facultate. În urmă cu câţiva ani inginerul Pandoris a fost numit directorul reprezentanţei „Intercontinentala” şi atunci a venit în ţară. Prietenia între ei s-a înnodat din nou, mai ales că Pandoris, străin fiind, nu prea avea relaţii. În după-amiaza când Jean se pregătea să se ducă la întâlnire, Tidi fusese la noi, avea de discutat nişte chestiuni de afaceri cu Jean. Nu pot să cred că el i-a făcut lui Jean această farsă cu urmări atât de îngrozitoare.

— Să nu puneţi mâna în foc pentru nimeni!

— Pentru Tidi... Pe cât am înţeles din ce-au vorbit, Tidi ştia de întâlnire. Aştepta nu ştiu ce de pe urma ei şi chiar s-au înţeles să se vadă din nou după ce Jean va conduce fata acasă.

Oancea sări de pe scaun, dar imediat se stăpâni. Privi pe fereastră, apoi, cu indiferenţă, spuse:

— Va să zică nu era vorba de o simpatie între nepotul dumneavoastră şi Elena Grădişteanu?

— Sunt prea bătrână pentru ca tinerii să-mi destăinuiască treburile lor amoroase. Eram în hol, când Tidi şi Jean au pomenit de întâlnire. Am înţeles că Tidi era bucuros că Jean o să întâlnească fata aceea şi l-a întrebat cum a reuşit s-o convingă. După aceea, amândoi au intrat în camera lui Jean şi eu m-am dus să mă culc. Dar ce importanţă mai au toate acestea, acum când Jean nu mai este?

Bătrâna izbucni în plâns. Oancea căută s-o liniştească:

— Credeţi-mă, şi eu sunt afectat de moartea nepotului dumneavoastră. Trebuie să vă spun că m-a ajutat şi materialiceşte. Am căpătat de la el multe lucrări, referate, cercetări de bibliografie, traduceri, pentru care mă plătea cu mână largă. Vă închipuiţi ce însemnau pentru mine aceste venituri? Dacă aţi binevoi să mă recomandaţi domnului director Pandoris, v-aş fi recunoscător.

— Cu dragă inimă, domnule...

— Oancea mă cheamă.

— Cu dragă inimă, domnule Oancea! Precum v-am spus, Pandoris este directorul reprezentanţei comerciale „Intercontinentala”. Birourile sunt pe bulevard, lingă cinematograful Corso. Am să-i dau un telefon să te primească.

Oancea mulţumi şi, luându-şi rămas bun, promise că va reveni.

Dantele de umbre şi lumini, ţesute din jocul razelor de soare prin frunzişul copacilor, tremurau pe asfaltul străzii la adierea vântului.

O bancă singuratică, sub un copac umbros, îl îmbie pe Oancea la odihnă şi meditaţie. Se aşeză şi îşi aprinse o ţigară. Trebuia să rumege ce avea de făcut, să chibzuiască bine cum să acţioneze. Un gând venit pe neaşteptate îi lumină obrazul. Se ridică şi porni agale către oraş. La prima staţie de troleibuz sări sprinten în maşină.

— Un bilet până la cinematograful Corso, ceru el taxatorului.

Apoi luă loc lângă o fetişcană nostimă. Dar îl preocupau alte gânduri. În faţa cinematografului Corso coborî repede; se îndreptă spre blocul cu cincisprezece etaje; un ascensor rapid îl urcă la etajul al doisprezecelea, unde se găseau birourile „Intercontinentalei”.

— Aş vrea să vorbesc cu domnul director Aristide Pandoris. Îi spuse uşierului, forţând uşor uşa ca să intre în hol.

— Sunteţi aşteptat?

— Nu ştiu, adică... da. Cred că doamna Margareta Petrea i-a telefonat domnului director.

— Numele dumneavoastră?

— Anunţă pe Ştefan Oancea, student la Politehnică.

Uşierul dispăru îndărătul unei uşi. După câteva clipe se

întoarse:

— Trebuie să mai aşteptaţi, domnul director e în conferinţă.

Oancea se lăsă într-un fotoliu de piele. Holul, de o formă circulară, era mobilat elegant. Prin uşile mari cu glasvanduri de cristal se putea privi în încăperile aşezate în semicerc una lângă alta. De la locul lui, Oancea putu să vadă pe funcţionarii din birouri în plină activitate. Peste tot domnea o curăţenie desăvârşită, încăperile aveau mobilă elegantă, covoare persane. Pe măsuţa de cristal din mijlocul holului, o serie de prospecte. Oancea luă la nimereală un caiet luxos tipărit, cu ilustraţii multicolore. O firmă străină, constructoare de căi ferate, îşi lăuda produsele. În filele unui alt prospect defilau automobile, care de care mai luxoase. Fiecare prospect purta ştampila „***Intercontinentala reprezentanţă pentru mijloace de transport”***.

După o jumătate de oră, Oancea fu poftit în biroul lui Pandoris. Bărbatul era distins, voinic, înalt, cu părul negru pomădat şi lins, cu o mustăcioară tunsă scurt. Îl invită pe Oancea să ia loc într-un fotoliu din faţa biroului.

— Da, mi-a telefonat doamna Petrea. Mă roagă să-ţi fiu de folos. Cu ce te pot servi?

— Aţi aflat, desigur, de la doamna Petrea că l-am cunoscut pe răposatul inginer Petrea. Ştiu că aţi fost bun prieten cu domnul Jean, care a fost pentru mine ca un adevărat frate mai mare. Sunt mâhnit de moartea lui. Cum a fost cu putinţă...

Pandoris rămase pe gânduri. Răspunse într-un târziu:

— Într-adevăr, este inexplicabil. Rămâne doar să acceptăm ipoteza unei crime pasionale, înfăptuită de un dement gelos.

— Aparenţele sunt în defavoarea inginerului aceluia. Dragomir...

— Şi eu mă întreb cine a putut să-l „monteze” pe acest logodnic gelos, comunicându-i întâlnirea lui Petrea cu fata. Un prieten al lui Dragomir? Un duşman al lui Petrea? L-am cunoscut bine pe Jean. A fost un om discret. Sunt sigur că în afară de mine şi mătuşă-sa n-a vorbit nimănui despre această întâlnire. Cu atât mai mult cu cât, pe cât ştiu eu, n-a fost vorba de loc de o întâlnire galantă. Seara, după întâlnirea de la restaurant, m-am văzut cu Petrea şi mi-a spus că a fost uluit de apariţia neaşteptată a lui Dragomir. Venise, în ipostază de logodnic gelos, să-i surprindă. Petrea, înciudat de comportarea lui Dragomir, a început să facă pe Don Juanul. Şi cu cât Dragomir era mai furios în săptămânile ce-au urmat, cu atât mai mult se amuza Petrea pe socoteala lui. Să fi fost această atitudine cea care a adus nenorocirea lui? Cine ştie? Dar să lăsăm toate astea. Spune-mi mai bine: cu ce-aş putea să-ţi fiu de folos?

Oancea avu o clipă de ezitare. Din atitudinea lui Pandoris se putea deduce că nu el a trimis anonima.

— Nu ştiu dacă doamna Petrea v-a spus că inginerul Petrea mă ajuta. Îmi dădea mereu de lucru: cercetări de bibliografie, referate şi altele şi asta era pentru mine o mare înlesnire. Am venit să vă rog dacă aveţi asemenea lucrări de efectuat, să mi le încredinţaţi mie. Voi lucra cu aceeaşi corectitudine cu care am lucrat şi pentru inginerul Petrea...

Pandoris rămase pe gânduri. Examină câteva clipe figura lui Oancea. Băiatul făcea impresie bună.

— Cunoşti şi limbi străine?

— Limbile de circulaţie mondială...

— Atunci, uite: am aici un mic prospect.

Pandoris scoase din sertarul biroului câteva foi volante, tipărite în mai multe culori.

— Te rog să faci o traducere îngrijită.

— Sper să satisfac exigenţele dumneavoastră.

A doua zi dimineaţă, Oancea îi prezentă lui Pandoris traducerea. Din cauza corecturilor şi adăugirilor, manuscrisul era de necitit. Oancea se scuză:

— N-am avut posibilitatea să bat textul la maşină. Dacă mi-aţi îngădui, l-aş dicta dactilografei dumneavoastră.

— Perfect!

Pandoris apăsă pe un buton, apoi vorbi în dictafon:

— Elsa, te rog să vii la mine.

Dactilografa intră în birou. Era o femeie între două vârste, înaltă, cu ochelari de baga. Pandoris îi arătă manuscrisul.

— Domnul Oancea îţi va dicta textul.

Trecură în biroul ei. Dactilografa luă loc în faţa unei maşini de scris din care nu se vedea decât claviatura.

Oancea începu să dicteze. Dactilografa îşi plimba degetele pe claviatură dar, ciudat, nu se auzea niciun zgomot. Şi nici literele nu se vedeau jucând pe suprafaţa hârtiei. Oancea deveni atent. Dacă?... îi fulgeră prin cap.

Începu să încurce textul. Apoi, după câteva minute, întrerupse dictatul.

— Vă cer mii de scuze, am încurcat-o rău. Vă rog s-o luăm de la început.

— Nu face nimic. Se întâmplă, zâmbi dactilografa.

Scoase hârtia scrisă şi introduse altă filă în aparat. Oancea luă textul greşit şi, prefăcându-se că-l parcurge atent, îl strecură cu un gest automat între notele lui şi dictă din nou. De data aceasta nu se mai încurcă.

— Treceţi peste trei zile pentru onorar, îi spuse Pandoris, când Oancea depuse pe birou textul tradus.

Oancea mulţumi. Mimând un gest de grabă, parcă ar fi fost în întârziere, îşi luă rămas bun de la Pandoris şi coborî vertiginos cele douăsprezece etaje. Cu paşi repezi se îndreptă spre clădirea unde îşi avea biroul. Urcă la etajul nouă.

— Tovarăşe locotenent Melinescu, vă rog să comparaţi

caracterul acestor litere cu cele ale scrisorii anonime.

După un examen atent, locotenentul Melinescu confirmă:

— Amândouă textele sunt scrise de una şi aceeaşi claviatură. Şi hârtia e la fel. Felicitările mele! Dar... cum ai dat de maşină?

Oancea nu răspunse decât cu un surâs.

— Aşadar, dumneata crezi că Pandoris a trimis anonima?

Maiorul Florescu îl privi atent, serios. Era de faţă şi locotenentul-major Nicolau,.

— N-am spus asta, ripostă Oancea. Am raportat numai că maşina de scris la care a fost bătută anonima se află în biroul lui Pandoris. Am aflat chiar din gura lui că, în calitate de unic prieten al lui Petrea, a ştiut despre întâlnirea cu Elena Grădişteanu. Dacă, bineînţeles, facem abstracţie de mătuşă, concluzia logică ar fi că Pandoris a trimis anonima. Însă, dacă ne gândim bine, fie că fusese trimisă cu scopul de a-l lămuri pe Dragomir şi de a-l preveni să nu fie dus de nas, fie cu scopul de a-l învrăjbi cu Petrea — în ambele ipoteze scrisoarea îi crea acestuia din urmă o situaţie dificilă. E greu de presupus ca Pandoris, prieten vechi al lui Petrea, să fie anonimul expeditor al scrisorii.

— Şi atunci?

— Consider că misiunea mea nu este terminată o dată cu găsirea maşinii de scris. Mai trebuie să găsim şi autorul anonimei.

— După mine, interveni Nicolau, chiar dacă s-ar găsi autorul, aceasta nu va schimba datele problemei. Presupunând că scopul scrisorii a fost să învrăjbească pe cei doi ingineri, acest scop a fost atins. Dragomir, gelos, impulsiv, a comis crima — şi cu asta basta! Ce importanţă mai are găsirea anonimului? Doar n-o să ne apucăm acum să căutăm un autor moral al crimei! Dragomir nu e un iresponsabil!

VII

Au mai trecut două zile. Niciun element nou nu s-a ivit să uşureze dezlegarea enigmei. Sublocotenentul Oancea îşi îndeplinea îndatoririle zilnice de serviciu aproape în mod automat. În orele libere făcea plimbări îndelungate pe bulevard şi pe aleile parcului de la şosea. Rumega în gând iar şi iar elementele acestei afaceri încâlcite, în care ar fi vrut să aducă şi el o rază de lumină.

A treia zi de la predarea primei traduceri, se prezentă la „Intercontinentala”. Venea să-şi încaseze onorariul de traducător. Cu această ocazie avea de gând să încerce, dacă se va putea, o cercetare mai atentă a misterioasei maşini de scris. Cufundat într-un fotoliu comod, aştepta îndeplinirea formalităţilor de plată şi, în timp ce răsfoia prospectele de pe măsuţă, iscodea cu coada ochiului biroul dactilografei. Elsa lipsea din birou. După o bună bucată de

vreme ea apăru, venind dinspre biroul lui Pandoris. Oancea sări in picioare şi o salută cu amabilitate.

— Domnul director Pandoris vă pofteşte la el, îi strânse Elsa mâna în palma ei îngustă.

Pandoris îl primi afabil.

— Domnule Oancea, secţia noastră de reclame şi propagandă a găsit traducerea dumitale foarte izbutită. E vie, colorată. Nu se simte că ar fi o traducere dintr-o limbă străină. Sper că vom putea colabora. Iată, am şi pregătit un nou material. Te rog să lucrezi cu aceeaşi conştiinciozitate.

— Vă mulţumesc, domnule director. Mă voi strădui.

Pentru traducerea făcută, Oancea primi la casierie o sumă frumuşică. În timp ce număra bancnotele îl fulgeră un gând: oare chiar atât bănet să merite munca lui?!

Noua traducere cu care revenise a doua zi avea tot atâtea ştersături şi corecturi ca şi prima. Fu deci nevoit să dicteze iar dactilografei.

...***„Ne permitem a atrage binevoitoarea dvs. atenţie asupra automobilului nostru*** „Weekend”, ***care, pe lângă linia sa elegantă, întruneşte atâtea calităţi, încât devine aproape indispensabil celui care doreşte să petreacă în mijlocul naturii o duminică plăcută şi în acelaşi timp confortabilă...”***

Prospectul continua în acelaşi stil, cu superlative la adresa automobilului „Weekend”.

Oancea se opri.

— Îmi permiteţi să aprind o ţigară? Fumaţi?

— Mulţumesc. Din când în când, acceptă Elsa ţigara.

Oancea lansă câteva rotocoale de fum, apoi, privind atent paginile scrise la maşină, spuse surâzând:

— O fi straşnic automobilul „Weekend”, nu zic ba, dar parcă mi-ar plăcea mai mult o maşină de scris ca asta. Aş putea să lucrez acasă liniştit, fără să deranjez pe vecinii mei cu ţăcănitul enervant al maşinilor antediluviene. E o

adevărată minune. O mică capodoperă!

— Este într-adevăr o maşină de scris straşnică! se entuziasmă dactilografa. Şi nu-i de loc obositoare. Degetele alunecă cu atâta uşurinţă pe clape, de parcă ai cânta o nocturnă de Chopin.

— Sunteţi pianistă?

— Acum nu mai am pian! Dar pe vremuri… ah, să nu mai vorbim despre asta. A fost odată… Pe vremuri, tatăl meu putea şi el să-şi cumpere un automobil „Weekend”. Alte timpuri… Acum sunt dactilografă. Norocul meu e că pot să lucrez la o maşină-minune ca asta. Uite, abia ating clapa şi în interior s-a şi format un contact electric şi o fâşie de lumină proiectează litera pe hârtia fotosensibilă.

Oancea se minună sincer.

— Straşnică invenţie! Ce marcă e?

— E o marcă elveţiană. Inventatorul este un inginer elveţian. El are brevetul în exclusivitate.

— Şi cine este aici reprezentantul inventatorului? Am impresia că până acum numai dumneavoastră, „Intercontinentala”, lucraţi cu maşini de tipul acesta, spuse Oancea, în timp ce părea foarte ocupat să strivească mucul de ţigară.

— De fapt avem numai una şi nu de mult timp. Prima maşină a fost adusă în ţară de „Transterra”, reprezentanţa unui concern de fabrici care produc mijloace de transport. „Transterra” este, ca să zic aşa, o concurentă a „Intercontinentalei”. Înainte de a mă angaja aici, am lucrat acolo, unde se află sora geamănă a acestei maşini. Directorul „Transterrei” a adus-o din străinătate. Când am venit la „Intercontinentala”, eu le-am dat ideea să-şi procure şi ei o astfel de maşină.

Domnişoara Elsa îşi stinse şi ea ţigara. Oancea oftă:

— Ehei, cum mi-aş mai cumpăra şi eu una!

— E foarte scumpă. Ar trebui să traduci multe, enorm de

multe prospecte, ca să strângi atâţia bani, râse cu o uşoară ironie domnişoara Elsa.

Oancea râse şi el.

— Ei, atunci să continuăm să scriem deocamdată la asta.

— ... „***ceea ce este nou la automobilul*** „Weekend”, ***ceea ce face ca el să fie dorit de oricine...”*** dictă el în continuare.

Degetele domnişoarei Elsa lunecau uşor pe claviatură.

Când transcrierea traducerii fu terminată, Oancea, în timp ce strângea filele de manuscris, se adresă dactilografei:

— Domnişoară Elsa, v-aş fi recunoscător dacă aţi vrea să mă recomandaţi directorului de la „Transterra”. Poate că mi-ar da şi el de lucru. Acum v-aţi convins şi dumneavoastră că fac traduceri bune, şi aţi putea să mă recomandaţi fără niciun risc...

Dactilografa tăcu. Părea că se gândeşte mult ce să răspundă.

— Regret, spuse după o pauză; nu vă pot satisface dorinţa. Relaţiile mele cu directorul de la „Transterra” nu sunt tocmai excelente. E un om violent, impulsiv. Am şi plecat de acolo fiindcă nu i-am putut suporta grosolănia. Nici nu se compară cu domnul director Pandoris...

Oancea se prezentă la „Transterra”, ale cărei birouri se aflau într-o vilă pe strada Armoniei.

— Sunt de la ministerul comerţului, se adresă el portarului. Aş dori să vorbesc cu domnul director.

— Domnul director Waldemar n-a venit încă. Dar puteţi vorbi cu domnul subdirector Hencke.

— Fie şi eu el.

— Intraţi la camera şase. Hei, Fritz! strigă el uşierului, care trebăluia la o măsuţă cu diferite imprimate. Condu-l pe dumnealui la domnul subdirector Hencke.

— Cu ce vă pot servi? întrebă subdirectorul Hencke, după ce-l pofti să ia loc în fotoliul de piele din faţa biroului,

Era un ins uscăţiv, deşirat, cu părul de un blond spălăcit, cu ochelari cu ramă subţire de aur, prin care privea pătrunzător pe vizitator,

— Sunt Ştefan Cionga, delegat al Ministerului Comerţului. Iată şi delegaţia mea.

Hencke se învioră,

— La dispoziţia dumneavoastră, domnule Cionga.

— Iată despre ce e vorba. Am dori să avem oferta dumneavoastră pentru livrarea a o sută de vagoane de dormit, tip ***Suspender***.

— Cu plăcere, surâse mieros subdirectorul Hencke, Mâine o veţi primi cu un curier special la minister.

— Prefer să viu din nou personal. Înţelegeţi...

— Desigur, desigur, domnule Cionga, la voia

dumneavoastră.

A doua zi, Oancea constată cu satisfacţie că prevederile sale s-au împlinit întocmai. Oferta era scrisă la noua maşină elveţiană. Se grăbi la locotenentul Melinescu cu cele trei texte. Scrisoarea anonimă, traducerea şi oferta fură confruntate cu minuţiozitate. Nu se putea descoperi nici cel mai mic semn din care să rezulte că scrisoarea ar fi fost dactilografiată la una sau la alta din cele două maşini. Literele celor trei texte semănau între ele ca şi cum au fost bătute la aceeaşi maşină şi de aceeaşi mână. Chiar şi calitatea hârtiei era aceeaşi.

Oancea plecă îngândurat.

Aşadar, în loc să se clarifice problema, iată o nouă complicaţie. De unde până acum avea de urmărit o singură pistă, acum va fi nevoit să alerge după doi iepuri: şi „Intercontinentala”, şi „Transterra”. Dar cu cât o problemă devenea mai încâlcită, cu atât era mai hotărât să-şi pună toată inima în dezlegarea ei. Avea să ducă la capăt executarea unei sarcini ce se arăta din ce în ce mai dificilă, dar el nu era omul să dea îndărăt oricâte greutăţi ar întâmpina în calea lui.

Coborî scările, cufundat în gânduri, fără să observe că trecuse de etajul unde se afla cabinetul lui de lucru şi că ajunsese la parter. „A dracului treabă încurcată mai e şi asta! Ia să-mi pun în ordine gândurile, să mai chibzuim puţin!” îşi zise.

Porni în susul bulevardului, recapitulând datele problemei. Aşadar, sarcina lui este să găsească pe autorul scrisorii anonime primite de Dragomir. Iată că a găsit două maşini de scris şi e de presupus că sunt singurele la care s-a putut bate scrisoarea. La una din maşini lucrează dactilografa Elsa de la „Intercontinentala”, care mai înainte a lucrat şi la maşina „Transterrei”, de unde a plecat, fiind în relaţii proaste cu directorul de-acolo. Un lucru stabilit e că

Pandoris, directorul „Intercontinentalei”, avea cunoştinţă de întâlnirea lui Petrea, cu care era prieten intim. Dar cei de la „Transterra”? Până una-alta ar fi interesant să afle cine mânuieşte acolo maşina de scris. Şi cu asta se pune o problemă la care până atunci nu se gândise îndeajuns. Ce motive l-au determinat pe autorul scrisorii anonime să folosească o maşină de scris de tip nou, necunoscut? Şi de ce s-a servit — căci aşa par că stau lucrurile — de nişte oficine capitaliste?

Expeditorul epistolei era oare un prieten al lui Dragomir, care voia să-l pună în gardă, sau un duşman al lui Petrea, care voia să-i facă acestuia zile amare? Şi într-un caz şi în celălalt, concluzia ar fi că nu-i vorba decât de o banală crimă pasională. Sau? Şi Oancea se opri în meditaţia lui: dar dacă e la mijloc ciocnirea unor interese contradictorii? Două firme capitaliste concurente!... Hotărât lucru, numai dezlegarea misterului în care era învăluită scrisoarea va oferi cheia enigmei din strada Atomului. Era o cale nouă; ea ar putea să ducă la descoperiri cu mult mai importante decât asasinatul în sine. „Chiar dacă această pistă s-ar dovedi greşită, nu am dreptul s-o abandonez, înainte de a o lămuri complet. Vigilenţă înainte de toate!”

VIII

Oancea veni s-o vadă din nou pe bătrâna Margareta Petrea. Pretextul era la îndemână: să-i mulţumească pentru că l-a recomandat lui Pandoris. Cu această ocazie mai cotrobăi prin cărţile lui Petrea, apoi deschise din nou conversaţia despre răposat.

— Nu pot să uit soarta nefericită a nepotului dumneavoastră. Să cazi victima unui nerod, care s-a amuzat trimiţând o anonimă inginerului Dragomir!... Dar mă întreb dacă numai gelozia l-a determinat pe Dragomir să-l ucidă pe domnul Jean? Mai bine spus: o fi numai gelozia? Credeţi că n-au putut să fie şi alte cauze ascunse? Nu cumva ştia domnul Jean anumite lucruri despre Dragomir şi acesta se temea să nu le dea în vileag şi să-i facă cine ştie ce rău? De când lucra nepotul dumneavoastră la Institut cu Dragomir?

Bătrâna oftă adânc.

— Când nepotul meu s-a întors din străinătate, titularul catedrei de fizică era profesorul Papavlasiu. Poate că-l ştii, a fost om politic marcant, în acelaşi partid cu fratele meu. Fusese odată şi ministru. După ce a murit fratele meu, ne aflam într-o situaţie precară. Atunci nişte prieteni politici ai răposatului au intervenit pe lângă Papavlasiu şi aşa a căpătat Jean un loc chiar în laboratorul lui personal. Mai târziu, când s-a înfiinţat Institutul de cercetări ştiinţifice speciale, Jean a fost mutat acolo şi a devenit cu timpul mâna dreaptă a profesorului.

— Şi după ce a plecat Papavlasiu, care a mai fost situaţia domnului Jean la Institut?

— După plecarea lui Papavlasiu, Jean trăgea nădejdea că o să fie numit el şef al laboratorului. Dar Dragomir, cu toate

că fusese numit director al Institutului, a păstrat pentru el şi conducerea laboratorului, fără să ţină seama de vechimea şi meritele lui Jean.

— Ei, vedeţi? Aici trebuie căutat nodul. Bănuiesc că din această cauză s-au născut la nepotul dumneavoastră resentimente faţă de Dragomir.

— Da şi ba. La început se cam plângea. Socotea că i s-a făcut o mare nedreptate. Mai târziu s-a mai liniştit. Aşa cel puţin îmi părea mie. Ce era însă în sufletul lui, nu ştiu. Jean nu mi-a mai vorbit despre toate astea.

— Îmi închipui că domnul Jean n-a rupt legăturile cu profesorul Papavlasiu. Nu cumva a fost Papavlasiu acela care l-a montat împotriva lui Dragomir?

— E adevărat, Jean se ducea din când în când să-l vadă pe Papavlasiu. Dacă îl monta împotriva lui Dragomir? Nu ştiu.

— Şi profesorul Papavlasiu cu ce se ocupă, de când nu mai este la Institut?

— Poate că pune ţara la cale cu vechii lui prieteni. Sau, poate, îşi scrie memoriile...

— Memoriile? întrebă surprins Oancea. Cine să i le publice?

Margareta Petrea surâse amar.

— Parcă memoriile se scriu neapărat ca să le dai la tipar!... Unul ca el a trăit şi a văzut multe în viaţă. Şi ce viaţă a avut omul ăsta! Doar a fost cineva!

— Îl cunoaşteţi mai de aproape? se interesă Oancea.

— Acum drumurile noastre sunt despărţite. Părinţii noştri se aveau însă bine. Se întâlneau des. Mi-aduc aminte de Papavlasiu, când era tânăr. Ce băiat chipeş şi înfipt!... După ce a venit de la studii din străinătate, cu o diplomă în buzunar, s-a apucat de politică. Nu ştiu ce-a făcut, ce-a dres, că în scurt timp a devenit omul de încredere al şefului partidului unde s-a înscris. La vârsta când alţii mai dibuiesc

să-şi facă un rost în viaţă, el fusese numit profesor universitar. Apoi a devenit ministru, şi când ajungeai atât de sus, cea mai bună afacere era să te faci acţionar în cât mai multe locuri. Dar el nu numai că a cumpărat acţiuni — vorbă să fie că le-a cumpărat, că miniştrilor li se dădeau totdeauna acţiuni pe gratis, ca să protejeze societăţile pe acţiuni — dar s-a apucat să facă şi nişte uzine cu bani de împrumut luaţi de la stat. Ce-i al lui, e al lui: s-a priceput cum nu se poate mai bine să se îmbogăţească. Titlul de profesor era un paravan, mai mult îi servea ca să-şi satisfacă orgoliul, decât pentru cercetări ştiinţifice. Îmi spunea Jean de multe ori că Papavlasiu, ocupat cu alte treburi, neglija laboratorul zile şi săptămâni întregi, lăsând totul pe seama lui. Ce era mai important făceau nepotul meu şi colegii lui. Şeful ce grijă avea: să semneze lucrările ştiinţifice pe care le făceau Jean şi ceilalţi din laborator.

— Şi acum?

— Acum stă cu una din fetele lui, care îl îngrijeşte. L-am văzut, nu de mult. E acelaşi tip de altă dată, cu ghetre, monoclu şi baston cu măciulie de argint.

Oancea nu-şi spuse părerea cu glas tare. Trebuia să menajeze părerile bătrânei, slăbiciunile ei pentru lumea de altădată. Nu de altceva, dar e sigur că va mai avea nevoie de informaţiile ei.

Alese o carte din biblioteca lui Petrea, apoi îşi luă rămas bun de la mătuşa „defunctului său binefăcător”. Era mulţumit de această vizită şi avea certitudinea că aflase lucruri noi, care aruncau o dâră de lumină asupra relaţiilor dintre Petrea şi Dragomir.

De la Margareta Petrea se duse la Ministerul Comerţului. Aici obţinu să se dea răspuns la oferta „Transterrei”. Făcu totodată o altă rugăminte: să se ceară reprezentanţei unele completări ale ofertei. Rugămintea îi fu satisfăcută, cu atât mai mult cu cât era vorba de o comandă reală, pe care

ministerul intenţiona oricum s-o facă prin „Transterra”.

Peste două zile, Oancea se prezentă cu răspunsul ministerului la „Transterra”. Fu introdus imediat la subdirectorul Hencke. Acesta îl primi jovial.

— Precum vedeţi, domnule subdirector, sunt operativ. ***Gesagt und getan!*** cum se spune în limba germană. Zis şi făcut! V-am şi adus răspunsul ministerului. E vorba doar de nişte completări de date, cu care vă rog să însoţiţi oferta dumneavoastră.

În clipa aceea un bărbat înalt, blond, cu tâmple ninse, dar cu înfăţişare de atlet, radiind sănătate, intră în birou. Hencke sări în picioare:

— Respectele mele, domnule director. Vă prezint pe domnul Cionga, împuternicitul Ministerului Comerţului. Dumnealui e delegat să trateze cu noi furnizarea celor o sută de vagoane de dormit, tip ***Suspender***, despre care v-am vorbit. Permiteţi, se adresă lui Oancea, domnul director Waldemar!

— Încântat de cunoştinţă, domnule Ceango...

— Cionga! corectă Oancea, surâzând.

—...domnule Cionga, reluă directorul Waldemar, strângându-i mâna afabil, cu amândouă mâinile, şi scuturând-o voiniceşte. Luaţi loc! Luaţi loc!

Waldemar se lăsă într-un fotoliu primitor, în faţa lui Oancea.

— Ţigări sau trabuc? E o havană originală.

Directorul aprinse un trabuc şi-l privi pe Oancea cu un surâs amabil.

— Îmi plac oamenii ca dumneavoastră. Promptţi! Expeditivi! Afacerile sunt afaceri! Reprezentaţi ministerul sau căile ferate? Vreau să spun: sunteţi specialist în materie de căi ferate?

— Eu fac parte din organizaţia comercială a ministerului. Observaţiile tehnice le fac experţii noştri. Dar nu e vorba

aici de detalii tehnice, ci de formularea mai clară a unor condiţii de livrare. Iată ce doreşte ministerul nostru.

Şi Oancea, cu o competenţă de care se mira şi el, (se pregătise minuţios) începu să dea explicaţii. Waldemar şi Hencke îl ascultau cu atenţie politicoasă.

Când sfârşi, Waldemar rămase puţin pe gânduri. Apoi zise:

— S-a făcut! Acceptăm condiţiile. Prin aceasta, bineînţeles, vă înlesnim şi dumneavoastră, domnule...

— Cionga.

— ...Cionga, da... ducerea la bun sfârşit a sarcinii primite.

— Asta şi doresc! răspunse Oancea, cu gândul la sarcina lui adevărată.

Waldemar formulă pe o hârtie răspunsul către Minister şi o dădu lui Hencke.

— Promptitudine pentru promptitudine; Hencke, te rog să dai să se bată la maşină răspunsul. Îl predai chiar acuma domnului Cionga.

Apoi, întinzând din nou mâinile amândouă lui Oancea, îi spuse zâmbind:

— La revedere, domnule Cionga! La revedere!

De data asta îi reţinuse numele şi părea mândru că reuşise.

Ieşind din biroul lui Hencke, directorul lăsă în urma lui un parfum discret de lavandă.

Hencke trecu cu Oancea în biroul dactilografei.

— Te rog, domnişoară Liana, pregăteşte acest răspuns. După semnare îl vei preda domnului Cionga.

Apoi strânse mâna lui Oancea.

— Vă rog să nu vă supăraţi că vă las aici, dar mai am nişte treburi urgente. La revedere. Cu bine, domnule Cionga!

Oancea rămase cu dactilografa, o fată tânără, zveltă, cu părul castaniu căzându-i larg, ca un evantai, pe umeri.

Oancea o salută, apoi se aşeză aproape de masa ei pe care se afla maşina de scris. Dintr-o privire se convinse că maşina de scris era identică cu cea de la „Intercontinentala”. Silabisind textul cu glas tare, fata începu să redacteze răspunsul. Abia scrisese câteva rânduri, când se auzi o pocnitură în interiorul maşinii. Mecanismul încetă să mai funcţioneze. Dactilografa încercă diferite butoane, fire de conexiune, dar în zadar.

— Îmi pare rău, tovarăşe Cionga, dar trebuie să amânăm răspunsul, se scuză ea necăjită.

— Şi nu aveţi aci pe nimeni care să se priceapă la această maşină? Pe cât văd, e un tip nou.

— Da, funcţionează după principii cu totul noi. Numai doamna Elsa îi cunoaşte toate metehnele. Am să fiu nevoită să mă rog iar de dânsa să mi-o pună la punct. Ori de câte ori se întâmplă vreo defecţiune, ea îi vine de hac.

— Păi, s-o căutăm pe doamna Elsa. Cine-i? Unde-i de găsit?

— N-aveţi de unde s-o cunoaşteţi. E soţia domnului director Waldemar. Vă închipuiţi că doamna Waldemar nu poate să-mi stea la dispoziţie oricând şi oricum. În urmă cu câteva săptămâni, când maşina s-a defectat, a durat trei zile până a reparat-o.

— Şi ce-aţi făcut între timp cu lucrările curente?

— Din fericire, domnul director are şi el o maşină personală de tipul acesta, pe care o ţine acasă. Lucrările urgente le-a scris doamna Elsa, la maşina lor.

— Ei bine, tovarăşă Liana, voi reveni peste două zile. Sau, mai bine, vă telefonez în prealabil.

— Cum doriţi, tovarăşe Cionga.

Oancea îşi notă numărul ei şi-şi luă rămas bun. Mâna lui reţinu mâna fetei ceva mai mult decât ar fi trebuit şi ea nu şi-o retrase.

— La revedere, tovarăşă Liana!

— La revedere, tovarăşe Cionga!

Doamna Elsa!… Doamna Elsa!… Doamna Elsa!… Numele acesta îi ţăcănea în cap. În timp ce ieşea din birourile „Transterrei”, se întreba într-una: „E posibil? Doamna Elsa! Soţia directorului „Transterrei”, dactilografă la concernul concurent? Şi acolo figurează drept „domnişoara” Elsa! De ce i s-a plâns lui că a părăsit „Transterra” pentru că nu mai putea suporta bădărănia „directorului”? Acest Waldemar nu face impresia unui om nesuferit; e distins, afabil, politicos, jovial, un perfect gentlemen… Şi — culmea — este chiar soţul ei, cu care convieţuieşte şi astăzi! Camuflare? Dar care e raţiunea acestei camuflări? Să fie cu putinţă ca Pandoris să nu cunoască adevărata identitate a „domnişoarei” Elsa?

Seara, cam pe la orele nouă, în faţa casei cu numărul doisprezece din strada Crinului, se opri un automobil cu platou telescopat. Doi electricieni, în salopete, înarmaţi cu scule, se instalară pe platoul care începu să urce, de parcă o palmă invizibilă l-ar fi împins spre cer. Ajunşi în dreptul felinarului, unul dintre ei deşurubă becul aprins. Se făcu întuneric în jur, dar un întuneric subţiat de lumina bolţii înstelate, de luciul blând al lunii şi de luminile proiectate din casele vecine. Era o seară minunată de sfârşit de vară. O linişte odihnitoare cuprinsese strada. Miresmele serii pătrundeau în case prin ferestrele deschise, cu perdelele trase în lături.

De pe platoul cocoţat sus se vedea destul de bine în apartamentul de la etajul întâi al casei în faţa căreia stopase automobilul. Era un interior mobilat luxos, cu gust. Nimic strident, nimic de prisos. Storurile erau ridicate, ferestrele date larg în lături. În încăperi nu se vedea nimeni. În afară de zborul fluturilor de noapte, care se roteau în jurul lămpilor aprinse, nicio mişcare.

Cei doi electricieni de pe platou îşi vedeau de zor de

lucrul lor, manipulând legăturile firelor electrice, aruncând din când în când câte o privire spre interiorul apartamentului din faţa lor. Văzură deschizându-se o uşă şi în prag apăru o femeie tânără, cu bonetă albă în cap şi şorţuleţ de cameristă. Fata depuse pe o măsuţă joasă o tavă pe care se aflau o cafetieră, ceşti, o sticlă de lichior şi pahare. Se apropie de fereastră, aruncă o privire către automobilul cu platoul ridicat în văzduh, se întoarse şi ieşi din cameră. După câteva minute, pe o altă uşă, apăru o femeie înaltă, zveltă, îmbrăcată într-o rochie de casă elegantă. În urma ei păşi un bărbat înalt, cu părul blond, nins la tâmple, cu o statură impunătoare. Femeia se aşeză la pian, căută printre note, alese o bucată, o puse pe pupitrul pianului. În liniştea serii răsunară acordurile unei nocturne de Chopin. Alături de ea, bărbatul, în picioare, întorcea din când în când paginile partiturii. Părea vrăjit de melodie. Când femeia încheie, bărbatul aplaudă galant, cu un zâmbet uşor. Apoi amândoi se îndreptară spre măsuţă. Ea îi oferi o ceaşcă de cafea încă aburindă. El aprinse un trabuc, ea o ţigară. Amândoi luaseră loc pe taburete îmbrăcate în brocart de mătase.

Unul din cei doi electricieni privi mai atent scena din casă. Se întoarse către tovarăşul lui şi spuse, mai mult şoptind:

— Să mergem. E limpede.

Platoul coborî vertical deasupra automobilului care se puse în mişcare.

IX

Întâmplarea tragică petrecută în laboratorul de electronică a Institutului de cercetări ştiinţifice speciale duse la încetarea activităţii obişnuite, cel puţin în ceea ce îl privea pe Dragomir direct. El, care dovedise întotdeauna o energie debordantă şi era mânat necontenit spre o activitate fără răgaz, se simţea acum copleşit de situaţia gravă ce i se crease prin jocul întâmplărilor şi se vedea în neputinţă să reia lucrul. Avea senzaţia aproape dureroasă că o ceaţă grea s-a lăsat pe creierii lui, că-i răscolea toţi porii conştiinţei şi-l făcea incapabil să reia firul rupt al lucrărilor începute cu atâta elan. Figura lui, altădată luminoasă, privirea lui odinioară deschisă, plină de optimism, se întunecaseră; parcă şi corpul i se încovoia prea mult, când trecea prin laborator.

Elena era îngrijorată. Tăcută, urmărea pe ascuns privirea absentă, mişcările maşinale, acel necontenit du-te-vino automat, neobişnuit la un om atât de echilibrat cum era Dragomir. Uneori îl surprindea şezând taciturn lângă biroul lui, într-o încremenire de statuie. O senzaţie nedesluşită creştea fără încetare în inima ei. Se temea pentru Virgil.

Şedea la biroul ei, preocupată de dezlegarea unor probleme în legătură cu accelerarea electronilor. Nu de

mult Virgil insistase ca cercetările asupra acestei probleme, pare-se extrem de importante pentru el, să fie intensificate. O serie de experienţe trebuiau să capete formularea lor matematică. Elena era o matematiciană foarte dibace şi ei îi revenise sarcina să se ocupe cu elucidarea acestor probleme. Altădată, Virgil se interesa mereu de mersul lucrărilor, zăbovea lungi minute lângă ea şi privea cu plăcere cum degetele ei alergau sprintene pe clapele maşinilor de calculat. Din când în când scotea câte un „Bravo!” sau „Foarte bine!”, încântat că printr-o stratagemă ingenioasă ea reuşea să iasă din impasul în care o conduceau cifrele şi formulele încâlcite. Uneori rezultatele matematice confirmau, explicau lucrările experimentale, alteori apăreau din aceste calcule concluzii inedite, surprinzătoare, care trebuiau puse în concordanţă cu realitatea prin experienţe noi, ingenios concepute de Virgil. Elena simţea o imensă fericire, ori de câte ori reuşea să contribuie cu rezultate pozitive la dezlegarea problemelor ridicate de el. Pe de altă parte, vedea în Virgil rostul adevărat al vieţii. Pentru dânsa el sintetiza împlinirea tuturor năzuinţelor, a idealurilor ei de lucrătoare ştiinţifică care, de ce să nu şi-o mărturisească, îi deveneau şi mai dragi acum, când erau legate de visurile ei de fericire lângă bărbatul iubit. Şi iată că, posac, taciturn, cu privirea ştearsă, pierdută, Virgil trecea pe lângă masa ei de lucru, fără să se oprească, fără să se intereseze de munca ei.

— Virgil, îndrăzni ea, întorcându-se spre el, n-ai vrea să-mi vii în ajutor? M-am împotmolit şi nu mai pot înainta.

Dragomir tresări. Se opri lângă ea, puse mâna pe speteaza scaunului şi se aplecă peste hârtia semănată cu formule matematice.

— Spune-mi, Lena, ce nu merge? o întrebă, după ce începu să parcurgă calculele efectuate.

— Uite, aici! arătă zelos Elena, fericită de interesul arătat

de Dragomir. Cifra obţinută nu concordă cu formula accelerării mişcării. Accelerarea realizată în experienţe este incomparabil mai mare decât ar trebui să fie după ecuaţia clasică. Vezi, te rog, unde e greşeala?

Surprinse în ochii lui Dragomir o licărire. Era ca o scânteie ce se aprinde în cenuşa stinsă a unui vulcan. Cu o râvnă febrilă, ca şi cum ar fi vrut să ţie trează scânteia, repetă:

— Uite... uite... aici! şi, ridicându-se de pe scaun, îl făcu să se aşeze în locul ei.

Dragomir începu să parcurgă filele acoperite de scrisul apăsat al Elenei. Cifrele, formulele, ecuaţiile defilau în faţa ochilor lui într-o orânduire perfectă, într-o înlănţuire logică, fără a dezvălui dinainte ceea ce trebuia să urmeze. Urmărea totul cu ochiul expertului, aprobând din când în când, cu o mişcare uşoară a capului, desfăşurarea calculelor. Pe neaşteptate, ochii lui căpătară o lucire stranie. Se încordă în urmărirea cifrelor cu un interes din ce în ce mai aprins. Calcula şi recalcula fiecare poziţie, mormăind câte un cuvânt de neînţeles pentru Elena. Când ajunse la încheierea socotelilor, lovi cu creionul în marmura mesei şi, pradă unei emoţii neobişnuite, şopti:

— Aşa e!

Elena se strădui să întreţină aprinsă flacăra:

— N-am comis nicio eroare, Virgil?

Ochii lui Dragomir continuau să strălucească.

— Nu, Lena, n-ai greşit. Şi totuşi ecuaţia ta nu se potriveşte cu ecuaţia clasică. Asta pentru că... pentru că...

Dragomir se opri o clipă, apoi continuă pe un ton devenit deodată grav:

— Pentru că... introducând în experienţa noastră factorul K, ecuaţia a căpătat sensuri noi, nebănuite până în prezent. De acum înainte, cu mijloacele noastre simple, vom putea accelera mişcarea particulelor după bunul nostru plac. Cred că suntem deschizătorii unor căi noi în ştiinţă... Şi în viaţa

noastră, a oamenilor... adăugă apoi. Ceea ce pentru mine a fost până acum o simplă experienţă, a devenit o formulă nouă, o lege nouă a materiei...

Ochii i se întunecară. Elena văzu cu descurajare stingerea scânteii care-l readusese atât de neaşteptat la viaţă.

În laborator se lăsă o tăcere apăsătoare.

Elena căută să-şi adune gândurile. Luă mâna lui Dragomir în mâinile ei şi începu să vorbească:

— Nu, Virgil, n-ai dreptate. Nu trebuie să te laşi pradă unor gânduri apăsătoare. Ştii prea bine că noi toţi te iubim şi avem încredere în tine. Te înconjoară ca un zid de apărare dragostea şi stima noastră, a tuturora. Niciodată n-ai să încetezi să fii ceea ce ai fost şi până acum pentru noi toţi. Iar pentru mine... ştii ce eşti pentru mine. Nu, Virgil, nu ne poţi părăsi. Te cheamă o viaţă de muncă... de realizări. N-ai dreptul să dezertezi.

Vocea ei blândă, catifelată, îl trezi din toropeală. Deschise ochii şi, în timp ce mângâia mâna Elenei, se afundă cu privirea în ochii ei larg deschişi în care citea spaimă şi nădejde, îndoială şi rugă, dar, mai presus de toate, dragostea ei.

În aceeaşi după-amiază se întâlniră la complexul sportiv al Academiei. Elena observă cu bucurie că Virgil recăpătase înfăţişarea lui de prospeţime şi vigoare. O întâmpină cu un zâmbet în care se citea şi bucuria regăsirii de sine şi sentimentul de recunoştinţă faţă de ea. Porniră spre terenul de tenis. Elena jucă cu multă însufleţire. Ca niciodată, mingile zburau într-un du-te-vino susţinut cu avânt, şi Dragomir, deşi bun jucător, trebui să arate multă dibăcie şi sprinteneală, ca să poată face faţă jocului îndrăcit al partenerei sale.

În laboratorul de electronică, Dragomir îşi reluă activitatea cu o nouă însufleţire. Locul lui Petrea încă nu

fusese ocupat, dar lipsa lui, departe de a pricinui o piedică în desfăşurarea lucrărilor, contribui oarecum la limpezirea atmosferei din laborator. Nu lucra acum decât cu Elena şi această colaborare strânsă îi apropia şi mai mult. Ecuaţia cea nouă privitoare la accelerarea mişcării, factorul K, descoperit de Dragomir, îi electriza pe amândoi. Dragomir revizui calculele Elenei şi această trecere în revistă a rezultatelor în legătură cu experienţele sale îi dădu aripi noi. Ideile ţâşneau ca nişte scântei. Totul părea clar, logic, luminos. Iar Elena, ca un discipol vrăjit de geniul maestrului, păşea lângă el. Până nu de mult, Dragomir se arătase întrucâtva rezervat în ceea ce priveşte esenţa lucrărilor sale. Nu dădea colaboratorilor săi decât anumite sarcini de executat, anumite experienţe de detaliu, din care nu se putea deduce o vedere de ansamblu a întregii desfăşurări. Acum însă, după ce efectuase ultimele calcule, Elena înţelese dintr-o dată cât de importantă este descoperirea lui Virgil. Era vorba, nici mai mult, nici mai puţin, decât de accelerarea într-o măsură, nebănuită până acum, a unor particule ale atomului, a electronilor. Aceasta se putea face fără să mai fie nevoie să se recurgă la maşina cea mare, mătăhăloasă: betatronul care domina tot laboratorul.

Cu forţe împrospătate, Dragomir porni la o serie de experienţe cu care urmărea să verifice rezultatele dobândite. Concluziile se potriveau de minune, totul se verifica din plin. „Nici că s-ar putea altfel”, gândi Elena, privindu-l cu încântare.

Virgil o rugă să nu vorbească nimănui despre noile ecuaţii ale accelerării particulelor. Acestea voia să le publice mai întâi într-o lucrare ştiinţifică, după care descoperirea urma să fie folosită într-o serie de aplicaţiuni practice de o importanţă covârşitoare. Elena nu ştia în ce constau aplicaţiile practice ale noilor ecuaţii. Ea le considera din

domeniul ştiinţei pure, dar găsea că e mai bine să nu întrebe încă nimic. Intuiţia ei îi spunea că atâta vreme cât el, Virgil, nu crede oportun să comunice altora ideile sale, e mai bine ca ele să rămână închise în mintea lui.

Încă cu un an înainte ca noua lege a accelerării electronilor prin introducerea factorului K să fi fost aşezată pe un fundament matematic solid, Dragomir întreprinsese o serie de experienţe. De regulă, electronii se lansau sub formă de fascicole, lovind cu putere anoda în tubul Coolidge, dând astfel naştere cunoscutelor raze Röntgen, sau erau plimbaţi pe ecranele televizoarelor. Dar dacă, se întrebase Dragomir încă de pe atunci, la începutul experienţelor, nu ar strânge electronii în fascicole concentrate care să lovească obiectivul într-un singur punct, şi dacă, dimpotrivă, i-ar lansa sub forma unui duş pe o suprafaţă mare, accelerarea lor obţinându-se prin aplicarea factorului K, descoperit de el? Îşi aminti cu satisfacţie abia reţinută cu câtă înfrigurare se apucase să păşească pe acest drum nou, câte experienţe, unele izbutite altele nu, se consumaseră în liniştea nopţilor albe de lucru. În continuarea experienţelor sale, aşezase în calea electronilor lansaţi în „duş” tot felul de corpuri, solide şi lichide, organice şi anorganice, bune şi rele conducătoare de electricitate, de grosime şi duritate diferite, fixe şi mobile, notând cu precizie în caietele lui de „bord” toate rezultatele, analizându-le, comparându-le şi trăgând apoi concluzii, unele decepţionate, altele încurajatoare. Trăise în acele nopţi de muncă neobosită frigurile marilor creatori, care asistă la apariţia unei lumi noi, născută din mâinile şi sub ochii lor.

Întocmise un raport secret adresat conducerii Academiei în legătură cu desfăşurarea şi rezultatele lucrărilor sale, solicitând ajutorul ei. Conducerea Academiei, apreciind

importanţa covârşitoare a acestor lucrări, aprobase fără rezerve tot ce ceruse Dragomir. Începu atunci pentru el o nouă epocă de activitate febrilă. Se ridicau mereu probleme care se cereau rezolvate cu rapiditate, folosind cuceririle tehnicii noi, adeseori chiar depăşindu-le. Din fondurile căpătate, Dragomir construise, într-un loc depărtat de Capitală, o hală mare experimentală, unde, sub îndrumarea lui, se desăvârşeau experienţele şi ideile lui căpătau viaţă. Din cauza aceasta era adesea nevoit să lipsească de la Institut.

Era spre sfârşitul acestor lucrări, când se întâmplă incidentul penibil cu Petrea. Acum, Dragomir se căia că se lăsase antrenat într-un conflict absurd. Era oare firea lui iute la mânie, care l-a făcut să fie dur cu Petrea, sau nervii lui, supraîncordaţi după o muncă grea, au luat-o razna? Cert era că se afla într-o situaţie critică şi că aceasta l-a dus către oboseală şi delăsare. De câtva timp simţea însă că-i revin vechile puteri de muncă şi ştia că aceasta o datoreşte Elenei. Numai dragostea şi devotamentul ei au fost în stare să-l scoată din deprimarea în care era să se afunde.

Acum se simţea din nou înviorat, dornic de muncă. Mintea îi era din nou limpede, sesiza cu uşurinţă miezul problemelor şi găsea repede rezolvările prompte pe care le căuta. „Marea idee” se contura din ce în ce mai precis, căpăta viaţă şi Dragomir se bucura şi aştepta cu nerăbdare momentul când, în fine, va putea destăinui tuturor secretul lui.

Fiind ordonat, Dragomir îşi planifica munca în aşa fel încât îşi găsea timp şi pentru o destindere fizică. Pe înserate, după programul zilei, o pornea cu Elena alături către terenul de tenis. Acolo, trupurile lor zvelte, îmbrăcate în alb, mlădiindu-se armonios în timpul jocului, erau admirate cu încântare de cei adunaţi în jurul terenului.

Odată, Dragomir îl zări pe Mărgineanu. Îl salută afectuos

cu mâna, apoi, după terminarea partidei, se repezi spre el, îmbrăţişându-l cu dragoste.

— Noroc, Victore! Ce-i cu tine că nu te mai vedem?

— Ia te uită! râse Mărgineanu, strângând mâna Elenei, care se apropiase şi ea. El face pe omul invizibil şi mai are pretenţia că nu vede pe altul!...

Virgil zâmbi.

— Ai dreptate, Victore. Dar am fost foarte ocupat. Şi tu ştii, când mă preocupă ceva, nu văd, nu aud. Iartă-mă, dar nu te-am întrebat cum se simte Florica? Ce-ţi fac copiii?

— Floricăi i-a priit marea. Şi copiii sunt bine. Doar că mă-ntreabă mereu: „Când mai vine nenea Virgil pe la noi, ca să ne jucăm?” Ştii, le-a plăcut grozav jocul învăţat de la tine.

Virgil râse.

— Ei bine, spune-le că dacă mămica lor nu are nimic împotrivă, sâmbătă după-amiază venim la voi. Nu-i aşa, Lena?

Elena trăia din plin vraja acestor zile înnoitoare petrecute în intimitatea colaborării lor ştiinţifice, de zi de zi, apoi pe terenul de sport şi în conversaţii lungi cu Virgil, conversaţii în care reluau iar şi iar problemele cercetate în cursul lucrului la laborator. Auzite din gura lui, problemele acestea parcă se limpezeau, se explicau de la sine. Şi nu trecuseră decât câţiva ani de când Elena era doar bobinatoare la o fabrică de maşini electrice... Trebuise să parcurgă un drum anevoios până să ajungă aici. Tatăl ei fusese turnător la Uzinele Metalurgice Reunite. După ce armele fuseseră întoarse împotriva cotropitorilor fascişti, s-a înrolat în armata de eliberare. A căzut undeva în creierul munţilor. Maică-sa lucrase la o fabrică de pânzeturi, unde-şi măcinase sănătatea, punând în mişcare cu braţele, timp de douăsprezece ore pe zi, o maşină primitivă de ţesut. Abia după ce întreprinderea a fost naţionalizată şi înzestrată cu

maşini noi, a putut să mai răsufle şi Elena să simtă mai din plin ocrotirea ei. Numai aşa a putut să termine cu bine şcoala de şapte clase. În ultimii ani de şcoală, învăţând fizica, făcuse cunoştinţă cu electricitatea. Această forţă misterioasă începu s-o pasioneze şi se hotărî să se înscrie la o şcoală tehnică de specialitate. Socotise că după aceea va lucra într-o fabrică de maşini electrice. Elena a învăţat cu sârguinţă, continuându-şi munca în uzină şi în felul acesta a absolvit şi şcoala medie, luându-şi examenul cu menţiunea „excepţional”. Trecu apoi examenele de admitere la Politehnică, înscriindu-se la cursurile cu frecvenţă, obţinând o bursă de la întreprindere, unde lucra înainte, pentru tot timpul studiilor. La Politehnică îşi alese ramura electronică, pentru că noutatea ei o fascina în mod deosebit. Între timp, dobândise şi cunoştinţe temeinice de matematică.

Cine a văzut-o păşind pe poarta politehnicii cu diploma care atesta negru pe alb că ea, Elena Grădişteanu, e ditai inginer în electronică cu greu ar fi admis că această fată înaltă, zveltă, cu obrajii catifelaţi, cu privirea calmă, sigură de sine, o frumuseţe caldă, îmbietoare, e aceeaşi mică bobinatoare de altă dată.

Fu numită asistentă la Academie, la laboratorul lui Dragomir. Şi ea, care fusese atât de mândră de ştiinţa ei, trebui să constate, foarte curând, că pe lângă Dragomir nu e decât o ucenică neînsemnată şi că mai are mult, foarte mult de învăţat. Căpătă o locuinţă nouă într-unui din blocurile afectate personalului Academiei şi se mută cu mama ei acolo, continuându-şi studiul cu o râvnă şi mai mare. Dragomir fu plăcut surprins când descoperi focul sacru în ochii fetei. Afinitatea intelectuală dintre ei se transformă pe nesimţite în dragoste.

Încetul cu încetul, activitatea în laboratorul de electronică reveni la ritmul trepidant de mai înainte. În locul lui Petrea

fu detaşat tânărul inginer Paul Simionescu, care se apucă cu ardoare de lucru. I se împlinise o veche dorinţă, aceea de a lucra sub conducerea inginerului Dragomir. Îşi iubea meseria şi tot ce ţinea de ea şi adesea se surprindea mângâind cu dragoste fiecare aparat, privind în jurul lui ca şi cum avea nevoie să se convingă în fiece moment de consistenţa acestor realităţi. Lucra, în sfârşit, în acest lăcaş al ştiinţei, unde cândva, poate, îşi va realiza ideea care îl frământa încă din anii studenţiei. S-a bucurat când inginerul Dragomir l-a anunţat, chiar din prima zi, că va lucra alături de Elena Grădişteanu la reluarea experienţelor pentru accelerarea electronilor în betatron.

Toate pregătirile erau gata. Elena Grădişteanu apăsă pe declanşator. Paul Simionescu aştepta emoţionat ca uriaşul de metal să prindă viaţă. Dar nu se întâmplă nimic, în ciuda repetatelor manipulări ale declanşatorului. Mirată, Elena cercetă tabloul cu siguranţe. Aci totul era în ordine.

— Mă tem că s-a defectat ceva în interior. Moş Pandele, se adresă ea laborantului, fii bun şi deşurubează portiţa.

Bătrânul laborant se îndreptă spre sertarul cu scule şi, revenind înarmat cu toate cele necesare, se apucă de treabă. În câteva clipe, portiţa fu înlăturată. Moş Pandele aprinse o lanternă. Un fascicol de lumină se proiectă pe măruntaiele aparatului, dezvăluind existenţa unui corp străin.

— Ei, drăcie! exclamă laborantul. Ia te uită ce jucărioară!

Băgă mâna cu precauţie şi scoase din interiorul aparatului un revolver. Elena şi Paul amuţiră. Pe amândoi îi fulgeră acelaşi gând: această bucată de metal fusese în mâna ucigaşului lui Jean Petrea. Din gura ei zburase glonţul ucigător...

Dar impresia apăsătoare din primele clipe se risipi repede. Elena simţi o mare uşurare. Descoperise arma ucigaşă. Virgil era salvat. „Acum se va putea da de urma

asasinului”, gândea ea, în timp ce Pandele, urmărit cu interes de Paul, întorcea arma pe toate feţele.

— Lipseşte un glonte, vorbi laborantul cu competenţă. Trebuie să-l predăm miliţiei. Acum o să se afle uşor al cui e pistolul.

— Da, da, exultă Elena, să-l predăm! Tovarăşe Simionescu, fii bun şi telefonează miliţiei judiciare.

Nu trecu mult timp şi automobilul anchetatorilor stopă în faţa Institutului. În sala laboratorului îşi făcură apariţia maiorul Florescu şi locotenentul-major Nicolau. Apucând cu băgare de seamă revolverul de ţeavă, maiorul îi dictă lui Nicolau seria şi numărul, după care îi ordonă să cerceteze imediat, telefonic, cine este proprietarul armei. Nicolau ieşi.

— Cine l-a găsit? întrebă maiorul.

— Noi! răspunse Elena cu însufleţire, copleşită de bucurie că poate acum să îndrumeze cercetările pe un făgaş bun.

Povesti în câteva cuvinte, pe nerăsuflate, tot ce se întâmplat.

— A durat mult deşurubatul, moşule? întrebă maiorul, bătându-l pe umăr pe laborant,

— Aş, de unde! râse gros bătrânul urs, arătând o dantură puternică şi regulată, care pentru un om de vârsta lui putea să pară falsă. Nu-s decât două şuruburi.

— Cât? Un minut? Două?,..

— Chiar aşa, tovarăşe maior, confirmă Pandele.

Uşa se deschise. Locotenentul-major Nicolau intră radios.

— Ei? întrebă maiorul, nerăbdător.

Nicolau făcu o pauză, voind parcă să pună mai bine în valoare noutatea pe care o aducea.

— Revolverul este al inginerului Dragomir.

Elena simţi că nu o mai ţin picioarele. Se aşeză pe scaunul de lângă ea.

— Nimeni nu părăseşte laboratorul! spuse grav maiorul, măsurându-i pe toţi cu o privire circulară. Unde este

inginerul Dragomir?

— S-a dus la Academie, răspunse cu glas nefiresc Paul Simionescu.

— Tovarăşe locotenent-major, te rog să te duci la Academie şi să-l pofteşti pe inginerul Dragomir încoace.

Sosind peste jumătate de oră la laborator, Virgil Dragomir arăta o faţă obosită, înviorată numai de mişcarea ochilor, care căutau să înţeleagă dintr-un gest, dintr-o mişcare a buzelor celorlalţi, ce se întâmplase.

— Autorizaţia dumitale de port-armă, ceru scurt maiorul Florescu.

Dragomir scotoci nervos în portofel şi scoase documentul cerut. Maiorul îi arătă seria şi numărul revolverului.

— Corespunde, nu-i aşa?

Dragomir dădu din cap afirmativ.

— Totuşi, nu înţeleg ce caută revolverul meu aici, răspunse el mirat.

— Asta vom vedea, replică sec Florescu. Acum spune-ne ce făceai dumneata cu acest revolver?

Dragomir îl privi cu nedumerire.

— Trăgeam la ţintă. Am brevet de trăgător fruntaş. E un sport ca oricare altul. Numai că...

— Numai că? Florescu îi luă repede cuvântul din gură.

— Numai că revolverul este stricat.

— De când?

— De vreo şase săptămâni.

— Va să zică de şase săptămâni nu l-ai mai folosit?

— Nu. Nu l-am mai folosit.

— Şi cum se face că tocmai în acest timp ai renunţat la tir?

— Am fost ocupat cu lucrările mele, veni răspunsul evaziv.

Maiorul Florescu avu un scurt schimb de priviri cu Nicolau, în ochii căruia citi o mare satisfacţie.

— Să mergem, hotărî Florescu, luând cu sine revolverul.

— Acum cred că este limpede, tovarăşe maior, deschise conversaţia Nicolau în maşină. Dragomir a tras cu acest revolver. E şi firesc să fie aşa. Doar nu era să caute alte mijloace, de vreme ce este ţintaş de frunte! După ce a tras, nu i-au trebuit decât câteva clipe ca să demonteze portiţa şi să ascundă arma în aparat şi alte câteva clipe ca să pună totul în ordine. În felul acesta s-a debarasat uşor de corpul delict, după care a ieşit repede, trecând pe lângă portar şi pe lângă laborant, sau, dacă vreţi, zburând pe fereastră. Altfel nici nu este de conceput că cineva a putut să intre în laborator şi să tragă un foc de armă fără să fie auzit de director, deşi acesta se afla în cabinetul lui.

— Deci Dragomir a tras focul de armă?

— Întocmai!

— Şi cum se face că nimeni n-a auzit bubuitura armei?

— N-a auzit-o nimeni... răspunse Nicolau, încurcat. Probabil, o armă care nu face zgomot.

— În cazul ăsta, chiar dacă a tras altul, nici Dragomir n-ar fi auzit nimic.

Nicolau tăcu. Îi veni însă altă idee:

— Să admitem că e o armă cu amortizor de sunet. E de presupus că, după ce a săvârşit crima, Dragomir a azvârlit amortizorul pe undeva. Dar ăsta e un fleac! Mai greu a fost să găsim asasinul.

Maiorul Florescu surâse cu bunăvoinţă:

— Eşti atât de sigur că ai şi dat piept cu asasinul? Deocamdată ar fi nimerit să cercetăm când şi cine a reparat arma. Te rog să te ocupi cu cea mai mare urgenţă de aceste amănunte.

— La aceste probleme, dacă mi-aţi permite, aş mai adăuga una, care mi se pare esenţială, spuse Nicolau: să fi fost oare cu adevărat stricat revolverul inginerului Dragomir?

— Ai dreptate. Trebuie avut în vedere şi acest amănunt. Dar, ia spune-mi, îl crezi pe Dragomir atât de nerod încât să lase revolverul timp de două săptămâni în betatron, fără să se sinchisească de el? întrebă maliţios maiorul Florescu.

— E o întrebare la care nu mi-e greu să răspund. Dragomir n-ar fi primul criminal neglijent, uituc... S-au mai văzut de ăştia, tovarăşe maior...

În aceeaşi zi, Nicolau intră în biroul lui Florescu.

— Permiteţi-mi să vă raportez, începu el. Revolverul inginerului Dragomir n-a fost reparat la niciun armurier. Ceea ce arată limpede că nici n-a fost stricat.

Maiorul Florescu se încruntă.

— Concluzia dumitale este pripită. În timp ce te ocupai de sarcina primită, sublocotenentul Busuioc a făcut, din ordinul meu, oarecari investigaţii la Asociaţia de tir în legătură cu activitatea de acolo a inginerului Dragomir. Pot să te anunţ că Dragomir a spus adevărul. Arma i s-a stricat cu vreo lună şi jumătate în urmă. Mărturii în legătură cu acest lucru sunt mai multe.

— Este un asasin abil, formulă bine dispus Nicolau. Recunoaşte totul, în nădejdea că va putea să facă pe omul cinstit.

— Dacă ar fi aşa, de ce nu recunoaşte măcar unul din cele două alibiuri favorabile?

— Tovarăşe maior, mă mir foarte mult că nu vi se par de loc suspecte aceste aşa-zise alibiuri. Avem de-a face probabil cu un complice la care asasinul a recurs, pe cât se pare ca să încurce iţele şi să facă neclar ceea ce este evident. Ce naiba! Suntem oameni ai secolului douăzeci! Putem noi crede că un om are, ca în basme, capacitatea de a fi în acelaşi timp în mai multe locuri? Sau poate a operat cu hipnoză la distanţă, sau dracu mai ştie cu ce?

Florescu îl privi gânditor.

— Vorbeşti de secolul douăzeci, secolul nostru, al biruinţei omului asupra materiei. Ei bine, în acest secol îndrăzneţ, cuvântul imposibil a fost şters din dicţionar. Locul lui îl iau călătoriile cosmice, cibernetica, şi tot felul de fenomene care până mai ieri ni se păreau minuni irealizabile.

— Orice aţi spune, tovarăşe maior, nici odinioară şi nici în secolul douăzeci nu s-a întâmplat ca un acelaşi corp material să fie simultan în mai multe locuri. Asta-i imposibil!

— Bineînţeles. Dar nu-i mai puţin adevărat că, de vreme ce el însuşi recunoaşte şi faptul a fost confirmat atât de portar cât şi de laborant, la ora şase Dragomir s-a aflat la locul crimei. Să presupunem, dacă vrei, că prezenţa lui Dragomir la restaurantul din faţa Institutului de astrofizică şi mărturia portarului de acolo ar fi o mistificare, sau urmarea unei hipnoze la distanţă, cum spuneai. Dar care este maestrul iluzionist în stare să brodeze prin hipnoză la distanţă amprentele digitale ale lui Dragomir pe o carte inaccesibilă lui decât în ziua şi la orele indicate? Dacă mi-l găseşti, te propun pentru decoraţie! zâmbi Florescu.

Nicolau roşi.

— Ar mai trebui să stăm de vorbă cu Dragomir; fu de părere maiorul, ridicându-se. Ce-ar fi să te duci mâine dimineaţă după el?

A doua zi dimineaţă, la ora şase, Nicolau sună la uşa apartamentului inginerului Dragomir. Nu-i deschise nimeni. O fi soneria stricată, se gândi ofiţerul. Ciocăni de câteva ori în uşă, dar cu acelaşi rezultat. Coborî la portar.

Da, portarul îl văzuse pe Dragomir. A, nu astăzi, ci ieri dimineaţă. Adică nu chiar dimineaţă, ci pe la douăsprezece. Dacă obişnuia să se întoarcă atât de devreme de la Institut? Nu, nu obişnuia. Cel mai adesea venea seara. Uneori nu venea de loc. Lucra şi noaptea la Institut. Alteori pleca în zori, pe la ora cinci şi chiar mai devreme. Dar astăzi nu l-a văzut ieşind.

Nicolau se îndreptă în grabă spre Institut.

— Nu, tovarăşul director încă n-a venit, spuse portarul. Ieri? Păi ieri a plecat pe la ora unsprezece dimineaţa, după ce plecaseră tovarăşii de la miliţie. Peste noapte? Nu, peste noapte n-a fost nimeni la Institut...

Nicolau rămase descumpănit. Nu cumva...

— Spune-mi, te rog, tovarăşa Elena Grădişteanu e aici?

— Nu. Programul începe la ora opt.

— Nu ştii, are telefon acasă?

Portarul consultă o listă a adreselor şi a numerelor de telefon. Puse unghia în dreptul unui număr de telefon...

— Poftim, ăsta este.

Nicolau telefonă nerăbdător. La aparat răspunse chiar Elena.

— V-aş ruga să-mi spuneţi dacă ştiţi unde se află tovarăşul inginer Dragomir. L-am căutat, dar nu este nici acasă, nici la laborator.

— Cum? Nu-l găsiţi nicăieri? se arătă Elena îngrijorată. Dar ce s-a întâmplat cu el? Eu nu ştiu nimic.

Nicolau puse receptorul în furcă. După o clipă de gândire formă un alt număr.

— Alo, aerogara? Aici locotenentul major Nicolau de la miliţia judiciară. Vă rog să verificaţi dacă s-a eliberat ieri sau azi un bilet de avion pe numele Virgil Dragomir.

— Vă rugăm să aşteptaţi puţin la telefon.

După puţină vreme veni şi răspunsul:

— Nu s-a eliberat niciun bilet pe acest nume.

„Aşadar, păsărica a zburat din colivie! Şi să mai spună Florescu aşa şi pe dincolo! Dragomir trebuia reţinut imediat, nu lăsat să-şi facă mendrele şi după aia să fugă şi să se pună la adăpost”.

Enervat şi alarmat, Nicolau bătu la uşa biroului şefului său. Intră, luă poziţia de drepţi şi, străduindu-se să-şi menţină un calm protocolar, spuse:

— Permiteţi-mi să vă raportez: inginerul Virgil Dragomir a dispărut. De ieri nu i se mai ştie nicio urmă...

După ce locotenentul-major părăsi biroul, Florescu se înşurubă greu în scaun, copleşit de gânduri. Oare n-a greşit, lăsându-l pe Dragomir în libertate după descoperirea revolverului? Se gândea la reproşul tăcut al lui Nicolau, pe care atitudinea lui protocolară îl sublinia parcă şi mai mult. Dar îşi aduse aminte de asigurările primite din partea directorului serviciului de cadre al Academiei. Închise liniştit dosarul afacerii Jean Petrea, îl puse la loc şi, luând un alt dosar, se cufundă în studiul lui.

X

— Aşadar, conchise Oancea, depunându-şi raportul verbal în faţa maiorului Florescu şi a locotenentului major Nicolau, în urma ultimelor investigaţii făcute, după părerea mea, se deschide o pistă nouă de urmat...

Îşi privi cu luare-aminte şefii, dornic să surprindă reacţiile lor la cele ce avea să spună. De când dorea el acest moment! Trase un fum adânc din ţigară, apoi continuă:

— Cred că ar fi bine să rezum mersul investigaţiilor mele. Vom putea trage mai uşor concluziile necesare. Precum ştiţi, am descusut-o pe bătrâna Petrea şi am aflat de la ea că Pandoris este directorul unei reprezentanţe străine.

Bătrâna susţine într-una că Pandoris a fost cel mai bun prieten al lui Jean Petrea, drept care ar trebui îndepărtată orice bănuială că ar fi putut să-i facă cel mai mic rău. Am crezut totuşi că e bine să-mi „bag nasul” prin birourile lui Pandoris, Norocul m-a favorizat: am descoperit maşina străină de scris, la care e foarte probabil că a fost bătută anonima. Spre surprinderea mea, am aflat, că o maşină identică există şi la o altă reprezentanţă străină, la „Transterra”, o concurentă serioasă a „Intercontinentalei”. Întâmplarea a făcut ca maşina de scris de la „Transterra” să se defecteze chiar în faţa mea şi aşa am putut să aflu că în urmă cu câteva săptămâni această maşină se mai defectase o dată, exact în epoca întâlnirii lui Petrea cu Elena Grădişteanu. Maşina fusese reparată de doamna Elsa, soţia lui Waldemar, directorul de la „Transterra”. Şi am mai aflat ceva: că familia Waldemar are acasă o maşină identică. Prin urmare, dacă facem abstracţie de cea de a treia maşină, defectă la epoca întâlnirii, putem trage concluzia că anonima a fost scrisă la una din cele două maşini, adică, fie a „Intercontinentalei”, fie cu cea pe care directorul Waldemar o are acasă. De unde rezultă că putem presupune ca autori ai anonimei pe soţii Waldemar. Dar aşa cum v-am mai spus, e curios din cale afară faptul că această doamnă Elsa lucrează la „Intercontinentala”, unde trece drept „domnişoara Elsa”. Ce se ascunde îndărătul acestei camuflări a identităţii doamnei Elsa faţă de Pandoris, şi ce scopuri a urmărit sau urmăreşte încă, făcând pe dactilografa la „Intercontinentala”? Aparent nu se poate trage decât o singură concluzie şi anume că Waldemar, dorind să spioneze activitatea comercială a „Intercontinentalei”, a trimis-o pe nevastă-sa să se angajeze, ca dactilografă acolo. E un joc oarecum periculos, dar „aşii” comerţului capitalist sunt îndrăzneţi. În situaţia ei, doamna Elsa putea să afle multe secrete comerciale ale

„Intercontinentalei”, dar mă îndoiesc că a ştiut ceva despre întâlnirea lui Petrea cu Elena Grădişteanu, de vreme ce însuşi Pandoris nu aflase acest lucru decât în cursul după-amiezii, de la Petrea. Ori, după câte ştiu, după-amiază birourile „Intercontinentalei” sunt închise, deci doamna Elsa Waldemar nu mai avea niciun contact cu Pandoris.

Acum, când cu multă probabilitate putem afirma că autorii scrisorii sunt soţii Waldemar, se pune întrebarea: cine i-a încunoștințat despre întâlnirea Elenei cu Petrea? Dacă nici Elena Grădişteanu nu s-a trădat şi nici Pandoris nu a comunicat ceva despre întâlnirea proiectată, mai rămâne de cercetat legătura lor eventuală cu bătrânul laborant. El a avut cunoştinţă despre această întâlnire, dar noi încă de la începutul cercetărilor l-am eliminat oarecum din sfera cercetărilor noastre imediate. Îmi permit însă să atrag atenţia că acum, când ştim unde se află maşina de scris, devine actual să-l cunoaştem mai îndeaproape.

În acest timp, Nicolau îşi muşca unghiile, fără să-şi poată ascunde uşoara enervare ce-l stăpânea. Abia aştepta să termine Oancea, că şi luă cuvântul:

— Şi dumneata crezi că aceste cercetări pe care le-ai întreprins pot răsturna ipoteza, aproape dovedită, a vinovăţiei lui Dragomir? începu el, cu certitudinea omului sigur pe argumentele lui.

Oancea răspunse timid:

— Nu cred, dar socot că în cursul unei cercetări nicio pistă nu trebuie lăsată deoparte.

Maiorul Florescu interveni amical:

— Tovarăşul sublocotenent are dreptate. Nicio pistă nu trebuie neglijată. Oancea, cercetează-l, te rog, pe Pandele şi raportează rezultatul.

În clipa aceea, în uşă apăru ofiţerul de serviciu.

— Tovarăşe maior, vă raportez că s-a telefonat de la Institutul din strada Atomului că laborantul Pandele Ailincăi

a dispărut...

Florescu sări de la locul lui.

— Ce drăcovenie o mai fi şi asta? Să se pregătească imediat maşina!

Automobilul miliţiei judiciare, în care luaseră loc maiorul Florescu şi cei doi colaboratori ai săi, goni în mare viteză spre strada Atomului. Era ora zece dimineaţa, oră la care activitatea Institutului era de obicei în toi. Funcţionarii furnicau prin coridoare, aşteptând sosirea autorităţilor.

Îndată ce-i văzură intrând în Institut, se adunară în jurul celor trei ofiţeri. După ce află în mod sumar despre ce e vorba, Florescu se adresă celor prezenţi:

— E cineva din dumneavoastră care ştie ceva despre dispariţia lui Pandele?

Întrebarea fusese pusă calm, aşa cum ar fi întrebat bunăoară care este uşa care duce la cabinetul directorului.

— Eu! spuse portarul, scoţându-şi şapca.

— Ei bine, spuse Florescu, portarul rămâne aici, iar pe ceilalţi îi rog să-şi vadă de treburi.

O zări pe Elena Grădişteanu şi i se adresă pe un ton amabil:

— Şi pe dumneavoastră vă rog să rămâneţi cu noi.

— Dar eu n-am văzut nimic...

— N-are a face! Avem nevoie şi de dumneavoastră.

Intrară într-o încăpere de lângă cabina portarului. Oancea se aşeză la birou şi-şi pregăti hârtiile ca să consemneze declaraţiile. Fu chemat portarul.

— Ei, cum s-a întâmplat? Caută să-ţi aduci aminte fiecare amănunt, îl încuraja maiorul Florescu pe bătrânel.

— Vedeţi, începu portarul, frământându-şi şapca cu degetele-i noduroase, şedeam lângă masă şi eram ocupat cu telefonul. Cineva de la noi din Institut îmi telefonase că şi-a pierdut legitimaţia şi mă ruga să pun un anunţ la poartă. Mă pregăteam să scriu anunţul când, deodată, uşa

se deschise şi în faţa mea văzui un om străin. M-am cam speriat, fiindcă eu cu lumea străină stau de vorbă numai prin ferestruica ghişeului...

— Şi cum arăta omul acela? îl întrerupse maiorul Florescu.

— Staţi, să-mi aduc aminte. Să tot fi fost ca la vreo treizeci şi cinci - patruzeci de ani, nu mai mult. Subţirel la trup şi cu părul blond. Avea o cicatrice pe obraz, şi se purta îmbrăcat cu salopetă de muncitor. M-am răstit la el, că eu aşa fac dacă omul calcă regula şi dă buzna peste mine, în loc să-mi vorbească prin ferestruică. Străinul m-a luat cu binişorul: „Nu te supăra, moşule, zice, dar am o rugăminte la dumneata. Uite, aici, la dumneavoastră e un laborant, unul Pandele Ailincăi. Spune-i că a venit un prieten bun al lui şi vrea să-i vorbească. I-am adus salutări de la nişte neamuri din satul lui”. I-am telefonat îndată lui Pandele şi el a venit fuguliţa. „Uite, zic, e tovarăşul ăsta care zice că vrea să-ţi vorbească”. Pandele s-a uitat cam lung la el. Se vedea cât de colo că nu se cunoşteau. Străinul i-a dat mina şi i-a spus: „Geaba te uiţi la mine, că n-ai de unde să mă cunoşti. Sunt cu nepotul dumitale, cu Ştefan Ailincăi. Eu şi cu Fănel trecând pe aici, pe aproape, el şi-a adus aminte de dumneata şi a zis că ar fi bine să te vadă. Fănel a rămas în maşină, că mai e cineva cu noi şi pe mine m-a rugat să te chem. Hai afară şi-ai să-ţi vezi nepotul. Maşina aşteaptă la colţ.” Pandele a cam şovăit, dar s-a dus. Eu m-am necăjit mai departe cu anunţul acela. A trecut ce-a trecut. Numai ce aud afară un motor. Mi-am adus aminte de Pandele şi am ieşit la stradă, dar până să ajung am văzut cum maşina o lua înainte. Pandele al nostru, nicăieri. Nici n-am băgat de seamă dacă a mai intrat pe poartă. Pe semne, mă gândeam, s-a întors în laborator.

— Altceva?

— Altceva nu ştiu, tovarăşe maior.

— Bine, moşule, semnează aici.

— Tovarăşă Grădişteanu, se adresă Elenei maiorul Florescu, îl cunoaşteţi desigur destul de bine pe laborantul Pandele Ailincăi. Am dori să ne spuneţi ce ştiţi despre el.

Vocea Elenei era stinsă.

— Când am intrat eu la Institut, l-am găsit pe moş Pandele care era vechi laborant. Pot să spun despre el că e harnic şi conştiincios. Ca unul care lucrează de mult timp aici, cunoaşte destul de bine problemele care îl privesc. A lucrat şi sub mâna fostului profesor Papavlasiu şi, naiv cum este, se arată foarte mândru de aceasta. I se pare că e cel puţin un titlu de nobleţe...

— Dumneavoastră aţi auzit zgomotul maşinii?

— Nu. Strada unde s-a oprit maşina mărgineşte cealaltă parte a careului de clădiri şi nu prea e posibil să auzim ce se petrece acolo. De altfel, noi lucrăm cu ferestrele închise.

— Cum s-a comportat laborantul când a aflat că e chemat la poartă?

— Când a sunat telefonul, chiar eu am fost aceea care am ridicat receptorul. Auzind că e chemat afară, l-am strigat din camera vecină şi i-am dat receptorul. Deoarece nu prea se întâmpla să fie chemat la telefon, m-am uitat la el în timp ce vorbea.

— Şi?

— Am avut impresia că i s-a comunicat o veste neplăcută; am văzut cum pe neaşteptate i s-a întunecat obrazul. După ce a pus receptorul în furcă, a mormăit ceva. Apoi a cerut voie să lipsească câteva minute. Spunea că îl aşteaptă cineva la portar.

— N-aţi fost surprinsă, văzând că nu se mai întoarce?

— Într-adevăr, m-a izbit întârzierea lui şi am telefonat portarului. De la el am aflat ce ştiţi şi dumneavoastră. Mi s-a părut ciudat că laborantul a plecat cu halatul pe el la o oră atât de nepotrivită. Am avut senzaţia că i s-a întâmplat ceva şi atunci am telefonat secretarului, care v-a sesizat.

— Încă o întrebare: ce lucrări ştiinţifice se execută în laboratorul dumneavoastră?

— Tovarăşe maior, în această problemă vă rog să vă adresaţi forurilor superioare.

— Şi... de când a dispărut inginerul Dragomir, cine conduce lucrările laboratorului?

— Încă înaintea dispariţiei, el ne-a întocmit un program de lucru, pe care nici într-o lună nu-l vom putea îndeplini.

— Mai obişnuia şi altădată să traseze programe pentru un interval atât de mare? întrebă Florescu, apăsat.

Elena se cramponă de masă: adevărul este că niciodată nu le întocmise un program de lucru cu o durată atât de lungă.

— Unde vreţi să ajungeţi cu această întrebare? rosti ea, abia perceptibil.

— La concluzia că inginerul Dragomir s-a pregătit pentru o absenţă mai lungă, spuse Florescu şi mai apăsat. Apoi, ca pentru sine: numai de am cunoaşte cauza care l-a determinat să facă acest lucru.

— Cauza? surâse Nicolau. E chiar aşa de greu de ghicit?...

Maiorul Florescu şi însoţitorii săi se aflau lângă automobil, gata de plecare, când cineva strigă din curtea Institutului:

— Tovarăşe maior, tovarăşe maior!

Mirat, maiorul se întoarse spre cel care-l striga. Un tânăr în halat alb se apropie cu paşi grăbiţi. Ajuns lângă grupul de ofiţeri, se adresă maiorului:

— Întâmplător am fost martorul plecării lui Pandele cu maşina. Dar abia acum am auzit că există bănuiala cum că a fost răpit. La început n-am luat în seamă când l-am văzut că pleacă, acum însă e altceva. Trebuie să vă spun tot ce-am văzut. S-ar putea să vă folosească.

— Cine sunteți dumneavoastră? întrebă Florescu cu interes.

— Sunt inginerul Căpuşan. Lucrez la o secţie a Institutului, care e pe latura cealaltă a clădirii. Ferestrele noastre răspund pe strada de unde Pandele a plecat cu maşina.

— Să ne întoarcem la biroul de informaţii, hotărî Florescu. Oancea, continuă el, după ce se instală din nou lângă o masă, consemnează declaraţia tovarăşului inginer Căpuşan. Aşadar? se adresă el inginerului.

— Tocmai terminasem un calcul migălos şi obositor. Am aprins o ţigară şi m-am apropiat de fereastra dinspre stradă. Am zărit, aproape de capătul străzii, o limuzină de culoarea vişinei putrede. Maşina staţiona; se vedea că e în aşteptarea cuiva. Apoi am văzut cum moş Pandele, însoţit de un om, se apropie de maşină. Când a ajuns aproape, portiera s-a deschis. Pandele a văzut, pesemne, cine se afla in interiorul limuzinei, căci a făcut o plecăciune adâncă. Asta mi-a trezit curiozitatea şi am urmărit scena mai atent, fără să-mi dau seama că se petrece ceva deosebit. A urmat o scurtă discuţie între ei. În atitudinea moşului se observa oarecare şovăială. Apoi s-a urcat în maşină, după el s-a urcat şi însoţitorul lui, lângă şofer, şi maşina a pornit. La drept vorbind, n-am găsit nimic suspect în toată această întâmplare şi aş fi uitat de ea, dacă n-aş fi aflat acum câteva minute că se crede că Pandele n-a plecat de bună voie, ci ar fi fost răpit. Am crezut de datoria mea să vă relatez cele văzute de mine.

— În ce direcţie a pornit limuzina? întrebă Florescu.

— A cotit după colţul străzii şi a luat-o înainte pe strada Electronului.

— Vă mulţumesc, tovarăşe inginer, spuse Florescu. Semnaţi procesul-verbal. Aici, vă rog.

— Va să zică, observă Nicolau, după plecarea inginerului Căpuşan, n-a fost vorba de nepotul laborantului. A fost o persoană simandicoasă. Pe nepotul său nu l-ar fi salutat cu plecăciune.

— Ori da, ori ba, replică îndată Florescu. Puteau să fie amândoi în maşină: şi nepotul, şi individul dumitale simandicos. Până una-alta, ar fi bine să dăm de urma limuzinei. Te rog, fă cercetările cuvenite: iar tu, Oancea, interesează-te de familia lui Pandele Ailincăi. Poate avem norocul să aflăm cine este acest nepot şi în ce ape se scaldă. Raportaţi de executare.

Locotenentul-major Nicolau începu în aceeaşi dimineaţă cercetările pentru identificarea limuzinei misterioase. Cercetă telefonic posturile de observaţie de la bariere, de unde primi răspunsul că în ultimele ore nicio limuzină de culoarea vişinei putrede n-a ieşit din oraş. Evident, dacă se va observa vreuna de acum înainte, va fi înştiinţat. Trecu apoi la serviciul de circulaţie: aici întocmi o listă a tuturor proprietarilor de maşini de culoarea vişinei putrede. Erau în total douăzeci şi trei. În câteva ore fură cercetaţi toţi, dar fiecare putu să-şi stabilească un alibi neîndoielnic. Niciuna din maşini nu trecuse nici măcar în apropierea Institutului de cercetări ştiinţifice speciale. Nu cumva e vorba de o limuzină venită în Capitală dintr-o regiune oarecare a ţării? se gândi Nicolau. Lansă imediat o telegramă circulară către toate serviciile de circulaţie din ţară. Răspunsurile veniră foarte prompt de pretutindeni: niciuna din maşinile de culoarea indicată, înregistrate la serviciile de circulaţie, n-au părăsit regiunea respectivă. Toate aveau alibiuri bine stabilite.

— Îţi stă mintea în loc, bombăni cu necaz Nicolau, după ce dădu raportul maiorului Florescu.

— Este într-adevăr de neînţeles de unde a apărut şi cum a dispărut limuzina asta, se frământă şi Florescu. Dar dacă cineva şi-a vopsit în culoarea vişinei putrede o maşină înregistrată cu o altă culoare, fără a declara această schimbare la faţă?

— M-am gândit şi la asta, completă Nicolau, cu oarecare

amărăciune. Am cercetat toate atelierele de vopsit automobile. Rezultatul e negativ.

Se auziră bătăi în uşă.

— Intră! strigă Florescu.

Un ofiţer de la serviciul circulaţiei, însoţit de doi cetăţeni, intră în încăpere.

— Tovarăşe maior, raportă ofiţerul, vin înaintea dumneavoastră cu un caz ciudat. Vă rog să ascultaţi ce spun aceşti tovarăşi.

— S-auzim!

— Vorbiţi, tovarăşe, se adresă ofiţerul de circulaţie unuia din cei doi cetăţeni, un om scund, rotofei şi cu faţa congestionată.

— Sunt contabil la Flamura Roşie. Tocmai plecam de la fabrică. Îmi era capul buimac de atâtea cifre. Aveam de făcut un drum la minister şi am luat-o pe jos, trecând prin bulevardul Mimozelor, care ştiţi şi dumneavoastră ce stradă liniştită este. Deodată zbură pe lângă mine o limuzină elegantă de culoarea vişinei putrede. Mă uitam distrat după ea, când ce să vezi? Maşina şi-a încetinit mersul şi a dispărut, parcă, îndărătul unui nor. Imediat după aceea, din nor s-a desprins o maşină albastră... Drept să vă spun, eu una ca asta n-am mai văzut şi nici n-am auzit. Am crezut că visez. M-am frecat la ochi, m-am ciupit de obraz. Eram treaz şi umblam cu picioarele pe pământ. Dar maşina n-am mai văzut-o, de parcă au mâncat-o vârcolacii.

Mă întreb şi acum: mi-am pierdut minţile, sau nu mai sunt stăpân pe ochii mei? Ştiţi, sufăr de arterioscleroză şi mă tem să nu se fi depus pe retină un cheag de sânge, care mă face să am halucinaţii. M-a cuprins o spaimă mare. Nici nu m-am mai dus la minister, am pornit glonţ la policlinică să mă vadă doctorii. Dumnealui e doctorul Vântu, arătă cetăţeanul spre însoţitorul său. M-a examinat şi a găsit că n-am nimic.

— Aşa e, încuviinţă celălalt. Vă miră că am venit şi eu aici, dar o s-aveţi imediat explicaţia. I-am cercetat ochii şi n-am găsit nimic patologic. Aşadar, despre daltonism nu poate fi vorba. L-am rugat pe colegul meu psihiatru, doctorul Goinea, să-i facă şi un examen psihic. Rezultatul a fost satisfăcător. Şi atunci mi-a intrat în cap că ceva necurat trebuie să fie la mijloc. Nu ştiu dacă m-am gândit bine, dar mi-am zis că asta e o afacere pentru organele miliţiei. Cine ştie ce se ascunde aici? L-am sfătuit să facă o sesizare şi ca să aibă mai multă greutate m-am oferit, după cum vedeţi, să-l însoţesc.

— O fi vreo limuzină fantomă, râse maiorul Florescu, când rămase singur cu Nicolau.

— E o poveste tot aşa de absurdă ca şi ubicuitatea lui Dragomir.

Florescu îl privi însă cu seriozitate.

— Ţi-am mai spus, dragă Nicolau, nu te pripi cu judecata. Secolul nostru este un secol al tuturor minunilor. Mai bine să ne zbatem şi să dăm de dezlegarea lor.

XI

Era prima zi însorită după o săptămână de ploi neîntrerupte. Soarele se ivise timid printr-un grup de nori în risipire, prevestind îndreptarea vremii. Numai vântul continua să mai sufle, deşi mai potolit. Trezit ca dintr-un somn adânc, orăşelul Stânca Craiului îşi întindea la soare mădularele pătrunse de umezeală. Străzile spălate de apă, casele scăldate în lumina solară, grădinile, pomii cu frunzişul şters de praf — totul radia bucuria renaşterii.

Locul de plimbare al orăşelului se întindea pe malul stâng al râului, ale cărui ape, rostogolite din creierul munţilor, curgeau acum mai repede şi cu o învolburare spumoasă, ca după furtună. în aer plutea un miros crud de pământ reavăn. De partea cealaltă, hăt departe, malul se contopea cu linia unduită a unor dealuri acoperite de păduri de fag şi mesteacăn.

La ora aceea, bulevardul era înţesat de oameni, deşi plimbarea începea de obicei mult mai târziu, aproape de asfinţit. Se vedea bine că cei strânşi pe dig nu veniseră să se plimbe, ci să vadă tristeţile peisajului răvăşit de ploi şi de furia apelor. Ploaia stătuse din zori, soarele pecetluia cu zâmbetul lui cald începutul unei toamne blânde şi totuşi ravajele apelor se arătau încă. Din susul râului mai curgeau uşile caselor sfărâmate de ape, ba chiar câte un bordei întreg plutind ca o arcă spartă, gata s-o înghită valurile, arbori smulşi din rădăcină, care cu loitrele rupte şi, de jur împrejur, o nesfârşită reţea de lătunoaie, crengi şi fâneţuri măturate din poduri.

Departe, în susul câmpului de apă, se desluşea o pată mare, întunecoasă, săltată pe coamele valurilor repezi.

— E un barcaz părăsit! spuse cineva din mulţime.

— Da de unde, e o bucată de pod!

— Aş! se amestecă un al treilea, e un acoperiş de vraniţă. Se vede cum i se desfac şindrilele. Mă prind că până ajunge lângă noi, nimic nu mai rămâne din el.

— Aşa e!

— E ceva care se mişcă acolo! strigă îngrozit cel ce vorbise întâi.

— Un om! Un om!

— Un copil! preciză un altul, cu vedere mai bună. Da, da, un copil! Oameni buni, să facem ceva! Să scăpăm copilul. Repede, o luntre!

— O luntre! repetară alte voci.

Nu se afla însă nicio luntre pe acolo. Pe cele mai multe le luase furtuna şi cele care au fost salvate la vreme se aflau duse undeva la adăpost. Ruptura de acoperiş ajunse mai aproape. Acum nu mai încăpea îndoială: un băiat de vreo zece, doisprezece ani se zbuciuma deasupra. De bună seamă, zărise şi el mulţimea de pe dig. Cu o mână îmbrăţişase o lătunoaie care mai ţinea încă vraniţa să nu se desfacă de tot, iar cu cealaltă făcea semne disperate.

— Se îneacă! strigă o femeie. Faceţi ceva, oameni buni!

Bărbaţii se priviră neputincioşi.

— Un înotător bun îl scapă. Cine are curajul? aruncă un bătrânel.

— Cine să aibă curajul? îi răspunse cineva cu aceeaşi întrebare. Asta-i moarte sigură!

Acoperişul cu băiatul nimeri într-un vârtej. O clipă se opri, ca şi cum l-ar fi prins o ancoră pe fund, apoi începu să se rotească pe loc printre bulboanele vârtejului, care jucau la suprafaţă ca apa clocotită dintr-un cazan.

— Se duce! strigă aceeaşi femeie. Se duce sub ochii noştri! Stăm şi ne uităm la el şi nu facem nimic!

Femeia făcu gestul de a se arunca în apă, dar mâini vânjoase o reţinură şi o îndepărtară de pe dig, în timp ce continua să strige:

— Ruşine! Ruşine!

Bucata de acoperiş se înjumătăţise şi aproape nu se mai vedea din cauza apei.

— Se îneacă!

— S-a înecat!

— Nu se mai vede! S-a dus la fund!

În clipa aceea, un străin îmbrăcat într-o manta de ploaie se ivi pe dig. Nimeni nu-l băgă de seamă. Toate privirile erau aţintite spre locul unde nefericitul copil lupta cu moartea.

Şi deodată vociferările amuţiră, înecate de exclamaţii de

groază. Căci văzură pe străin lepădându-şi pardesiul în braţele cuiva aflat lângă el şi avântându-se în apă cu o săritură de bun înotător.

— E nebun! izbucni un moşneag, cu mâna la gură.

— Moarte sigură! îl aprobă un altul.

— Cine este? se interesă o tânără.

Nimeni nu răspunse. De altfel, întrebarea nici nu fusese auzită; oamenii urmăreau fascinaţi pe necunoscut. Omul păşea, sărea, zbura deasupra apei. Ai fi zis că înaintează susţinut de o forţă necunoscută.

— Nemaipomenit! izbucniră mai multe voci de-odată.

— Minunea lui Dumnezeu! îşi dădu cu părerea baba, care bătuse până atunci mătănii cu fruntea la pământ.

Necunoscutul, zburând pe suprafaţa apei, reveni, aducând copilul în braţe. Când ajunse la dig, oamenii izbucniră în urale, îndesându-se să vadă mai de aproape pe curajosul salvator.

— Duceţi copilul la spital! fură primele cuvinte ale necunoscutului, de îndată ce puse piciorul pe dig. Repede!

Un camion ce staţiona în apropiere veni să ia băiatul şi porni în mare viteză. În maşină luase loc şi salvatorul.

Din fericire, copilul leşinase numai de emoţie, de spaimă, aşa că medicilor de la spital nu le trebui

mult timp să-l readucă în simţiri. Băiatul deschise ochii mari şi cel dintâi zâmbet fu pentru salvatorul lui, care stătea lângă el şi-l privea îngrijorat.

— Ei, ţi-e mai bine? întrebă medicul care-i dăduse primele îngrijiri..

— Da, şopti copilul recunoscător, dar mereu cu ochii pe străin. Vru să spună ceva.

— Lasă, nu vorbi acum...

— Să spun cum a fost...

— Ai să spui mai târziu. Acum trebuie să te odihneşti. Fă bine, închide ochii şi dormi.

Străinul se căută prin buzunare şi scoase un creion automat. Îl întinse băiatului:

— Ia-l ca amintire. Îl meriţi. Eşti un băiat curajos. Nu te-ai pierdut cu firea.

Se apropie de fereastra deschisă şi privi în stradă.

— Aş dori să ştiu cu cine am onoarea? auzi în spatele lui vocea cântată a medicului.

Se întoarse, dar în aceeaşi clipă, ca răzbit de un gând neaşteptat, săltă pe pervazul ferestrei şi de aici, cu gestul unui echilibrist care face un salt în gol, se aruncă pe fereastră. Medicul şi cei ce-l însoţeau încremeniră. Copilul, îngrozit, îşi vârî capul sub cuvertură cu un sughiţ de plâns nervos.

— Ce-a fost asta? îşi reveni medicul cel dintâi.

— O sinucidere sub ochii noştri! găsi necesar să-l lămurească un alt medic.

Se repeziră la fereastră, îngroziţi dinainte de spectacolul oribil pe care se aşteptau să-l vadă. Desigur străinul zăcea jos cu oasele sfărâmate, într-un lac de sânge. Doar nu-i glumă să te arunci de la etajul doi! Priviră cu răsuflarea tăiată, dar trotuarul era curat, bine spălat de ploaie şi trecătorii se perindau liniştiţi, dintr-o direcţie într-alta.

— Nu înţeleg nimic! bolborosi doctorul. Ce-a fost asta? Un

miracol? O vedenie?...

Era un medic bătrân şi cu experienţă şi se simţea stingherit că nu era în stare să dea o explicaţie scenei la care asistase.

Cineva bătu în ușă.

— Intră! porunci doctorul.

Se ivi un tânăr.

— Ce doriţi? întrebă medicul.

— Caut pe...

— Pe cine cauţi?

— Văd că nu-i aici. Unde o fi, că i-am adus pardesiul?

Medicul se repezi şi-i smulse haina de pe braţe.

— Vedeţi? triumfă sora. Poartă pardesiu! Asta înseamnă că e om ca toţi oamenii.

— Aflăm noi acum cine e, mormăi medicul şi începu să caute în buzunarele pardesiului. Scoase la iveală o hârtie şi citi tare:

Invitaţie

Sunteți invitat la şedinţa festivă pentru deschiderea sesiunii Sfatului popular al Capitalei, care va avea loc la... septembrie a.c., ora 16.

O fi un deputat din Capitală, zise iar sora.

Da, primi medicul. îl cheamă... Şi citi pe hârtie: ***Tovarăşului inginer V. Dragomir***...

Locotenentul-major Nicolau bătu la uşa maiorului Florescu şi pătrunse în biroul acestuia. Ţinea în mână o scrisoare.

— Permiteţi-mi să vă raportez. Tovarăşul locotenent Gavriloiu de la „Evidenţa populaţiei” mi-a adus această scrisoare. E în legătură cu dispariţia inginerului Dragomir.

— Iar a făcut vreo poznă? întrebă necăjit Florescu.

— E de la Sfatul popular al oraşului Stânca Craiului.

— Ce o mai fi şi asta? Citeşte, te rog.

Nicolau luă loc şi începu să citească. Era o relatare a celor

întâmplate în micul orăşel unde un copil fusese salvat prin intervenţia miraculoasă a unui necunoscut. Deoarece s-a putut stabili identitatea lui, dar numitul n-a fost găsit printre pasagerii hotelului local, pardesiul se trimite biroului „Evidenţa populaţiei Capitalei” pentru stabilirea adresei numitul inginer şi înapoierea obiectului abandonat. În scrisoare se mai relata şi dispariţia ciudată a eroului.
Scrisoarea era însoţită de declaraţiile celor care fuseseră de faţă.

Locotenentul-major Nicolau se opri din citit, şi spuse:

— Îmi permiteţi o remarcă?

— Poftim!

— Aţi observat, desigur, că în această relatare există un fapt care concordă cu o constatare anterioară...

— Anume?

— Vă aduceţi aminte că la Institut, în biroul în care lucra inginerul Dragomir, s-au găsit pe pervazul ferestrei urme de paşi şi nişte scame de stofă. Acestea au fost pentru noi un semn că pe acolo a încercat cineva să sară, sau chiar a sărit pe fereastră.

— Ei, da! Şi?

— Şi în curtea Institutului nu s-au găsit urme ale persoanei care a sărit pe fereastră.

— Îmi amintesc.

— Ei bine, nici cei de la spital n-au găsit urma inginerului, după ce a sărit. Nimeni nu l-a mai văzut. Parcă a zburat.

— Concluzia?

— Mi se pare destul de limpede! Dragomir este acela care a sărit pe fereastra biroului, deşi a tăgăduit la interogatoriu. Aşa cum a sărit şi pe fereastra spitalului. În ambele cazuri a avut fără doar şi poate motive temeinice să dispară, motive evidente pentru noi.

— Bine, dar ce motive avea la spital? întrebă sceptic Florescu.

— Voia probabil să evite o identificare.

— Observaţia dumitale e justă, dar concluziile nu mai au aceeaşi calitate. Nu neg, e posibil ca Dragomir să fi sărit pe fereastra Institutului în acelaşi mod ca la spital. Motivele pot fi însă diferite. Fapt de netăgăduit este că aici, la Institut, a ieşit pe poartă în văzul laborantului şi al portarului. Şi asta imediat după ce a săvârşit crima — dacă, bineînţeles, admitem că el ar fi asasinul. Vei conveni şi dumneata că nu putea să iasă şi a doua oară, fără să fi reintrat, râse maiorul. Or, intrarea în Institut este în văzul tuturor şi a portarului în mod sigur. E oare de presupus că, după ce a sărit pe fereastră, s-a întors tot pe acolo, fără să se gândească la riscul de a găsi pe cineva la locul crimei? Ar fi fost o comportare de loc înţeleaptă pentru un asasin. Chiar dacă am admite că el e acela care a zburat pe fereastra Institutului, tot nu ştim în ce scop a realizat această stranie performanţă.

— Daţi-mi voie! reluă repede Nicolau. De ce n-am presupune totuşi că, după ce l-a împuşcat pe Petrea, Dragomir a sărit pe fereastră, iar apoi, socotind că dispariţia lui stranie ar fi suspectă, s-a reîntors tot pe fereastră, în laborator, ieşind apoi în văzul tuturor pe poartă? Pentru mine nu încape îndoială: Dragomir este asasinul!

XII

Executând ordinul dat de maiorul Florescu, în ziua dispariţiei lui Pandele Ailincăi, Oancea porni să caute domiciliul laborantului. Culesese informaţii după informaţii şi ajunsese pe nişte străzi îndepărtate, într-un cartier de la marginea Capitalei. Aici reuşi să dea de o fundătură, care purta alături de numele nou şi pe cel vechi: „Doi cocoşi”. Află că fundătura se numea „Doi cocoşi” datorită veşnicelor certuri dintre Pandele Ailincăi şi un vecin al său, moş Petre Labălungă. La numărul 7, într-o căsuţă curăţică, locuia laborantul cu nevasta sa, ţaţa Tinca, femeie îndrăgită de vecini, deoarece era bună şi săritoare la nevoie.

Oancea bătu în poartă. Un dulău ciobănesc sări din cuşcă şi începu să latre. În uşa casei apăru o bătrânică. Ştergându-şi mâinile de şorţ, bătrâna se îndreptă spre poartă, alungând dulăul.

— Pe cine căutaţi, tovarăşe?

— Aici locuieşte Pandele Ailincăi?

— Aici, maică. Dar ce aveţi cu el?

Oancea îşi dădu chipiul pe ceafă.

— Cu el nu am nimic. Aş dori să controlez cartea de imobil.

— Sunteţi noul sectorist? întrebă bătrânica.

Lui Oancea îi venea la îndemână această întrebare.

— Da, mătuşico.

— Poftiţi înăuntru, Iertaţi-mă, nici n-am strâns în casă. Azi e zi de spălat, se scuză ea.

Îl pofti pe Oancea să şadă.

— Vă aduc şi cartea de imobil.

În timp ce bătrâna căuta cartea de imobil, Oancea îşi

plimbă privirea prin odaie. Era o încăpere nu prea mare, dar curăţică, cu mobilă bine întreţinută şi cele două paturi acoperite cu cuverturi de lână lucrate în casă. Un vas de lut smălţuit înmănunchea un buchet de flori artificiale din hârtie multicoloră. Deasupra unuia din paturi atârna o fotografie, probabil a lui Pandele, în uniformă de plutonier, tânăr, ţanţoş, cu mustaţa în furculiţă.

Oancea răsfoi cartea de imobil.

— E în regulă, mătuşico, spuse prietenos, restituind-o bătrânei. Numai dumneata şi soţul locuiţi aici?

— Da, tovarăşe ofiţer!

— Văd că şi nepotul tovarăşului Pandele, Ştefan Ailincăi, e înscris aici.

— Da, un timp a stat la noi.

— Şi acum?

— Eh, e ceva urât. Mai bine să nu vorbim de el.

— Dar ce s-a întâmplat?

— Nu s-a întâmplat nimic. E un flăcău rău. Atât l-am dăscălit până ce într-o zi a plecat de la noi şi nu s-a mai întors acasă.

— Dar ce învârtea?

— De toate şi nimic. Om fără minte! Un leneş. Caută numai servicii de acelea unde nu se cere muncă.

— Şi chiar nu mai ştiţi nimic de el?

— I-am spus lui Pandele să nu-mi mai pomenească de nepotu-su. Aoleo, îşi aminti ea deodată. Nu cumva pe el îl urmăriţi? Iar a făcut vreo boroboaţă?

— Nu-l urmărim. Dar văd că l-aţi scos din cartea de imobil şi am întrebat şi eu aşa, într-o doară, unde s-a mutat. Dar moşul unde e acuma?

— Unde să fie? La slujbă.

— Nu cumva pleacă zilele acestea undeva? Într-o delegaţie?

— Nu mi-a pomenit nimic, maică.

— Ei, mătuşico, îţi mulţumesc. Bună ziua!

Oancea se sculă. Se opri cu privirea la fotografia lui Pandele Ailincăi şi exclamă:

— Ce bărbat chipeş! E moşul matale, nu?

— Chipeş, nu zic ba. Ei, dar multe am şi tras cu el din cauza asta. De, cu... femeile. Acum i-a venit şi lui vremea. S-a potolit.

— În ce armă a servit moşul dumitale?

— A fost meşter armurier la arsenalul armatei, răspunse cu mândrie ţaţa Tinca.

— Zău, mătuşico? Apăi trebuie că a fost meşter iscusit!

— Chiar că a fost! Şi încă ar fi stat mult acolo, dacă nu se întâmpla nenorocirea aceea...

— Ce nenorocire, mătuşico? întrebă cu interes Oancea.

Bătrâna mototoli colţul şorţului.

— Multe a trebuit să-i iert... Era pe vremea când dumnealui mi s-a încurcat cu nevasta unui plutonier, unul care lucra şi el la atelier. Când am prins de veste, mi s-a jurat că ea s-a legat de el, dar poţi să te uiţi în gura bărbaţilor? A ieşit o bătaie în atelier, soră cu moartea. După aia au fost daţi afară amândoi. Noroc că al meu a găsit loc la domnul profesor Papavlasiu. Dumnealui, vezi bine, îl cunoştea dinainte.

— Aşa va să zică: îl cunoştea pe domnul profesor Papavlasiu? Ei, da, om mare, cu trecere... Îl cunoştea de mult?

— De mult! S-au cunoscut în armată, când domnul profesor era tânăr. Ştii cum era în armată, când aveai bani şi erai de neam mare. Dumnealui nu-şi curăţa niciodată arma, până a ruginit de tot. Într-o zi, zarvă mare: inspecţie serioasă. Dar Pandele al meu se avea bine cu el. I-a făcut arma lună şi mi ţi l-a scos din nevoie. Când Pandele a ajuns la ananghie şi umbla după slujbă şi-a adus aminte de domnul Papavlasiu. Dumnealui ajunsese mare de tot, dar

nu l-a uitat. L-a luat laborant, i-a dat leafă bunicică, mai pica şi pe de lături câte ceva, azi un ban, mâine altul şi, uite aşa, ne-am învrednicit şi noi cu căsuţa asta.

— Văd şi eu c-a fost darnic boierul. Dar ce servicii zici că-i făcea?

— La o casă mare, boierească, se găseşte mereu câte ceva de dres, de aranjat. Apoi, să vezi, când veneau alegerile, ce de treabă pe moşul meu pe lângă domnul profesor!...

— Era agentul lui electoral?

— Nu ştiu ce era, se căi femeia de limbuţia ei. Nu mi-a spus niciodată, şi nici nu mă pricep la alde astea. Ştiu că mereu lipsea de-acasă. Era ocupat, cu alegerile.

— Se mai duce la Papavlasiu?

— Ei, cum să nu se ducă? Ţine la el şi nu iese din cuvântul lui. Zice că domnul profesor a fost binefăcătorul lui.

— Dar, ia spune, moşul dumitale nu mai face de loc vechea lui meserie de armurier? Aş avea şi eu să-i dau ceva de lucru.

— Ferească sfântul! Vreţi să intre în puşcărie? Mai repară, ici-colo, câte un lacăt, câte o broască... Atâta tot.

Oancea îşi scoase din buzunar bricheta şi voi să-şi aprindă o ţigară. Scăpără de câteva ori, dar fitilul nu luă foc.

— Ei, drăcie, iar s-a stricat drăcovenia asta a mea. N-ai la îndemână, mătuşico, o şurubelniţă şi un cleştişor? Să văd ce naiba are?

— Da, maică, uite cutia cu scule a lui Pandele. Ia-ţi ce-ţi trebuie.

Trase de sub pat o lădiţă veche. Oancea începu să cotrobăiască în ea. Privirea lui iscoditoare descoperi un mic arc, aproape crăpat în două. Era un arc de revolver. Împreună cu şurubelniţa scoase din cutie şi arcul. Moşmondi puţin la brichetă, apoi îşi aprinse ţigara şi înapoie bătrânei uneltele.

— Ei, acum i-am venit de hac! Merge. Mulţumesc! Să trăieşti, mătuşico! Am să mai viu pe aici. Vreau să-l cunosc

şi eu pe moş Pandele. Cu bine, mătuşico!…

Descoperirea sublocotenentului Oancea stârni interes printre anchetatorii cazului de la laboratorul de electronică. Nu cumva arcul era de la arma lui Dragomir?

Maiorul Florescu trimise după un armurier. Acesta demontă revolverul găsit în interiorul aparatului de la Institut. Arcul găsit la Pandele se potrivea de minune în revolver, iar cel cu care fusese înlocuit, era un arc confecţionat ad-hoc. Era aşadar neîndoielnic că Pandele, fost armurier, a reparat revolverul. Problema de rezolvat era acum alta: pentru cine şi în ce scop l-a reparat?

— E cum nu se poate mai clar! triumfă din nou locotenentul-major Nicolau. Pandele a reparat arma la cererea lui Dragomir, în timp ce la Asociaţia de tir se ştia că e defectă. Dragomir era sigur că Pandele n-o să sufle o vorbă despre repararea revolverului de teamă să nu intre în bucluc (practică ilicită şi altele) şi atunci nu mă mir că Dragomir a putut să susţină sus şi tare că avea revolverul defect de săptămâni de zile.

Maiorul Florescu dădu din cap afirmativ.

— Raţionamentul e cât se poate de logic.

Locotenentul-major Nicolau continuă înflăcărat:

— Şi acum, ce ne împiedică să presupunem că însuşi Dragomir a pus la cale răpirea laborantului? Gândiţi-vă bine, era interesat să scape de un martor care într-o zi tot ar fi putut să sufle ceva...

Maiorul zâmbi maliţios:

— Ai dreptate! Ce ne împiedică...?

Apoi, cu un ton schimbat:

— Totuşi... ştim încă prea puţin...

XIII

Sublocotenentul Oancea, îmbrăcat civil, se plimba pe bulevard, oprindu-se din când în când pe la vitrine. Părea că se bucură de răgazul unei ore libere într-o după-amiază însorită de septembrie, dar problemele legate de asasinatul din strada Atomului îl însoţeau pretutindeni, îl obsedau, îl chinuiau.

Ce simplu e să afirmi: Dragomir l-a ucis pe Petrea! Toate dovezile converg către această dezlegare! Pare o soluţie justă tocmai prin simplitatea, prin evidenţa ei. Dar cine ar putea să spună ce resorturi tainice se ascund în dosul acestor dovezi?...

— Bună ziua, tovarăşe Cionga.

Oancea ridică brusc privirea. În faţa lui stătea dactilografa de la „Transterra”. Îi întinse mâna, prietenos.

— Bună ziua, tovarăşă Liana. Ce plăcere să te întâlnesc!

Porniră în susul bulevardului. Păşiră câtva timp tăcuţi, apoi Liana reluă conversaţia:

— N-ai mai venit pe la „Transterra”.

— Am avut alte lucrări importante. Şi din păcate n-am putut să mă mai interesez de problema furniturii de la „Transterra”. S-a reparat maşina de scris?

— N-a avut decât un mic defect de contact. Doamna Elsa l-a dibuit încă în ziua aceea. Am şi pregătit răspunsul către minister, dar nu l-am putut expedia. Fritz, curierul nostru, lipseşte de câteva zile. Adică, mai exact spus... credeam că... dumneata ai să vii personal să ridici oferta cea nouă.

— Şi acum?

— Acum?... Cum doreşti dumneata.

— Adică... pot veni? Voi găsi răspunsul la dumneata? întrebă Oancea.

Fata roşi. Apoi, aruncând o privire şugubeaţă spre Oancea, răspunse:

— Într-un fel sau altul, corespondenţa tot trebuie să ajungă la destinaţie.

— Ei bine, atunci voi veni mâine după ea.

— Numai că te rog să vii până la ora două, fiindcă mâine plec mai devreme. Mă duc la cursul de pregătire pentru sesiunea de toamnă.

— Te credeam dactilografă profesionistă.

— Sunt studentă la facultatea de Ştiinţe Juridice.

— Atunci suntem oarecum colegi. Eu mi-am luat anul trecut examenul de stat, tot în ştiinţele juridice, spuse Oancea.

Conversaţia se animă. Liana îi povesti că părinţii ei nu mai sunt în viaţă şi că locuieşte la nişte rude apropiate, o pereche modestă. Pentru a uşura traiul ei şi al bătrânilor a urmat o şcoală de stenodactilografie, unde şi-a însuşit şi limbi străine. A fost apoi angajată la reprezentanţa „Transterra”.

— Şi cum te descurci? Mi se pare că toţi funcţionarii sunt străini...

— Toţi, în afară de mine şi de portarul nostru. Eu n-am să rămân o veşnicie. Doar sunt în ultimul an de facultate.

— Şi ce doreşti să faci după absolvire?

— Ce doresc? E greu de spus! Poate să pară straniu, neobişnuit, când auzi aşa ceva din gura unei fete, spuse Liana.

— Care pot fi năzuinţele unei absolvente a facultăţii de studii juridice? Să intre în magistratură sau într-un colectiv de avocaţi, să fie referent juridic la o întreprindere?

Liana surise:

— Nu. Pe mine mă pasionează problemele de drept penal.

— Cu alte cuvinte, te pasionează criminalistica.

Liana clătină uşor din cap.

— Nu chiar criminalistica, în sensul în care, să zicem, o practică un anchetator judiciar. Pe mine mă interesează mai puţin crima, cât geneza crimei, factorii care determină pe un om să calce legile societăţii.

— Şi deoarece a înţelege înseamnă a ierta, ai fi bineînţeles dispusă să-l ierţi pe bietul criminal care, datorită mediului, creşterii, eredităţii sau mai ştiu eu căror factori, a comis ceea ce a comis?

Oancea râse cu poftă. Zâmbi şi Liana.

— Nu mă lua drept o propovăduitoare a iertării păcatelor. Cred, însă, că niciodată nu vom face destul pentru a elimina din viaţa oamenilor aceşti factori, care îi împing spre fapte imorale. Numai într-o societate bazată pe relaţii noi...

Nici nu şi-au dat seama când au ajuns la şosea. Automobilele goneau fără astâmpăr; din când în când trecea câte un troleibuz, pâcâindu-şi cauciucurile pe asfaltul şoselei, biciclişti tineri pedalau cu frenezie. Câte o frunză ruginie, purtată de zefirul amurgului, amintea că natura se pregătea să încheie încă un ciclu din viaţa ei.

O bancă încăpătoare, aşezată într-o rotondă a parcului, îi invita să ia loc. Se aşezară, tăcuţi, de parcă fiecare ar fi fost cufundat într-o lume aparte. Aproape unul de altul şi totuşi despărţiţi de un zid invizibil, pe care inimile lor se străduiau să-l înlăture. Într-un târziu, Oancea vorbi:

— Ceea ce vrei dumneata să faci este într-adevăr pasionant. Şi nu va fi niciodată prea devreme să te consacri acestei pasiuni, acestor cercetări. Bineînţeles, ele se pot face în legătură cu un anumit individ, cu un anumit delicvent, dar se pot face şi în general, cercetând un colectiv anumit, într-un mediu anumit, care ar putea să genereze anumite infracţiuni. De pildă, cercetând un mediu capitalist. Apropo, de când eşti la „Transterra”?

Liana îl privi mirată.

— De trei luni.

— Şi directorul Waldemar de când e în fruntea întreprinderii?

— Şi el a fost numit abia de şase luni la „Transterra”.

— Şi înainte de angajarea dumitale, tot doamna Elsa manipula maşina de scris?

Liana era din ce în ce mai mirată.

— Din câte ştiu, da.

— După angajarea dumitale, cu ce se ocupa doamna Elsa?

Fata îl privea din ce în ce mai mirată.

— Nu m-am întrebat niciodată ce face sau ce nu face doamna Elsa. Şi nu înţeleg rostul acestor întrebări.

— Vei înţelege imediat. Dar mai întâi spune-mi, care sunt relaţiile dumitale cu familia Waldemar?

— Ei, ce fel de relaţii vrei să fie? Ca de la subaltern la director. Dar încă nu înţeleg rostul întrebărilor.

Oancea zâmbi.

— Un mic studiu introductiv in problema cercetării mediului. Cum îţi explici dumneata, de pildă, că doamna Elsa este dactilografă la o firmă concurentă, la „Intercontinentala”?

— Soţia lui Waldemar într-un post modest de dactilografă? Şi încă la o întreprindere concurentă? Glumeşti, tovarăşe Cionga? Sau îţi baţi joc de mine?

— Niciuna, nici alta. Am văzut-o aseară la braţ cu Waldemar. Şi mi-am adus aminte că o văzusem de multe ori şi la „Intercontinentala”, bătând de zor la maşină. E o femeie înaltă, cam slăbuţă. Aşa e?

— De neînţeles!

— Ba e de înţeles, fiindcă „***jedes Warum hat sein Darum”***. Fiecare întrebare îşi are răspunsul ei — cum se spune. Trebuie numai găsit răspunsul potrivit fiecărei întrebări. Cine ştie ce se ascunde în dosul acestor lucruri?

Iată un subiect pasionant pentru dumneata.

— E nemaipomenit, şopti Liana. Uite, la aşa ceva nu m-am gândit.

Oancea râse din nou.

— Ţi-am amintit toate astea, numai aşa, de dragul jocului de a studia mediul în care te învârteşti. Şi aproape că a început să mă pasioneze şi pe mine acest joc. Iată, încearcă să-i observi pe cei de la „Transterra”, pe fiecare în parte, notează ceea ce constaţi. Nu se poate să nu descoperi o serie de lucruri deosebite, izbitoare chiar, pe lângă care ai trecut totuşi până acum cu nepăsare, fără să le remarci.

Liana se arătă sceptica:

— Crezi că acele câteva figuri cenuşii care se învârtesc pe acolo pot constitui material de studiu?

Amurgul îi învăluia încetişor. Băncile de pe alee se goleau una după alta. Ca la un semn magic, luminile felinarelor se aprinseră. În parc se lăsase o linişte imaterială...

A doua zi. în cursul dimineţii, Oancea se prezentă după oferta modificată. În timp ce Liana înregistra scrisoarea, el îi spuse:

— Ei, tovarăşă Liana, ai început studiul mediului?

Ea râse cu poftă.

— Încă nu. Dar sunt curioasă la ce constatări voi ajunge.

— Sper că mi le vei comunica şi mie...

— De bună seamă. Doar jocul îl jucăm... nu-i aşa?... în doi.

Oancea îi strânse mâna.

— Atunci... la revedere... Dacă vrei... ne vedem poimâine după masă, la ora şase, în faţa cinematografului Luxor.

Timpul până la întâlnire cu Liana se scurse foarte încet. La început, lui Oancea i se părea că mai mult îl vor interesa comunicările despre cei de la „Transterra”, dar îşi dădu seama că un sentiment cu totul nou punea stăpânire pe el...

O văzu pe Liana de departe şi îşi iuţi paşii în întâmpinarea

ei.

— Bună, tovarăşe Cionga.

— Ştefan mă cheamă... Dacă vrei... Ştefi... Doar suntem tovarăşi de... joacă.

— Ştefi! repetă Liana

Bulevardul era ticsit, dar ei treceau ca şi cum lumea era numai a lor. Se îndreptau spre parc, spre banca lor. O găsiră neocupată.

— Nici nu ştii cât îţi sunt de recunoscătoare, spuse Liana, înflăcărată. Până acum duceam, între cărţi şi slujbă, o viaţă oarecum monotonă. Atâta ştiam: să-mi pregătesc examenele, să lucrez, să execut lucrările de la birou. Şi uite, dumneata...

— Tu...

— Tu mi-ai arătat că pot descoperi o lume de preocupări interesante, acolo unde nu vedeam înainte decât platitudine.

— Oho, râse Oancea, ai şi apucat taurul de coarne?

— Nici nu-ţi închipui ce uşor mi-a fost! E de ajuns să nu fiu absentă la ceea ce se întâmplă în jurul meu.

— Nu ţi-am spus?

— Lasă-mă să-ţi povestesc. La îndemnul... tău, mi-am propus să observ cu atenţie pe cei de la „Transterra”. Socoteam şi eu, după cum ai spus, că e interesant să cunoşti mentalitatea unor oameni care reprezintă concepţia capitalistă despre viaţă, despre lume — cu totul opusă mentalităţii noastre. Şi socoteam interesant să verific în ce măsură această mentalitate determină felul de a fi al indivizilor respectivi. La început mi-am recapitulat în gând tot ce ştiam despre cei cu care mă întâlnesc la birou. Directorul Waldemar mi s-a părut om sigur de sine, cu gesturi largi, capabil să ia hotărâri rapide. Aveam impresia că el conduce cu multă competenţă afacerile. În acelaşi timp — o persoană jovială, manierată, cu prestanţă. În

schimb, Hencke, subdirectorul — slab, sfrijit, miop, încarnarea funcţionarului de tip vechi, meticulos, tipicar, care prin muncă asiduă, urcând anevoios treptele ierarhiei, ajunge la gradul de subdirector, fără să izbutească vreodată să se debaraseze de apucăturile de mic slujbaş. Ori de câte ori i-am văzut împreună pe aceşti doi conducători ai întreprinderii, am putut să-mi dau seama de atitudinea plină de respect, aproape de slugărnicie, a lui Hencke faţă de Waldemar.

— Şi ceilalţi?

— În două zile, desigur, n-am putut să-mi fixez portretele morale ale atâtor indivizi. Dar mi-a fost dat să mai observ pe unul. Îţi aduci aminte de uşierul acela blond, uscăţiv, care stă în faţa uşii directorului, la o măsuţă, cosând dosare, lipind plicuri, aplicând sigilii de ceară? Un om cam la patruzeci de ani, dar cu înfăţişarea mult mai tânără. Îl cheamă Fritz. Foarte liniştit, măsurat, respectuos, serviabil, zelos în îndeplinirea sarcinilor primite, chiar şi executarea micilor comisioane cu care ceilalţi funcţionari îl însărcinează. Cred că ţi-am spus, a lipsit câteva zile de la serviciu. Nu m-a interesat câtuşi de puţin absenţa lui, nici cauzele ei. Doar că unele lucrări nu au fost expediate la timp. Ieri dimineaţă s-a prezentat la serviciu şi şi-a reluat locul lui pe culoar, tăcut ca întotdeauna. Precum ştii, încăperea în care lucrez eu comunică printr-o uşă cu cea a lui Hencke. Să fi fost opt şi jumătate, după ce am prezentat lui Hencke mapa pentru semnături, m-am întors în biroul meu. Fără să vreau uşa către biroul lui Hencke a rămas întredeschisă. De altfel, asta se mai întâmplase şi alteori. Aranjam corespondenţa semnată, când aud deodată că a intrat cineva la Hencke. De cum a început să vorbească, mi-am dat seama că era Fritz. Lucrul în sine nu ar fi fost extraordinar, căci Fritz putea să intre oricând la directori. A observat pesemne, că uşa spre biroul meu este

întredeschisă: s-a apropiat de ea şi a închis-o încet. N-am atribuit nicio importanţă gestului său şi continuam să-mi clasez corespondenţa. Prin ușa capitonată nu pătrundea la mine niciun zgomot. Din întâmplare, dictafonul prin care Hencke îşi dictează corespondenţa rămăsese deschis. Am auzit vocea şoptită a lui Fritz, care se adresa subdirectorului cu „domnule Hencke”, cu un ton de comandă. Şi atunci se întâmplă ceva uluitor, Hencke, subdirectorul Hencke, îngăimă:

— La ordinele dumneavoastră!

— Cheamă-l pe Waldemar!

— Imediat! răspunse Hencke.

Se auziră paşi. Uşa care dă în biroul lui Waldemar se deschise. Apoi îl auzii spunând:

— Domnule director, veniţi la mine!

Mi s-a oprit respiraţia. Eram tulburată de cele ce se petreceau în biroul lui Hencke. Waldemar veni îndată şi-l salută respectuos pe Fritz.

— Luaţi loc, domnilor! ordonă acesta, spre uluirea mea.

Stam împietrită lângă dictafon. Mă minunez şi acum de cutezanţa mea. Dar ceea ce se întâmpla era atât de extraordinar, încât nu puteam să rezist tentaţiei de a asculta.

— Domnilor, reluă Fritz, vă aduc la cunoştinţă rezultatele călătoriei mele. Dar, mai întâi, domnule Waldemar, vă transmit aprecierile elogioase ale direcţiei concernului. Aţi lucrat bine. Sper că şi sarcinile viitoare le veţi îndeplini cu aceeaşi dibăcie.

Waldemar şopti:

— Vă mulţumesc.

Fritz îi spuse lui Hencke:

— Scoate dosarul!

Pe urmă toţi trei începură să discute într-un limbaj ciudat, poate într-un cod care făcea de neînţeles convorbirea lor.

De altfel, am socotit că e mai prudent să părăsesc camera, căutându-mi de lucru la arhivă. Când m-am întors, am găsit uşa către biroul lui Hencke întredeschisă. Pesemne au descoperit că dictafonul era deschis şi au vrut să vadă dacă am ascultat convorbirea lor.

— Bine ai făcut că ai ieşit, îi spuse Oancea gânditor.

Apoi, după o scurtă reflexie, continuă:

— La drept vorbind, nu e nimic extraordinar. Fiind vorba de o întreprindere capitalistă, mânată de spiritul de concurenţă, e de la sine înţeles că desfăşoară tot felul de acţiuni ascunse, fie pentru a combate pe adversar, fie pentru a-şi câştiga clienţi, indiferent prin ce mijloace. Şi atitudinea de servilism faţă de un superior e explicabilă într-o asemenea întreprindere. Ar fi interesant, pentru jocul nostru, să aflăm mai întâi cine este acest Fritz care, de bună seamă, nu-i de loc uşier de meserie. O fi vreun funcţionar superior al concernului, cu o misiune secretă? Atitudinea supusă a celor doi directori pledează pentru această ipoteză...

— O misiune secretă? Şi ce-ar putea să urzească? întrebă Liana cu sufletul la gură.

— S-ar putea să nu fie decât o acţiune a concernului respectiv împotriva „Intercontinentalei”.

— Şi noi ce facem? întrebă Liana, puţin dezamăgită.

— Părerea mea este că trebuie să te porţi ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic. Lasă lucrurile pe seama mea.

Adăugă zâmbind:

— Nu uita că am trecut examenul de stat în ştiinţele juridice.

— Am toată încrederea în tine, spuse cu seriozitate Liana.

Oancea raportă maiorului Florescu cele aflate de la Liana. Maiorul îl ascultă cu interes. După ce medită îndelung, începu ca de obicei să-şi facă observaţiile sale.

— Lucrurile par să se complice. E drept, s-ar putea să nu fie vorba decât de o acţiune de spionaj comercial între două concerne concurente. Pentru asta pledează faptul că soţia lui Waldemar face pe dactilografa la „Intercontinentala”. Felicitările primite de Waldemar de la direcţia concernului ar putea fi şi ele în legătură cu asta. Însă nu este mai puţin adevărat că n-avem dreptul să excludem alte eventuale acţiuni, vreau să spun, acţiuni îndreptate în contra intereselor statului. Trebuie să aflăm de urgenţă cum stau lucrurile.

Aflară că Fritz este cetăţean străin şi că a fost trimis aici de către concernul lui din străinătate, împreună cu Hencke. Hencke, ca specialist, a organizat reprezentanţa. Deşi Fritz este inginer şi chiar directorul unui important laborator de cercetări al concernului, totuşi aici se mulţumeşte, în aparenţă, să joace rolul unui simplu uşier. E de la sine înţeles că acest post îi serveşte drept camuflaj, înlesnindu-i în acelaşi timp mai multă libertate de mişcare. În această situaţie nici nu se poate concepe că n-a fost trimis la noi cu o misiune specială. Faptul că dispune de cei doi directori ca de nişte subalterni dovedeşte că misiunea lui depăşeşte în importanţă rolul făţiş al „Transterrei”. Problema cea mare este: ce misiune are uşierul Fritz şi în ce măsură atinge ea interesele statului?

După câteva zile, Oancea se întâlni din nou cu Liana.

— Sunt îngrijorată de ceea ce se întâmplă la „Transterra”, îi spuse fata. Nu ştiu dacă dau o amploare nejustificată lucrurilor sau se pregăteşte realmente ceva. De când mi-ai deschis ochii asupra „mediului”, parcă numai conspiraţii, numai lucruri misterioase văd acolo. Fritz, Hencke şi Waldemar s-au mai întrunit de vreo două ori, dar nu ştiu ce au discutat. Nici nu pot afirma cu siguranţă dacă aceste întâlniri au avut vreun scop precis sau au fost

întâmplătoare.

Mângâindu-i mâna, Oancea îi răspunse:

— Întâmplarea a vrut ca noi doi să ne apropiem de o afacere misterioasă. Ţi-am spus însă că e bine să păstrezi o poziţie de „nu ştiu, n-am văzut”. Ta rog să ai încredere în mine.

Seara, la despărţire, Oancea o conduse pe Liana la troleibuz. După ce maşina se puse în mişcare, făcu o plimbare pe jos. Simţea nevoia să-şi limpezească gândurile, să orânduiască informaţiile culese. Întâmplările misterioase de la „Transterra”, apoi felicitările pe care Waldemar le primise de la concernul său, sunt oare fapte care au vreo legătură cu scrisoarea anonimă primită de Dragomir? Dacă soţii Waldemar sunt într-adevăr cei ce-au trimis anonima, indiferent de modalitatea prin care au luat cunoştinţă de întâlnirea lui Petrea cu Elena, se pune întrebarea: ce interes au avut cu inginerul Dragomir şi cui a folosit moartea lui Petrea? Aşadar: suntem în faţa unei crime pasionale? Sau sunt la mijloc alte pricini ascunse? Există oare o legătură între acţiunile misterioase ale străinilor de la „Transterra” pe de o parte şi, pe de altă parte, călătoriile misterioase ale lui Dragomir şi drama petrecută între zidurile Institutului din strada Atomului? Dragomir este asasin, complice, sau doar un instrument în mâna altora? Şi dispariţia lui Pandele Ailincăi? Fugă sau răpire? Să fie Dragomir acela care a pus la cale răpirea sau fuga laborantului cu complicitatea altora şi, în special, cu acel nepot al lui Pandele? Şi dacă nu Dragomir a făcut aceste isprăvi, atunci cine?

La toate astea, Oancea nu avea de dat niciun răspuns. Socotea însă necesar să urmărească eventualele legături ale lui Dragomir cu soţii Waldemar sau cu alte elemente dubioase şi de al căror amestec în această afacere începea să aibă mai multă certitudine. O cercetare în locuinţa şi biroul lui Dragomir se impunea deci.

A doua zi dimineaţă raportă maiorului Florescu cele aflate. Şeful fu de acord cu propunerea. Nici locotenentul major Nicolau nu avea vreo obiecţiune de făcut. În definitiv, opinia el, dacă în urma acestor descinderi va reieşi că crima n-a fost comisă din motive sentimentale, aceasta nu va schimba mult situaţia lui Dragomir.

XIV

În blocul unde locuia Dragomir, portarul tocmai freca de zor poarta masivă, lucrată în fier forjat. Era o treabă migăloasă să cureţe de praf toate colţurile, curburile, incrustaţiile şi găurile care alcătuiau ansamblul de ornamentaţii. Administratorul blocului ţinea ca totul să fie strălucitor şi curat, mai ales că erau în întrecere cu alte blocuri. Portarul era absorbit de munca lui, cu gândul la această întrecere, când auzi scrâşnetul unei frâne. În faţa casei se opri brusc un automobil. Recunoscu imediat maşina miliţiei judiciare şi pe locotenentul-major Nicolau. Acesta coborî însoţit de alţi ofiţeri de miliţie. Portarul îşi părăsi treaba şi se grăbi în întâmpinarea lor.

— Să trăiţi, tovarăşe căpitan. Cu ce vă pot fi de folos? se adresă el lui Nicolau, pe care-l cunoştea din vizitele anterioare.

— Bună dimineaţa! Ce veşti de la Dragomir? întrebă Nicolau.

— Nimic, tovarăşe căpitan, nimic! De când a dispărut, n-am mai auzit o iotă de el.

Maiorul Florescu şi Oancea, urmaţi de un lăcătuş, veniră din urmă. Nicolau se adresă din nou portarului.

— O să facem o cercetare în apartamentul lui Dragomir.

— Poftiţi! Ştiţi care este apartamentul? Etajul doi, la numărul zece. Luaţi ascensorul!

Ajunşi în faţa uşii lui Dragomir, lăcătuşul examină broasca. Era o broască sistem Yale, obişnuită. Cu dibăcia bunului meseriaş o deschise repede. Intrară cu toţii în vestibulul întunecos. Nicolau suci comutatorul.

Cuierul era gol şi stratul gros de praf arăta că de mult nu s-a mai servit nimeni de el. Uşa către apartament era deschisă. Pătrunseră în holul mobilat cu gust. Şi aici, praful de pe mobile dovedea că locatarul lipsea de mai mult timp. Din hol, o altă uşă dădea în biroul inginerului. Storurile erau lăsate, aproape că nu se desluşea nimic. Oancea ridică storurile. O lumină vie năvăli în odaia spaţioasă. Ca sub un acelaşi impuls, ofiţerii izbucniră în exclamaţii de uimire.

— Ei, drăcia dracului! Ce-i asta? strigă maiorul Florescu.

În cameră domnea o dezordine cumplită. Toate sertarele biroului erau trase afară, iar conţinutul lor aruncat pe jos. Dosare desfăcute, hârtii, plicuri, schiţe, totul zăcea claie peste grămadă. Cărţile din bibliotecă — aruncate pe podea, pe fotolii, unde s-a nimerit, cu scoarţele întoarse, unele rupte, altele mototolite. De aici trecură în dormitor. Aceeaşi imagine de vandalism: şifonierul cu uşile deschise, hainele şi rufele aruncate în dezordine, cutii desfăcute. Era vădit că cineva pătrunsese prin efracţie în apartament, după plecarea lui Dragomir. Nu părea explicabil ca inginerul să fi avut vreun motiv să-şi părăsească locuinţa într-o asemenea dezordine.

Maiorul Florescu cercetă atent sertarele trase şi despărţiturile şifonierului. Într-unul din sertare descoperi un stilou de aur. Apoi găsi într-o cutie două verighete de aur, cizelate fin, nişte butoni de manşetă, montate cu câte un mic briliant. Paltonul îmblănit al lui Dragomir zăcea aruncat pe un scaun, în dormitor. Toate astea dovedeau că scopul

spargerii n-a fost jaful şi că deci nu e vorba de un spărgător de rând. E un spărgător care a urmărit altceva...

Florescu se aplecă asupra dosarelor şi scriptelor răvăşite. Le frunzări fără grabă. Găsi schiţe de plan de lucru ale laboratorului, studii tipărite, dactilografiate, din domeniul fizicii nucleare. O serie de dosare cuprindeau descrierea unor invenţii şi inovaţii făcute de Dragomir. Într-unul din sertare erau scrisori din partea unor oameni de ştiinţă, altele din partea familiei.

Pe măsură ce Florescu cerceta hârtiile răvăşite, obrazul i se întuneca din ce în ce mai mult. Pentru moment nu se desprindea cel mai mic indiciu cu privire la scopul spargerii. Domeniul ipotezelor se deschidea şi mai larg, îmbogăţit cu noi întrebări: cine sunt spărgătorii? Au găsit sau nu ceea ce au căutat cu atâta febrilitate?

Aşadar, prima întrebare: cine putea să fie acest spărgător? Maiorul cercetă scrumiera, cercetă parchetul. Nădăjduia să găsească poate un muc de ţigară, poate un obiect uitat de spărgători, o urmă cât de neînsemnată, care să constituie un indiciu. Un anchetator în această situaţie nu trebuie să-şi piardă răbdarea. Uneori mult doritul amănunt pe care-l cauţi apare tocmai acolo unde te aştepţi mai puţin. Dădu la o parte cu mâna paltonul aruncat pe fotoliu. În fundul fotoliului descoperi o geantă de piele, una din genţile acelea în care factorii poştali îşi poartă corespondenţa. Deschise geanta. Era goală.

— Poftim! mormăi mai mult decât supărat. Cum a ajuns geanta asta aici?

— Spărgătorul o fi factor poştal, observă Nicolau cu timiditate.

— Crezi? întrebă Florescu, aruncându-i o privire rapidă. Factorul poştal nu şi-ar fi uitat aici „unealta” lui. Mai curând e de presupus că cineva care nu este factor poştal s-a deghizat astfel pentru a pătrunde mai uşor în bloc. Oancea,

cheamă-l, te rog, pe portar.

Portarul veni într-un suflet. Fu uluit când află de spargere. Da, confirmă el, în urmă cu câteva zile venise factorul poştal cu o telegramă. L-a văzut urcând scara, dar nu l-a întrebat unde se duce. Dacă l-a văzut coborând? Nu, deoarece tocmai pleca şi el să plătească nişte taxe pentru bloc. Dacă l-ar putea recunoaşte? Desigur. Era un bărbat înalt, subţirel, cărunt. Nu, până atunci nu-l mai văzuse. Pesemne că
era un factor nou, iar ăştia de la telegrame vin mai rar şi n-ar putea spune că-i cunoştea pe toţi.

— Bine, spuse Florescu. Şi altădată fii mai vigilent, tovarăşe portar! Aşteaptă-ne jos.

Maiorul rămase adâncit în gânduri. Dar oricât căuta să înnoade datele cunoscute până acum, nu reuşea să facă o legătură între ele şi spargerea de la locuinţa lui Dragomir. Ridicând ochii, îl văzu pe Oancea cum cerceta atent, filă cu filă, corespondenţa şi celelalte scripte ale lui Dragomir. Nicolau privea şi el.

— Ei, ce spui de asta, Oancea? vorbi Nicolau. Am venit să căutăm dovezi despre vinovăţia lui Dragomir şi când colo găsim că este o victimă!

— Tovarăşe locotenent-major, răspunse Oancea, roşind, îmi permit să observ că, chiar dacă nu găsim vreo dovadă de vinovăţie — şi cercetările în această privinţă nu le-am terminat încă — această spargere dovedeşte că inginerul Dragomir are contingenţe cu o serie de evenimente misterioase, întâmplate cu sau fără voia lui.

— Ai descoperit America! se amestecă în vorbă maiorul Florescu. Spune-mi concret: ce a căutat spărgătorul aici?

— Dacă vom afla cine este spărgătorul, vom afla poate şi ce a căutat, scăpă Oancea, prin tangenţă, de răspuns. Până una-alta, vă rog, să-mi permiteţi să controlez corespondenţa lui Dragomir.

După o jumătate de oră, puse dezamăgit toate hârtiile la loc. Nu găsise nicăieri ceea ce ar fi vrut să găsească, adică măcar o aluzie la cei de la „Transterra”.

Portarul fu confruntat cu factorii poştali de la serviciul „telegrame” al poştei centrale. Nu recunoscu în niciunul pe cel căutat.

— Încă un mister la catastif! remarcă Florescu necăjit.

— Asta se întâmplă pentru că renunţăm la viziunea clară a faptelor, ripostă Nicolau.

— Cum adică?

— După mine, chestiunea primordială este limpezirea crimei din strada Atomului. Or în această problemă nu mai avem niciun element necunoscut. Dovezile contra lui Dragomir sunt concludente, motivul crimei e limpede. Doar nu degeaba a şters-o dumnealui şi nu se mai arată nicăieri. Dacă e un om cinstit, de ce nu vine să-şi dovedească nevinovăţia?

Maiorul Florescu scoase din buzunar portţigaretul şi îşi aprinse o ţigară. Trase în piept câteva fumuri, apoi mormăi:

— Lumina zilei e albă şi totuşi e compusă din şapte culori.

XV

„Există sau nu o legătură între crima din strada Atomului şi întâmplările misterioase care s-au succedat înainte şi după crimă?”

Oancea îşi frământa creierul pentru a găsi un răspuns. Căuta din nou — pentru a câta oară? — să stabilească o imagine clară a situaţiei. O serie de evenimente nelămurite, cum ar fi deplasările, dispariţiile, îl privesc exclusiv pe Dragomir. Altele sunt în legătură cu cei de la „Transterra”. Tot acolo se află şi domnişoara, adică doamna Elsa, „tartorul” maşinii de scris elveţiene, la care e de presupus că a fost dactilografiată scrisoarea anonimă. Acest fapt constituie o primă verigă între cele două serii de evenimente. La aceasta s-ar mai adăuga o altă verigă, şi anume: răpirea lui Pandele Ailincăi. Dacă faptul că scrisoarea anonimă provine din mâna lui Waldemar permite să se facă o legătură între acţiunile celor de la „Transterra” şi persoana lui Dragomir, atunci şi răpirea lui Pandele se poate atribui tot acestei clici. Pentru aceasta pledează şi lipsa lui Fritz de la serviciu în acele zile, cât şi laudele ce le-a adus lui Waldemar pentru dibăcia lui. Iată, aşadar, pentru

început, două ipoteze plauzibile. Primo: Waldemarii i-au scris lui Dragomir, Secundo: Waldemarii l-au răpit pe Pandele. În ce scop? Să fi existat vreo înţelegere de colaborare între Waldemari şi Dragomir? Sau sunt adversari?... Spargerea din apartament dovedeşte că cineva a vrut să obţină ceva de la Dragomir fără voia lui, şi după toate aparenţele, aceştia nu pot fi alţii decât cei de la „Transterra”. Putea oare Pandele Ailincăi să le fie de folos acestora în arzătoarea lor dorinţă de a găsi ceea ce căutau? E posibil!

Nu trebuie uitat nici faptul că Elsa Waldemar era secretara lui Pandoris. În această calitate e foarte probabil că a putut să afle despre prietenia lui Pandoris cu Petrea. Să fi fost prezenţa lui Petrea la Institutul din strada Atomului o piedică în atingerea scopului urmărit de „Transterra”? Vreo furnitură importantă pe care cele două firme concurente voiau s-o acapareze fiecare pentru ea exclusiv? Desigur că da! Petrea, prietenul lui Pandoris, trebuia discreditat în ochii lui Dragomir! Iată la ce servea scrisoarea anonimă! îşi zise Oancea, uşurat parcă de această încheiere logică.

Ideea concurenţei în obţinerea unei comenzi de furnituri de la Institutul din strada Atomului îi păru atât de importantă, încât ceru imediat maiorului Florescu îngăduinţa de a face cercetări în acest sens..

Chiar în aceeaşi zi, se prezentă la direcţia administrativă a Academiei.

— Tovarăşul director nu are azi zi de audienţă, îl lămuri secretara. Veniţi peste trei zile, vinerea, între orele treisprezece şi...

— Sunt de la secţia judiciară a miliţiei, o întrerupse Oancea. Anunţă-mă şi spune-i tovarăşului director că-l rog să mă primească chiar acum.

Fu primit imediat.

— Veniţi, desigur, în legătură cu afacerea din strada Atomului. Cu ce vă pot fi de folos?

— Nu aţi ghicit, răspunse Oancea, strângând mâna directorului. E vorba despre altceva.

— Spuneţi, vă rog. Mă faceţi curios.

— Am dori să ştim dacă Academia are vreo legătură de afaceri cu cele două reprezentanţe străine „Transterra” şi „Intercontinentala”. Mai bine zis, dacă aţi tratat cu ele vreun contract mai important?

— Academia nu tratează comenzile din străinătate direct cu furnizorii. Totul se face prin intermediul Ministerului comerţului. Este însă adevărat că am

cerut, prin minister, oferte pentru o furnitură importantă, de la amândouă reprezentanţele.

— Despre ce furnitură e vorba? întrebă Oancea cu interes.

— E vorba de nişte caravane ştiinţifice autovehiculate, înzestrate cu aparatură ştiinţifică şi cinematografică din cea mai modernă.

— Şi care din cele două reprezentanţe a obţinut comanda?

— Deocamdată niciuna. Trebuia să dea un referat şi inginerul Dragomir, directorul Institutului de cercetări ştiinţifice speciale.

Oancea tresări.

— Când s-a cerut inginerului Dragomir acest referat?

— Mai de mult. Dar ne tot amâna cu examinarea ofertelor. Invoca lucrări urgente care-l absorb şi care nu sufereau întârziere. Ofertele se află şi azi în sertarul meu.

— Cei de la „Transterra” şi de la „Intercontinentala” ştiau că soarta ofertei lor depinde într-o măsură de inginerul Dragomir?

— Cred că ştiau. Mă zoreau mereu să obţin referatul.

Oancea avu nu moment de ezitare. Apoi spuse:

— În definitiv, ei s-ar fi putut adresa direct lui Dragomir.

— Poate au şi făcut-o. Dar nu cred să fi obţinut ceva de la el. Dragomir e om dintr-o bucată. Sunt sigur că n-a stat de vorbă cu niciunul dintre reprezentanţi.

— Încă o întrebare, tovarăşe director. E vorba de o sumă importantă?

— Da! Academia a elaborat un vast program de cercetări ştiinţifice pe teren, care urmează să fie realizat prin importul acestor caravane autovehiculate.

Oancea plecă satisfăcut de ceea ce aflase. Aşadar, ipotezele devin certitudini. Ambele reprezentanţe au o legătură directă cu persoana lui Dragomir. Amândouă au

oferte depuse la Academie, deci sunt concurente. În sfârşit, acuma se poate răspunde la întrebarea dacă prezenţa la Institut a lui Petrea, prietenul lui Pandoris, putea fi sau nu dăunătoare intereselor celor de la „Transterra”. Da! Waldemarii puteau să se teamă că Petrea l-ar influenţa pe Dragomir în favoarea lui Pandoris. Aşadar, Petrea trebuia discreditat în ochii lui Dragomir. Este deci cert că Waldemarii, aflând despre întâlnirea lui cu Elena, au trimis lui Dragomir faimoasa scrisoare anonimă. Cum au aflat de întâlnirea stabilită? Prin Pandele Ailincăi? Vom vedea şi asta!

Păşind agale pe trotuarul puţin populat la ora aceea, Oancea îşi simţea mintea mai lucidă ca oricând. Ideile ţâşneau sprintene ca nişte balerine, se întretăiau, se înlănţuiau, se grupau pentru a forma un tot armonios. Dar cine spune că Petrea trebuia numai discreditat? Rechinii nu se dau în lături de la nimic în lupta lor de acaparare. Petrea putea să şi dispară, dacă aşa o cereau interesele „Transterrei”. Decât să existe pericolul ca el să-l influenţeze pe Dragomir în favoarea lui Pandoris, mai bine să moară! Şi nu e oare posibil ca o unealtă a lui Waldemar, să zicem Pandele, să fi tras în Petrea? Sau, hai să fim mai indulgenţi cu moşul, şi să presupunem că nepotul lui — acel „om de nimic”, cum zise ţaţa Tinca — să fi pus mâna pe revolver în lipsa lui Pandele şi să-l fi ucis pe Petrea, din însărcinarea lui Waldemar. Iar moş Pandele, care a descoperit crima şi a văzut cine-i ucigaşul, cu toate că şi-a luat angajamentul să tăinuiască totul, a fost răpit de Waldemar şi de propriul său nepot, ca să nu ajungă vreodată în situaţia de a fi nevoit să divulge secretul. Iată o înlănţuire logică a ideilor. Premizele duc neapărat la concluzia că nu Dragomir este ucigaşul lui Petrea. Deci Nicolau n-a avut dreptate, luându-l în zeflemea când a spus că vrea să-l caute pe autorul anonimei.

În aceeaşi zi, anchetatorii ţinură una din obişnuitele lor

consfătuiri la care Oancea îşi expuse argumentele. Auzindu-i raţionamentul, Nicolau izbucni în râs.

— Bravo, Oancea! Să ştii că-l întreci şi pe Sherlock Holmes cu fantezia ta! Numai află un lucru: Sherlock Holmes, recte autorul lui, ajungând în fruntea Scotland-Yardului, n-a fost în stare să rezolve niciunul din cazurile reale...

XVI

Oancea mai făcu şi alte vizite în birourile „Transterrei”, în calitate de delegat al Ministerului comerţului. Tratativele pentru comanda vagoanelor de dormit avansau. Era primit din ce în ce mai amabil de către direcţie. Devenind un obişnuit al casei, era cunoscut mai de toţi funcţionarii. Intră în vorbă şi cu Fritz, cerându-i unele mici servicii. „Îşi joacă bine rolul”, se gândea Oancea. Fritz vorbea corect, dar cu accent străin. Se simţea că vorbeşte o limbă învăţată din carte. Era tăcut, răspundea la întrebări, dar atâta tot. Oancea nu-l putu antrena într-o conversaţie mai lungă.

Într-o zi, ieşind de la Hencke, se opri în faţa portarului, cerându-i foc pentru ţigară. Acesta aprinse bricheta şi i-o oferi cu amabilitate. Oancea privi mai atent figura din faţa lui. „Îl cunosc de undeva!” îi veni deodată în minte. „Trăsăturile acestea le-am mai văzut cândva. Dar unde?” Intrigat, se hotărî să se lămurească.

La ora trei după-amiază, plecând de la birou spre casă, portarul fu acostat de un fotograf ambulant, care fotografia de zor pe trecători. Peste două ore, fotografia mărită se afla în mâinile lui Oancea. Răsfoi albumul de fotografii al serviciului cazierului şi nu mică îi fu mirarea, descoperind că fotografia din mâna lui este cea a lui Ştefan Ailincăi, nepotul lui Pandele, aflată la cazier. Semăna leit cu fotografia bătrânului Pandele, acea fotografie din tinereţe, pe care o văzuse acasă la el. „Va să zică, de acolo îmi era

cunoscut", constată Oancea. „Iată încă o verigă descoperită, de data aceasta certă", se bucură el. „Legătura directă între Pandele şi Waldemari! Să mai spună Nicolau că..."

Oancea se întâlnea zilnic cu Liana. Într-o seară o conduse acasă şi ea îl pofti să intre. Fu primit prietenos de bătrâni. Îl ştiau din spusele Lianei şi se bucurau să-l cunoască personal. De atunci, îşi petrecea serile libere în casa lor, ascultând răbdător pe unchiul Lianei când comenta evenimentele zilei, sau arătându-se întotdeauna atent la necazurile şi bucuriile de gospodină ale mătuşii. Când se terminau subiectele obişnuite de vorbă, Liana se aşeza la pian şi cânta. Avea o voce plăcută, caldă, potrivită liedurilor de Schubert sau romanţelor vechi, pe gustul bătrânilor. Alteori se încingeau între ei discuţii aprinse despre diferite probleme la ordinea zilei, sau în legătură cu studiile Lianei. Despre aşa-zisele „cercetări ale mediului", începute de Liana, aproape că nu mai fusese vorba. De altfel, ea n-a mai observat de atunci nimic deosebit în comportarea „mediului" ei. Îndrăgostită de Oancea, trăia într-o permanentă încântare, riscând aproape să nu-şi pregătească examenele. Noroc că Oancea îi amintea mereu de ele, îndemnând-o să studieze regulat şi pornind cu ea diferite discuţii de specialitate pentru ca ea să-şi fixeze mai bine materia.

Aceasta era pentru Liana un prilej să admire cunoştinţele bogate ale lui Ştefi în domeniul ştiinţelor juridice. Oancea se simţea oarecum jenat, ruşinat în sinea lui că nu i-a destăinuit încă Lianei adevărata lui identitate, dar socotea că, în interesul cercetărilor, e mai bine aşa.

Într-una din seri, el aduse vorba despre portarul de la „Transterra".

— E de mult la voi?

— A fost angajat în urmă cu cinci luni. Ştiu, deoarece nu

de mult îi bătusem la maşină o adeverinţă cuprinzând şi data angajării. E conştiincios. Nu lipseşte niciodată, nu întârzie.

Oancea surâse.

— Îmi vine un gând năstruşnic. N-a fost cumva şi el plecat în lipsa lui Fritz.

— Nu. Portarul n-a lipsit de la serviciu în, timpul absenţei lui Fritz, îl dezamăgi Liana.

— Nicio zi?

— Nicio oră. E nevoie de cineva care să primească şi să îndrume pe cei ce vin la noi.

Noaptea, Oancea dormi greu. Îi răsuna în urechi râsul zeflemitor al lui Nicolau. Să fi avut dreptate Nicolau când l-a comparat în batjocură cu Sherlock Holmes? Oare e stăpânit de o fantezie, care clădeşte şi combină fără simţul realităţii? Şi e posibil ca tot eşafodajul lui să se prăbuşească, să se destrame ca pâcla gonită de vânt? Iată, a dat de acest nepot al laborantului, despre care se spusese că venise cu maşina să-l răpească pe unchiul său. Şi ce bine se potrivea şi faptul că e în slujba lui Waldemar! Când colo, la ora răpirii, nepotul laborantului îşi vedea de treabă la slujba lui. Nici vorbă să fi luat parte la răpire. „Dar atunci, stai! Poate că răpirea nu este isprava celor de la „Transterra”, şi ca atare Nicolau a avut dreptate să râdă de el?” Îl cuprinse un sentiment de jenă. Prea i se pare totul la mintea cocoşului. Hotărî în sinea lui să fie mai circumspect în emiterea ipotezelor şi să nu se lase furat de orice idee nouă.

Încercă să doarmă, dar nu reuşi. Privea ţintă în întuneric. Şi iarăşi străfulgerarea aceea a minţii care face să se nască o idee neaşteptată. Da! Totuşi el, Oancea, are dreptate. Că nepotul lui Pandele nu a luat parte la răpire? Dar cine afirmă una ca asta? Lui moş Pandele i s-a spus că-l aşteaptă nepotul său la maşină. Dar l-a văzut cineva pe

acest nepot, l-a recunoscut cineva? Nu! Totul nu era decât o momeală, o ispită, pentru a-l atrage pe bătrân la maşina din stradă. Da, aşa este. Pista lui rămâne deci bună. Că mai sunt oarecari puncte confuze, că nu e totul ca tras pe calapod? Dar cine a văzut trandafiri fără spini?...

Adormi pe nesimţite şi avu un vis ciudat. Se făcea că el, Oancea, stătea ascuns într-un ungher al laboratorului, iar Petrea şedea la masa lui de scris. Deodată Dragomir, pe care Oancea nu-l văzuse niciodată, dar acum ştia foarte bine cine este, îşi părăsi biroul şi se îndrepta spre ieşire. După plecarea lui, Petrea se ridică în picioare şi se îndreptă spre biroul acestuia. În clipa aceea, Dragomir reveni în laborator. Ţinea în mâna dreaptă un revolver. Oancea îl privi cu respiraţia tăiată, incapabil să facă o mişcare, parcă ar fi fost paralizat. Dragomir însă nu mai era Dragomir, ci Ştefan Ailincăi, portarul de la „Transterra”. Se auzi un pocnet care, de fapt, parcă nu era chiar pocnet şi Petrea se prăbuşi. În cadrul uşii se ivi imediat figura lui moş Pandele, dar nu cea actuală, pe care Oancea nu o ştia, ci chipul cu mustaţă în furculiţă din fotografia văzută la ţaţa Tinca. Rânjea fioros...

Pe Oancea începuse să-l preocupe Ştefan Ailincăi, portarul de la „Transterra”. Persoana lui constituia prima verigă concretă între Pandele şi „Transterra”. E drept că, după spusele nevestei lui Pandele, unchiul şi nepotul nu erau în mare prietenie. Şi totuşi, în ziua răpirii, Pandele n-a refuzat să se ducă la automobil ca să stea de vorbă cu nepotul său, Aceasta înseamnă că relaţiile între ei nu sunt rupte. Va trebui să se ocupe puţin şi de acest Ştefan Ailincăi, îşi spuse Oancea, plecând o dată de la Hencke. Era târziu, funcţionarii plecaseră, femeile de serviciu începură să deretice, portarul se pregătea şi el de ducă. Oancea se opri în faţa lui.

— Noroc, nene Ştefane! Ce mai zici? Îi oferi o ţigară, îşi aprinse şi el una. Gata de plecare? Uf, da’ cald mai e! Mi s-a uscat gâtlejul. Nu vii să bem ceva?

— O ţuiculiţă bună nu se refuză.

Bodega din colţul străzii era un loc bine cunoscut lui Ştefan Ailincăi. Nu o dată îşi înecase el acolo aleanul.

Comandară nişte mititei şi ţuicile curseră una după alta. Limba lui Ştefan Ailincăi începu să se dezlege, apoi să se împleticească, iar când, în fine, se deciseră să plece, omul începu să plângă cu sughiţuri:

— Unde-mi sunt picioarele, puişorule?

— Le-ai uitat pe undeva, nene, îl consolă Oancea. Las’ că te duc acasă. Tragi un somn zdravăn, şi dimineaţă ai să găseşti iar picioarele la locul lor.

Îl instală pe portar într-un taxi.

— Unde să te ducă? îi ceru portarului adresa.

— Acasă, îngăimă portarul.

— Bine, bine, dar unde acasă?

Portarul se încăpăţână.

— Acasă!... Acasă!...

Se lăsă pe speteaza maşinii şi începu să sforăie. Adormise buştean. Oancea îi scotoci prin buzunare şi găsi buletinul de identitate; îl cercetă şi-i dădu şoferului adresa, undeva la marginea oraşului. Aerul proaspăt, care pătrundea prin parbrizul deschis, îl dezmetici pe beţiv. Îşi găsi picioarele înainte de a ajunge acasă. Oancea îl ajută să coboare.

— Să fii sănătos, nene, şi somn dulce!

Lui Ştefan Ailincăi încă nu-i dispăruse damful, îi aruncă lui Oancea câteva bezele, după care, clipind hoţeşte din ochi, porni spre poartă cu mers împleticit.

Peste două zile, în timp ce Ailincăi se afla la slujbă, Oancea bătu la uşa gazdei lui. Venise însoţit de o colegă de birou. O bătrânică îi deschise uşa.

— Bună dimineaţa, mătuşico. Aici locuieşte tovarăşul

Ştefan Ailincăi?

— Da, aici.

— Suntem de la spaţiul locativ. Am venit în control.

Bătrânica nu se sperie.

— Suntem în regulă, dădu ea să-i încredinţeze. Când a murit fiu-meu am anunţat şi am cerut... asta, cum se spune... repartiţia pentru domnu' Ştefan, care şi înainte tot în odaia lui fecioru-meu a stat. Mie nu-mi place să umblu cu...

— Lasă, mătuşico, o întrerupse Oancea binevoitor, tocmai de aia venim. Nu se întâmplă nimic. Facem un mic control. Uite şi legitimaţiile noastre.

— Intraţi, poftiţi! Uitaţi, aici e o săliţă şi aici la dreapta e odaia dumnealui; asta de la stânga e odăiţa mea şi dincolo bucătăria şi magazioara de lemne.

— Bine, mătuşico. Acum să facem măsurătorile. Care zici că e odaia subchiriaşului?

— Uite, asta e.

Oancea şi însoţitoarea lui începură să măsoare în lung şi în lat pereţii camerei. Deodată, însoţitoarea scoase un ţipăt şi se prăbuşi.

— Ce e cu dumneata, maică! sări bătrâna, înspăimântată.

— Mi s-a făcut rău. Vai, vai începu ea să se văicărească. M-a apucat o criză de ficat.

Oancea o dojeni.

— Ţi-am spus, tovarăşă Vera, să nu te întinzi la caşcaval. Prea ai mâncat multe prăjituri cu cremă. Alea fac rău...

— Of, gemu bolnava. Fii bună, mătuşă, încălzeşte-mi o cărămidă şi nu te supăra că mă-ntind puţin pe pat.

— Sărăcuţa de dumneata! Întinde-te, vai de mine, de ce să nu te întinzi? Stai să-ţi fac şi un ceai de mentă şi-o să uiţi acuşica toate durerile!

O conduse pe fată în odaia ei şi-i arătă patul cu aşternutul curat, apoi plecă în bucătărie să-i prepare ceaiul. Oancea se

grăbi să cotrobăiască prin lucrurile portarului. Nu găsi decât nişte haine vechi şi rufărie. Se aşteptase poate să găsească arme, unelte de spărgător, o urmă care să justifice părerea ce-o avea despre omul acesta. În sfârşit, nişte acte pe numele lui Ştefan Ailincăi. Le citi repede şi se opri mai îndelung asupra unui bileţel, semnat cu litera P, pe care îl băgă în buzunar. Puse totul la loc şi trecu în camera bătrânei, care stăruia tocmai pe lângă „bolnavă” să bea ceaiul de mentă.

— Bea, fata mea, să vezi ce bine îţi face...

În stradă, însoţitoarea lui Oancea se scutură:

— Nu pot să sufăr ceaiul de mentă!...

— Ce să-i faci, tovarăşă Vera! Să ne ferească sfântul de mai rău!...

Oancea prezentă maiorului Florescu bileţelul găsit. Florescu citi:

Ştefane,

Spune-i lui moşu-tău să vie la mine mâine seară, la ora zece.

P.

— Nu înţeleg. Cine e acest „P”? Însuşi moşul are numele cu iniţiala P. Poate altcineva din familie...

— Observaţi data biletului!

— Şi?

— Este ziua în care a dispărut Dragomir, după descoperirea revolverului.

Maiorul se gândi puţin.

— Ai dreptate.

— Observaţi apoi calitatea hârtiei şi mai ales caligrafia şi ortografia. E greu de presupus că Pandele Ailincăi scrie bileţele pe o asemenea hârtie. Caligrafia şi ortografia nu pot fi ale lui Pandele. Nu cred să fie altcineva din familie.

De altfel, m-am interesat şi am aflat că Ştefan Ailincăi nu are decât un singur unchi, pe Pandele Ailincăi.

— Aşadar?

— După mine, bileţelul e scris de un intelectual. De o persoană care are pe masa de scris numai hârtie fină. Apoi, data bileţelului e data dispariţiei lui Dragomir. Trimiţătorul ar fi putut să-i telefoneze lui Pandele la Institut. Putea să trimită bileţelul direct destinatarului. Dar n-a procedat astfel. A preferat să-l cheme indirect, prin nepotul său.

— Şi de ce, mă rog?

— Asta nu mai ştiu. Când voi afla cine e trimiţătorul, voi şti poate şi de ce a procedat aşa.

Florescu zâmbi:

— Oancea, Oancea, ai tu noroc la scrisori anonime!

— De data aceasta sper să am mai mult noroc. Nu vă spune nimic faptul că pe „binefăcătorul”, pe fostul „protector” al lui Pandele îl cheamă Papavlasiu? E şi ăsta un „P”!...

— Bine, bine, dar după câte ştiu, profesorul îl chema mereu pe fostul său laborant, ca să-i facă diferite servicii casnice.

— Da, dar nu pot să-mi închipui că dacă avea nevoie de laborant ca să-i facă cine ştie ce treburi mărunte, trebuia să recurgă la nepotul Ştefan, când pe Pandele putea să-l găsească la Institut fără intermediar. Tocmai de aceea ar trebui să ne întrebăm de ce de astă dată l-a chemat pe o cale ocolită?

— Ce vrei să spui?

— Vă rog să dispuneţi să se facă expertiza grafologică a acestui bileţel. Manuscrise de-ale lui Papavlasiu se pot găsi cu uşurinţă la facultatea unde a predat, în redacţiile revistelor de specialitate, ba chiar şi la Institutul unde a fost director.

Expertiza confirmă bănuiala lui Oancea. Biletul era scris

de Papavlasiu.
„Ei, şi ce-am făcut cu asta?” se necăjea Oancea, plimbându-se pe bulevard, în faţa circului, în aşteptarea Lianei. Se gândea: „Bine, Papavlasiu a scris bileţelul. Dar de ce lui Ştefan Ailincăi? Se ferea de cineva, se temea de ceva, că a luat calea ocolită? Sau pur şi simplu, aflând de crima petrecută la Institut, n-a vrut să fie deranjat în cazul că ar fi fost cercetaţi cei care au comunicat în acele zile cu persoanele din apropierea dramei? O simplă măsură de prevedere”, înclina spre această ipoteză. Imediat se dojeni: „Oancea, iar ai luat-o razna!”.

Se gândea că truda lui fusese zadarnică şi că pista abia găsită se înfunda. Îşi aduse apoi aminte că el însuşi formulase principiul: „Nicio pistă nu trebuie abandonată!” Nu ştii niciodată de unde sare iepurele! Pornise să descopere pe autorul unei scrisori anonime, cercetare pe care Nicolau o luase în zeflemea, şi iată cum de aici a ajuns la constatări care dau de gândit. Orice s-ar spune, faptul că anonima fusese scrisă la maşina unei societăţi străine, unde portar este nepotul laborantului de la Institutul din strada Atomului, nu trebuie trecut cu vederea. În ipoteza că Dragomir a făptuit o crimă pasională, nu este de neglijat faptul că în legătură cu această crimă au mai ieşit la iveală unele amănunte, chiar dacă nu toate par a fi direct legate de crima în sine. Aşadar, e ceva putred aici, ceva care aşteaptă neapărat dezlegare. Datoria lui este să nu lase nimic necercetat. De aceea îşi propuse să afle pe ce cale a ajuns nepotul lui Pandele portar la „Transterra”.

Se uită la ceas, să vadă cât a întârziat Liana, dar o zări. O găsi mai frumoasă ca oricând.

În faţa lor se opri troleibuzul. Urcară. Maşina porni spre parc, legănându-i pe arcuri.

...Asfinţitul de soare împrumuta lacului reflexe aurii. Sălciile cu frunzişul îngălbenit se plecau mohorâte peste

apele liniştite, înfiorate de apropierea toamnei. În parc erau puţini trecători, dar la ora aceea liniştea peisajului era răscolită de voioşia sportivilor care, în bărci uşoare, spintecau oglinda apei. Braţe musculoase mânuiau energic şi ritmat lopeţile.

O barcă cu motor, trăgând după ea o tânără skioară pe apă, se apropia vijelios de malul unde stăteau ei. Trupul sportivei, arcuit înainte, bine proporţionat, strălucea ca o statuie de bronz. Când trecu prin dreptul lor, tânăra strigă:

— Noroc, Ştefi! Ştrengarule...!

Şi fluturându-şi pletele desfăcute în bătaia vântului stârnit de goana bărcii, alunecă vijelios mai departe.

— Noroc, Mioara! îi strigă şi Oancea, râzând. A naibii puştancă!

— Cine-i? întrebă Liana.

— E nepoata mea, fata fratelui meu cel mai mare, bobinatoare la fabrica de motoare electrice „Lampa lui Ilici”. E o sportivă pasionată.

Îndepărtându-se de lac, trecură pe un platou pietruit cu dale mari, şi se opriră la expoziţia industrială permanentă. Se amestecară în mulţime, păşind încet, ca să-şi poată opri privirile peste tot, să stea să asculte ţăcănitul unui război modern sau scrâşnetul unui strung de tip nou, muşcând oţelul şi scuipând valuri de şpan. Se priveau râzând, cu bucurie de copii, recunoscându-se pe ecranul unui televizor în culori, o producţie a noii uzine de televizoare.

Într-un târziu, ieşiră din hala expoziţiei. Respirau aerul înmiresmat în umbra copacilor, continuându-şi plimbarea pe o alee, care cu toate devastările toamnei îşi păstrase întreaga poezie.

— Nu crezi, începu Liana pe neaşteptate, că ar fi nimerit să semnalăm autorităţilor toate misterele astea de la „Transterra”?

Oancea dădu din cap.

— Da, va trebui s-o facem. Dar mai târziu. De când viu mai des pe la voi, îi urmăresc şi eu atent. Ai avut dreptate cu studierea mediului. Îmi place şi mie. M-am apucat să-l observ pe portarul vostru. Are şi el ciudăţeniile lui.

Ajunseră într-un luminiş, de unde puteau cuprinde cu o singură privire aleile înflorite, lacul împestriţat de petele albe ale velelor şi, în fund, clădirea casei de cultură, cu acoperişul arzând în para ultimilor stropi de soare.

Oancea ar fi vrut să-i spună cât de frumoase sunt toate acestea, dar tăcerea ei era o invitaţie la visare — un vis de dragoste care se înfiripa.

A doua zi, Oancea veni la „Transterra”. Ştefan Ailincăi îl primi ca pe o veche cunoştinţă. Plescăi din limbă şi clipi:

— A fost fain de tot!

— Ei, tovarăşe Fănică, cum a fost cu picioarele? Le-ai găsit? râse Oancea.

— Găsit, găsit! râse şi portarul. Abia aştept să mai trecem pe acolo! Dar să ştiţi, acum eu plătesc! Cheresteaua, tovarăşe Cionga, cheresteaua!

— Dar cu ăştia de aici nu te duci niciodată la un pahar cu vin?

— Cu cine? Cu leşinatul ăsta de Fritz? Asta nu bea decât apă! Apă minerală!

— Bine, nene, s-o mai facem dacă ţi-a plăcut. Acum am şi eu o rugă la matale. Un văr de-al meu caută slujbă. M-am gândit să-l bag aici. Însă eu sunt de la minister, şi nu mă aranjează să intervin pentru el. Vorba dumitale, cheresteaua! Nu cumva ştii pe cineva care să-mi dea o mină de ajutor? Pe dumneata cine te-a băgat aici?

Portarul arboră o mutră importantă.

— Cum să nu! Pentru dumneata fac orice! Am un unchi, laborant la un Institut. El m-a băgat aici, cu recomandaţie de la domnul profesor Papavlasiu. Moşu-meu e acum în concediu, dar domnu profesor mă ştie. Vorbesc cu el. Îl rog,

ce mai vorbă!

— Dar ce, Papavlasiu se are aşa de bine cu ăştia de la „Transterra”?

— Şi încă cum! Papavlasiu a fost acţionar mare la Uzinele Metalurgice Reunite. Acolo unul din directori era tatăl doamnei Elsa. Înţelegi? Legături vechi.

— Daaa?! făcu mirat Oancea, convins că în clipa aceea faţa lui a căpătat o expresie nu prea inteligentă.

Alergă să raporteze maiorului Florescu cele aflate.

— Bravo, Oancea!

— Drumu-i încă lung, tovarăşe maior...

XVII

Era o după amiază călduţă, la sfârșitul lui septembrie. Troleibuze, maşini, motociclete, biciclete goneau pe asfaltul şoselei, spre câmpul întins de la marginea Capitalei, unde urma să aibă loc un mare miting aviatic. Pâlcuri-pâlcuri de oameni se îndreptau fără încetare către spaţiile din jurul pistei de decolare, făcându-şi cu greu loc între cei ce avuseseră prevederea să ocupe dinainte cele mai bune locuri.

Liana şi Oancea se lăsaseră târâţi de mulţime. Găsiseră un loc bun pe iarba verde şi aşteptau cu nerăbdare începerea mitingului, care promitea a fi interesant. Tema era: „Evoluţia aviaţiei de la începuturile sale şi până în prezent”. La demonstraţii participau şi aviatori străini.

La ora fixată, megafoanele anunţară începerea programului. După marşul aviatorilor, se făcu linişte. Oancea cercetă programul. Primul număr avea ca titlu: „Dacă Icar ar trăi…!”

Sus, pe trambulina turnului paraşutiştilor, apăru un tânăr

cu două aripi uriaşe. Salută publicul şi se lansă în vid, cu o mişcare de pasăre care planează uşor înainte de a-şi lua vânt. Aripile se întinseră şi începură să bată aerul fără grabă. Deodată, cele două aripi se desprinseră de umeri. Privitorii înmărmuriră. Se aşteptau să-l vadă căzând, prăbuşindu-se ca şi strămoşul său Icar. Un murmur de spaimă se ridică din mulţime. Cei mai mulţi închiseră ochii, îngroziţi. Când priviră iar în lumina străvezie a bolţii cereşti, un uriaş suspin de uşurare ieşi din piepturile zecilor de mii de spectatori. Omul nu se prăbuşise. O paraşută imensă se deschisese deasupra lui. Coborî încet, şi ajuns jos, se întinse lin pe pistă.

Urmă apoi o demonstraţie cu balonul. Aeronauţi îmbrăcaţi în costume de epocă luară loc într-un coş împletit din nuiele, atârnat de un balon uriaş care se legăna în aer. Când frânghiile fură desprinse, balonul urcă în văzduh.

— Ce curaj! Să te avânţi într-un coş de nuiele, la cheremul vânturilor! se entuziasmă Liana.

— Progresul omenirii se datoreşte oamenilor cutezători, răspunse Oancea. Mulţumită lor putem astăzi să zburăm întrecând iuţeala sunetului. Îi invidiez...

Liana îi strânse mâna. Apoi, surâzând:

— Nu oricui îi e dat să fie erou. Să ne mulţumim că ne facem datoria...

Programul se desfăşură într-un ritm antrenant. Rând pe rând apărură primele încercări de zbor cu motor, cu aparate primitive, care, aidoma unui copil mic ridicat prima dată pe propriile sale picioare, au izbutit şi ele să se ridice în aer şi să zboare aievea. Fură prezentate primele avioane cu forme fanteziste, apoi tipurile de aparate din ce în ce mai perfecţionate din succesiunea cărora se vedea evoluţia tehnicii de construcţie care asigură mai multă securitate, confort şi rapiditate.

După prezentarea evoluţiei avionului de-a lungul

deceniilor, sute de paraşutişti cu paraşute multicolore alcătuiră pe bolta cerului o adevărată simfonie cromatică.

În sunetele însufleţite ale unui marş, mitingul luă sfârşit. Megafoanele anunţau: „Mitingul s-a terminat, rugăm publicul să păstreze cea mai desăvârşită ordine. Sunt suficiente mijloace de reîntoarcere în oraş.”

Mulţimea începu să se urnească de plecare. Cineva începu să strige mirat:

— Uite, uite! Acolo!

Departe, deasupra orizontului, din adâncimile văzduhului transparent, se apropiau, cu o iuţeală nemaipomenită, patru puncte negre, care se măreau din ce în ce mai mult. Apoi se văzu limpede despre ce e vorba. Patru corpuri de avioane uriaşe, fără aripi, fără elice, fără coadă, zburau legate parcă între ele cu nişte hăţuri metalice. Înapoia aparatelor, la o distanţă oarecare, un om aşezat într-un fel de navă, dădea impresia certă — apoi s-a văzut că chiar aşa era — că le dirijează din urmă şi le manevrează după voinţa lui. Părea că este un car de luptă tras de patru armăsari focoşi, mânaţi într-o goană nebună.

Misteriosul echipaj se apropia cu iuţeală, dar nu se auzea zgomot de motor. Deasupra terenului de aviaţie, carul îşi încetini mersul şi începu să descrie un cerc larg în jurul pistei.

Publicul privea cu răsuflarea reţinută evoluţia carului fantastic.

Formaţiunea de nave aeriene viră din ce în ce mai jos. Acum se distingea şi omul care manevra această combinaţie uluitoare. Era un bărbat îmbrăcat într-un costum argintiu de pilot. Dirija aparatele cu mişcări dibace. Ceea ce mărea curiozitatea tuturor e că nu se auzea zgomotul obişnuit al motorului. Ca dintr-un singur piept, izbucniră urale şi ropote de aplauze, care nu mai sfârşeau. Aviatorul misterios se ridică în picioare, şi prin gesturi largi,

păru că mulţumeşte pentru ovaţii. Se mai roti de câteva ori deasupra pistei, apoi dispăru în direcţia de unde venise.

Apariţia ciudatelor aeronave fu comentată în fel şi chip. Zvonurile cele mai ciudate şi fantastice circulau din gură în gură. Nimeni nu se putea dumiri — nici chiar specialiştii — cum zboară fără să producă cel mai mic zgomot. Apoi, ciudat era şi felul în care cele patru corpuri se aliniau şi menţineau o distanţă egală între ele în tot timpul zborului. Cea mai ciudată însă era legătura lor, prin acele hăţuri care se vedeau destul de distinct; omul din spate mâna ca un conducător al unui car de luptă antic. Dar viteza! întrecea viteza celui mai rapid avion prezentat cu mândrie, cu o oră înainte. Să fie o invenţie nouă? Să fie un călător interastral? Nimeni nu era în stare să dea o explicaţie. Misteriosul aeronaut nu mai apăru, nici în ziua aceea, nici în zilele următoare.

Două zile după miting, Oancea se întâlni ca de obicei cu Liana. Fata îl întâmpină tulburată.

— E o agitaţie nemaipomenită la „Transterra”. Nu ştiu ce s-a întâmplat. Fritz, totdeauna atât de calm, parcă a înnebunit de-a binelea. Am surprins discuţii agitate între el, Hencke şi Waldemar. De la centrala din străinătate au sosit mai multe telegrame ca oricând. Textul telegramelor pare cu totul obişnuit, dar ceva mă face să cred că din cauza lor s-a declanşat agitaţia. Am impresia că, de câtva timp, activitatea reprezentanţei lâncezeşte. Sunt livrări importante care n-au fost încă perfectate; nu ştiu de ce, nu s-a depus destul zel ca să se obţină comenzile respective. În tot cazul, e cu ochi şi cu sprânceană că cei de la centrală sunt alarmaţi.

Oancea rămase pe gânduri. Apoi remarcă:

— „Transterra” reprezintă un concern mondial, pentru care o comandă mai mult sau mai puţin… Cred că întârzierea unor comenzi nu ar avea de ce să-i afecteze

atât de mult pe şefii tăi.

— Atunci nu cunoşti mentalitatea negustorească. Concernul nu poate lucra în pagubă. Fiecare investiţie trebuie trecută să producă profit patronilor, altfel nu are raţiunea de a exista. „Transterra” are o aparatură costisitoare şi nu prea produce în momentul de faţă, conchise cu aer de cunoscător Liana.

— Poate că ai dreptate, consimţi Oancea. Dar, în fond, ce conţin telegramele acelea?

— Stai, să-mi amintesc. Da! Una din ele sună aşa: „Urgentaţi livrările Academiei”. E vorba, probabil, de oferta făcută Academiei pentru livrarea unor caravane autovehiculate.

— Şi de ce întârzie această livrare?

— Pentru că e nevoie, pentru aprobarea ei, de referatul inginerului Dragomir, care, însă, în momentul de faţă este dispărut.

— Direcţia concernului are cunoştinţă de dispariţia lui Dragomir?

— Cred că da.

— Şi îşi închipuie că reprezentanţa voastră poate grăbi reîntoarcerea lui Dragomir?

— Nu-i cred chiar atât de neghiobi.

— Atunci la ce se gândesc ei când cer urgenţă în încheierea contractului? Nu vezi că nu e logic?

— Ai dreptate...

— Aşadar nu poate fi vorba de livrarea pe care o ştii tu, zâmbi Oancea.

— Dar n-am făcut alte oferte Academiei!

— Păi cine spune altfel? Textul telegramei este: „Urgentaţi livrările Academiei”. Ce-ar fi dacă ne-am închipui că Academia are de livrat concernului ceva? Telegrama poate fi citită şi în acest sens...

Liana izbucni în râs:

— Eşti formidabil, Ştefi! îl întreci şi pe Sherlock Holmes!...

Oancea zâmbi amintindu-şi de Nicolau.

— Din păcate, continuă Liana, nu am cunoştinţă de nicio livrare pe care Academia ar trebui să ne-o facă nouă.

„Poate nici Academia nu are cunoştinţă”, se gândi Oancea. Dar nu-i spuse nimic Lianei.

Se despărţiră mai repede ca de obicei, deoarece Liana avea de învăţat pentru examenul al cărui termen se apropia. Oancea porni pe jos spre casă. Păşea adâncit în gânduri.”Îl întreci şi pe Sherlock Holmes!” îi răsună în urechi râsul Lianei. Da, avea dreptate să-şi bată puţin joc de el, se gândi, deşi nu era de loc sigur dacă Liana spusese asta cu tonul lui Nicolau. Dar cum i-a venit ciudata idee să răstoarne înţelesul telegramei? Ce spiriduş îl îndemna să se gândească la posibilitatea unei livrări din partea Academiei către „Transterra”? Ce ar putea Academia să livreze? Fantezia lui o ia iar razna. Noroc că locotenentul major Nicolau nu l-a auzit.

Un lucru era însă demn de înregistrat: nervozitatea de la „Transterra”. Dacă Fritz şi ceilalţi au şi o altă misiune decât livrarea de vehicule, atunci nervozitatea actuală trebuie să fie în legătură cu această misiune necunoscută. Faptul că telegramele au declanşat această nervozitate lasă să se presupună că vor urma şi altele, fie la concern către „Transterra”, fie în sens invers. Dar cum ar putea să afle conţinutul lor? S-o asocieze pe Liana la această cercetare? Şi dacă va fi neîndemânatică şi va strica totul?

Mai bine să se sfătuiască cu maiorul Florescu.

XVIII

Elena Grădişteanu era adâncită în munca ei la laborator. Aceasta era unicul ei reazim în starea de deznădejde în care se găsea. De săptămâni de zile nu mai avea nicio veste de la Virgil, nu ştia ce se întâmplă cu el, unde dispăruse şi de ce trebuia să dispară. O vagă licărire de speranţă îi susţinea totuşi moralul. Înaintea dispariţiei lui, Virgil stabilise pentru personalul laboratorului planul de lucru. Atunci ea nu-şi dăduse seama că lucrarea era calculată să dureze un anumit răstimp şi chiar dacă ar fi ştiut, nu ar fi atribuit acestui fapt nicio importanţă. Acum lucrările programate erau aproape terminate. Elena nădăjduia, dar fără prea mari speranţe, că Virgil nu va lăsa laboratorul dezorientat, fără niciun plan de lucru în continuare. Dacă lucrarea programată e pe cale să se

termine, aceasta putea să însemne că şi lipsa lui era calculată numai pe acest interval de timp şi că, deci, el va reveni curând. Dar cum putea să lipsească atâta vreme fără să-i dea un semn de viaţă? Oare se gândea el cât de cumplit suferă ea? În dragostea pentru Dragomir, Elena găsi totuşi scuze pentru purtarea lui. Nu, el nu era lipsit de înţelegere pentru ea. Dacă a făcut ce a făcut, e pentru că aşa a trebuit să facă. Virgil va reveni, nu se poate să nu se întoarcă!

Apoi îşi aduse aminte de acea suspiciune stupidă, acuzaţia de crimă pasională. Cercetările autorităţilor nu avansau de loc. Până acum nu s-a descoperit nimic precis. Pe cât a înţeles ea, organele judiciare înclină să-l creadă pe Virgil vinovat. Poate de aceea e bine ca el să nu se arate încă, cel puţin atâta vreme cât lucrurile nu s-au lămurit. Aproape că dorea ca Virgil să mai rămână acolo unde se află, deşi ardea de dorul lui.

Măcinată de sentimente şi gânduri contradictorii, Elena lucra aproape în neştire la maşina electronică de calculat: sinus, alfa, plus cosinus, beta la pătrat, plus logaritm de zero, virgulă zero, zero, zero... Ţrrr... ţr... ţr...! Sunetul strident al telefonului o trezi la realitate; Ridică receptorul.

— Aici laboratorul de electronică al Institutului de cercetări ştiinţifice speciale. Pe cine căutaţi?

În clipa aceea păli. Receptorul începu să-i tremure în mână. Simţea că întregul laborator se învârteşte în jurul ei. Din receptor se auzea o voce caldă, de bariton:

— Tu eşti, Lena?

Un sentiment de fericire imensă o cuprinse. Toată fiinţa ei cânta, exulta de bucurie.

— Virgil!... Virgil!... Bine ai venit, dragul meu!

— Bine te-am găsit! Îţi vorbesc din gară. Mă duc acasă, apoi vin la voi. La revedere, draga mea!

Ce a fost? O nălucă? Un vis? Nu! A vorbit cu Virgil. L-a

auzit aievea. E realitate. Virgil a sosit. De-acum totul va fi bine.

Totul în jur strălucea, reflectând lumina din inima ei. Cu o sârguinţă febrilă, căuta să orânduiască rezultatele cercetărilor efectuate, pentru ca Virgil să aibă o privire de ansamblu clară, să vadă că în lipsa lui s-a lucrat, că au fost toţi demni de încrederea lui. Era în această febrilitate nevoia de a goni timpul, de a biciui orele şi de a le face să treacă mai repede, să-l vadă cât mai curând pe Virgil.

Făcu ordine desăvârşită în laborator. Aparatele străluceau de curăţenie, podeaua era ca oglinda, geamurile larg deschise lăsau să pătrundă aerul înmiresmat de parfumul ultimilor trandafiri.

Arătătoarele ceasului electric se mişcau pe cadran, măsurând fără grabă scurgerea nepăsătoare a timpului. Acele săreau încet şi Elenei i se părea că au înţepenit cu vrăjmăşie. Şi totuşi timpul înaintează. Acum e ora unu. Totul este orânduit. Virgil ar putea să vină. Toţi îl aşteaptă... Un sentiment de nelinişte, de spaimă, o cuprinse. Ridică receptorul telefonului, formă numărul lui Virgil. Nimeni nu răspunse. Poate a plecat de acasă şi va sosi din moment în moment. Elena îşi impuse calm şi aşteptă, nerăbdătoare, cu ochii aţintiţi asupra uşii, tresărind la fiecare zgomot. Se făcu ora două şi Virgil încă nu venise. Formă din nou numărul lui Virgil. Chemă direcţia Academiei. Nu, inginerul Dragomir n-a fost azi acolo. „Dar când s-a întors?” întrebă cu surprindere cel ce vorbea la celălalt capăt al firului. Elena nu răspunse. Se hotărî să-l caute totuşi pe Virgil la el acasă. Ieşi şi se urcă într-un taxi. Acasă la Virgil sună nerăbdătoare, de câteva ori. Nu răspundea nimeni. Dar ce e asta? observă ea cu întârziere. Uşa e sigilată? Citi ştampila de pe sigiliul de ceară; era a miliţiei. Când? Cum? Căută pe portar.

— Tovarăşe, nu ştii dacă inginerul Dragomir a sosit?

— Dar cine sunteţi dumneavoastră? întrebă portarul, măsurând-o din ochi.

— Sunt... Elena şovăi o clipă. Sunt o colegă de la Institut.

Portarul şovăi şi el, apoi răspunse:

— Da, tovarăşul inginer a sosit azi dimineaţă.

— Şi unde e acum? întrebă, nerăbdătoare, Elena.

— Nu ştiu cum să vă spun şi dacă pot să vă spun...

Elena păli. Se sprijini cu mâna de speteaza unui scaun, ca să nu cadă.

— Ce s-a întâmplat? Trebuie să aflu!... Sunt... sunt... logodnica lui.

Portarul se sculă şi îi ajută să ia loc pe scaun.

— Liniştiţi-vă, tovarăşă! Nu-i nimic grav. S-a întâmplat că, în absenţa tovarăşului inginer, cineva a intrat în apartamentul lui, fără ca noi să bănuim măcar. A venit miliţia judiciară să cerceteze apartamentul şi aşa s-a descoperit spargerea. Au găsit toată casa răvăşită, dar pe cât am auzit nu lipseşte nimic de preţ. Ce a căutat hoţul, Dumnezeu ştie.

— Şi unde-i tovarăşul inginer? întrebă Elena.

— Dumnealui a sosit azi acasă. I-am raportat tot ce s-a întâmplat. N-a putut să intre în casă din cauza sigiliului. A telefonat de la mine la miliţia judiciară, şi după cum am înţeles l-au chemat acolo. Înainte să plece a mai încercat să vorbească cu Institutul unde dumnealui e director, dar centrala telefonică era ocupată. Mi-a lăsat vorbă, că dacă îl caută cineva de la Institut să spun că de la miliţie o să vină acolo.

— La ce oră a fost aici? întrebă Elena, îngrijorată.

— Cam pe la ora zece.

Elena se uită la ceas. Era aproape de trei. Ceru cartea de telefon şi formă numărul miliţiei judiciare. Nu primi niciun răspuns. Se vede că nu era nimeni la ora aceea în birou. Telefonă acasă. Nu, Virgil n-a telefonat şi nici nu a fost pe la

ei, răspunse maică-sa.

Abia ţinându-se pe picioare, Elena porni pe stradă fără a şti încotro s-o apuce. Presimţirea unei tragedii ireparabile o copleşi. Virgil este desigur reţinut la miliţie. Arestat! Acuzat de omucidere!

La Institut se feri să comunice colegilor tot ce se întâmplase. Totuşi vestea că Dragomir a apărut şi a fost reţinut la miliţie se răspândi cu iuţeală şi fu viu comentată.

Aşadar, sunt prezumţii puternice, sau chiar dovezi că Dragomir este asasinul. Altfel n-ar fi fost arestat. Ceea ce părea de necrezut era totuşi adevărat. Colegii Elenei o priveau cu compasiune, însă nimeni nu cuteza să-i spună un singur cuvânt. În absenţa ei se vorbea şi de ea şi se întrebau dacă bine a făcut sau nu că s-a dus la acea întâlnire de pomină, despre care aflase toată lumea din cauza indiscreţiei lui Petrea. Unii ţineau partea ei. Elena nu a greşit, din moment ce ştia că era vorba de interesul lui Dragomir. La fel ar fi făcut, desigur, şi Dragomir, dacă ar fi găsit necesar şi nici vorbă că n-ar fi stat să ceară învoirea Elenei. Nu! pretindeau alţii. Poziţia unei fete e mult mai delicată. Elenei nu-i era îngăduit să accepte propunerea lui Jean Petrea, căci asemenea întâlniri, oricât de nevinovate, dau loc la bârfeli.

Dar toate discuţiile nu foloseau acum la nimic. Dragomir era arestat, programul de lucru trasat de el se terminase, iar colectivele aşteptau dezorientate.

Maiorul Florescu se sfătui cu Nicolau şi Oancea. Ţinea să afle şi părerea lor: mai era nevoie să-l reţină pe inginer, sau să fie liber? În timpul cercetărilor, Dragomir a susţinut necontenit că nu el este asasinul lui Petrea, că nu înţelege cum ajunsese revolverul lui defect să fie reparat şi să servească asasinului. Nicolau, care-l ancheta, îl privi iscoditor,

— Reparaţia revolverului — spuse el — nu este o enigmă. Laborantul dumneavoastră, Pandele Ailincăi, l-a reparat,

— Aud asta pentru întâia oară!

— L-a reparat şi încă foarte bine, reluă Nicolau, dovadă că v-a servit fără greş.

— N-aveţi dreptul să insinuaţi! sări Dragomir, indignat.

— Bine, primi Nicolau, aprinzându-şi o ţigară. Aveţi tot răgazul să meditaţi asupra atitudinii dumneavoastră.

Apoi ordonă sergentului să-l scoată pe Dragomir din birou.

Florescu şi colaboratorii săi analizau tocmai depoziţiile lui Dragomir. Nicolau era de părere că inginerul trebuie neapărat reţinut pentru suspiciune temeinică de omucidere.

Cineva ciocăni în uşă.

— Intră! strigă Florescu.

Ofiţerul de serviciu anunţă:

— Tovarăşe maior, tovarăşul secretar al Academiei vă roagă să-l primiţi.

— Să poftească! porunci Florescu. Întrerupem discuţia, se adresă apoi subalternilor săi.

Nicolau şi Oancea părăsiră cabinetul. Maiorul se grăbi în întâmpinarea oaspetelui.

— Cărei împrejurări îi datorăm cinstea de a vă vedea la noi? Luaţi loc, vă rog.

Vizita academicianului se prelungi timp de o oră. După plecarea lui, Florescu rămase mult timp singur în birou. Într-un târziu, sună după Nicolau.

— Am hotărât. Eliberaţi-l pe inginerul Dragomir.

Cu întoarcerea lui Dragomir, munca în Institut îşi reluă avântul dintotdeauna. Ca şi cum ar fi fost un sac fără fund, servieta lui nu se mai golea. Aducea atâtea operaţii, atâtea verificări şi cercetări de efectuat, de parcă în timpul

absenţei lui misterioase nu ar fi făcut altceva decât să mediteze asupra problemelor şi să le consemneze într-o listă fără sfârşit.

Obrajii Elenei se colorară din nou. Fericirea de a fi alături de Virgil îi netezi cutele de pe frunte şi de pe obraz, ochii ei îşi recăpătară vechea lor strălucire. Nu-l întreba unde a fost în timpul lungii sale absenţe. Aştepta ca el singur să-i spună şi era încredinţată că o va face când va găsi nimerit să-i lămurească şi alte lucruri care au rămas încă în afară de înţelegerea ei. În privirea lui ea citea dragostea, aceeaşi dragoste dintotdeauna şi asta îi era de ajuns, într-o seară, Virgil îi puse în deget o verighetă delicat cizelată.

XIX

Cu coatele rezemate de birou şi cu capul sprijinit în palme, directorul reprezentanţei „Intercontinentala” medita, în liniştea amurgului unei zile mohorâte de octombrie. Dăduse ordin să nu fie deranjat de nimeni. Avea de reflectat asupra situaţiei din ultima vreme. Afacerile lâncezeau. Comenzile se împuţinau. Conta pe comanda importantă a Ministerului şi această comandă nu se încheia. Din lipsa de dibăcie a lui Petrea, pierduse şi calea de a se

apropia de inginerul Dragomir. Se gândea cu necaz la Petrea. A fost un om neserios, fluşturatec, lipsit de echilibru, veşnic în goană după plăceri. E însă vina lui, a lui Pandoris, că a avut încredere într-un om lipsit de abilitate. Pentru el rămâne de neînţeles comportarea lui Petrea după întâlnirea de la restaurant. În loc să dea lucrurilor o întorsătură diplomatică, sau chiar să dezvăluie verde scopul întâlnirii cu Elena, neghiobul s-a pus în colţ cu Dragomir, stârnindu-i mânia, afişând o atitudine stupidă de provocare. Şi cât nu i-a bătut capul să fie atent, să procedeze cu prudenţă, să ia aminte că pe lângă chestiunea cu comanda, mai avea de rezolvat şi cealaltă problemă!... Ah! dacă ar fi reuşit! Ar fi putut să se îmbogăţească, nenorocitul. Iar el, Pandoris... În ultima vreme, problema numărul doi, care era de fapt problema numărul unu, devenise de o actualitate arzătoare. De altfel, concernul i-a şi dat un ultimatum: ori e în stare să ducă misiunea la bun sfârşit, ori, de nu, să indice altă persoană capabilă. Uşor de zis! Parcă poţi găsi la repezeală pe cineva, care să intre în graţiile lui Dragomir. Şi, colac peste pupăză, uite că acest Dragomir a dispărut, acuzat fiind de omucidere!

Dar mai era şi o altă latură a problemei. Mai apucase să afle de la Petrea că reprezentanţa concurentă, „Transterra”, depusese şi ea o ofertă la Minister şi se interesa foarte mult de persoana lui Dragomir. Ar trebui să afle cum stau lucrurile la „Transterra”. Trebuie să le plătească poliţa şi să se răfuiască cu domnii aceştia. Ce noroc că a putut să dezvăluie identitatea acestei „domnişoare Elsa”, care s-a strecurat ca un şoarece în birourile lui, desigur ca să-i spioneze afacerile şi să comunice ceea ce află soţului ei.

Îşi amintea de împrejurările în care Elsa se prezentase la el. Asta s-a întâmplat câteva luni după înfiinţarea reprezentanţei concurente, „Transterra”, fără ca el să poată

dibui mai amănunţit activitatea ei. Observa că din ce în ce mai des se lovea de concurenţa ei. Aflase apoi că între timp se schimbase şi direcţia acolo. Venise un director nou, pe care nu-l cunoştea nici măcar din vedere şi nici nu avea de unde să-l cunoască, deoarece Waldemar era mereu în străinătate. Când Elsa se prezentă, cu oferta de a fi angajată ca dactilografă, a fost fericit să facă o asemenea achiziţie. Ea se recomandase ca fostă dactilografă la „Transterra”, de unde ar fi plecat din cauza atitudinii necioplite a directorului. Elsa pusese pe masa lui şi un vraf de certificate profesionale excelente (desigur nu pe numele Waldemar) şi era un adevărat noroc să smulgă de la concurenţă un element atât de capabil. Dar cea mai mare lovitură era acea posibilitate, venită cum nu se poate mai la timp, de a afla prin ea unele informaţii cu privire la activitatea „Transterrei”. Odată o zări, de departe, fugitiv, în semiîntunericul unui cinematograf, întovărăşită de un bărbat. Ştia că este nemăritată, divorţată, sau aşa ceva, şi considerase că ar fi lipsit de maniere să se apropie de ea. Nici nu făcu aluzie vreodată la această întâlnire. În definitiv, se gândise, fiecare îşi trăieşte viaţa cum îi convine.

Abia zilele trecute i-a fost dat, în sfârşit, să afle că bărbatul pe care îl văzuse cu Elsa nu era altul decât Waldemar, directorul „Transterrei”. Faptul l-a intrigat peste măsură. Îşi amintea bine că Elsa îl vorbise de rău pe Waldemar. Puse deci pe cineva s-o urmărească şi aşa a putut să descopere înşelăciunea. Îi era necaz pe această impostoare neruşinată, dar o şi admira. Chibzuise mult ce are de făcut şi găsise că cea mai cruntă răzbunare este s-o lase să creadă că îl duce de nas. Pe el! Pandoris! De când a aflat cine este, niciun act important nu mai trece prin mâinile ei. Afară, bineînţeles, de anumite concepte pe care i le strecoară intenţionat ca să inducă în eroare pe cei de la „Transterra”. Domnul Waldemar şi toţi domnii de acolo o

să-l ţină minte cât or trăi.

Da, a găsit cum să-şi pună adversarii cu botul pe labe! Va face apel la tânărul acela care traducea prospectele cu atâta dibăcie. Cum dracu' îl cheamă? Ştefan Oancea. A venit la el cu recomandaţia doamnei Margareta Petrea şi pare un tânăr de ispravă. Pe lângă că e foarte priceput, dar are şi ceva atrăgător în felul de a se înfăţişa oamenilor. Unul ca el captează lesne bunăvoinţa altora şi asta este calitatea primordială a unui agent care trebuie să împlinească anumite sarcini. O să stea de vorbă cu acest Oancea şi va încerca să-i câştige încrederea. Va şti el după aceea să-l îndrume, să-i conducă paşii, ca să tragă maximum de profit de pe urma misiunii ce-i va da. Îl va tenta cu o răsplată grasă şi cu siguranţă că nu va rezista.

Satisfăcut de soluţia găsită, Pandoris îşi aprinse trabucul pe care multă vreme l-a ţinut stins între degete, fără să-şi dea seama. Căută numărul de telefon pe care i-l lăsase Oancea. Va telefona personal. Cei din birou nu trebuie să miroasă nimic. De când cu doamna Elsa, parcă nu mai e sigur de niciun funcţionar.

A doua zi, Oancea se prezentă. Pandoris îl primi cu o amabilitate deosebită. Îi reproşă că nu mai trecuse pe la el. Avea o serie de lucrări urgente şi îl rugă să se apuce de ele. Oancea răspunse că este ocupat cu examenele din sesiunea de toamnă, dar Pandoris insistă ca el să primească o traducere urgentă. Oancea se mai lăsă rugat, pretextând că n-ar vrea să piardă examenele, dar Pandoris, cu un surâs foarte curtenitor, continuă să-l convingă, sigur că până la urmă o să-l dezarmeze totuşi.

— Uite, dragă domnule Oancea, firma noastră are înţelegerea pentru nevoile altora. Iar când ea are nevoie de ceva, înţelege să răsplătească din plin serviciile ce i se aduc. Poftim un mic acont. Nu e numai remuneraţia serviciului prestat, dar şi o încurajare eu care sperăm să te

legăm mai mult de noi, ca să nu ne mai neglijezi în viitor.

Cu o mişcare elegantă, notă o sumă pe o dispoziţie de plată. Oancea aruncă o privire asupra sumei. Ei, drace! De când e lumea, un traducător n-a fost atât de princiar plătit. Ce o fi în dosul acestei sume? Vom vedea! îşi zise. Apoi, afectând oarecare tulburare şi cu o voce voit emoţionată, spuse:

— Sunteți prea generos, domnule Pandoris. Mă voi strădui să merit generozitatea dumneavoastră.

Pandoris, surâzând binevoitor, îi întinse mâna.

— Bine, domnule Oancea. Aşa îmi placi. Atunci pe poimâine, cu traducerea făcută. Mi-o predai mie. La revedere, domnule Oancea!

De la Pandoris, Oancea se grăbi acasă. Îi telefonă Lianei să nu-l aştepte în seara aceea, având unele lucrări urgente de rezolvat. Un număr însemnat de prospecte aşteptau să fie traduse. „Iată-mă şi traducător profesionist!” râse Oancea. Se îmbrăcă într-o pijama comodă, aprinse o ţigară şi se aşeză la masa de lucru. Îl plictisea totuşi această muncă. Ar fi preferat ca puţinele sale ore libere să le fi petrecut cu Liana. Începu să răsfoiască prospectele multicolore. Cu care să înceapă? Deodată, ochii i se opriră asupra unui titlu. Ei, drace, ce o mai fi şi asta? Citi cu atenţie:

„O nouă cucerire a tehnicii. Ultimul cuvânt al veacului nostru”.

Poate că v-aţi plictisit de culoarea maşinii şi aţi dori să aveţi una de altă culoare, în acord cu preferinţele modei, căci este ştiut că pentru fiecare epocă şi fiecare sezon se potriveşte o anumită culoare. Dar puteţi oare schimba automobilul, aşa cum schimbaţi o rochie, sau un costum? Desigur că nu! Şi atunci ce e de făcut? Vă veţi plimba, oare, cu o maşină demodată? Nicidecum!

Concernul „Intercontinentala” vă scoate din impas. Comandaţi încă azi, o limuzină „Cameleon”, ultimul cuvânt al secolului nostru. La simpla apăsare a unor butoane, limuzina „Cameleon” îşi schimbă culoarea pe gustul dumneavoastră. Nu e scamatorie! Limuzina aceasta, construită din material plastic incasabil, are pereţii dubli, complet transparenţi. Prin manevrarea unui resort extrem de simplu, spaţiul între pereţi se umple cu un lichid de culoarea dorită, aflat în nişte mici rezervoare sub caroserie, astfel că automobilul împrumută culoarea dorită. La apăsarea unui nou buton, se pune imediat în circulaţie un lichid de altă culoare. Livrăm oricând orice culori doriţi.

— Va să zică asta e explicaţia scamatoriei din strada Mimozelor, primi maiorul Florescu vestea, a doua zi dimineaţă, când Oancea îi prezentă prospectul „Intercontinentalei”.

— Tocmai la asta m-am gândit şi eu, răspunse Oancea. Din păcate, asta încă nu dezleagă enigma răpirii laborantului. O fi fost Pandoris în maşină? O fi fost altcineva?

— Da, ai dreptate. Dar e totuşi un pas înainte. Şi meritul e al tău.

După două zile, Oancea se prezentă cu traducerile. Pandoris răsfoi manuscrisul, făcând ici-colo mici îndreptări,

apoi îl puse deoparte. Scoase carnetul de cec, completă o foaie şi i-o întinse lui Oancea. Acesta se uită la suma notată şi spuse sfios:

— Vai, domnule director, mă copleşiţi cu bunăvoinţa dumneavoastră.

— Nu fac decât să-ţi plătesc munca. Şi acum, te rog să fii atent.

Pandoris începu să răsfoiască un dosar. Oancea simţi că inima îi bate mai precipitat. Desigur că nu i-a dat atâţia bani de florile mărului. Vrea să-i ceară ceva în schimb. Acum, în fine, poate se va da de gol. Atenţie mărită!

— Ascultă, domnule Oancea! Precum vezi, firma noastră ştie să onoreze serviciile ce i se aduc. Am încredere în dumneata şi doresc să colaborezi cu noi într-o afacere.

Oancea surise jenat,

— Într-o afacere? Glumiţi, domnule director. În ce afacere aş putea colabora eu, simplu student?

Pandoris râse.

— Într-o piesă de teatru, fiecare îşi are rolul său. Unul este eroul principal, altul abia îngână câteva cuvinte. Dar colaborarea tuturor contribuie la reuşita piesei.

— Şi doriţi să montaţi o piesă de teatru?

Pandoris râse cu hohote.

— Ai spus bine! Va fi ca într-o piesă de teatru! O lovitură de teatru…

— Şi care ar fi rolul meu?

— Să zicem un rol de… amorez. Îţi convine?

Oancea surâse ingenuu.

— Dacă fata e drăguţă, de ce nu?

— Ei bine, atunci fii atent. Va fi o piesă cu totul aparte. Ţi-am spus că-mi placi şi am încredere în dumneata. Iată despre ce-i vorba. Poate ai aflat că firma noastră are o concurentă aici. Este reprezentanţa „Transterra”, care are profil şi obiective identice cu ale noastre. La toate

furniturile prezentăm oferte şi noi şi ei. Este, fireşte, o luptă pe viaţă şi moarte între noi — cine reuşeşte să obţină comanda. Firma „Transterra” este mai nouă, are mai puţin de un an. Dar este puternică, îşi întinde tentaculele în toate direcţiile. Nu cunosc pe oamenii de acolo. În schimb, ei mi-au strecurat printre funcţionari pe însăşi soţia directorului lor. Dactilografa Elsa, pe care o cunoşti şi dumneata, este soţia directorului Waldemar de la „Transterra”. Bineînţeles, ea nu bănuieşte că am aflat cine este. O las cu iluzia că mă spionează. Dacă aşa stau lucrurile, sunt nevoit, şi eu să fac uz de legea junglei. Şi aici urmează să intri dumneata în scenă. Eşti tânăr, agreabil, simpatic. La „Transterra” sunt funcţionare tinere, străine, care, desigur, se plictisesc, neavând cu cine să schimbe, o vorbă în, limba lor maternă. Dumneata posezi câteva limbi străine. Fetele de la „Transterra” vor fi desigur, fericite, încântate să te cunoască şi să petreacă cu dumneata o parte din timpul lor liber. Prin ele vei putea afla multe lucruri care mă interesează. Precum vezi, adăugă zâmbind, nu-ţi cer cine ştie ce. Nu fac decât să le plătesc cu moneda lor.

Oancea rămase pe gânduri. Să-l fi văzut, Pandoris cu Liana şi astfel i-a venit gândul acestui spionaj comercial?

Întrebă şăgalnic.

— Dumneavoastră cunoaşteţi vreo funcţionară de la „Transterra” de care m-aş putea lega?

— Ei, tinere, tinere! Dacă aş cunoaşte eu pe cineva, n-aş mai avea nevoie de serviciile dumitale! Doar nu vrei să te învăţ eu cum să faci cunoştinţă cu o fată pe care doreşti s-o cunoşti?

— Nu, nu, râse Oancea.

— Atunci... succes!

Pandoris îi întinse mâna.

— Îndată, ce pescuieşti vreuna, să-mi dai de veste. Am să-ţi spun atunci ce vreau să aflu. La revedere domnule

Oancea! La revedere! Şi succes!

După ce părăsi sediul „Intercontinentalei”, Oancea hoinări multă, vreme. Îl frământa propunerea lui Pandoris. Ce-o fi urmărind? Ce-o fi vrând să afle? Obiectivele firmei? Dar ele sunt cunoscute. Adică cunoscute în linii generale, când e vorba de cele oficial mărturisite. Fără îndoială că asemenea firme au şi obiective secrete. Din ceea ce a aflat până acum despre „Transterra”, e mai mult ca sigur că acolo „se coace ceva”, după cum îi spusese el cândva Lianei. Obiectivele nemărturisite? Ochii lui Oancea căpătară o strălucire stranie. Te pomeneşti că purtarea misterioasă a celor de la „Transterra” îi va fi dezlegată tocmai prin Pandoris. Hotărî să accepte jocul. Cu atât mai uşor, cu cât avea la îndemână suficiente informaţii „senzaţionale”. În tot cazul, va chibzui bine ce să dezvăluie şi ce nu. Dar mai întâi va raporta şefului său, maiorul Florescu.

După câteva zile, se înfăţişă din nou lui Pandoris.

— Domnule director, cred că vă pot comunica informaţii interesante.

— Ei, ei! Dar norocos mai eşti! Ia să auzim. Cum ai procedat?

— Păi nu sunt eu „tânăr răpitor”? spuse Oancea zâmbind. Iată ce am aflat.

Oancea povesti ceea ce ştia despre directorii „Transterrei”.

— Dar ceea ce nu ştiţi, probabil, e că există acolo un uşier, cu numele Fritz. Ştirea n-ar fi importantă pentru dumneavoastră, dacă n-aş fi aflat că acest Fritz, cetăţean străin, care face pe uşierul, e de fapt inginer, directorul unui laborator important de cercetări ştiinţifice al concernului şi, pe cât se pare, membru cu greutate în conducerea „Transterrei”. Vă mai pot spune că de un timp încoace domneşte o mare nervozitate între aceşti domni. Telegramele de la şi către concernul din străinătate se ţin

lanţ.

Pe măsură ce vorbea, Oancea îl observa atent pe Pandoris. În ochii, în mimica acestuia se reflecta interes, aviditate şi spaimă. Pandoris asculta concentrat şi nota totul pe hârtie. În timp ce scria, repeta mereu:

— Interesant! Foarte interesant!

Rămase apoi pe gânduri, făcând mici gesturi cu creionul, ca şi cum şi-ar confirma unele socoteli.

— Şi de când e zarvă la „Transterra”?

— De vreo zece zile.

Figura lui Pandoris se întunecă. Mormăi:

— Mitingul aviatic i-a răscolit deci şi pe ei!

Pandoris rămase din nou pe gânduri. Timp de câteva minute domni o tăcere grea. Apoi, directorul scoase carnetul de cecuri. Completă o foaie şi o întinse lui Oancea.

— Ai avut sau vei avea cheltuieli. Ţine pentru acoperirea lor şi continuă ceea ce ai început. M-ar interesa conţinutul telegramelor între „Transterra” şi concern.

Oancea împături cecul şi-l vârî în buzunar. Cu aerul că e bine informat, începu să vorbească:

— Conţinutul uneia din telegrame îl ştiu de pe acum.

— Anume?

— Trei cuvinte: „Urgentaţi livrarea Academiei”. Numai că nu înţeleg despre ce e vorba. O livrare pentru Academie, sau Academia are de livrat concernului ceva?

— Şi una şi alta! sări, extrem de nervos, Pandoris.

— Nu înţeleg, îngăimă Oancea.

— Ai să înţelegi! „Transterra” a făcut Academiei o ofertă pentru livrarea unor caravane autovehiculate pentru cercetări ştiinţifice. Pe de altă parte, concernul „Transterra” ar dori să obţină patentul unei invenţii.

— Şi Academia este dispusă să-i cedeze această invenţie? întrebă candid Oancea.

— Cum îţi închipui? Este un dosar covârşitor de

important! E o invenţie de importanţă mondială! strigă Pandoris.

Sări de pe scaun şi începu să se plimbe agitat prin birou, bolborosind uneori cuvinte de neînţeles. În cele din urmă, strigă scos din fire:

— ***On les aura!***[*1] ***On les aura!***

Oancea îl urmări cu privirea, amuzat. Era greu de înţeles de ce acest om ponderat, cu mişcări feline, şi cu un asemenea aer de distincţie, a putut să-şi piardă atât de mult stăpânirea de sine. Şi, apoi, la ce se referea exclamaţia?

— Domnule director, începu Oancea, să-mi iertaţi lipsa de modestie, dar mă simt măgulit că am corespuns dorinţei dumneavoastră de a fi priceput şi devotat. Văd că şi pe dumneavoastră vă interesează această invenţie. Daţi-mi câteva amănunte, ca să ştiu cum să mă orientez mai departe.

Pandoris se calmă puţin.

— Dacă ar fi să mă exprim în stil teatral, aş striga: un regat pentru dosarul acestei invenţii! Cred că atât îţi este suficient ca să-ţi dai seama în ce măsură mă interesează.

— Şi aţi încercat să-l obţineţi?

— Naiv mai eşti, tinere! Dacă ai şti cât mă presează concernul! Dar e o treabă a dracului de grea. Trebuie să găsesc omul. Şi colac peste pupăză, concurenţa bandiţilor de la „Transterra”! Dar nu-i nimic! O să-i fac eu să ştie de mine...

Se opri cu privirea în ochii lui Oancea şi repetă, de data asta cu un surâs triumfal:

— ***On les aura!***

În zilele care au urmat, Oancea constată o activitate susţinută la „Intercontinentala”. Nu o dată îl găsi pe Pandoris dictând de zor „domnişoarei” Elsa. Se purta faţă

1* Le venim noi de hac! (n.a.)

de ea curtenitor, cu amabilitate, ca să nu trădeze nici pe departe ura ce-i purta. Pandoris scria concernului său scrisori repetate, analizând pe larg noua situaţie creată prin revenirea lui Dragomir în fruntea Institutului şi, în raport de toate acestea, şansele ce avea de a obţine avizul lui favorabil. Scrisorile pluteau însă în generalităţi. O concluzie concretă nu ar fi putut trage nimeni din ele. Pandoris nu se ferea de Oancea. Uneori intra în biroul dactilografei, tocmai când Oancea dicta textul unei traduceri. Ruga atunci să se întrerupă lucrul şi începea el să dicteze scrisori, în prezenţa lui Oancea, iar acesta asculta prefăcându-se că nu ia aminte la nimic. Era ceva ciudat, în stilul lui Pandoris, în limba aceea străină, în care obişnuia să-şi redacteze scrisorile. Oancea, cu urechile ciulite reţinea câteva greşeli grosolane de sintaxă, de acord şi altele. Aceste greşeli se repetau când nici nu te aşteptai, şi după toate aparenţele erau greşeli pe care Pandoris n-ar fi trebuit să le comită, deoarece, când vorbea liber, se pronunţa destul de corect. Domnişoara Elsa avea o tresărire ori de câte ori Pandoris stâlcea frazele prin dezacorduri stridente, dar se ferea să-i atragă atenţia. Cu spiritul ei pătrunzător, sesizase mai de mult acest fel de a redacta al lui Pandoris. Bănuia că e un limbaj cifrat, drept care păstra şi ascundea câte o copie Toate copiile le preda soţului ei care, împreună cu Hencke şi Fritz, încercau să înregistreze aceste greşeli şi să le sistematizeze, cu speranţa că, treptat-treptat, se va contura un cod cifrat, în lumina căruia nevinovatele greşeli de stil vor dezvălui adevăratul lor sens.

Liana povesti lui Oancea că între Fritz şi cei doi directori consfătuirile se ţin lanţ. O agitaţie febrilă îi cuprinsese din nou. Avea impresia că s-au apucat să studieze limbi străine. I-a surprins cu dicţionare, cu gramatici. Apoi Fritz a dispărut iar pentru câteva zile.

— Cine ştie ce se pregăteşte şi noi stăm eu mâinile în

sân, fără să sesizăm autorităţile, spuse ea îngrijorată.

Oancea avea rezerve.

— Dacă provocăm o cercetare sau o anchetă, fără să putem arăta ceva concret, riscăm să ne facem de râs.

— Ba nu! ripostă hotărât Liana. Prefer să devin ridicolă decât să risc ca sub ochii mei să se întâmple cine ştie ce nelegiuire!

Oancea o privi cu drag. Cât de mult ar fi dorit să pună capăt acestei situaţii false, să-i spună Lianei că el reprezintă autoritatea şi să n-aibă nicio grijă. Socoti însă că nu venise timpul pentru astfel de destăinuiri. O linişti:

— Te-am mai rugat să ai încredere în mine. Fii sigură că nutresc aceleaşi sentimente ca şi tine.

Oancea îl avertiză pe Pandoris că la „Transterra” domneşte o fierbere şi mai mare. Iar când acesta află că directorii de acolo s-au apucat să studieze limbile străine în care el obişnuia să-şi dicteze scrisorile, avu un surâs abia perceptibil.

— Ce vrei? Oamenii îşi completează cultura!

Pandoris lipsi în mai multe rânduri, câte două-trei zile de la birou. Când revenea, avea enorm de lucru: scrisori, rapoarte de activitate către concernul din străinătate. Se plângea că întâmpină greutăţi din ce în ce mai mari de a se apropia de Dragomir, de a crea o nouă legătură cu el.

...***”dar voi răzbi,* coute que coute,**[*2] ***fiţi fără grijă, chiar de ar trebui să mă asociez cu Belzebut însuşi. La lună nouă voi fi la balul Walpurgilor. Atunci voi face legământ cu el pe viaţă şi pe moarte şi Himera va deveni în sfârşit a mea... a noastră.”***

2* Fie ce-o fi (n.a.)

XX

Maiorul Ciprian Florescu citi şi reciti scrisoarea anonimă primită dimineaţa, la care era anexată o copie a ultimei scrisori a lui Pandoris.

„Tovarăşe comandant, alăturat găsiţi copia unei scrisori a directorului „Intercontinentalei”. Cred că fac o faptă patriotică comunicând-o.
Un bun cetăţean”.

Apoi citi şi reciti copia scrisorii lui Pandoris. Dar nu se putu dumeri. Sună să vie Oancea.

— Ascultă, Oancea, tu cunoşti mai bine corespondenţa ăstora. Ce vrea să însemne literatura asta?

Oancea citi atent denunţul anonim, cât şi copia scrisorii lui Pandoris. Zâmbi şi spuse:

— Precum ştiţi, „Intercontinentala” ca şi „Transterra” urmăresc două obiective: pe de o parte, obţinerea unei comenzi importante de caravane autovehiculate, iar pe de altă parte, dobândirea unui dosar al Academiei. Cercetările dumneavoastră la Academie au arătat că într-adevăr există un dosar secret, care poate fi râvnit de străini. După câte mi-aţi spus dosarul s-ar afla în ***safe***-ul din biroul inginerului Dragomir. E probabil că şi cei doi concurenţi ştiu sau bănuiesc acest lucru. Deşi Academia păstrează o discreţie totală în ceea ce priveşte conţinutul dosarului, acesta pare să fie foarte important pentru cei doi concurenţi. Este deci firesc să fie fierbere mare în ambele tabere, căci nu ne putem închipui că o simplă furnitură de mărfuri ar necesita aducerea şi ţinerea sub camuflaj a unui individ ca Fritz — sau cum i-o fi zicând pe numele lui adevărat — şi nici

Pandoris nu s-ar frământa atât, dacă nu ar fi în joc interese mai mari decât furnitura amintită. Ambele reprezentanţe sunt presate de concernele lor. Se pare că s-au întâmplat recent evenimente care justifică acest zor. Pandoris a avut ca om de legătură pe lângă Dragomir pe inginerul Petrea. De când l-a pierdut, e în căutarea unei alte legături. E posibil să fi găsit pe cineva. Asta ar explica întrucâtva lăudăroşenia lui că se va asocia şi cu Belzebut. Ceea ce mai poate să însemne că nu se va da în lături să întreprindă ceva pentru a obţine preţiosul document. Căci e la mintea oricui că pentru obţinerea comenzii de autovehicule nu e nevoie de nopţi fără lună...

Cum a ajuns copia scrisorii în mâinile noastre? Nimic mai simplu. Chiar dacă Pandoris n-a dictat-o Elsei, e probabil că ea a găsit-o, a copiat-o şi a remis-o soţului ei care, pentru a-l nimici pe Pandoris, ne-a trimis-o nouă. În concluzie: când ne vom găsi în fază de lună nouă, adică va fi întuneric beznă, ne putem aştepta la un bal al Walpurgilor, care o să aibă loc, desigur, în saloanele pline cu aparate misterioase ale Institutului din strada Atomului. Am şi primit invitaţia. E scrisoarea anonimă din mâinile dumneavoastră.

— Mda, confirmă Florescu. S-ar putea ca lucrurile să stea chiar aşa...

Oancea observă:

— Cred că trebuie să examinăm cu seriozitate această anonimă. E bătută la aceeaşi maşină elveţiană la care a fost bătută şi anonima primită de Dragomir. Aşadar, la una din maşinile aflate fie la „Intercontinentala”, fie la „Transterra”. Iar mânuitoarea acestor maşini este în deosebi, precum ştiţi, una şi aceeaşi persoană: soţia lui Waldemar, „domnişoara Elsa”.

— Şi când e lună nouă? întrebă Florescu.

Oancea îşi aruncă privirea în calendarul de pe birou.

— Peste patru zile, adică miercuri. La ora patrusprezece şi

douăzeci de minute, luna intră în faza de lună nouă. Precum vedeţi, termenul este destul de scurt. „Belzebut” va conduce balul...

Era o seară mohorâtă de toamnă. Norii atârnau în văzduh, acoperind cerul ca o imensă cergă miţoasă şi închizând sclipirea stelelor şi a Lunii. Institutul de cercetări ştiinţifice speciale era cufundat în întuneric. Umbra clădirii masive căpătase forme fantastice. Nu se auzea niciun freamăt. Numai în cabinetul de lucru al inginerului Dragomir scânteia, din când în când, capătul unei ţigări aprinse, care nu se vedea de afară, datorită storurilor lăsate.

Fumătorul era Oancea. Se instalase comod într-un fotoliu şi fuma de zor ţigară după ţigară. Ce altceva putea să facă în această încăpere învăluită în beznă? În singurătatea nopţii, Oancea avu o senzaţie de incertitudine. Să fie concluziile lui juste? Nu se lăsase oare târât de o fantezie aprinsă? E chiar atât de sigur că Pandoris va pune la cale o spargere la laboratorul de electronică? Avea îndoieli, dar totuşi îşi spunea că a procedat just. Eventualitatea unei spargeri la Institut nu trebuia exclusă şi ca atare, măsurile de preîntâmpinare erau necesare. Nu, nimic nu trebuia neglijat. Dincolo de misiunea concretă primită de la şeful lui, el vedea, simţea misiunea înaltă cu care îl învestise societatea — aceea de a o apăra împotriva celor ce ar râvni la bunurile ei, la roadele muncii colective.

Stăruise să i se dea lui sarcina de a veghea, în aceste nopţi fără lună, în biroul lui Dragomir. Fusese introdus în laborator încă în timpul zilei, când acolo se afla numai Dragomir, iar acesta părăsise Institutul între plecarea portarului de zi şi sosirea celui de noapte. Nimeni n-avea de unde să ştie de prezenţa lui Oancea în incinta Institutului. Era prima noapte de veghe şi se întreba dacă odată început acest joc va mai fi nevoie să mai stea multe nopţi la pândă.

Sau misteriosul Belzebut se va hotărî să acţioneze chiar în prima noapte fără lună? Asta, bineînţeles, dacă în planurile acestui Belzebut, intra într-adevăr atacul biroului lui Dragomir, aşa cum avea toate temeiurile să creadă.

Minutele se scurgeau încet, gândurile porniră să-i hoinărească. Îşi aduse aminte de anii când terminase şcoala medie şi când, printr-un concurs de împrejurări, ajunsese să fie student la Facultatea de ştiinţe juridice. Mai ţine minte ce plictisit şi cu câtă indiferenţă urcase scările impunătoare ale facultăţii, în prima zi de cursuri. I se părea atunci că ceea ce pornise să facă nu corespunde nici cu năzuinţele lui, nici cu temperamentul lui. Socotea că în noua societate socialistă, cu mentalitatea nouă a oamenilor, o instituţie pentru împărţirea dreptăţii va fi ceva anacronic, lipsit de raţiune. Mai târziu, însă, pe măsură ce înainta în studiile sale juridice, lua din ce în ce mai conştient contact cu viaţa, îşi dăduse seama, că mai este destulă neghină în sânul societăţii şi că sarcina de a curăţa această neghină este o datorie nobilă. Nu era vorba doar de a smulge din rădăcină iarba rea, de a pedepsi şi izola de societate pe infractori, ci şi de a face concomitent o muncă de reeducare a indivizilor rătăciţi... Tânăr ofiţer, abia intrat în cadrele miliţiei, Oancea se avântase cu toată pasiunea în studiul acestor probleme. Citea tratate, consulta dosare ale afacerilor celebre şi, în felul acesta, ajunsese să se convingă că acolo unde minţi luminoase, clarvăzătoare, întră în luptă cu forţele întunericului, adevărul şi legalitatea triumfă, oricâte primejdii le-ar sta înainte. Nu regreta niciun moment că s-a dedicat cercetărilor criminalistice şi a fost fericit, când, la absolvirea studiilor, la cererea lui, fusese repartizat la miliţia judiciară a Capitalei. Prevăzuse că avea un vast teren de activitate şi se bucura că de la primii paşi munca lui fusese apreciată...

Oancea ciuli urechile. Auzise sau i s-a părut că cineva a

introdus o cheie în broască? Da, e cineva la uşa laboratorului, cineva care se mişcă precaut, ca să nu facă zgomot. Inima lui Oancea începu să bată puternic. Aşadar, n-a greşit! Belzebut îşi face apariţia!... Totul este să fie calm şi să-şi păstreze sângele rece. Locul lui de pândă se afla în dosul unui paravan, în aşa fel ca musafirul nepoftit, care se va îndrepta, fără îndoială, către safe, să nu descopere prezenţa lui.

Prin uşa întredeschisă a cabinetului veni la el scârţâitul unei uşi ce se deschidea. Cineva a pătruns în laborator. Se auziră paşi uşori, vătuiţi, apropiindu-se de cabinet. Uşa fu împinsă încet. Auzi de la locul lui răsuflarea necunoscutului care intrase. Zadarnic încercă însă în întunericul de nepătruns, să distingă pe vizitatorul nocturn. Îi simţea numai prezenţa, adulmeca mişcările lui şi aştepta cu încordare momentul când va da ochi cu el. Strânse revolverul în mână, gata să-l ridice în direcţia musafirului nepoftit, în cazul când acesta ar face lumină. Dar vizitatorul ştia, pesemne, să se orienteze şi în întuneric, căci nu aprinse nicio lampă. Simţi mai mult decât văzu că omul se îndreaptă către dulapul de fier. Acolo se afla ascuns dosarul mult râvnit. „Nici vorbă, se gândi, e cineva care a fost bine instruit asupra topografiei locului”.

Ajuns lângă safe, omul începu să-l pipăie, lăsând să-i alunece mâna înfrigurată peste suprafaţa mobilei de fier. Se auzi cum introduce o cheie în broasca safe-ului, apoi câteva pocnituri slabe şi uşa de fier, scâncind din balamale, fu dată la o parte. Cu paşi de pisică, Oancea se strecură din ascunzătoare. Prevăzuse această situaţie şi avusese prudenţa să-şi scoată din vreme pantofii. De altfel, absorbit de operaţia lui, celălalt nu auzi paşii lui Oancea. Oarecum sigur că partea cea mai grea trecuse, aprinse o mică lampă de buzunar, plimbând fascicolul de lumină în interiorul safe-ului. Găsi repede ceea ce căuta, întinse mâna şi trase un

dosar voluminos, cu un suspin de uşurare. Pe neaşteptate, auzi o voce tunătoare:

— Sus mâinile!

Banditul abia avu timp să schiţeze o mişcare a capului care trăda surpriză şi nehotărâre. Cu un reflex al spaimei şi al instinctului de conservare, stinse lampa şi sări la o parte. Oancea se aruncă spre el şi se lovi cu fruntea de muchia uşii safe-ului.

Gemu de durere şi duse mâna la frunte. Intuind cele întâmplate şi simţindu-l aproape, adversarul se lansă cu toată forţa peste el. Oancea se dădu la o parte. Celălalt, neputând să-şi controleze mişcările în întuneric, se prăbuşi pe podea, cu faţa în jos. Cu iuţeala fulgerului, Oancea se aruncă peste el, îi apucă un braţ, îl răsuci zdravăn şi trase de el, până când omul mârâi de durere, zbătându-se să-şi elibereze braţul captiv. Însă Oancea îl ţinea cu putere. Întocmai unui cal nărăvaş, care vrea să-şi arunce călăreţul din şa, banditul zvârli din picioare şi cu o zvâcnitură puternică a corpului izbuti să se redreseze, zvârlind pe Oancea la pământ. Nu reuşi însă să-şi elibereze braţul din strânsoarea adversarului, iar prin săritură îşi pricinui o durere violentă la încheietura cotului. Mârâi din nou şi scoase o înjurătură. Făcu apoi o sforţare nouă şi se aruncă cu toată greutatea corpului său masiv asupra adversarului. Se auzi o pârâitură, iar omul scoase un vaiet ascuţit. Căzură amândoi grămadă. Oancea simţea că braţul pe care-l încleştase devenise inert şi înţelese că lupta se apropia de sfârşit în avantajul lui. Totuşi individul nu contenea să se zvârcolească, încercând să se apere cu mâna sănătoasă. Oancea îi prinse mâna cu care izbea, imobilizându-l. Adversarul făcu o ultimă încercare, înfigându-şi dinţii în mâna lui Oancea. Dar ideea îi venise prea târziu. Oancea ţinea în cătuşă braţul adversarului, care abia atunci îşi dădu seama că partida era pierdută. Oancea sări spre uşă şi

răsuci comutatorul. În faţa lui zăcea un om cu figura răvăşită de durere, despre care n-ar fi putut afirma dacă l-a văzut vreodată sau nu.

XXI

Era ora unsprezece dimineaţa, când ţârâitul strident al soneriei îl trezi din somn pe Aristide Pandoris. În noaptea aceasta fusese la un local de petrecere cu prieteni şi prietene de la ambasada ţării sale.

Se culcase de cum intrase în casă şi dormise buştean, fără vise. Şi acum zbârnâitul soneriei îl trezise tocmai când somnul era mai dulce. Mormăi ceva şi se întoarse pe partea cealaltă. Voia să doarmă. Dar soneria continuă să-l necăjească, până ce-i pieri somnul. Pe jumătate ameţit, se sculă din pat, îşi puse halatul şi ieşi în vestibul să deschidă uşa. În faţa lui stăteau doi tineri. Unul din ei salută politicos.

— Ce poftiţi? întrebă Pandoris cu nemulţumirea firească a omului trezit din somn.

— Să ne scuzaţi că vă deranjăm, dar am dori să stăm de vorbă cu domnul Aristide Pandoris, spuse unul dintre cei doi.

— Eu sunt, răspunse plictisit Pandoris.

— V-am căutat la birou şi dacă am văzut că întârziaţi... Vă rugăm să nu ne luaţi în nume de rău...

— Şi, mă rog, cu cine am onoarea?

— Suntem de la miliţia judiciară, luă cuvântul celălalt. Avem nevoie de o informaţie din partea dumneavoastră.

— La dispoziţie! încercă Pandoris să se dezmeticească. Vă rog să mă scuzaţi că vă primesc în halul ăsta.

— Nu face nimic.

— Ieri a fost onomastica mea. A trebuit să mă las sărbătorit până la ziuă...

Râdea, dar ochii îi jucau neastâmpăraţi în orbite. Izbucni brusc într-un hohot de râs, ca şi cum abia atunci şi-a adus aminte de ceva.

— Va să zică păsărica s-a lăsat prinsă în laţ? Ei, cum a fost?

Cel mai tânăr se uită la el nedumerit:

— Despre ce laţ e vorba?

— Nu pentru asta aţi venit?

— Nu ştim la ce faceţi aluzie. Noi vă căutăm pentru o declaraţie.

— Dumneavoastră nu ştiţi, dar eu ştiu! continuă să râdă Pandoris. Poftiţi înăuntru. Luaţi loc. Telefonez şoferului meu să vie cu maşina.

— Nu e nevoie. Suntem cu maşina noastră.

Pandoris ridică din umeri, liniştit:

— Mă rog, dacă nu e nevoie...

Maiorul Florescu îşi stinsese tocmai ţigara şi era pe cale să aprindă alta, când îi fu anunţată sosirea lui Pandoris. Îl primi imediat.

— Domnul director Pandoris? întrebă el cu politeţă. Poftim, luaţi loc. Aici în fotoliu. E mai comod.

— Vă mulţumesc, vă mulţumesc, domnule maior. Florescu deschise cutia cu ţigări.

— Ţigări? Sau preferaţi o havană? Pandoris tăie tacticos vârful trabucului, frământă între degete ţigara pântecoasă, apoi o aprinse. Trase câteva fumuri.

— E o ţigară excelentă.

— Havană veritabilă, îl informă Florescu.

Musafirul îşi plimbă privirea pe pereţii încăperii, pe mobila sobră, apoi se întoarse către Florescu, invitându-l cu privirea.

— Ei bine, domnule director, începu Florescu. Cum aţi petrecut azi noapte?

— Excelent, domnule maior, excelent. A fost onomastica mea şi ne-am adunat câţiva prieteni s-o serbăm la „Pasărea Albastră”. E un local excelent. Bucătărie fină, muzică,

dans… Am petrecut până în zori.

— A fost desigur şi Belzebut? întrebă Florescu, făcând cu ochiul.

— O nu, râse cu poftă Pandoris. Am lăsat pe alţii să se distreze cu Belzebut, la „Noaptea Walpurgilor”. Să sperăm că au petrecut bine!

— Dar parcă era vorba să faceţi legământ cu el? Pe viaţă şi pe moarte, nu-i aşa?

Pandoris îi aruncă o privire şăgalnică. Dar deveni repede serios.

— Domnule maior, începu cu gravitate, credeţi că dacă m-aş vinde lui Belzebut, aş face publicitate în jurul acestei tranzacţii?

Florescu împrumută la rândul său o mască la fel de serioasă. Luă o hârtie de pe masă şi fluturând-o uşor, ca Pandoris s-o vadă, întrebă:

— Dar asta ce înseamnă?

— Ce să însemne? Momeală, domnule maior! Momeală!

— Şi pe cine aţi vrut să momiţi?

— Cum pe cine? Banda de la „Transterra”!… Conduc o reprezentanţă care făcea afaceri bune până la apariţia reprezentanţei concurente, „Transterra”. Şi eu cred că pentru ramura pe care o reprezint, ajunge reprezentanţa mea. N-am nevoie de concurenţă!… Amândouă reprezentanţele urmărim acelaşi lucru în momentul de faţă: obţinerea comenzii importante de la Minister. În acelaşi timp, concernele ar voi să obţină o prioritate asupra unui patent foarte important. Grăbite ca întotdeauna, ele ne presează necontenit să ne procurăm cu orice preţ acest dosar. Lupta dintre cele două reprezentanţe s-a intensificat la maximum. Între timp, am aflat că dactilografa mea e de fapt soţia lui Waldemar, directorul „Transterrei”. Mi-a fost strecurată în birou, ca să mă spioneze. De îndată ce am prins de veste, a trebuit să fac ceva. Am născocit ideea cu

această scrisoare, din care adversarii noştri trebuiau să deducă că am pus la cale dobândirea prin efracţie a dosarului mult râvnit. Intenţionat am lăsat scrisoarea „uitată” pe birou. Dactilografa a găsit-o, profitând de absenţa mea, a copiat-o şi a comunicat-o soţului ei. Cel puţin aşa cred, deoarece scrisoarea n-am mai găsit-o în poziţia care o lăsasem.

— Iar cei de la „Transterra” ne-au trimis-o nouă, probabil ca să te înfunde. Nu te-ai gândit la asta? Nu ţi-a fost teamă că-ţi vor crea o situaţie grea?

— Teamă? Dar pentru ce? Nici prin gând nu mi-a trecut să comit vreo ilegalitate! Noaptea trecută am avut ceva mai bun de făcut. Mi-am serbat onomastica la „Pasărea Albastră”. Cât priveşte denunţul ce-aţi primit, să-mi daţi voie să fac toate rezervele. Nu-i cunoaşteţi pe domnii de la „Transterra”. Ei nu puteau să rişte un denunţ împotriva mea, fiindcă aceasta le-ar fi stricat multe din socotelile lor. Mai curând socoteam că crezându-mă pe mine sau pe un om al meu în noaptea spargerii la Institut, vor angaja o luptă cu mine ca să pună mâna pe document.

— Aşadar... izbucni Florescu.

— Denunţul e făcut de mine! Dacă au înghiţit momeala şi i-aţi prins, am scăpat de concurenţi. Legea junglei, domnule maior!

— Până una-alta, domnule Pandoris, spargerea nu a izbutit. Vinovaţii sunt bine puşi.

— Adevărat? nu putu Pandoris să-şi ascundă bucuria. În cazul acesta, chiar că merit felicitări! Bravo, Pandoris! Hahaha!

Florescu aşteptă oprirea cascadei de râs ca să poată relua conversaţia.

— Şi acum? întrebă el mai mult cu privirea.

— Acum? E simplu. Concurenţii mei fiind arestaţi, adică mai exact spus, desfiinţaţi, voi obţine eu livrarea către

Minister.

— Dar livrarea din partea Academiei? întrebă Florescu, apăsat.

— Sper că acum îi va fi mai uşor concernului meu să se înţeleagă cu Academia...

— Dacă nu sunt indiscret, jucă Florescu pe amabilul, ce demersuri aţi întreprins până acum pentru acest aranjament?

— La drept vorbind, încă nimic. E al dracului de greu!

— Aşadar, care era scopul întâlnirii lui Petrea cu Elena Grădişteanu la restaurant? veni întrebarea pe neaşteptate, ca o lovitură de trăsnet.

Pandoris cumpăni o clipă răspunsul. Era prea deştept ca să nu înţeleagă că în faţa unui astfel de anchetator, minciuna cea mai bună este adevărul gol. Se hotărî deci să fie franc.

— Eu îl rugasem pe Petrea să încerce s-o câştige pe fată pentru interesele concernului. Aveam nevoie de bunăvoinţa inginerului Dragomir pentru aprobarea ofertei de caravane ştiinţifice. Ceea ce ştiu în mod sigur, şi probabil că ştiţi şi dumneavoastră, este că Petrea nici nu apucase să-i vorbească despre aceasta.

— Şi credeţi, zâmbi Florescu ironie, că inginerul Dragomir s-ar fi lăsat convins de „argumentele” dumneavoastră?

— Argumentele mele? Argumentele mele erau, ca să zic aşa, de ordin sentimental. Atât calitatea materialelor cât şi condiţiile de livrare erau tot atât de avantajoase ca şi cele ale concurenţei. Inginerul Dragomir trebuia să dea aviz favorabil pentru una din oferte. Am socotit însă că prietenul meu Petrea, colaborator apropiat al lui Dragomir, ar putea să-l influenţeze în favoarea mea, fără a prejudicia interesele Academiei.

— Domnule Pandoris, vă mulţumesc pentru informaţii. Spărgătorii au fost prinşi asupra faptului. Spre regretul

dumneavoastră, trebuie să vă spun că deocamdată nu avem nicio dovadă că ar fi lucrat din însărcinarea „Transterrei”.

Pandoris sări din fotoliu, ca azvârlit de arcuri. Cu ochii holbaţi şi cu o expresie de adâncă nedumerire, izbucni:

— Imposibil, domnule maior! Imposibil! Cine a putut să mai afle de momeala mea, în afară de cei de la „Transterra”?

— E tocmai ceea ce am dori şi noi să ştim.

Spunând acestea, maiorul apăsă soneria de pe birou.

Uşa care dădea în biroul alăturat se deschise. Pandoris întoarse capul. Un bărbat în vârstă, înalt, subţirel, cu o ţinută căutat elegantă, cu monoclu la ochiul stâng, sta în pervazul ușii.

— Poftiţi mai aproape, îl invită Florescu, în timp ce privirea-i ascuţită cerceta cu atenţie faţa lui Pandoris.

Ochii acestuia se făcură mari, rotunzi, exprimând o adâncă uimire.

Noul venit se apropie de biroul lui Florescu, salută scurt şi vorbi înţepat:

— Bună ziua, tovarăşe maior. Sunt foarte curios să ştiu de ce am fost adus aici.

— Luaţi loc, vă rog, îl invită Florescu, arătând spre fotoliul liber din faţa lui Pandoris. Sunt gata să vă satisfac curiozitatea. Dar, mai întâi, daţi-mi voie să-mi îndeplinesc oficiile de gazdă. Cunoaşteţi pe domnul? şi arătă cu mâna spre Pandoris.

— N-am avut plăcerea, spuse bătrânul, rece şi distant.

— Cum se poate? Şi nici dumneavoastră nu ştiţi cine e dumnealui? se adresă Florescu directorului „Intercontinentalei”.

Pandoris tuşi încurcat.

— Personal n-am avut onoarea, dar cine nu cunoaşte pe domnul profesor Papavlasiu? În plus, e de neuitat că aţi fost

şeful răposatului meu prieten, inginerul Petrea! Sunt Aristide Pandoris, directorul reprezentanţei „Intercontinentala”, se ridică, salutând cu o uşoară înclinare a capului.

— Un prieten al inginerului Petrea? Nu mi-a vorbit niciodată de dumneavoastră. E drept că nici despre alţi prieteni nu mi-a vorbit. De altfel, mă feream să mă amestec în viaţa particulară a subalternilor mei.

— Aşadar, nu v-aţi cunoscut, interveni curtenitor Florescu. Oricum, cred că măcar pentru prilejul de a evoca amintirea inginerului Petrea şi tot e bine că v-aţi cunoscut. Domnule Pandoris, n-aş vrea să mai abuzez de timpul dumneavoastră. Sunteţi aşteptat, desigur, la birou.

Pandoris se înclină în faţa profesorului Papavlasiu, şi acesta-i răspunse cu o mişcare scurtă a capului. Din uşă se întoarse şi spuse amuzat:

— Domnule maior, aştept răspunsul la enigma noastră.

Uşa se închise. Se făcu linişte. Maiorul Florescu scoase un dosar din sertarul mesei sale. Aruncă ici colo, pe paginile mărunt scrise, câte o privire, îşi notă câte ceva pe o foaie de hârtie. Trecură astfel câteva minute nesfârşit de lungi. Profesorul Papavlasiu, care îşi luase la început o ţinută demnă, începu să dea semne de nerăbdare. Bătu darabana cu degetele-i lungi pe catifeaua fotoliului, plimbându-şi privirile plictisite pe pereţii camerei, după care privi cerul pe fereastră, urmărind cu atenţie călătoria norilor.

— Aşadar, îl trezi deodată maiorul Florescu la realitate, ziceţi că vă fereaţi să vă amestecaţi în viaţa particulară a subalternilor dumneavoastră. Şi eu care voiam tocmai să vă cer informaţii cu privire la unele persoane aflate odinioară sub ordinele dumneavoastră…

Profesorul respiră adânc. Părea că se liniştise.

— Puteţi să mă întrebaţi. Voi căuta să vă dau lămuririle cerute, în măsura în care am cunoştinţă despre cele ce vă

interesează. Bineînţeles, dacă şi memoria o să mă mai ajute. La vârsta mea...

— Vă mulţumesc. Şi pentru că veni vorba de inginerul Petrea, ce aţi putea să-mi spuneţi despre el?

— Era un băiat bun. Pe mine personal m-a afectat foarte mult moartea lui năprasnică. Îl luasem lângă mine cu ani în urmă, fiind rugat de nişte prieteni. A fost un asistent harnic, priceput, apoi ca şef de lucrări s-a distins prin tactul şi priceperea cu care a condus laboratorul în absenţa mea.

— Dumneavoastră aţi fost şi om politic. Aţi avut şi conducerea unui sector electoral. Aş dori să-mi spuneţi dacă n-aţi încercat să vi-l apropiaţi pentru scopurile organizaţiei politice din care făceaţi parte?

Papavlasiu lăsă privirile în pământ.

— Nu s-a făcut niciun demers special pentru recrutarea lui Petrea. Tatăl lui făcea parte din aceeaşi organizaţie politică. Nimic mai natural, deci, ca fiul să-l urmeze pe acelaşi făgaş. După un stagiu oarecare, îl făcusem secretar al sectorului meu.

— Ceea ce înseamnă, desigur, o colaborare destul de strânsă, o oarecare intimitate, nu-i aşa? sugeră maiorul Florescu, privindu-şi fix interlocutorul.

— M...da... Oarecum, dacă vreţi.

— Adică... cunoaşteţi mai mult sau mai puţin viaţa particulară a lui Petrea?

— Mai mult sau mai puţin...

— Spuneaţi că Petrea era harnic, priceput. Informaţiile culese de noi vă contrazic. Aceste informaţii îl arată uşuratic, nestatornic, neserios. Cum aţi putea pune în concordanţă cele două referinţe diametral opuse?

Profesorul se gândi o clipă.

— Vedeţi, eu vorbeam despre calităţile lui în ceea ce priveşte munca de laborator. Din păcate, trebuie să spun că moştenise de la tatăl său o meteahnă urâtă.

— Care anume?
— Aceea care l-a dus şi pe tatăl lui la groapă. Jocul de cărţi. Era un jucător pasionat.
— Câştiga sau pierdea?
— Aşa cum se întâmplă mai totdeauna: mai mult pierdea decât câştiga.
— Şi de unde acoperea pierderile?
— De unde? E neapărat nevoie să răspund la această întrebare? se codi, jenat, profesorul Papavlasiu. N-aş vrea să-i pângăresc memoria.
— Totuşi, vă rog să răspundeţi.
— Ei bine, de câteva ori s-a atins de banii organizaţiei noastre politice. L-am salvat de scandal, punând la loc sumele ce lipseau, după ce îmi promisese să nu mai joace cărţi. Promisiuni deşarte, bineînţeles, căci demonul jocului îl atrăgea iar şi iar.
— Aşadar, Petrea vă datora recunoştinţă?
— Ei, da...
— Devenind un fel de obligat al dumneavoastră? insistă Florescu.
— N-am făcut nimic cu scopul de a face din el un obligat al meu!
— Desigur că nu! primi Florescu. Dar nu este mai puţin adevărat că în anumite ocazii aţi fi putut să-i cereţi oarecari servicii. Să lăsăm asta, însă. Spuneţi-mi mai bine: după ce n-aţi mai avut funcţia de director, vă mai întâlneaţi cu Petrea?
— Înainte vreme Petrea venea destul de des la mine. Nu găsesc nimic neobişnuit în faptul că el continua să mă viziteze şi după pensionarea mea.
— Fireşte, fireşte! Şi probabil că uneori vă mai solicita un ajutor?
— Se mai întâmpla...
— Când a fost Petrea ultima dată la dumneavoastră?

— Cu vreo două luni înainte de a muri.

— Care este explicaţia că a încetat să vă mai viziteze?

— Explicaţia e simplă. Îmi ceruse o sumă mai mare, pe care nu puteam să i-o dau. Cred că atunci s-a supărat.

— Vă vorbea Petrea despre lucrările ştiinţifice care se executau la Institut?

— De bună seamă. Ca profesor de specialitate şi ca fost conducător al Institutului, îl ascultam cu interes.

— Şi după ce Petrea n-a mai venit la dumneavoastră cine vă informa despre mersul lucrărilor la Institut?

Papavlasiu avu un surâs sarcastic:

— Credeţi că nu puteam trăi fără aceste informaţii?

— Pe cât ştiu, la Institut se executau lucrări foarte importante. E de necrezut ca dumneavoastră, om de ştiinţă, să nu fi manifestat interes pentru ele.

— La ce bun, tovarăşe maior? La vârsta mea?

— Tocmai aceasta aş fi vrut să aflu. La ce bun? La vârsta dumneavoastră... repetă maiorul insinuant.

Papavlasiu tresări uşor. Ca să-şi păstreze calmul şi morga, îşi făcu de lucru cu monoclul.

Florescu aprinse o ţigară, lăsând o mică pauză.

— Să trecem la alt subiect. Ce ştiţi despre inginerul Virgil Dragomir? Ce părere aveţi despre el? Deşi v-a luat locul la Institut, aştept de la dumneavoastră o părere cu totul obiectivă.

Papavlasiu îşi potrivi monoclul şi, cu un surâs pe care îl dorea convingător, începu să vorbească.

— Sunteţi un diplomat fin, tovarăşe maior. M-aţi dezarmat. Aş fi fost poate înclinat, după tot ce am avut de suferit de pe urma inginerului Dragomir, să fiu mai sever în aprecierile mele. Dar cuvintele dumneavoastră mă obligă. Voi fi, deci, nepărtinitor.

— Vă ascult.

— Ei bine, pe inginerul Dragomir l-am cunoscut încă pe

când era student. Un element atât de remarcabil nu putea să treacă neobservat. Era şeful promoţiei sale, întrecând, ca să întrebuinţez o expresie de hipodrom, cu o lungime de cap pe toţi ceilalţi studenţi. Apoi, ca asistent, s-a distins prin originalitatea ideilor sale, prin zelul depus in instruirea studenţilor, prin conştiinciozitatea în îndeplinirea sarcinilor ştiinţifice primite.

— Şi ca om?

— Ca om?

Papavlasiu tăcu o clipă, de parcă ar fi voit să-şi orânduiască gândurile. Răspunse fără plăcere:

— După mine, oamenii „aleşi” se pot împărţi în două categorii. Oameni de geniu care, îngâmfaţi, tratează de pe piscul lor olimpic pe toţi cei ce nu se pot ridica până la ei, şi alţii care, deşi geniali, sunt atât de modeşti, de parcă ar cere scuze pentru genialitatea lor. Inginerul Dragomir a ştiut să aleagă calea de mijloc. Are prestanţă, te convinge prin personalitatea lui şi nu e de loc arogant. În acelaşi timp e prietenos, fără a cădea în servilism. Un singur defect: se aprinde uşor, dacă e călcat pe bătătură. Şi atunci pierde măsura.

— Acum vă voi pune o întrebare de o gravitate extremă. Vă rog să reflectaţi bine înainte de a răspunde. Ştiţi că asupra inginerului Virgil Dragomir planează suspiciunea de a-l fi ucis pe Petrea. Se presupune că ar fi o crimă pasională. Vă întreb: îl credeţi capabil pe Dragomir de aşa ceva?

Papavlasiu se scărpină după ureche. Privirea-i căpătă o expresie stranie, care nu-i scăpă lui Florescu.

— Mă puneţi în grea cumpănă. V-am promis însă că voi fi obiectiv. Dragomir, pe cât am aflat, a avut un conflict sentimental cu Petrea. Conflictele sentimentale pot degenera chiar şi în război. De la războiul troian nimic nu mai e surprinzător când e vorba de dragoste. Dragomir era

un ţintaş perfect. Poseda şi un revolver, pe cât ştiu. Nu degeaba se spune că prilejul creează pe delicvent. Când eşti înarmat, te războieşti cu arma. Îmi pare rău pentru el, dar înclin să cred că Dragomir, pradă unei răscoliri sufleteşti, şi-a făcut singur dreptate. Bineînţeles, aprecierile mele sunt cu totul personale, ele nu pot înclina balanţa justiţiei în nicio parte. În asemenea împrejurări, numai dovezile concrete au valoare.

Florescu îi dădu aripi.

— Aveţi dreptate! Numai dovezile concrete! Şi acum vă rog să ne veniţi în ajutor în administrarea unor dovezi concrete.

Maiorul apăsă pe butonul de pe birou. Papavlasiu tresări iar.

În uşă apăru secretarul, cu un costum, pe care îl întinse pe fotoliul neocupat din faţa lui Papavlasiu.

— Ştiţi ce este asta? întrebă Florescu, ţintindu-şi drept în ochi musafirul.

— Pe cât văd, e un costum de factor poştal, răspunse Papavlasiu tulburat.

— Costumul dumneavoastră...

— Al meu? sări profesorul din fotoliu. Ce vreţi să spuneţi?

Palid, desfăcu costumul şi îl cercetă atent.

— Ei comedie, făcu el mai liniştit, e chiar al meu.

Florescu nu-l slăbea din ochi.

— La ce vă servea?

— Aţi putea să credeţi că în orele mele libere fac pe factorul poştal? râse Papavlasiu.

— Atunci?

— E o poveste veche, foarte veche, tovarăşe maior. Cu mulţi ani în urmă, la un bal mascat dat de clubul miliardarilor, m-am costumat în factor poştal şi împărţeam răvaşe de anul nou femeilor care îmi plăceau. Sunt mulţi ani de atunci! Am şi uitat...

— Şi de atunci n-aţi mai îmbrăcat acest costum?

— Din păcate, la alt bal mascat n-am mai fost de atunci.

Florescu începu să se plimbe prin cameră. Deodată se opri în faţa lui Papavlasiu, apucă costumul şi, cu un zâmbet larg pe faţă, exclamă:

— Ce-ar fi să-l îmbrăcaţi acum?

Papavlasiu se făcu alb ca varul.

— Cum puteţi să-mi cereţi aşa ceva? întrebă aproape bâlbâindu-se. Uitaţi, pesemne, că am fost profesor universitar şi ministru!

— Ei, ei, nu vă faceţi sânge rău dintr-un fleac. Dacă aţi putut îmbrăca acest costum ca profesor şi ministru, cu atât mai mult o puteţi face ca ***fost*** profesor şi ***fost*** ministru. De altfel, în situaţia în care mă aflu aş putea să nu vă cer, aş putea să vă ordon!

— Tovarăşe maior, refuz să mă pretez la această mascaradă! protestă vehement Papavlasiu.

Maiorul ridică mâinile, ca şi cum ar fi vrut să sublinieze naivitatea celuilalt.

— Domnule profesor, mă aşteptam să vă jucaţi rolul mai bine. Vă rog frumos încă o dată să îmbrăcaţi costumul. Sau e nevoie să chem un lacheu să vă ajute la îmbrăcat?

Vocea lui deveni aspră:

— Mă întorc cu spatele la dumneavoastră şi vă dau cinci minute ca să îmbrăcaţi costumul!

Dar operaţia dură ceva mai mult, fără ca Florescu să-şi piardă răbdarea. Auzea mişcările încete ale profesorului şi gâfâiala lui ca a unui om care face o muncă peste puterile lui. Maiorul se întoarse şi surâse mai mult decât ar fi vrut. Fostul ministru Papavlasiu, savantul şi renumitul profesor universitar, în haine de poştaş! Dar nu era timp de reflexii amuzante. Deschise uşa şi făcu semn cuiva să intre.

În birou păşi un bătrânel. Era portarul de la blocul în care locuia Dragomir.

— Uită-te bine, tovarăşe portar, la acest factor poştal, spuse maiorul, îţi aduci cumva aminte dacă l-ai mai văzut vreodată?

Omul îl privi atent pe Papavlasiu şi răsuflă uşurat:

— Cum să nu-l cunosc, tovarăşe maior! E factorul cu telegrame care l-a căutat pe inginerul Dragomir.

Papavlasiu holbă ochii mari. Obrajii lui căpătară o culoare pământie, gura i se strâmbă, capul îi căzu în piept. Se clătină, duse mâna la frunte şi se prăbuşi pe covor. Maiorul Florescu şi portarul săriră să-l ridice. Îl aşezară în fotoliu. Papavlasiu ţinea ochii deschişi, dar îşi pierduseră orice reflex omenesc.

— Ei, ei, domnule fost ministru, veniţi-vă în fire! Am vrut numai să vă amintesc că, totuşi, lucrările ştiinţifice ale Institutului şi ale inginerului Dragomir vă interesau, chiar dacă nu vă mai vedeaţi cu inginerul Petrea. Mulţumesc, tovarăşe portar, se adresă apoi Florescu bătrânelului, poţi pleca.

Încetul cu încetul, Papavlasiu îşi veni în fire.

— Şi acum, domnule profesor, mai rămâne de lămurit întrebarea pusă chiar de dumneavoastră. La ce bun... la vârsta dumneavoastră?...

Papavlasiu nu răspunse.

— Ei bine, dacă doriţi, lăsăm formularea răspunsului la această întrebare pentru mai târziu. Trecem la fostul dumneavoastră laborant, Pandele Ailincăi. Ce aţi putea să-mi spuneţi despre el?

Papavlasiu continuă să tacă. Nu se auzea decât bâzâitul unei muşte. Florescu aştepta răbdător răspunsul, aşezat la birou şi răsfoind dosarul din faţa lui.

— Vă voi ajuta eu, rupse în cele din urmă tăcerea. Am să vă citesc procesul-verbal al interogatoriului lui Pandele Ailincăi. Ascultaţi!

Papavlasiu încercă să ridice capul. Era extenuat din cale-

afară. Maiorul începu să citească:

„Am fost laborantul domnului profesor Papavlasiu, timp de mulţi ani de zile. Domnul profesor m-a primit în laborator atunci când am fost dat afară din arsenalul armatei, unde am funcţionat ca armurier. De atunci am devenit omul dumnealui şi îl serveam cu mult devotament la Institut sau acasă, sau când erau alegerile parlamentare, şi eram de partea dumnealui cu trup şi suflet. Am rămas omul de casă al domnului profesor după ce a plecat de la Institut. Într-o zi mi-a spus că la noi la Institut se lucrează la o invenţie mare. Mi-a cerut să fiu cu ochii în patru, să aflu tot ce se poate afla. Apoi am aflat că şi inginerul Petrea, care tot omul dumnealui era, îi spunea tot ce se întâmplă la Institut şi ce lucrări se fac. O dată, asta a fost în urmă cu câteva luni, domnul profesor m-a chemat la el şi mi-a spus că inginerul Petrea e un ticălos, că l-a trădat şi nu mai are încredere în el. Îmi ceru să-l ajut ca Petrea să se certe cu inginerul Dragomir, pentru ca astfel să fie dat afară. Atunci i-am dat ideea domnului Jenică Petrea să aibă o întâlnire la restaurant cu tovarăşa inginer Elena, ceea ce am raportat apoi domnului profesor şi dumnealui a găsit că e cel mai nimerit să-i trimitem lui Dragomir o scrisoare anonimă. Domnul profesor Papavlasiu a făcut ciorna scrisorii, iar eu l-am rugat pe nepotul meu, Ştefan Ailincăi de la „Transterra”, să o bată la maşină. Neştiind pesemne să umble cu ea a şi stricat-o.

Altădată, domnul profesor mi-a cerut să-i fac rost de un revolver. Mi-a spus că cel mai bine ar fi să pun mâna pe revolverul lui Dragomir. Dat fiind că avea neapărată nevoie de armă şi eu nu puteam să-i refuz

niciun serviciu, fiindcă dumnealui m-a ajutat foarte mult când mi-am ridicat căsuţa în care stau, am luat din sertarul inginerului Dragomir revolverul lui, l-am reparat şi l-am predat domnului profesor Papavlasiu, împreună cu o surdină, pe care am aplicat-o eu la revolver, la cererea lui. Într-o după-amiază, tovarăşul Dragomir tocmai plecase de la Institut. Trecusem pe la portar şi mă îndreptam către laborator. În uşa laboratorului, spre mirarea mea, îl văd pe domnul profesor Papavlasiu, cu revolverul în mână, gata să tragă. Am vrut să sar, să-l opresc, dar înainte ca eu să-i pot apuca mâna, arma a luat foc. Îl împuşcase pe inginerul Petrea, pe care l-am văzut apoi mort. Domnul profesor Papavlasiu mi-a poruncit să ascund revolverul în betatron şi după aceea să ies ca să-l ţin de vorbă pe portar, ca dumnealui să poată pleca neobservat din Institut. Am făcut aşa cum mi-a cerut. Arma am ascuns-o în betatron, iar amortizorul de sunet l-am aruncat mai târziu în canal. Dumnealui a putut să iasă neobservat, deoarece era o după-amiază caldă şi nu era nici ţipenie de om pe stradă. Imediat după asta am anunţat miliţia, aşa cum m-a învăţat dumnealui. Pe domnul profesor n-am putut să-l trădez. A fost binefăcătorul meu şi pentru dumnealui eram gata să mă arunc şi în foc.

Tot dumnealui a trimis după mine maşina într-o dimineaţă, spunându-mi că trebuie să-i stau la îndemână câtăva vreme, ca să nu fiu cercetat de autorităţi. Am stat ascuns la o rudă de-a dumnealui. A venit din nou la mine şi mi-a spus că trebuie să-l ajut. Îmi poruncise să pătrund noaptea în biroul lui Dragomir la Institut şi să-i aduc de acolo dosarul Omega. Aflase de dosar de la inginerul Petrea. Deoarece eu cunoşteam cel mai bine rosturile de

acolo, mă încredinţa că voi găsi uşor dosarul. Mi-a dat toate cheile de la intrare şi de la casa de fier, pe care cred că le-a păstrat în dublu încă de când fusese director la Institut. Îl ascultam întotdeauna orbeşte şi dacă aşa mi-a cerut, aşa am făcut. Azi noapte m-am strecurat în laborator în biroul lui Dragomir. În afară de mine şi de domnul profesor, nimeni nu ştia nimic de treaba pe care trebuia s-o fac. Nu ştiu cum s-a făcut ca miliţia să mă aştepte acolo şi să pună mâna pe mine. În întuneric, nici n-am ştiut cu cine m-am luptat. Am dat în dreapta şi în stânga, până ce mi-am rupt braţul şi am simţit cătuşe pe mâini.

Dau această declaraţie cu toată sinceritatea, pentru că sper că prin ea îmi voi uşura situaţia".

Maiorul Florescu termină de citit. Ridică privirea de pe dosar. În faţa lui stătea un alt Papavlasiu, un om pipernicit, fără culoare în obraz, cu privirea aburită. Tăcea.

— Şi acum, vă rog să-mi daţi răspunsul: la ce bun, la vârsta dumneavoastră?

Papavlasiu încercă să-şi refacă morga. Ceva din firea lui aspră se trezi deodată. Ochii îi scăpărau. Gura i se strâmbă într-un scrâşnet. Strigă din toate puterile:

— Vreţi să ştiţi de ce? Ei bine, pentru că îl urăsc pe inginerul Dragomir şi pe toţi cei din jurul lui! Pentru că voiam să-l distrug, aruncând asupra lui învinuirea de ucigaş, să zădărnicesc opera lui şi a acelora care îl susţin!...

— Perfect! înţeleg mobilul dumneavoastră. Dar de ce aţi ales tocmai noaptea de miercuri spre joi?

— Era prima noapte cu lună nouă, după mitingul aviatic! Întuneric beznă...

Dar n-apucă să spună mai mult. Se prăbuşi în fotoliu, extenuat de efortul făcut. Acum, obrazul lui avea o

rigiditate de statuie. Numai ochii mai sticleau puţin tulburi, pierduţi, căutând parcă în gol un punct de sprijin. Mormăi, aproape ininteligibil:

— Nu se poate! Nu se poate! E de neînţeles!

Maiorul Florescu, tăcut, îl observă. Abia îi desluşi cuvintele.

— Ce e de neînţeles?

Papavlasiu se întoarse către maior. Cu o căutătură rătăcită îl privi îndelung, apoi, articulând cu greu cuvintele, şopti:

— Cum, ce e de neînţeles aici? E de neînţeles cum aţi putut afla, cum aţi aflat noaptea loviturii...

Florescu îi aruncă un surâs înţepător:

— Nu vă mai frământaţi degeaba, domnule profesor. Explicaţia e simplă.

Profesorul deschise ochii miraţi.

— Da, simplă. Nu există crimă perfectă. Cel mai viclean criminal nu poate să nu săvârşească o greşeală, care să-i fie apoi fatală.

— O greşeală? Şi ce greşeală am comis?

— Ce greşeală?

Maiorul răsfoi dosarul din faţa lui, până ce găsi ceea ce căuta. Apoi întoarse dosarul către Papavlasiu arătându-i o hârtie scrisă de mână:

— Citiţi!

Papavlasiu îşi potrivi monoclul, apoi, tremurând, se aplecă asupra dosarului. Fila din faţa lui era o scrisoare, scrisă de mâna lui şi adresată nepotului lui Pandele, lui Ştefan Ailincăi.

Papavlasiu citi:

Ştefane,

Spune-i lui moşu-tău să vie la mine, mâine seara, la ora zece.

P.

— Şi ce spune asta? întrebă el nedumerit.

— E corpul delict care v-a trădat pentru prima dată.

— Nu înţeleg.

— Veţi înţelege imediat. Din fericire pentru noi şi spre ghinionul dumneavoastră, ca om al ştiinţelor exacte, n-aţi uitat să dataţi bileţelul. Priviţi aici. Data corespunde cu data dispariţiei lui Dragomir în urma descoperirii revolverului.

— Ce legătură am eu cu această dispariţie? Şi cum a ajuns bileţelul la dumneavoastră?

— Dacă vă interesează, sunt gata să vă spun. După dispariţia lui Pandele, am aflat de existenţa nepotului său ca portar la „Transterra”, şi deoarece Pandele a fost chemat din laborator sub pretextul că nepotul său îl aşteaptă la maşină, am crezut necesar să ne ocupăm mai de-aproape de acest nepot. O percheziţie discretă, la gazda lui, ne-a permis să găsim acest bileţel, semnat „P”! O confruntare grafologică cu manuscrise de-ale dumneavoastră, uşor de găsit, ne-a confirmat presupunerea. Atunci s-a pus întrebarea: de ce nu i-aţi telefonat direct lui Pandele, ca altădată, când voiaţi să-l vedeţi? De ce l-aţi chemat prin intermediul nepotului său? Pesemne că nu vă convenea să afle şi altcineva de dorinţa dumneavoastră de a-i vorbi lui Pandele. Dacă era aşa, ce aveaţi de ascuns? N-am avut decât să mergem pe linia aceasta ca să desfacem ghemul întreg. Şi vă mai miră că am dat de secretul care vă lega de Pandele şi de ascunzişul acestuia? Când, azi noapte, Pandele s-a îndreptat spre Institut, a fost urmărit pas cu pas.

Papavlasiu clătină capul cu amărăciune.

— Tot nu înţeleg: aţi avut forţe miliţieneşti pregătite chiar în interiorul laboratorului.

Maiorul Florescu izbucni în râs.

— Era să prindem două păsărele într-un singur laţ. Dar încă nu e târziu. Asta însă nu vă priveşte... deocamdată.

Figura maiorului deveni severă.

— Domnule Papavlasiu, nu numai că eşti un criminal care şi-a ucis complicele de frică să nu te trădeze, dar ai vrut să ne înşeli căutând să insinuezi că inginerul Dragomir ar fi ucigaşul. Totuşi eşti un mare naiv, dacă îţi închipui că noi acceptăm că unicul scop al acţiunii dumitale ar fi fost să-l distrugi pe Dragomir. Adevărul este că ai vrut să pui mâna pe dosarul Omega. Aşa este?

Papavlasiu se încovoie în fotoliu. Florescu continuă:

— La această întrebare vei răspunde în altă parte.

Sună. Ofiţerul de serviciu intră.

— Să se facă forme de trimiterea la Securitate pentru cercetări în legătură cu activitatea subversivă a inculpatului.

Cu trupul gârbovit, cu picioarele împleticite, Papavlasiu se sculă şi porni, mai mult târându-se decât mergând. Monoclul se bălăbănea jalnic pe şnurul de mătase neagră, ca un simbol ridicul al unei glorii definitiv încheiate.

În aceeaşi zi, la ora obişnuită, Liana aştepta, nerăbdătoare, venirea lui Oancea. Ochii i se luminară când îl zări, de departe, dar se întunecară repede, văzându-l cu braţul stâng bandajat. Se grăbi în întâmpinarea lui.

— Ce s-a întâmplat? întrebă ea, îngrijorată.

— Nimic. Un accident.

Liana îl privi cu ochi întrebători:

— Nu înţeleg, Ştefi.

Cu o mişcare tandră, Oancea o îmbrăţişă.

— Îţi datorez o explicaţie. Cred că ai să mă înţelegi şi n-ai să mi-o iei în nume de rău, Liana. Eu nu sunt funcţionar la ministerul de comerţ. Lucrez la miliţia judiciară. Sunt sublocotenent şi nu mă cheamă Cionga. Numele meu adevărat e Oancea. Dar nu puteam să ţi-o spun până acum. Sarcina primită în această calitate nu mi-a permis să-mi

dezvălui identitatea. Dar asta nu m-a împiedicat să te îndrăgesc. Cred că Liana Oancea sună tot atât de frumos ca şi Liana Cionga...

XXII

Zilele scurte de toamnă prelungeau dulceaţa verii, spre mulţumirea perechilor de îndrăgostiţi. În urma rănii căpătate în lupta cu Pandele, Oancea primise concediu medical pentru câteva zile, pe care şi le petrecea cu Liana, în plimbări lungi, care erau tot atâtea prilejuri de a-şi împărtăşi dragostea. Şi de câte ori ieşeau să se plimbe, Liana îl ruga pe iubitul ei să-i povestească, iar şi iar, cum reuşise să vină de hac asasinului din strada Atomului. N-o interesau faptele, pe care ajunsese să le cunoască foarte bine, dar voia să audă din gura lui cât a fost de abil şi cum a ştiut să se descurce în iţele încurcate ale acestei afaceri. Aşa sunt femeile îndrăgostite. Vor să învăluie cu o aureolă de glorie pe acela pe care îl iubesc.

Era duminică. Bulevardul gemea de lumea care se îngrămădea în aşteptarea inaugurării unei pieţe noi. Bulevardul fusese deschis de puţină vreme şi lega noua piaţă cu magistrala principală a oraşului. De jur împrejurul pieţii se înălţau statui, fântâni arteziene şi blocuri noi, al căror colorit imprima ansamblului un pitoresc armonios.

După ce panglica simbolică fu tăiată, lumea inundă vastele trotuare. Curând piaţa fu acoperită de o mare de oameni, care nu se mai săturau de tot ce aveau de văzut.

În faţa unei vitrine bogate, Oancea şi Liana se opriră. Era un magazin cu mobilă modernă, care oferea îndrăgostiţilor nenumărate tentaţii. Oancea primise tocmai o primă, aşa că aveau tot dreptul să se gândească la aranjarea unui interior plăcut în viitorul lor apartament. Erau amândoi adânciţi în cercetarea mobilei expuse, când deodată, un murmur străbătu mulţimea.

— Vine! răsunară nenumărate glasuri. Vine!

Oancea îşi ridică privirea: pe cerul limpede o aeronavă se apropia tot mai mult. O recunoscu imediat.

— Priveşte, Liana! E aeronava misterioasă de la mitingul aviatic. Îţi aduci aminte?

Cele patru corpuri de avioane, conduse de fantasticul aeronaut, ajunseră deasupra pieţii. Începură să evolueze, în viraje îndrăzneţe, din ce în ce mai jos. Deodată, portierele aeronavelor se deschiseră şi din ele săriră, unul după altul, zeci de oameni. Niciunul nu avea paraşută, nici măcar aripi. Coborau lin şi cu o uimitoare uşurinţă se ridicau din nou în văzduh, până la o înălţime de unde semănau cu nişte păsărele mici zburând în stol risipit. Mulţimea din piaţă privea aceste exhibiţii ca pe un miracol, nădăjduind că în cele din urmă se va găsi cineva să spună ce înseamnă toate acestea.

Ceea ce urmă fu o încântare a ochilor. Zburătorii se împrăştiară în văzduh, în toate direcţiile. Ai fi spus că sunt

nişte balerini aerieni care execută o pantomimă celestă sub conducerea unui maestru de balet

„Dar cum e cu putinţă aşa ceva?”, murmurau oamenii fermecaţi şi tulburaţi în acelaşi timp. Vedeau bine că acrobaţii de sus se deplasau fără aparate, fără motoare, de parcă i-ar fi împins vântul sau i-ar fi atras un magnet. Evoluând cu graţie, se concentrau grupuri-grupuri, sau se răzleţeau, fără a se ciocni, aşa cum nici păsările nu se ciocnesc între ele în timpul zborului.

Mulţimea nu se mai sătura să-i privească, iar când zburătorii se aşezară aşa fel încât formaţia lor reproducea iniţialele republicii, începu să-i aclame în delir.

De undeva, apărură vânzătorii de ziare, amestecându-se în mulţime şi umplând de larma lor piaţa.

— Ediţie specială! Ediţie specială!

Foile proaspăt tipărite, încă umede şi mirosind a cerneală, fură smulse din mâinile vânzătorilor. Lângă Oancea un tânăr începu să citească cu voce tare:

„O nouă victorie a ştiinţei noastre socialiste pusă în slujba omului! Azi, la ora douăsprezece a fost lansată în mod oficial deasupra Capitalei patriei noastre prima aeronavă fără motor, construită de un colectiv după principii ştiinţifice noi, potrivit indicaţiilor date de inginerul Virgil Dragomir. Invenţia e menită să revoluţioneze tehnica zborului.”

Aeronava începu să coboare deasupra pieţii. Conducătorul demonstraţiei, aflat în nava de comandă, se ridică în picioare şi salută mulţimea. Răspunsul fu o furtună de urale.

— Ia te uită! E chiar inginerul Dragomir! spuse entuziasmat Oancea. Straşnic om! Când te gândeşti ce tare s-a ţinut. A primit să fie bănuit, urmărit sub acuzaţia de omucidere, a suferit arestarea, cercetările, dar n-a suflat o vorbă despre invenţia lui. Asta înseamnă să ştii să păzeşti

un secret de stat!

— Şi eu am toată admiraţia pentru el, răspunse Liana, entuziasmată de ceea ce văzuse. Dar... nu pot uita că tu ai dat o mână de ajutor — şi încă cum! — ca uneltirile contra lui să cadă la pământ. Sunt mândră de tine.

Oancea zâmbi stingherit şi schimbă vorba.

Vestea despre invenţia inginerului Dragomir se împrăştie cu iuţeala gândului pe tot globul şi stârni senzaţie. Ziarele din toate colţurile lumii cereau informaţii. Voiau să ştie cât mai multe amănunte. E adevărat că oamenii vor putea să zboare fără aparate, ridicându-se ca păsările pe cer? Când? Unde? Cum a reuşit Dragomir să inventeze o asemenea minunăţie? Ce intenţii are inventatorul?

Institutul de cercetări ştiinţifice speciale din strada Atomului fu luat cu asalt de nenumăraţi vizitatori. Toţi îl pândeau pe Dragomir, sau măcar pe oricine din preajma lui, pentru a obţine cât mai multe informaţii. Bătrânul portar abia mai ţinea piept acestei neaşteptate avalanşe. Dar era încă destul de energic

ca să reziste şi să nu lase pe nimeni să pătrundă în incinta Institutului.

În cele din urmă, la cererea Uniunii Ziariştilor, solicitată şi ea de către corespondenţii şi trimişii speciali ai presei străine, fu organizată o conferinţă, la care Dragomir urma să răspundă la întrebări.

Apariţia lui Dragomir la masa prezidiului fu salutată cu aplauze, ce nu voiau să sfârşească. Vădit emoţionat, dar aşteptând până ce larma ovaţiilor se linişti, Dragomir începu să vorbească cu voce calmă:

— Prieteni, tovarăşi, domnilor, vă mulţumesc pentru primirea caldă ce mi-aţi făcut. Permiteţi-mi să cred că manifestaţia dumneavoastră de simpatie este expresia nădejdii noastre, a tuturor, de a găsi calea unei colaborări prieteneşti între popoare, pentru propăşirea întregii omeniri. Pe această hârtie din faţa mea văd înşirată o serie de întrebări. Mă voi strădui să răspund la fiecare dintre ele.

După ce consultă lista, continuă:

— În primul rând, voi răspunde la întrebarea: în ce constă importanţa invenţiei mele? Ei bine, această invenţie e menită să aducă o revoluţie a mijloacelor de comunicaţie. Ea va aduce schimbări esenţiale şi în tehnologia producţiei acestor mijloace. Dar nu numai în aceasta rezidă importanţa ei. Consider foarte important şi semnificativ faptul că ea s-a născut într-o ţară socialistă. În felul acesta, noul procedeu va ajunge nemijlocit în mâinile acelora pentru care a fost conceput, în mâinile celor ce muncesc. E o invenţie pe care niciun moment n-o paşte primejdia de a putrezi în safe-urile unor mari concerne ale căror interese egoiste, antisociale, au nimicit în faşă atâtea şi atâtea invenţii ce puteau ferici omenirea.

Doriţi, desigur, informaţii cu privire la natura, la esenţa acestei invenţii şi vă înţeleg curiozitatea. Nu e locul să vă expun toate lucrările ştiinţifice, toate calculele, toate

experienţele ce stau la baza invenţiei noastre. Va trebui să fiu cât mai sumar. De pe acum vă rog însă să nu-mi luaţi în nume de rău dacă vă voi vorbi şi despre lucruri ce vă sunt fără îndoială cunoscute.

Aşadar, precum bine ştiţi, atomul este compus dintr-un nucleu central, în jurul căruia se rotesc pe orbite, întocmai ca şi planetele în jurul soarelui, electronii. Electronii care se găsesc pe orbite mai apropiate de nucleul central sunt mai puternic atraşi de acesta, pe când cei care se rotesc la periferia atomului, sunt mai liberi. Unii din ei o pot lua chiar razna. Dacă încălzim până la incandescenţă un fir metalic, o cantitate mare de electroni devin liberi şi încep să roiască în jurul firului, tot aşa cum albinele roiesc în jurul stupului. Ca să rămânem la imaginea roiului de albine, un uragan stârnit subit ar strânge toate albinele într-un mănunchi şi le-ar sufla într-o singură direcţie. Ei bine, tot aşa, dacă lansăm un curent electric puternic pe firul incandescent amintit, electronii vor fi strânşi într-un fascicol şi duşi de acest curent electric către celălalt pol.

Pentru a produce un roi mare de electroni, nu este însă neapărată nevoie să aducem la incandescenţă un fir metalic. Noi ştim că sunt anumite cristale, cărora le ajunge căldura soarelui sau chiar a corpului uman, ca să elibereze o cantitate mare de electroni, care la rândul lor formează un curent electric. Ştiţi prea bine că s-a reuşit să se acţioneze cu acest curent un motor electric, punând astfel în mişcare un vehicul, un automobil. În acest caz, aşadar, deplasarea s-a făcut prin rotirea unui motor acţionat de curentul electric, format din electroni eliberaţi de către un cristal, sub efectul căldurii. Ori de câte ori, însă, motorul se va defecta, vehiculul se va opri din mers. Apoi, o mare parte a energiei electrice se pierde prin încălzirea motorului. Oricum, suntem prizonierii motorului şi ai întregului angrenaj de piese care constituie mecanismul

vehiculului.

Şi acum, iată ideea mea. Ce-ar fi, mi-am spus, dacă electronii din semiconductor, în iureşul lor, ar acţiona direct asupra obiectului de transportat? Noi ştim că toate particulele, moleculele, atomii, electronii, fotonii, exercită o anumită presiune. Sub presiunea electronilor obiectul ar zbura, dacă nu chiar cu iuţeala lor, dar, fără doar şi poate, cu o viteză uriaşă, neatinsă până acum de către aparatele noastre de zbor.

— Şi de câte vagoane de cristale aveţi nevoie pentru a urni din loc un om? se auzi deodată din fundul sălii întrebarea unui corespondent străin.

Dragomir surise.

— Întrebarea e justă şi dovedeşte că e pusă de un om versat in materie. Desigur, e nevoie de o cantitate incomensurabilă de electroni. Problema era deci; să se găsească, să se inventeze o substanţă care la un volum foarte mic, să poată degaja cantitatea necesară de electroni. Dacă pe lângă aceasta vom mai aplica şi formula lui Einstein: $E = m.c.^2$, unde „***E***” înseamnă energie, „***m***” înseamnă masa, iar „c^2” este pătratul vitezei luminii, vom obţine o energie colosală. Accelerarea electronilor se făcea până acum într-un aparat uriaş numit betratron. Problema era de a găsi un mijloc simplu de accelerare a electronilor. Apoi mai trebuiau găsite mijloace de dirijare a fascicolelor multiple de electroni. Precum ştiţi, aceste lucruri se fac prin crearea unor câmpuri electromagnetice.

— Raţionamentul dumneavoastră e ingenios, se auzi iarăşi aceeaşi voce, dar cum aţi reuşit să-l puneţi în practică?

Pe buzele lui Dragomir apăru acelaşi surâs.

— Cum am reuşit? Cine a asistat la prezentarea aeronavelor şi-a dat seama că am reuşit foarte bine. A fost nevoie de ani grei de muncă până ce am reuşit să creăm

„substanţa” necesară cât şi câmpurile electro-magnetice de accelerare şi de dirijare în volum mic. Toată această muncă s-a putut face datorită ajutorului nelimitat primit din partea Partidului şi guvernului nostru, cărora, încă o dată, le aduc şi pe această cale prinosul meu de recunoştinţă.

Aplauze puternice subliniară cuvintele lui Dragomir.

— Precum s-a văzut, continuă el, graţie acestei invenţii ne putem deplasa în aer fără motoare, fără aripi, ci doar fixând pe corp dispozitivul de zbor, care se încălzeşte prin căldura corpului. În acelaşi mod se pot deplasa aeronave uriaşe, acţionate de acest dispozitiv încălzit de căldura soarelui sau de o rezistenţă electrică. Această deplasare o pot accelera, o pot încetini, o pot dirija în orice direcţie, prin manipularea unor manete.

— Se spune că dumneavoastră conduceţi aceste aeronave cu nişte hăţuri? se auzi iarăşi o întrebare.

— Nu sunt hăţuri. Sunt cabluri electrice, prin care lansez comenzile. Dar acest lucru este de minimă importanţă. În curând, aparatele mele vor zbura prin teleghidare. Cred că nu va trece multă vreme şi toate mijloacele de locomoţie mânate de motoare — rachete, locomotive, trenuri, vapoare, avioane — vor ceda locul noilor vehicule, mânate de electronii mei harnici şi tăcuţi, supuşi voinţei omului. Da, continuă Dragomir, cred că nu mă înşel când afirm că lumea va căpăta o altă înfăţişare. Va dispare fumul vehiculelor şi al uzinelor, care otrăveşte viaţa oraşelor. Se vor crea centre industriale separate de centrele locuite, care vor fi aşezate numai şi numai în regiuni sănătoase, pitoreşti. Muncitorii vor putea zbura spre locul lor de muncă cu uşurinţa păsărilor. Omul viitorului va învăţa să zboare cu aceeaşi siguranţă cu care păşeşte pe pământ. Apoi, graţie vitezei uriaşe a electronilor, zborul cosmic, rapid şi dirijat, va fi mult mai uşor realizabil. Energia necesară, razele de soare, sunt doar la îndemâna noastră în spaţiile siderale!

termină înflăcărat Dragomir.

Se lăsă o linişte solemnă. Pe faţa fiecăruia dintre ascultători se putea citi impresia puternică lăsată de această expunere simplă şi totuşi impresionantă prin realizarea revoluţionară pe care o anunţa ca pe un mesaj al viitorului.

La cocktailul oferit oaspeţilor străini de către Uniunea Ziariştilor, Mr. Williams, reprezentantul unui ziar de stânga din străinătate, sorbindu-şi îngândurat ultimele picături de ***whisky and soda*** de pe fundul paharului, se adresă prietenului său, Mr. Duval, trimisul special al unui ziar de peste Ocean:

— Toate-s bune, dar ce vor face magnaţii industriei noastre cu parcul lor de vehicule terestre şi aeriene? După invenţia acestui român, toate trenurile, avioanele, vapoarele şi chiar automobilele, vor trebui aruncate la fier vechi.

— Ce vor face? Vor plesni de ciudă, răspunse Mr. Duval, trăgând o înghiţitură zdravănă de vermut. Ei, dacă Dragomir ăsta s-ar fi născut pe meleagurile noastre...

— Ei, ce? făcu celălalt nerăbdător.

— Parcă nu ştii şi singur? Ori îi cumpărau invenţia ca să nu fie niciodată folosită, ori îl făceau mai scurt cu un cap...

Şi râse zgomotos ca de o glumă reuşită.

XXIII

În liniştea laboratorului de electronică se auzea ţăcănitul unei maşini de scris. Elena şedea în faţa maşinii, iar Virgil dicta textul scrisorii adresate Ministerului:

„...În consecinţă, mă grăbesc să pun la dispoziţie alăturatele două anexe care cuprind:

1. Scurtă descriere a aparatului „Electragon” şi

2. Extrase din dosarul Omega, privind construcţia acestui aparat.”

Elena potrivi o coală nouă de hârtie în maşina de scris. Dragomir începu iar să dicteze:

„Anexa 1.

Aparatul de zbor „Electragon”.

Descrierea. Aparatul este format dintr-o placă care împreună cu o calotă sferică, aplicată pe una din feţele ei, formează o cavitate în care s-a creat vidul. Pe faţa exterioară a plăcii există un puternic izolant termic şi electric, apoi o saltea rezistentă, prevăzută cu nişte curele de fixare a obiectului de transportat (om, navă). Faţa interioară a plăcii este căptuşită cu o substanţă denumită romanit, descoperită de inginerul V. Dragomir. Romanitul are proprietatea de a elibera la o uşoară excitaţie termică sau luminoasă cantităţi incomensurabile de electroni. Calota prezintă în apropierea plăcii un brâu format dintr-o substanţă denumită factorul K, inventat de autorul aparatului şi care serveşte la accelerarea şi dirijarea

electronilor. Restul calotei este străpuns de miriade de ace microscopice, fiecare ac având unul din capete în interiorul dispozitivului, iar celălalt capăt, ascuţit, ieşit în exterior. Aparatul mai are un mic post de comandă legat cu romanitul şi cu factorul K.

Funcţionarea aparatului. La comandă, romanitul emite electroni care, acceleraţi şi dirijaţi prin factorul K, se îndreaptă în direcţia voită spre miriadele de ace ce străpung calota. Părăsind vârfurile acelor, electronii le imprimă, cât şi întregului dispozitiv, o mişcare înainte, întocmai ca şi gazele care părăsesc racheta.

Întregul sistem, cu încărcătură eu tot (om, navă), este ferit de încălzirea pe care ar putea s-o provoace frecarea cu atmosfera, printr-un câmp electromagnetic creat în jurul lui prin aplicarea judicioasă a factorului K pe exteriorul sistemului, împiedicând astfel trecerea radiaţiilor calorice produse prin frecare cu atmosfera pe suprafaţa sistemului, câmpul electromagnetic jucând rolul unui strat izolant.

Nici n-apucă să termine dictarea corespondenţei, când în biroul de alături, răsună telefonul. Se grăbi să ridice receptorul.

Îl chema maiorul Florescu.

— Bună ziua, tovarăşe Dragomir. Cum vă merge după atâtea emoţii?... Să vă dau o veste bună. Am pus mâna pe ucigaşul lui Petrea. Pentru completarea instrucţiei, am dori să ne daţi câteva lămuriri în ceea ce priveşte dosarul Omega.

Figura lui Dragomir se lumină.

— Vă mulţumesc, tovarăşe maior. Nicio clipă nu m-am îndoit că îl veţi dibui. Dar ce legătură are asasinul cu dosarul Omega al nostru?

— Poftiţi la mine şi am să vă dau toate lămuririle, se auzi răspunsul în receptor.

Florescu îl primi pe Dragomir cu multă prietenie. Chemă în biroul său pe Nicolau şi pe Oancea. După ce se instalară toţi, Florescu se adresă lui Dragomir:

— Precum v-am spus, am dori să ştim ce conţine dosarul Omega.

Dragomir îşi aprinse o ţigară.

— Iertaţi-mi întrebarea: de unde aveţi dumneavoastră cunoştinţă de acest dosar? Şi în ce măsură un dosar de cercetări ştiinţifice poate interesa afacerea penală pe care o instruiţi?

Florescu surâse:

— Tocmai pentru că întreaga afacere pivotează în jurul acestui dosar misterios. Am putea-o numi chiar: ***afacerea dosarului Omega.***

— Nu înţeleg. Afară de câţiva iniţiaţi, nimeni nu are cunoştinţă de existenţa acestui dosar. Cum a ajuns în centrul unei afaceri criminale?

— E curios, dar aşa este. Nici nu bănuiţi câţi râvnesc să pună mâna pe acest dosar. Şi tocmai râvna aceasta a generat o serie de acţiuni criminale, între altele uciderea lui Petrea şi spargerea de la locuinţa dumneavoastră şi cea de la Institut. Iar noi am dori să ştim, tocmai pentru a fi lămuriţi, ce conţine acest dosar şi care este importanţa lui?

Dragomir rămase câteva clipe pe gânduri.

— Dosarul Omega? Ei bine, dosarul Omega conţine descrierea amănunţită a invenţiei mele, despre care aţi luat, desigur, cunoştinţă. Cred că e de prisos să vă expun întregul conţinut al dosarului. E o chestie de strictă specialitate.

— O, nu. Doream doar ca dumneavoastră să ne confirmaţi cele aflate din gura asasinului.

— Dar cine e asasinul? Cine l-a omorât pe inginerul Petrea?…

— Papavlasiu.

— Papavlasiu? se miră Dragomir. Rămase îngândurat, apoi mormăi mai mult pentru sine! — Şi se mai spune: corb la corb nu-şi scoate ochii...

Se ridică pentru plecare, dar Florescu îl reţinu:

— Vă mulţumim pentru lămuririle date. Profit de ocazie ca să vă felicit din toată inima pentru marea dumneavoastră invenţie. Şi aş mai vrea să vă felicit pentru curajul cu care aţi lăsat să planeze bănuiala asupra dumneavoastră, ca să puteţi păstra un secret de stat al cărui deţinător eraţi. Această atitudine dovedeşte o mare tărie de caracter. În ce ne priveşte, suntem complet lămuriţi cu privire la deplasările dumneavoastră „misterioase”. De un singur lucru suntem intrigaţi. Şi anume, de ubicuitatea dumneavoastră din ziua când Petrea a fost împuşcat.

Dragomir îşi împreună mâinile şi-şi reţinu un zâmbet uşor.

— Nu e nimic misterios. Practic vorbind, am fost într-adevăr în acelaşi timp în două locuri.

— Imposibil! izbucniră Florescu, Nicolau şi Oancea deodată.

— Nu se poate! insistă Nicolau. Un corp material nu poate fi în acelaşi timp şi aici şi în altă parte.

— Nu vă alarmaţi, tovarăşi! râse cu poftă Dragomir. Nu am de gând să răstorn legile fizicii. Dar, adăugă el cu o privire şugubeaţă, îmi permiteţi, nu-i aşa, să profit de anumite particularităţi ale retinei? Să mă explic. Dacă luăm, de pildă, şaisprezece fotografii într-o secundă şi apoi proiectăm pe un ecran aceste fotografii tot într-o secundă, ceea ce face de altfel cinematograful, ochiul va avea iluzia continuităţii imaginilor. Aceasta este, precum bine ştiţi, o particularitate a retinei. Ei bine, dacă aş reuşi ca într-o secundă să fiu de şaisprezece ori la librăria Academiei şi în aceiaşi secundă tot de şaisprezece ori în faţa Institutului de astrofizică, care e la o mică depărtare, atât vânzătoarea de la librărie, cât şi portarul Institutului vor jura că m-au văzut

în permanenţă în faţa lor, deşi în realitate eu făceam navetă rapidă între cele două puncte. Experienţa am făcut-o chiar în ziua în care a fost ucis Petrea. A fost o simplă coincidenţă. Am zburat pe fereastra biroului meu şi tot pe acolo m-am întors. După care am plecat de la Institut, lăsându-l pe Petrea în laborator.

— Şi care era scopul acestei experienţe? întrebă Nicolau cu interes.

— De bună seamă, nu să-mi creez alibiuri!

Râseră cu toţii, din toată inima.

SFÂRŞIT

CUPRINS

Redactor responsabil: H. SPUHN.
Tehnoredactor: G. TANASE.

Dat la culese 04.10.1962. Bun de tipar 16. 11. 1962. Apărut 1962. Comanda nr. 5464. Tiraj 35.140 Hârtie tipar de 50 g/m2, 540 X 840/16. Coli editoriale 12. Coli de tipar 13,5. A. 0608 C.Z. pentru bibliotecile mici

Tiparul executat sub comanda nr. 21.048 la Combinatul poligrafic ,,Casa Scânteii" Piaţa Scânteii nr. 1
Bucureşti — R.P.R.

Lei 4

EDITURA TINERETULUI

